

การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองของ
พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

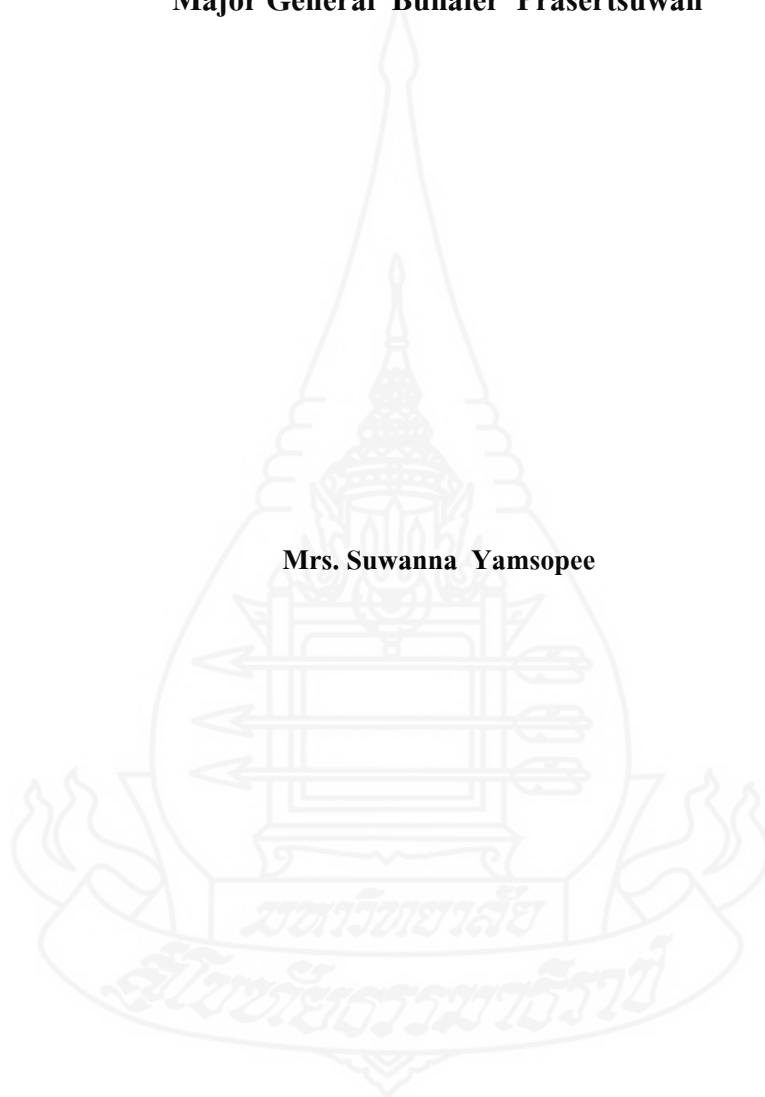
นางสุวรรณา แยมโสภี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**The Access to Political Position and Political Role of
Major General Bunaier Prasertsuwan**

Mrs. Suwanna Yamsopee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammarat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
ชื่อและนามสกุล	นางสุวรรณมา เข้มโสภี
แขนงวิชา	การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

.....
(รองศาสตราจารย์อุทพร อิศรชัย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ผู้ศึกษา นางสาวธรรมา เข้มโตสี รหัสนักศึกษา 2518001652 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ (2) การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง แยกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ (2) กลุ่มเครือญาติและบุคคลใกล้ชิด จำนวน 5 คน (3) กลุ่มแกนนำในพื้นที่ จำนวน 10 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ (1.1) ช่วงก่อนเข้าสู่การเมือง โดยการมีกิจกรรมและมีส่วนร่วมทางการเมืองในบางด้าน เช่น การเลือกตั้ง (1.2) ช่วงการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง โดยเริ่มจากการสมัครเป็นนักการเมืองท้องถิ่น และทำให้มีโอกาสเข้าสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการยอมรับจากประชาชนทุกครั้ง จนทำให้มีโอกาสอยู่ในวงการเมืองได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน และ (1.3) ช่วงการสังกัดพรรคการเมือง หรือ เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง โดยการมีบทบาทหน้าที่นักการเมืองในสภา เช่น การเสนอกฎหมายต่าง ๆ การเสนอพระราชบัญญัติประกอบโรดสีลปี การเสนอพระราชบัญญัติประมง การยื่นคัดค้านจัดซื้อเรือประมง ทำให้ประหยดงบประมาณ และสามารถนำเงินที่เหลือสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาจังหวัดภูเก็ต การยื่นญัตติอภิปรายในสภา และในทุกช่วงเวลาได้มีการดำเนินบทบาทนอกสภาควบคู่ไปด้วย นั่นคือ การร่วมงานประเพณีต่าง ๆ การไปร่วมงานบวช งานแต่ง งานศพของประชาชนในพื้นที่ และการรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ (2) ช่วงดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบทบาทที่สำคัญคือ การตั้งกระทู้ถาม การยื่นญัตติในสภา การประสานงานทางการเมืองระดับชาติ บทบาทรัฐมนตรีที่สำคัญคือ การบริหารราชการแผ่นดิน การเสนอกฎหมายนโยบายต่าง ๆ การผลักดันงบประมาณพัฒนาในพื้นที่ บทบาทรองนายกรัฐมนตรีที่สำคัญ คือ การกำกับดูแลหน่วยงานที่สำคัญ ๆ และการได้รับฉายาว่า “บัวในดงบอน” เป็นผลงานที่ได้ยอมรับว่าซื่อสัตย์สุจริต และบทบาทประธานรัฐสภาที่สำคัญคือตำแหน่งประธานรัฐสภา โดยใช้หลักความยึดหยุ่น ประนีประนอมบนพื้นที่แห่งเหตุและผล และความเป็นกลางทั้งรัฐบาลและฝ่ายค้าน

คำสำคัญ การเข้าสู่ตำแหน่ง ทางการเมือง บทบาท พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษานับตั้งแต่การให้คำแนะนำแนวทางการกำหนดหัวข้อวิจัย การให้คำแนะนำในการเรียบเรียง รวมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการเขียนรายงานโดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ไว้เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช นายประพันธ์ บุญคุ้ม นายเกรียงรงค์ พงษ์รัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และฝึกฝนผู้วิจัยให้เกิดความเข้าใจในรัฐศาสตร์อย่างลึกซึ้งได้ ทั้ง ๆ ที่มิได้มีพื้นฐานด้านรัฐศาสตร์มาก่อน จนกระทั่งสามารถเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณณภรณ์ กิตติรัตนมงคล และคุณอารีรัตน์ อินจืด ที่ได้รับการประสานงาน และในความมีน้ำใจ ช่วยเหลือให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสุรีย์ ศรีบุศย์ดี และคุณชูเกียรติ ปานอุทัย ที่ช่วยให้ความอนุเคราะห์ติดต่อประสานงานในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จนประสบผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุวรรณา แยมโสภี

พฤศจิกายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตงานวิจัย	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	12
แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	15
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง	26
แนวทางการศึกษาวิจัยความเป็นผู้นำ	33
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์	34
แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ในการเมืองไทย	38
แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์	42
แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง	48
แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสภา	56
ข้อบังคับพรรคชาติไทย พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกภาพ และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกพรรค	66
ประวัติของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	92
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
ตอนที่ 1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	94
ตอนที่ 2 การดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	165
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	172
สรุปการวิจัย	173
อภิปรายผล	194
ข้อเสนอแนะ	210
บรรณานุกรม	213
ภาคผนวก	217
ก แบบสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	218
ข แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง	225
ค แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่างและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	237
ประวัติผู้ศึกษา	251

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์.....	36
ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบหลักปฏิบัติระหว่างระบบคุณธรรมกับระบบอุปถัมภ์	44
ตารางที่ 3.1 จำนวนรายชื่อกลุ่มบุคคลและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	85
ตารางที่ 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	88
ตารางที่ 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์.....	90
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	93
ตารางที่ 4.2 สรุปการดำรงตำแหน่งและบทบาททางการเมือง	164

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 วจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทย.....	39
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์.....	47
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด.....	47
ภาพที่ 5.1 วจรความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการในพื้นที่ กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ.....	202

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2475 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และเป็นหลักในการจัดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดของรัฐ และกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจอธิปไตยภายใต้รูปแบบการปกครอง เป็นระบบรัฐสภาโดยมีหลักสำคัญว่า “อำนาจอธิปไตย มาจากปวงชนชาวไทย” และ “พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข” ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญของไทย

รัฐธรรมนูญทุกฉบับจะบัญญัติไว้คล้ายคลึงกัน ให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้ความเห็นชอบในภารกิจสำคัญของประเทศ ส่วนรัฐสภาจะมีสภาเดียวคือ สภาผู้แทนราษฎร หรือมีสองสภา คือมีวุฒิสภาเพิ่มขึ้นมากอีกสภาหนึ่ง และแต่ละสภาก็มีอำนาจหน้าที่ และสัมพันธ์ภาพระหว่างกันมากขึ้นแตกต่างกันเพียงใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสอดคล้องของสภาการณบ้านเมืองที่ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย รัฐธรรมนูญของไทยเกือบทุกฉบับ บัญญัติให้รัฐสภาประกอบไปด้วย 2 สภา คือวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2476 และดำเนินต่อมาเป็นระยะ ๆ จนถึงปัจจุบัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 18 ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ คณะรัฐมนตรีไว้แตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ เช่น จำนวนนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีน้อยลง เหลือไม่เกิน 36 คน ในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2534 ให้มีรัฐมนตรีได้ไม่เกิน 49 คน การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือการเข้าสู่ตำแหน่งของรัฐมนตรี มีขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ มากขึ้น และชัดเจนขึ้น ในขณะที่การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2534 จะอยู่ในดุลพินิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย แม้แต่คุณสมบัติของรัฐมนตรี การควบคุมและการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน แม้กระทั่งการพ้นจากตำแหน่งของรัฐมนตรีก็แตกต่างกันไปจากเดิมเป็นอันมาก

การจะเป็นรัฐมนตรีได้นั้น รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2550 บัญญัติไว้ว่า ต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ และลงนามรับพิศชอบ เรียกว่าลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ส่วนการจะเป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรถวายคำแนะนำ และลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับขั้นตอนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี มีตามลำดับ ดังนี้

1. มีการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจะต้องจัดขึ้นในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร
2. คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ ผลการประกาศเลือกตั้ง
3. พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกฤษฎีกา เรียกประชุมรัฐสภา
4. พระมหากษัตริย์เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรก
5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร
6. พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎร
7. ประธานสภาผู้แทนราษฎรเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีภายใน 30 วัน นับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก ตามข้อ 4 การเสนอชื่อผู้ควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรรับรอง (1 ใน 5 ของจำนวน 500 คน เท่ากับ 100 คน) มติเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรต้องกระทำโดยการลงคะแนนอย่างเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ก็สามารถเรียกประชุมได้อีกจนกว่าจะได้มติเช่นนั้น แต่ถ้าพ้นกำหนด 30 วันแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อบุคคลผู้ได้คะแนนสูงสุดขึ้นกราบบังคมทูลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แม้บุคคลนั้นจะได้คะแนนเสียง ไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งก็ตาม ในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ
8. พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี
9. นายกรัฐมนตรี คัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี แล้วนำความกราบบังคมทูลนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ
10. พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งรัฐมนตรี
11. นายกรัฐมนตรีนำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
12. คณะรัฐมนตรีประชุมปรึกษา เพื่อร่างนโยบาย

13. คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ภายใน 15 วัน นับแต่วันเข้ารับหน้าที่ ตามข้อ 11

14. คณะรัฐมนตรี เข้าบริหารราชการแผ่นดิน

กลไกของรัฐสภาต้องอาศัยระบบตัวแทน ซึ่งเรียกว่า ประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน หรือประชาธิปไตยโดยอ้อม หมายถึง การให้ประชาชนผู้เป็นพลเมืองมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวเองในรัฐสภา และเจตจำนงของรัฐสภาถือเป็นความต้องการของประชาชน เช่น ประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของไทย และอังกฤษ

ภายใต้ระบบและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาข้างต้น นักการเมืองที่จะเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองที่สำคัญ จำเป็นต้องผ่านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชน และอาจได้รับตำแหน่งคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีบางคนที่ได้รับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่หลายสมัย ซึ่งเป็นลักษณะเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีทั้ง นายบรรหาร ศิลปอาชา, นายประภัตร โพธสุชน, นายจองชัย เทียมธรรม นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ, นายชุมพล ศิลปอาชา, นางสาวกัญญา ศิลปอาชา รวมทั้ง พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่มีการสลับสับเปลี่ยนกันดำรงตำแหน่งที่สำคัญทางการเมือง และการได้รับเลือกตั้งจนสามารถได้เข้ามาเป็นรัฐบาลเนื่องจากการเป็นรัฐบาลก็มีใจจะได้เป็นง่าย ๆ เพราะประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองอย่างมากมาย รวมทั้งปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ นอกเหนือจากจะต้องผ่านกระบวนการของประชาชนที่มีการเลือกตั้งดังกล่าวมาแล้ว

เหตุนี้จึงน่าสนใจศึกษาถึงการที่นักการเมืองไทยเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่สามารถเอาชนะการเลือกตั้งได้หลายครั้ง และได้เป็นรัฐมนตรีหลายสมัย ประกอบกับมีลักษณะสำคัญอย่างไรบ้าง

จังหวัดสุพรรณบุรี ก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง จะมีการผูกขาดตำแหน่งทางการเมือง มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนหลายพรรคด้วยกัน แต่ที่ชาวสุพรรณบุรียังให้ความนิยมที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด นั่นคือ พรรคชาติไทย ซึ่งในพรรคชาติไทยก็มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคน ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยึดของประชาชนคนไทยทั่วไป และพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ก็เป็นคนหนึ่งที่มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี ในช่วง พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2539 ก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองใหญ่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง

และได้รับคะแนนนิยมสูงสุดในจังหวัดนี้ ที่ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ในระหว่าง พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2539 แม้กระทั่งทุกวันนี้ พลตรี บุญเอื้อ

ประเสริฐสุวรรณ ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ตาม ก็ยังได้รับความเคารพ ความศรัทธา ความนิยมชมชอบของชาวจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างมากทีเดียว

ดังนั้น ในภาวะผู้นำทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในการขึ้นสู่ตำแหน่งทางการเมือง จนทำให้มีการใช้อำนาจ การรักษาอำนาจ ข่มสะท้อนถึงบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และส่งผลกระทบต่อถึงกันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการดำเนินบทบาทในกิจกรรมทางการเมือง การกำหนดนโยบาย และการใช้อำนาจทางการเมืองของ ผู้นำทางการเมืองของประเทศไทยนั้น ข่อมมีผลสะท้อนต่อพฤติกรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตของ ประชาชน ตลอดจนนโยบายสาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรกลไกสถาบันของรัฐและสังคมโดยส่วนร่วม นอกจากนี้การที่ผู้นำจะมีบทบาททางการเมืองที่มีผลต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลง ให้เกิดต่อระบบการเมืองและสังคมในลักษณะใด ทิศทางใด หรือขอบเขตที่กว้างขวางอย่างไรนั้น ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอื่นที่แวดล้อมอยู่ภายใต้ของ บริบทของสังคมการเมือง อาทิ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทางการเมือง แนวคิด อุดมการณ์ และวิสัยทัศน์ของผู้นำ เป็นต้น

ในกรณีของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จึงน่าสนใจศึกษาถึงการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองที่สำคัญ เพราะมีความสำคัญอยู่หลายด้านการศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จึงมีความหมายครอบคลุมถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามมติของสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ ถือเป็นตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติ ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภา และเป็นผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และยังรวมถึง ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด (ทุกพรรคการเมือง) ได้เลือกขึ้นมาให้เป็นประธานของพวกตน เพื่อให้ทำหน้าที่ควบคุมและจัดการประชุมให้มีประสิทธิภาพ ประธานสภาจะต้องเป็นกลางในทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ประกอบกับ พลตรีบุญเอื้อ ไม่มีประวัติเสื่อมเสียชื่อเสียงในวงการสังคมการเมือง ไม่เคยมีข่าวในเรื่องทุจริตคอร์ปชั่น ไม่เคยสร้างปัญหาให้กับบุคคลใด ๆ และที่สำคัญเป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ เป็นธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือที่ชาวบ้านเรียก “มือสะอาด โปร่งใส ซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบคนอื่น สามารถตรวจสอบได้”

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด เขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มา 4 สมัย เป็นประธานสภาจังหวัด 3 สมัย ได้แก่ พ.ศ. 2498 เป็นสมาชิกสภาจังหวัด, พ.ศ. 2503 เป็นประธานสภาจังหวัด, พ.ศ. 2508 เป็นประธานสภาจังหวัด, พ.ศ. 2514 เป็นประธานสภาจังหวัด และ พ.ศ. 2514 ลาออกจากสมาชิกสภาจังหวัด เพราะกฎหมายกำหนดให้ดำรงตำแหน่งการเมืองได้เพียงตำแหน่งเดียว) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี 10 สมัย

โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2500, พ.ศ. 2512, พ.ศ. 2518, พ.ศ. 2522, พ.ศ. 2526, พ.ศ. 2529, พ.ศ. 2531, วันที่ 22 มีนาคม /2535, วันที่ 13 กันยายน 2535 และ วันที่ 5 กรกฎาคม 2538

ซึ่งจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี ถึง 10 สมัย ตั้งแต่ปี 2500 จนถึง 2539 ในระหว่างที่ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เป็นผู้ที่บทบาทสำคัญ เคยทำงานใกล้ชิดกับอดีตนายกรัฐมนตรี 2 ท่าน คือ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ และนายบรรหาร ศิลปอาชา (เป็นผู้ที่ชักชวนนายบรรหารให้เข้าสู่แวดวงการเมือง) และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในหลายด้าน คือการทำงานกับพรรคการเมือง เริ่มต้นที่พรรคประชาธิปัตย์ในสมัย พันตรีควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรค ในปี 2500 โดยย้ายมาพรรคธรรมสังคมในปี 2518 และต่อมาได้ไปทำงานในพรรคชาติไทย ตั้งแต่ยุคก่อตั้งพรรคในปี 2519 จนได้เป็นถึงรองหัวหน้าพรรค แม้อาลาวการเมืองไปแล้ว ก็ยังคงเป็นคณะที่ปรึกษาของพรรคตลอดมา

• บทบาทในรัฐสภาทางด้านนิติบัญญัติในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. เสนอกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2530 ประธานคณะกรรมการประสานงานสภา

2. เป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน คณะกรรมการสาธารณสุข และกรรมการการศึกษา

การบริหารราชการแผ่นดิน ผลงานทางการเมืองฝ่ายบริหาร ท่านได้เข้าร่วมเป็นรัฐมนตรีถึง 3 สมัย ดังนี้

- เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี 2524 – 2526 ซึ่งมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยกำกับดูแล กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์

- เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี 2531 – 2533 ในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 45 ซึ่งมี พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เป็นรองนายกรัฐมนตรี ในปี 2534 ในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 46 ซึ่งมี พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี และกำกับดูแลสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ประธานกรรมการพิจารณาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประธานกรรมการ อ.ก.พ. กระทรวงสำนักพระราชวัง ประธานกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิป) ประธานกรรมการพิจารณาเงินงบประมาณ โครงการพัฒนาชนบทตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ประธานกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ประธานกรรมการรับบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ภาคใต้ ฯลฯ ประชานกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ ประชานกรรมการพิจารณาการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ประชานอนุกรรมการพิจารณาการใช้เงินกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ ฯลฯ

ฉะนั้น ในการศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 19 และประธานรัฐสภาคนที่ 23 ช่วงรัฐบาลชุดที่ 27 ของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2538 จนถึงวันที่ 27 กันยายน 2539 ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองที่สำคัญอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา ช่วงการดำรงตำแหน่ง ปี พ.ศ. 2500 – 2539
2. เพื่อศึกษาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองที่สำคัญโดยเฉพาะในสภา ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

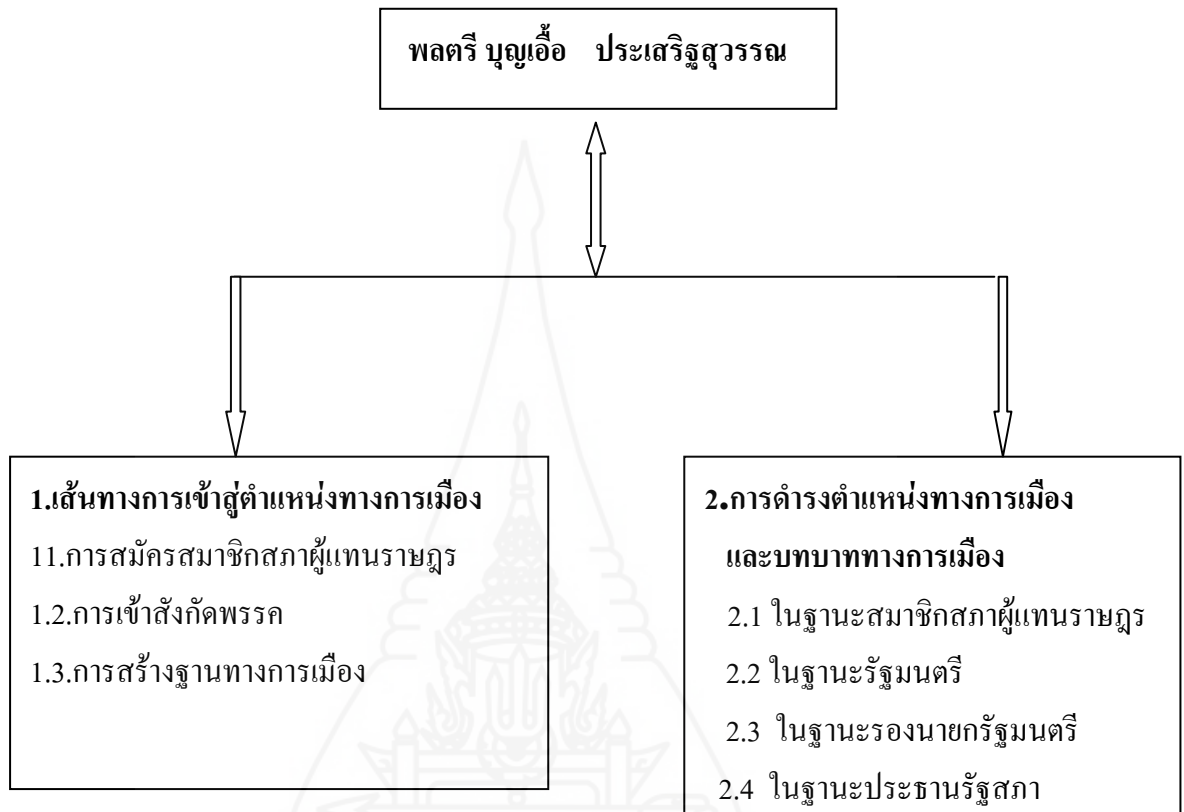
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ช่วงดำรงตำแหน่งทางการเมืองตั้งแต่ปี 2500 จนถึง 2539 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากชาวอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จนได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดสุพรรณบุรี และสามารถก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญหลาย ๆ ด้าน จนกระทั่งได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งได้กำหนดกรอบของการศึกษาค้นคว้าวิจัย ออกเป็น 3 ประการใหญ่ ดังนี้

3.1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา ช่วงการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2500 - 2539

3.2 การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองที่สำคัญ โดยเฉพาะในสภา ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

กรอบแนวคิดวิจัยแสดงดังรูปภาพต่อไปนี้

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” ว่ามีเส้นทางการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ตลอดจนปัจจัยการสนับสนุน จนทำให้ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ สามารถอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าวิจัย ออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มี 2 ส่วน

4.1.1 การเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมือง ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา โดยได้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ปี 2500 - 2539

4.1.2 การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองที่สำคัญ ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

เป็นการศึกษาค้นคว้าวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บทความ เอกสาร ชีวประวัติ และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ โดยการศึกษาถึงด้านสาเหตุ ปัจจัย รูปการ และวิธีการในการที่ได้รับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง จนทำให้มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญ และสามารถนำมาพัฒนาจังหวัด และดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างยาวนาน

4.2 ขอบเขตด้านเวลา เป็นการศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2539

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการวิจัยที่ศึกษาประชาชนของอำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ที่ให้การสนับสนุนในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

4.4 ขอบเขตด้านประชากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม

4.4.1 กลุ่ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1) พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จำนวน 1 คน

4.4.2 กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง

1) เครือญาติและบุคคลที่ใกล้ชิด จำนวน 5 คน

หมายถึง บุคคลที่เป็นญาติโดยสายเลือดหรือญาติแท้ เช่น ภรรยา บุตรชาย หรือบุตรสาว และบุคคลที่ใกล้ชิดหรือญาติเทียม หมายถึง บุคคลที่สนิทสนมให้ความไว้วางใจจนสามารถให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้

2) กลุ่มแกนนำอื่น ๆ เฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน

หมายถึง บุคคลที่เป็นเพื่อนคบหาสมาคมไปมาหาสู่กัน เมื่อครั้งสมัยอดีต และกลุ่มแกนนำในตำบลหมู่บ้าน รวมทั้งแม่ค้าในตลาดตำบลไผ่กองดิน ในที่นี้หมายถึง บุคคลที่ รู้จักและคุ้นเคยกับ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นอย่างดี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การเข้าสู่ตำแหน่ง หมายถึงการที่บุคคลคนหนึ่งได้รับการแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่ง ตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ทางการเมือง ซึ่งในที่นี้หมายถึง พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ลงสมัคร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5.2 การดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง การได้รับตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ อาจจะเป็นการเข้ามาโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง หรือได้รับการแต่งตั้งก็ตาม เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ หมายถึง ตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร

5.3 บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดมีอำนาจหน้าที่ตามภารกิจที่จะประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ไปตามความคาดหวังของสังคมหรือชุมชนนั้น

5.4 การเมือง หมายถึง เป็นส่วนที่เกิดขึ้นกับสังคมมนุษย์ หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน การเมืองจึงปรากฏอย่างในหลายระดับและขอบเขตของสังคม แต่ละระดับหรือขอบเขตที่ผลกระทบต่อสังคมมาก ก็คือ ระดับของการควบคุมคนในสังคม หรือการปกครองสังคม ด้วยการกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การเมืองเกี่ยวพันกับการใช้อำนาจควบคุม เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเกิดมาจากความแตกต่างทางด้านค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ความปรารถนา ผลประโยชน์ ตลอดจนเกียรติยศศักดิ์ศรี และการได้รับการยอมรับในสังคม มนุษย์จึงจำเป็นต้องคิดหาวิธีการหรือหลักการในการควบคุมและปกครอง การแสวงหากฎ กติกาและจัดทำองค์กรทางการเมือง เพื่อให้สังคมดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีความสุข

5.5 กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง หมายถึง บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ บุคคลในครอบครัว บุคคลที่ใกล้ชิด และยังรวมถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ครู แพทย์ นักธุรกิจหรือเจ้าของร้านค้า และประชาชนในเขตอำเภอบางปลาม้า

5.6 ผู้นำทางการเมือง หมายถึง ผู้ดำรงสถานภาพทางอำนาจในการปกครอง ซึ่งมีความหมายครอบคลุมไปถึงมิติของการใช้อำนาจทางการเมือง การตัดสินใจกำหนดนโยบาย

5.7 ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการสร้างสรรค์หรือปลูกฝังความศรัทธา ความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้น ในระหว่างผู้ร่วมงาน หรือผู้ตาม ทั้งนี้เพื่อให้งานหรือภารกิจสำเร็จตามเป้าหมาย

5.8 บทบาทผู้นำทางการเมือง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของตัวผู้นำ รัฐบาล และหรือผู้นำทางการเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจ การใช้อำนาจ การรักษาและสืบทอดอำนาจทางการเมือง ตลอดจนการตัดสินใจกำหนดนโยบาย และการจัดการกับปัญหาวิกฤติ และปัจจัยแวดล้อมทางการเมือง

5.9 ระบบการเมือง หมายถึง แบบแผนระบบความสัมพันธ์ของคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความสัมพันธ์ทางอำนาจ การบังคับใช้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และอำนาจที่ชอบธรรม

5.10 ผู้สนับสนุน หมายถึง ผู้ที่รับทำหน้าที่ แสวงหาการสนับสนุนเป็นคะแนนเสียง และรวบรวมคะแนนเสียงด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งทั่วไป รวมหมายถึง การเป็นหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นั่นเอง

5.11 การสนับสนุน หมายถึง การส่งเสริม การช่วยเหลือในที่นี้ หมายถึง การส่งเสริม และช่วยเหลือในทางการเมือง การหาเสียง และการลงคะแนนเสียง

5.12 ประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามมติของสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ ถือเป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา และเป็นผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีผู้ให้ความหมายไว้หลายแบบ อาทิ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนอกจากจะเป็นประมุขของสภาผู้แทนราษฎรแล้วยังเป็นประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภาด้วย รวมทั้งหมายถึง ผู้ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด (ทุกพรรคการเมือง) ได้เลือกขึ้นมาให้เป็นประธานของพวกตน เพื่อให้ทำหน้าที่ควบคุมและจัดการประชุมให้มีประสิทธิภาพ ประธานสภาจะต้องเป็นกลางในทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

5.13 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า

5.14 อำนาจ หมายถึง เป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ภายในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ใดผู้หนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สามารถครอบครองเป็นเจ้าของ และใช้อำนาจหรืออิทธิพลในการกำหนดให้ผู้อื่น หรือกลุ่มอื่นปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความต้องการของผู้มีอำนาจ

5.16 พรรคการเมือง คือ องค์กรทางการเมืองที่รวมบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน และมีเป้าหมายเพื่อใช้อำนาจทางการเมืองในรัฐบาล นโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมืองส่วนมากจะเป็นผลรวมของความต้องการภายในพรรค ซึ่งเมื่อพิจารณาสมาชิกพรรคแต่ละคนแล้ว อาจจะมีความแตกต่างกันอย่างมากก็ได้

ในระบอบรัฐสภา พรรคการเมืองส่วนใหญ่จะมีผู้นำ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วถ้าพรรคการเมืองนั้นได้รับเสียงข้างมาก จะรับหน้าที่เป็นผู้นำรัฐบาล ขณะที่ในระบอบประธานาธิบดี พรรคการเมืองอาจไม่มีผู้นำที่ชัดเจน โดยเฉพาะในระบบการเมืองที่มีการแยกอำนาจโดยสมบูรณ์

5.17 กลุ่มการเมืองใหญ่ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัว และความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน แต่ผลประโยชน์จะมีบทบาทที่กลุ่มได้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกลุ่มสำคัญที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอบางปลาม้า

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การทำกรวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการวิจัย คือ

6.1 ทำให้ทราบถึงการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา ช่วงการดำรงตำแหน่ง ปี พ.ศ. 2500 – 2539

6.2 ทำให้ทราบถึงการดำรงตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยเฉพาะตำแหน่งในสภา และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากคณะรัฐมนตรีนั้น ถือว่าบุคคลคนนั้นนับว่ามีบทบาทสำคัญในทุกองค์กรหรือหน่วยงาน เพราะเป็นบุคคลที่สามารถจะขับเคลื่อน หรือพัฒนาองค์กร หรือนโยบายต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จไปได้ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ดังนั้น บทบาทของผู้นำในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็ย่อมที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรได้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 23 และประธานรัฐสภาคนที่ 19 ในฐานะที่เป็นผู้นำมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน และแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี บทบาทหน้าที่ดังกล่าว นับว่ามีความสำคัญมากในการบริหารประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษามาจาก เอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท แนวคิดการเมือง แนวคิดผู้นำทางการเมือง แนวคิดการเลือกตั้ง แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ แนวคิดพรรคการเมือง และเสนอหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

บทบาท (ในเอกสารการสอนชุดวิชาบรมเข็มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2552 : 93) หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้อยู่ในสถานภาพหนึ่ง บทบาทของบุคคลขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลอื่นว่าบุคคลนี้ควรจะทำอะไร และความรู้สึกของตนเองว่าควรจะทำอะไร โดยปกติแล้วบุคคลคนหนึ่งมักจะมีหลายบทบาท ดังนั้น ในบางครั้งก็อาจจะเกิดความขัดแย้งในบทบาทแต่ละบทบาทก็ได้ เช่น แม่เป็นครู ลูกเป็นนักเรียนในโรงเรียนเดียวกัน เมื่อลูกทำผิด บทบาทในฐานะของแม่ก็ไม่ต้องการลงโทษ แต่ในฐานะครูก็จำเป็นต้องลงโทษลูก เป็นต้น

ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การทำตามบท การทำตามบท หรือการทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ (2525 : 453)

จากความหมายข้างต้น บทบาท หรือ Role หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการก่อเกิดการเกิดการรวมตัวและการขับเคลื่อนของกลุ่มหรือองค์กรตามกิจกรรมและความสนใจร่วมกันในสังคมชุมชนนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า บทบาทไว้หลายแนวความคิด

กัญญา สาทร ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ไว้ว่า บทบาทหน้าที่คือ สิ่งที่บุคคลดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป ถูกคนอื่นลงความเห็นว่าเขาต้องทำสิ่งซึ่งเรียกว่า บทบาทหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นได้รับ บทบาทหน้าที่ หมายถึง หน้าที่หรือเงื่อนไขที่ต้องกระทำ หรือบรรดาสິงต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมตำแหน่งสิทธิ และหน้าที่ประจำตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง เกี่ยวกันกับสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องกันภายในระบบสังคมเดียวกัน (กัญญา สาทร 2512 อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531 : 8)

เดวิดและบัคเคเชย์ ลงความเห็นว่ ความเห็นของบุคคลอื่นที่กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง มิได้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว แต่มีอิทธิพลต่อความต้องการ ความมุ่งหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ความปรารถนาปรัชญาส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น การกระทำใด ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม มักจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากความนึกคิดของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นที่รู้สึกว่ผู้อื่นเขาต้องการให้ตนกระทำอะไร อย่างไร ในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ (David and Ballachey, อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531: 8)

ปฟานี จูติวัฒนา ได้พิจารณาบทบาทเป็นสองความหมายคือ ความหมายแรกพิจารณาในด้านโครงสร้างของสังคม (Social Structure) บทบาทจะหมายถึงตำแหน่งทางสังคม ที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น อีกความหมายหนึ่งหมายถึงการแสดงบทบาทหรือกระทำที่ต่อกันหรือการปะทะรังสรรค์ทางสังคม (Social Structure) บทบาทที่จะเป็นผลต่อเนื่องจากการกระทำอย่างมีแบบแผนโดยผ่านการเรียนรู้มาก่อนว่ในสถานภาพใดควรจะประพฤติปฏิบัติเช่นใด (ปฟานี จูติวัฒนา 2523 อ้างถึงในมะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531: 8)

อานนท์ อากาภิรมย์ กล่าวว่า เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งในสังคม หรือกลุ่มบุคคลนั้นย่อมต้องการคงบทบาทตามตำแหน่งนั้น ๆ เพราะฉะนั้นโดยปกติวิสัยแล้วสถานภาพและบทบาทจึงเป็นสิ่งควบคู่กันไป อย่างไรก็ตามบทบาทหรือการปฏิบัติหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลที่เข้าดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพราะฉะนั้นบทบาทจึงเป็นรูปการ (Aspect1) ที่เคลื่อนไหวหรือรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่ง (อานนท์ อากาภิรมย์ 2525 อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531:9)

ทิตยา สุวรรณชมภู ได้แบ่งบทบาทออกเป็น

1. บทบาทตามอุดมคติ (Ideal role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรจะต้องปฏิบัติ เช่น พ่อจะต้องรักลูกตลอดจนอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง เช่น พ่อ แม่รักลูก ถ้าแสดงความรักด้วยการพุดจายให้ของหรือชื่นชมอยู่ในใจบทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้จะเป็นเรื่องของการเอาบทบาทตามอุดมคติมาแบ่ง และดัดแปลงให้เข้ากับเหตุการณ์ บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงเป็นผลรวมของ

- บทบาทตามอุดมคติ

- บุคลิกภาพของผู้ดำรงฐานะตำแหน่ง

- อารมณ์ขณะแสดงบทบาทละอุปกรณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่

- ปฏิกริยาของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ทิตยา สุวรรณชมภู 2510 อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531: 10) อรุณ รักธรรม ได้แบ่งระบบบทบาท (System of role) ในการบริหารเชิงจิตวิทยาไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทจริง (Actual Role Or Role Bdhavior) บทบาทจริงหรือพฤติกรรมแท้จริงของบุคคล ซึ่งจะถูกลควบคุม โดย อารมณ์ ทักษะคติ พฤติกรรมส่วนตัว ปัญหาในการปฏิบัติงานจะขึ้นอยู่กับบทบาทจริงของคน

2. บทบาทที่องค์กรกำหนด (Role Prescription) คือ ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งองค์กร หรือหน่วยงานกำหนดให้ ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่คือ การไม่ปฏิบัติตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบที่องค์กรกำหนดให้

3. บทบาทคาดหวัง (Role Expectation) แบ่งเป็นความคาดหวังที่บุคคลอื่นมีต่อตนเอง และความคาดหวังของตนเอง ปัญหาจะเกิดเมื่อตนไม่สามารถปฏิบัติได้ตามความคาดหวังนั้น (อรุณ รักธรรม 2526 อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531 : 10)

ซาบิน และแอลเลน ได้ให้ความหมายของบทบาทที่คาดหวังว่า ประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคม ที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นทางสังคม ซึ่งบุคคลต่าง ๆ ในสังคมช่วยกันสะสมมาเป็นเวลานาน (Sarbin and Allen 1975 อ้างถึงใน มะลิวัลย์ ยุติธรรม 2531: 11)

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาททั้งของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ต่างก็ให้แนวคิด คือ โดยหลัก ๆ ก็จะเป็นบทบาทในการแสดงออกหรือการกระทำของบุคคลนั้น ๆ เป็นสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ บทบาทในอุดมคติ คือบทบาทหรือพฤติกรรมที่ผู้นั้นจะต้องกระทำทั้งตามธรรมชาติของสังคมที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น และบทบาทตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้ต้องกระทำ ไม่เพียงเฉพาะการคาดหวังของตนเองเท่านั้น แต่เป็นการคาดหวังของ

ผู้อื่นในสังคมด้วย ว่าถ้าอยู่ในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ จะต้องกระทำหรือแสดงบทบาทตามฐานะหรือตำแหน่งนั้น ๆ ตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งทั้งภิญโญ สาทร เดวิด และบัลเลเชย์ อานนท์ อภากิริมย์ และซิลส์ ได้ให้ความไว ซึ่งเป็นบทบาททางด้านตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ที่บุคคลนั้น ควรที่จะกระทำตามความคาดหวังของสังคม

จะเห็นว่าแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า **บทบาท** คือ การประพฤติปฏิบัติหรือการกระทำของพฤติกรรมของบุคคลที่ได้แสดงออกมาตามความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ หรือคนที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ โดยการแสดงออกนั้นมีส่วนที่ผูกพันอยู่กับความคิดของผู้ดำรงตำแหน่ง และคาดหวังของสมาชิกอื่น ๆ ในสังคม ให้ทำกิจกรรมที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด ในฐานะที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานรัฐสภา เช่นเดียวกัน มีส่วนที่ถูกคาดหวังและความต้องการของประชาชนที่จะต้องดูแลหรือรับผิดชอบ โดยจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นให้บรรเทาเบาบางลงตามความคาดหวังของสมาชิกในสังคมหรือชุมชน นั้น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

คำว่า การเมือง เป็นสิ่งที่นักวิชาการสาขารัฐศาสตร์ให้ความสำคัญ และได้ศึกษาค้นคว้าในบริบทที่เกี่ยวข้องเรื่องมา ทั้งนี้ “การเมือง” ในความหมายของนักวิชาการหลายท่านสามารถสรุปและรวมได้ดังต่อไปนี้

เสนีย์ คำสุข (2550 : 1-2) อธิบายว่าในกรอบกว้าง ๆ “การเมือง” หมายถึง การที่คนหรือกลุ่มคนที่มีความต้องการหรือมีวัตถุประสงค์ (Objectives) แตกต่างกันได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในลักษณะของความร่วมมือกัน (Co-operation) เพราะเห็นชอบร่วมกัน (Consensus) และในลักษณะของการแข่งขันกัน (Competition) เพราะขัดแย้งกัน (Conflict) เพื่อให้บรรลุไปสู่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ หรือการเมืองในกรอบที่กว้าง และครอบคลุมในทุกมิติของปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ก็คือ ต้องมองการเมืองในสามมิติ ประกอบกัน ได้แก่ **หนึ่ง** มิติที่เน้นระหว่างกระบวนการ (Process) กับการเน้นที่ขนาดหรือพื้นที่ (Site or Arena) โดยกรอบกระบวนการมีมิติกว้างกว่าพื้นที่ เพราะไม่พิจารณาเฉพาะสถาบันการเมืองทางการเมือง แต่รวมเอากิจกรรมและกลุ่มต่าง ๆ ในภาคสังคมเข้าไว้ด้วยกัน **สอง** คือ ระหว่างมิติด้านการขยายกว้าง (Extensive) กับมิติที่จำกัด (Limited) ในขอบเขตที่จำกัดก็คือ เน้นที่การทำการตัดสินใจในการปกครองสาธารณะ และเป็นทางการทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ส่วนมิติขยายกว้างครอบคลุมออกไปสู่ข่ายใยในความสัมพันธ์เชิงการเมืองของทุกสถาบัน ซึ่งปกครอง (Govern)

สังคม เศรษฐกิจ และชีวิตการเมือง หรือเป็นการเมืองของการบริหาร การจัดการปกครอง (Politics of governance) **สาม** ระหว่างนิติเชิงศาสตร์ (Science) กับนิติการแปลและอธิบายความ (Interpretation) นิติเชิงศาสตร์เป็นแนวทางการศึกษาเชิงพฤติกรรมที่มุ่งเข้าใจการเมืองเชิงลึก ทั้งด้านแบบแผน การบัญญัติกฎหมาย กระบวนการหรือกฎทั่วไป ซึ่งเป็นประเด็นที่อยู่เบื้องหลัง การเกิดเหตุการณ์ทางการเมือง ส่วนนิติเชิงการแปลและอธิบายความจะเน้นลักษณะเฉพาะทางการเมือง ที่ต้องย้อนไปศึกษาประวัติศาสตร์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญ (Constitutional history) ในด้านหนึ่งกับปรัชญาการเมือง (Political philosophy) ในอีกด้านหนึ่ง

ทวี สุรฤทธิกุล (2550 : 103) กล่าวว่า “การเมือง” หมายถึง การแบ่งสรรที่ทุกคนเห็นว่ามีคุณค่าต่าง ๆ ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย ความมั่งคั่งร่ำรวย ความฉลาด หน้าที่การงาน การทำมาหากินอำนาจ เกียรติยศ ตำแหน่ง ศักดิ์ศรี การยอมรับ ตลอดจนสิทธิ และเสรีภาพ ให้แก่กันและกัน โดยองค์กรผู้ครอบครองอำนาจ ซึ่งอาจจะเป็นคน ๆ เดียว กลุ่มคน หรือตัวแทน รวมถึงประชาชนทั้งหมดโดยตรงก็ได้ จึงเกิดเป็นลัทธิหรือระบบการเมือง ก็ด้วยพิจารณาว่า ใครเป็นผู้แบ่งสรร แบ่งสรรอย่างไรและแบ่งสรรเพื่อใคร

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2549 : 4) ซึ่งว่า “การเมือง” เป็นคำที่ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจขององค์กรของรัฐ และเกี่ยวข้องกับความอำนาจ (Power) อำนาจหน้าที่ (Authority) การปกครอง (Ruling) การออกคำสั่ง (Command) และการควบคุม (Control) แต่บางทีนักรัฐศาสตร์ ก็ให้การเมืองมีความหมาย ขยายครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกี่ยวกับอำนาจและอำนาจหน้าที่ นอกจากนี้ การเมืองยังเกี่ยวข้องกับที่จะเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง (Conflict) เพราะความขัดแย้งเป็นลักษณะเด่นลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นกับความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ก็มีการแก้ปัญหาและยุติปัญหา โดยใช้อำนาจและอำนาจหน้าที่ การกระทำดังกล่าวนี้ ก็กลายเป็นการเมืองด้วย

ลิจิต ชีรเวทิน (อ้างในชูชีพ ยินดีฉัตร 2543 : 245) ระบุไว้ว่า การเมือง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องอำนาจ เพื่อใช้อำนาจดังกล่าว แจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งได้แก่ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การแจกแจงฐานะทางสังคม และการกำหนดที่มาอำนาจของการปกครอง รวมตลอดทั้งการควบคุม การใช้อำนาจ และการเปลี่ยนตัวผู้นำ

นอกจากนี้ สุพจน์ บุญพิเศษ (2549 : 20) ได้สรุปรวบรวมความหมายของการเมือง ที่นักรัฐศาสตร์ ตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ จนกระทั่งปัจจุบัน ไว้หลายท่าน ดังนี้ **อริสโตเติล (Aristotle)** ให้ความหมายของการเมืองว่า เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ เพื่อสาธารณประโยชน์ และแสดงทัศนะว่า โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์เป็นสัตว์การเมือง จึงต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน **แม็ก เวเบอร์ (Max Webber)** นักสังคมชาวเยอรมัน ในทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองว่า เป็นกิจกรรมหรือแนวทางของรัฐ

ไม่ใช่เป็นจุดหมายของรัฐ กิจกรรมของรัฐนั้น หมายถึง การต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อสามารถแบ่งสรรอำนาจ หน้าที่ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือระหว่างสองส่วนย่อย ๆ ภายในรัฐนั้น **ฮาร์โรลด์ ลาสเวลล์ (Harold Lasswell)** นักวิชาการชาวเยอรมัน ได้กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพล **นิโคโล มาเคียเวลลี (Niccolo Machiavelli)** นักคิดและนักการเมืองชาวอิตาลี ให้คำนิยามของการเมืองว่าเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อแสวงหาอำนาจ และการใช้อำนาจอย่างมีศิลปะ มาเคียเวลลีได้สอนให้ผู้อปกครองมีความสามารถสองด้าน ด้านหนึ่งคือ พละกำลัง และกำลังใจ กล้าแข็ง ให้เข้มแข็งแบบสิงโต “และมีความเฉลียวฉลาดแบบสุนัขจิ้งจอก **เดวิด อีสตัน (David Easton)** นักรัฐศาสตร์ผู้นำการศึกษาในแนวระบบให้คำนิยามว่าการเมือง เป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับสังคมความขัดแย้ง ของสมาชิกในสังคม เป็นจุดเริ่มต้นของการเมือง ซึ่งเป็นกระบวนการต่อรองหาข้อยุติ กิจกรรมทางการเมืองต้องมืองค์ประกอบ สามประการ คือ หนึ่ง เป็นการต่อสู้ คัดค้าน แข่งขัน ต่อรอง และประนีประนอม สองโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลงใจในปัญหาของส่วนรวม และ สาม ผลของการตัดสินใจตกลงใจนั้นจะต้องมีผลกระทบต่อส่วนรวม

ทั้งนี้ การศึกษาทางการเมืองในทางรัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองการเมือง สถาบันทางการเมือง กลุ่มและกระบวนการทางการเมือง และพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งสรุปและเรียบเรียงจากเอกสารจากโสตทัศน์ ชูติวิชา หลักและวิธีวิเคราะห์ทางการเมืองสมัยใหม่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2548 : 25-27) ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมือง เริ่มต้นจากการศึกษาความคิดของปรัชญาทางการเมือง จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ผ่านยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองเป็นการสร้างกรอบความคิดให้แก่ผู้ศึกษาวิจัยเรื่องราวทางการเมือง ช่วยให้เข้าถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในทางการเมืองที่เป็นอยู่ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบการเมืองการปกครอง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมือง จึงเป็นการศึกษาถึงแก่นแท้ของระบบการเมืองการปกครองต่าง ๆ นั้นเอง

2. การศึกษาเกี่ยวกับสถาบันการเมือง เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง ซึ่งในอดีตจะศึกษาเฉพาะสถาบันที่เป็นทางการในแง่มุมของรูปแบบ บทบาทและ หน้าที่ แต่ในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบันได้มุ่งความสนใจไปยังสถาบันทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากขึ้น เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน เป็นต้น โดยเป็นการศึกษาในรายละเอียดของการเป็นตัวแทน ลักษณะของภาวะผู้นำ ยุทธศาสตร์ และกลวิธีในการใช้อิทธิพลกำหนดนโยบายกระบวนการทางการเมือง ซึ่งนโยบายสาธารณะ สำหรับกรณีของพรรคการเมืองนั้น ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาความสำคัญ ประเภทและบทบาทต่าง ๆ ในทางการเมือง

3. การศึกษากลุ่มและกระบวนการทางการเมืองอาจแยกเป็นการศึกษากลุ่มทางการเมืองและการศึกษากระบวนการทางการเมือง ซึ่งการศึกษากลุ่มทางการเมือง เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มทางการเมืองที่เน้นไปที่กลุ่มต่าง ๆ ในระบบการเมือง โดยมีฐานความคิดและความเชื่อว่า ถ้าสามารถเข้าใจกิจกรรมของกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ได้แล้ว ก็จะเข้าใจเรื่องของการเมืองและสามารถอธิบาย ตลอดจนวิเคราะห์ระบบการเมืองได้ ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองหมายถึง กิจกรรมของบุคคลที่พยายามแข่งขันหรือต่อสู้กันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ หรืออิทธิพล และใช้อำนาจหรืออิทธิพลที่ได้มาไปในการจัดสรร หรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม ขณะเดียวกัน ก็พยายามพัฒนาขยายอำนาจหรืออิทธิพลที่ได้มา ทั้งนี้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตน การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองในระดับกว้าง จึงมุ่งไปในเรื่องของกระบวนการเลือกตั้ง กระบวนการนิติบัญญัติ กระบวนการตุลาการ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ กระบวนการในการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ ตลอดจนการตรวจสอบอำนาจนั่นเอง

4. พฤติกรรมทางการเมือง เนื่องจากคนไม่ว่าจะเป็นบุคคลเดี่ยวหรือกลุ่มคนก็ตาม ล้วนแต่เป็นตัวแสดงบทบาทหลักทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงออกมาสามารถที่จะกำหนดความเป็นไปในสังคมการเมืองได้ ผู้ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง จึงมุ่งค้นหาพลังทางการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อปฏิบัติการทางการเมือง และจะพยายามค้นหาว่า บุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกันออกไปนั้น จะทำให้มีพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่

การเมือง (ในเอกสารการสอนชุดวิชาบรมเข็มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552, 19) การศึกษาการเมืองในอดีต ประมาณยุคนครรัฐกรีกโบราณเมื่อ 2,500 ปีก่อน การเมืองเริ่มมีมิติของมุมมองหรือการให้ความหมายหลากหลายมากขึ้นตามลำดับ ในแต่ละยุคสมัยและในแต่ละสังคมก็อาจมีจุดเน้นของคำอธิบายแตกต่างกัน

คำว่า การเมือง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Politics” นักวิชาการให้ความหมายการเมืองไว้หลายท่าน เช่น

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2523 : 8) ให้คำนิยามการเมือง ไว้ว่า คือ การต่อสู้ช่วงชิงการใช้และการรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง เช่น การที่คน ๆ หนึ่งสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น ก็หมายความว่า เขากำลังดำเนินการต่อสู้ช่วงชิงเพื่อให้ได้ซึ่งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ร่างกฎหมายหรือลงมติเลือกใครเป็นนายกรัฐมนตรี หมายถึง บุคคลนั้นกำลังใช้อำนาจทางการเมือง และเมื่อหมดวาระการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีก ก็เป็นความพยายามที่จะรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง

การเมือง เป็นเรื่อง เกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่อจะจัดสรรทรัพยากรและเพื่อควบคุมการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมด้วยการกำหนดและปฏิบัติตามข้อบัญญัติ รวมทั้งการยอมรับการใช้อำนาจในสังคม โดยที่จะมีการบังคับ (Sanction) ในรูปของการลงโทษหรือการให้รางวัลอยู่ด้วยเสมอ แต่อาจจะมีการใช้มาตรการอย่างอื่น เช่น ในสังคมที่พัฒนาแล้วอาจจะใช้วิธีการ ชักชวน และการต่อรอง ประนีประนอม ส่วนในสังคมกำลังพัฒนาที่มีความเห็นร่วมกันสังคมน้อยมักจะมีการใช้วิธีการคุกคาม การตัดสินใจบน การต่อสู้เป็นต้น (พฤฒิสาน ชุมพล 2535 : 12)

การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่อจัดสรรทรัพยากรและควบคุมการดำรงชีวิตสังคมด้วยการกำหนด และปฏิบัติตามข้อบัญญัติ รวมทั้งมีการยอมรับการใช้อำนาจนั้นในการดำรงไว้ซึ่งข้อบัญญัติ บทบาท หรือความสัมพันธ์ดังกล่าวมักจะมีการใช้ Sanction ในรูปของรางวัลหรือการลงโทษอยู่ด้วยเสมอ (ทินพันธุ์ นาคะตะ 2535 :12)

การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจเพื่อใช้อำนาจดังกล่าว แจกแจงสิ่งซึ่งมีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งได้แก่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การแจกแจงฐานะทางสังคม และการกำหนดที่มาของอำนาจการปกครอง รวมตลอดทั้งการควบคุมการใช้อำนาจและการเปลี่ยนตัวผู้นำ (ลิขิต ธีรเวคิน 2543 : 245)

การเมืองก็เป็นส่วนที่เกิดขึ้นกับสังคมมนุษย์ หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยเช่นกัน การเมืองจึงปรากฏอยู่ในหลายระดับและขอบเขตของสังคม แต่ละระดับหรือขอบเขตที่ผลกระทบต่อสังคมมาก ก็คือ ระดับของการควบคุมคนในสังคม หรือการปกครองสังคม ด้วยการกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การเมืองเกี่ยวพันกับการใช้อำนาจควบคุมเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเกิดมาจากความแตกต่างทางด้านค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ความปรารถนา ผลประโยชน์ ตลอดจนเกียรติยศศักดิ์ศรี และการได้รับการยอมรับในสังคม มนุษย์จึงจำเป็นต้องคิดหาวิธีการหรือหลักการในการควบคุมและปกครอง การแสวงหากฎเกณฑ์และจัดทำองค์กรทางการเมือง เพื่อให้สังคมดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีความสงบสุข (เสนีย์ คำสุข 2547: 11)

การเมือง หมายถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐ และการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยเมื่อสังคมมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุติบาล คนเราจึงต้องแบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่ ๆ คือผู้บังคับที่ทำหน้าที่บังคับกับผู้ที่ถูกบังคับเสมอ (ช้อยนันต์ สมุทรวณิช 2517:16)

อริสโตเติล (Aristotle) (ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุค 2552 : 19) ปรัชญาเมธีคนสำคัญของกรีกมองว่าการเมือง เป็นเรื่องของคน และสังคมที่คนดำรงชีวิตอยู่ โดยได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า Man is a Political animal หรือมนุษย์คือ

สัตว์การเมือง ต้องอยู่ในรัฐ (state) หรือประชาคมทางการเมืองเพื่อความสุขสมบูรณ์ โดยร่วมกันใช้ความสามารถในการสร้างองค์การทางการเมืองในระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือรัฐขึ้น ในแง่นี้การเมืองจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจ คือมีทั้งอำนาจอันชอบธรรม (authority) และเรื่องการปกครอง (ruling)

ในยุคกรีกโบราณ ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552 : 19) การเมืองมักเกี่ยวข้องกับจริยธรรมหรือความดีงาม ส่วนในยุคโรมันที่มีศูนย์กลางอยู่ที่โรม (Rome) การเมืองแยกไม่ออกกับเรื่องของกฎหมาย หรือกฎระเบียบของรัฐ ต่อมายุคกลางของยุโรป ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 5-15 การเมืองกลายเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา หรือศาสนากลายเป็นอิทธิพลโดยตรงต่อการเมือง พอถึงยุคสมัยใหม่ (Modern) ก็เริ่มมีการพิจารณาการเมืองโดยแยกจริยธรรมออกจากอำนาจทางการเมือง หรืออำนาจของรัฐ ยุคต่อ ๆ มา การเมืองก็เริ่มมีการพิจารณาในขอบเขตที่กว้างขึ้น ครอบคลุมไปถึงเรื่องการตกลงทำสัญญาทางสังคมร่วมกันของคนที่มาอยู่ร่วมกัน เรื่องเกี่ยวกับอำนาจที่เกิดมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและกลุ่มคนในสังคม ตลอดจนเรื่องการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ และความขัดแย้งและแข่งขันกันระหว่างคนกลุ่มคน และระหว่างชนชั้น (Classes) ในสังคม

ไมเคิล เคอร์ติส (Michael Curtis) ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552: 19) (เอกสารการสอน ในหนังสือ The Nature of Politics หรือธรรมชาติของการเมืองอธิบายเรื่องการเมืองไว้ว่าเป็นการจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ด้วยการใช้ (use) อำนาจสาธารณะ (public power) โดยในระดับต่ำที่สุด ความขัดแย้งจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความสามารถในการรักษาตำแหน่งหน้าที่ให้คงไว้ต่อไปของบรรดานักการเมืองที่เต็มไปด้วยความกระหายเลือก (ตำแหน่งและอำนาจ) โดยการเมืองจึงมักเต็มไปด้วยความสกปรกการใช้ทักษะในการเอาชนะเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการและการสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อให้ได้มา รักษา และสืบทอดตำแหน่งและอำนาจ

เคอร์ติส ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552 : 20) พิจารณาด้วยว่า การมีมุมมองที่แตกต่างกันทางการเมืองเกิด มาจากปัจจัยด้านค่านิยม (values) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างกันในการมองเรื่องความเป็นไปได้ในความต้องการกับเรื่องอัตราเร่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) เหตุนี้ โดยรวม ๆ แล้วธรรมชาติทางการเมืองจึงเป็นเรื่องความมุ่งหวังหรือความทะเยอทะยาน (ambitious) ในตำแหน่งสาธารณะ และเกี่ยวกับผู้ที่แสวงหาในสิ่งที่ตนเองมุ่งหวัง นอกจากนี้การเมืองยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินความผิด (convictions) และหลักการต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้สิ่งเหล่านี้ปรากฏผลในทางปฏิบัติด้วย

ดังนั้น ความสำคัญของการเมืองก็คืออำนาจ (power) ในเอกสารการสอนชุดวิชา
อบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552 : 20) เป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้มาเพื่อการ
รักษาและการใช้อำนาจ ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึง เรื่องอิทธิพล (influence) และการมีอิทธิพล
เหนือกว่าคนอื่น ๆ (influential) ด้วย และในความเป็นจริงหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองในเกือบ
ทุกสังคมที่พบว่าอำนาจมักหมุนเวียนอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย การเมืองจึงเกี่ยวข้องอย่างแยกไม่
ออกกับกลุ่มผู้ปกครอง (ruling group) หรือชนชั้นนำ (elite)

หนังสือคู่มือรัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Oxford ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้ม
เสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552: 20) อธิบายคำถามพื้นฐานที่ว่า “อะไรคือการเมือง”
ไว้ว่า คุณลักษณะสำคัญก็คือการใช้อำนาจทางสังคม (social power) ในการบังคับเพื่อให้เกิดการ
ยอมรับหรือปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด การศึกษาทางการเมืองจึงเป็นการศึกษาธรรมชาติของแหล่ง
เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบังคับและเทคนิคในการใช้อำนาจเพื่อให้เกิดยอมรับหรือปฏิบัติตาม
ดังกล่าว กล่าวคือ หัวใจของการเมือง หมายถึง การศึกษาถึงแหล่งที่มาของอำนาจ วัตถุประสงค์และ
ลักษณะของการใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจ คุณลักษณะสำคัญของการเมืองดังกล่าวจึงมีผลให้
การมีรูปแบบหรือสไตล์ (styles) ต่างกันมากมาย

แม็คอูเลย์ (McAuley) ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์
มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552 : 20-21) อธิบายการเมืองว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตของประชาชน
(Peoples) การเมืองจึงมีขอบเขตกว้าง และกระทบต่อขอบเขตของชีวิตผู้คนอย่างแน่นอนไม่ว่าทางใด
ทางหนึ่ง และมีคนเป็นจำนวนมากที่เป็น “(มนุษย์) การเมือง” อย่างชัดเจน ตัวอย่างกิจกรรมที่มี
ผลกระทบต่อผู้คนทั้งภายในสังคม และภายนอกสังคมก็ได้แก่ การตัดสินใจดำเนินนโยบาย
สาธารณะของรัฐบาล เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจพิจารณาลักษณะสำคัญของการเมืองออกได้ ดังนี้คือ

1. เกี่ยวข้องกับกิจกรรมจำนวนมาก (activities) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมิติทาง
การเมือง
2. ใกล้เคียงหรือเกี่ยวพันกับหลากหลายบริบทของชีวิตทางสังคม หรือบางคนอาจมอง
ว่า “อำนาจมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง” ในระดับกว้างที่สุดก็คือ ปรากฏอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมของ
มนุษย์ ไม่แต่เฉพาะเพียงสิ่งที่เรียกว่าองค์กรทางการเมือง สถาบันทางการเมืองและรัฐบาลเท่านั้น
3. กิจกรรมทางการเมืองมีผลสืบเนื่องหรือกระบวนชีวิตประชาชนจำนวนมาก ภายใน
ขอบเขตที่กล่าวมาข้างต้น การเมืองจึงต้องทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งและมีมิติที่กว้างขวางและ
หลากหลาย

จรูญ สุภาพ ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ 2552 : 21) ให้ข้อสรุปความหมายของการเมืองไว้ว่า คือ แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกี่ยวกับอำนาจ และการปกครองเป็นเรื่องสำคัญ

กมล สมวิเชียร ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ 2552 : 21) อธิบายว่าการเมืองเดิมเป็นของต้องห้ามในสังคมไทย เพราะถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มชนชั้นนำ หรือเป็นเรื่องระดับสูง แต่ปัจจุบันได้เปิดกว้างขึ้น คำนี้มีความหมายเดียวกับคำว่า รัฐศาสตร์ คือเป็นวิชาที่ว่าด้วยอำนาจ ซึ่งหมายถึงอำนาจการปกครอง ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ คือ วิธีการได้มาซึ่งอำนาจ การแข่งขันและขัดแย้งกันเรื่องอำนาจ การใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจ

ไพโรจน์ ชัยนาม ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ 2552 : 21) อธิบายว่าการเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับรัฐอำนาจการเมือง และเกี่ยวพันถึงสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ

วิสุทธิ โพธิ์แท่น (ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ 2552 : 21) ให้ความเห็นว่า การเมืองเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” “หรืออิทธิพล” ในการจัดสรรผลประโยชน์ และจัดการเกี่ยวกับความขัดแย้งในสังคม อำนาจไม่จำเป็นต้องใช้แต่กำลังแต่อย่างใด เพราะหมายถึง การจูงใจ หรือการชักชวนก็ได้ ในแง่หนึ่ง การเมืองจึงเป็นเสมือนผู้นำทาง เป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการที่นำไปสู่เป้าหมาย เหตุนี้การเมืองจึงเป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคมมนุษย์ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงหนีการเมืองได้พ้น แต่จำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกัน “ทำ” การเมืองให้เป็น “การเมืองที่ดี” เป็นการเมืองที่อำนวยความสะดวกสุขต่อมนุษย์โดยรวมให้มากที่สุดการเมืองจะดีหรือเลวจึงอยู่ที่ตัวมนุษย์เอง

ส่วนความเป็นประชาธิปไตยของการเมืองไทย วิสุทธิพิจารณาว่า ยังอยู่ในอัตราที่ไม่สูงนัก และ “ยังไม่อยู่ตัว” คนไทยต้องเอาใจใส่ทางการเมืองอย่างจริงจัง รวมทั้งการศึกษา แก้ไขปรับปรุง เพื่อการพัฒนาการเมืองประชาธิปไตยของไทย

อย่างไรก็ตาม นักคิดและนักรัฐศาสตร์(ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552 : 23) จำนวนไม่น้อยได้พยายามอธิบายถึงการเมืองโดยกว้าง ๆ แต่โน้มเอียงไปในเชิงของการเมืองที่ดีว่า การเมืองที่ดีคือการเมือง ที่สามารถใช้อำนาจไปเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในสังคมให้กับคน จนมีผลทำให้เกิดความสงบสุข ร่มเย็น หรือบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลงไปได้จนคนจำนวนมากรู้สึกพอใจและยอมรับการใช้อำนาจทางการเมืองนั้น แม้ว่าจะมีเพียงคนจำนวนน้อยที่มีอำนาจตัดสินใจนโยบายสาธารณะ ส่วนผู้ที่นิยมชมชอบการเมืองระบอบประชาธิปไตยก็มักจะระบุลงไปอย่างชัดเจนว่า เป็นการเมืองที่คนในสังคม

สามารถเข้าไปมีส่วนร่วม “ทำ” กิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองในทุกกระบวนการทั้งโดยตรงและโดยอ้อม รวมทั้งในกระบวนการตัดสินใจนโยบายสาธารณะหรือการสามารถเสนอตัวเข้าไปมีตำแหน่งสำคัญในทางการเมืองโดยการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมจากประชาชน และการใช้อำนาจอันชอบธรรมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น จะต้องมิผลในการอำนวยความสะดวกสุขทางด้านต่าง ๆ มาสู่คนส่วนใหญ่ หรือคนทั้งหมดในสังคมถ้าเป็นไปได้ ทั้งนี้ เงื่อนไขสำคัญของการเมืองที่ดีก็ต้องมาจากรากฐานการมี “คนดี” และ “พลเมืองดี” เป็นจำนวนมากในสังคมเป็นหลัก

ขอบเขตของการเมือง (ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ 2552 : 26) จากการพิจารณานิยามการเมือง การพิจารณาขอบเขตของการเมือง หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองในสังคมจากพื้นฐานการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเมืองด้วยกัน การเมืองจึงค่อนข้างจะมีขอบเขตที่กว้างขวาง เพราะถ้าให้ความสนใจเฉพาะเพียงบางด้านที่มีลักษณะของการเมืองโดยชัดแจ้ง เช่น การแลกเปลี่ยนทางการเมืองอย่างเป็นทางการ กระบวนการนิติบัญญัติ การตัดสินใจนโยบายสาธารณะของรัฐบาล และการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน เป็นต้น โดยไม่พิจารณากิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นกิจกรรม “เกี่ยวกับการเมือง” (political) ก็อาจทำให้ละเลยส่วนสำคัญบางอย่างไป หรืออาจทำให้ไม่สามารถเข้าใจการเมืองอย่างลึกซึ้งหรือรอบด้าน เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนตั้งแต่สองคนหรือคนกลุ่มเล็ก ๆ ในสังคมที่เป็นบ่อเกิด หรือแหล่งสำคัญของ “อำนาจทางสังคม” (social power) ที่จะนำไปสู่กระบวนการของการมี การใช้ การรักษา และการส่งผ่านอำนาจทางการเมืองของสถาบันทางการเมือง และชนชั้นนำทางการเมือง เป็นต้น

เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นมิติทางการเมืองได้อย่างครอบคลุม จึงอาจพิจารณาขอบเขตทางการเมืองออกเป็น 2 ด้าน หรือ 2 ขอบเขตใหญ่

1. ขอบเขตที่เป็นทางการ คือ ภายในกระบวนการทำงานของสถาบันทางการเมืองที่เป็นทางการเมือง มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจทางการเมืองในการกำหนดและตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบไปสู่สังคมโดยรวม

ขอบเขตของการเมืองในส่วนนี้ถือเป็นส่วนสำคัญ และมีลักษณะเป็นการเมืองอย่างชัดเจน เพราะมีการจัดแยกบทบาทหน้าที่ ลักษณะของขอบเขตอำนาจในการตัดสินใจอย่างแจ้งชัดเป็นที่รับรู้ของคนจำนวนมากหรือโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทหน้าที่ที่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายหรือตามจารีตประเพณีของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ และชนชั้นนำทางการเมือง

กระบวนการทางการเมืองที่สำคัญภายในขอบเขตการเมืองที่เป็นทางการดังกล่าวนี้ ก็คือ กระบวนการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำเอานโยบายสาธารณะที่ผ่านความเห็นชอบทั้งโดยฉันทามติ (consensus) หรือโดยเสียงข้างมาก (majority) ไปปฏิบัติใช้

กระบวนการดังกล่าวนี้มีลักษณะซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงาน และคณะบุคคล รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ มากมาย มีระเบียบ ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติต่าง ๆ กำกับและควบคุมอยู่ในขั้นตอน แต่ในมิติภาพรวมอาจเขียนเป็นแผนภาพเพื่อให้เห็นขอบเขตทางการเมืองในลักษณะที่เป็นทางการเมืองนี้ได้ชัดเจนขึ้น

1. ขอบเขตที่ไม่เป็นทางการ (ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ 2552 : 27) คือ กิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ที่อยู่นอกกรอบของกฎหมายและเกิดขึ้นจากส่วนอื่นของสังคม ไม่ใช่เกิดจากสถาบันทางการเมืองที่เป็นทางการทั้งหลาย แต่กิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติของสังคม มีความสำคัญต่อกระบวนการทำงานของสถาบันทางการเมืองที่เป็นทางการ และได้รับผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อม จากกระบวนการจัดทำ กำหนด และน่านโยบายสาธารณะไปปฏิบัติใช้ที่อยู่ภายในขอบเขตการเมืองที่เป็นทางการ

กระบวนการและสาระทางการเมืองที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้ ก็คือ ปฏิสัมพันธ์และกิจกรรมทางการเมืองของคน และกลุ่มคนในสังคมทั้งที่ปรากฏออกมาเป็นการเมือง หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจและอิทธิพลอย่างชัดเจน หรือไม่ชัดเจน แต่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองในลักษณะหนึ่ง และมีผลทำให้เกิดการตัดสินใจและเข้าไปมีส่วนร่วมของคนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือในรูปแบบของความร่วมมือร่วมใจกัน “ทำ” กิจกรรมต่าง ๆ และ / หรือ เข้าร่วมการโต้เถียง ชัดแย้ง ไปจนถึงวิกฤตการณ์และเหตุรุนแรงต่าง ๆ เช่น การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ปกครองนักเรียนร่วมกับโรงเรียน และทางราชการในการจัดการและบริหารการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นละชุมชน หรือผู้ปกครอง นักเรียนร่วมกันคัดค้านนโยบายของรัฐในการลดงบประมาณในการจัดจ้างครูในโรงเรียนตามท้องถิ่นและชุมชนต่าง ๆ ปัญหาเสพติดระบาดเข้าไปในหมู่บ้าน และครัวเรือนต่าง ๆ ในเกือบทุกท้องถิ่นและชุมชน ผู้บริโภคสื่อไม่พอใจที่สถานีวิทยุโทรทัศน์บางแห่งเสนอรายงานข่าวกล่าวหากลุ่มผู้เดินขบวนคัดค้าน นโยบายบางอย่างของรัฐบาลโดยไม่เป็นธรรม เป็นต้น จากสาระและกระบวนการทางการเมืองดังกล่าวนี้ ก็มักจะส่งผลให้เกิดประเด็นต่าง ๆ ทางการเมือง (political issues) ติดตามมา และในที่สุดก็จะมีการแปรเปลี่ยนไปสู่กระบวนการจัดทำ กำหนด และปฏิบัติใช้นโยบายสาธารณะของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบเขตของการเมืองที่เป็นทางการ

Dahl (Robert A. Dahl 1963 อ้างถึงใน พ.ต.ต.เสวี บัวแก้ว 2533: 18) กล่าวว่า บทบาททางการเมืองอาจจะเป็นการแสดงออกของตัวบุคคลผู้เป็นสมาชิกของระบบการเมือง หรือการปฏิบัติที่ต่อสู้กันมาของผู้มีหน้าที่ผูกพันกับตำแหน่งในระบบการเมือง ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นการปกครองของระบบนั้น ๆ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ออกกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่

ฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลเป็นฝ่ายปฏิบัติการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อแสดงออกถึงการใช้อำนาจปกครอง

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าบทบาททางการเมืองของผู้นำจะเป็นไปเช่นใดนั้น จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมหรือคุณค่า (values) ของคนในสังคมการเมืองนั้น นั่นหมายความว่า ค่านิยมหรือคุณค่านี้เอง จะเป็นตัวกำหนดว่า ผู้นำจะประสบผลสำเร็จในการใช้บทบาทของความเป็นผู้นำหรือไม่ ดังที่ มอนเต้ พลาเมอร์ และวิลเลียม ทอมสัน อ้างถึงใน พ.ศ.ศ.เสวี บัวแก้ว 2533: 18 ได้สรุปว่า ผู้นำจะประสบผลสำเร็จในการดำรงความเป็นผู้นำของตนไว้อย่างมั่นคงหรือไม่นั้น เกี่ยวพันเป็นอย่างกับการดำรงความสัมพันธ์กับประชาชนให้ประชาชนเกิดความยินยอมพร้อมใจยอมรับและเลือกให้เขาอยู่ในตำแหน่งซึ่งจะนำไปสู่การมีสิทธิพิเศษเหนือกว่าคนส่วนใหญ่ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้นำจึงเกี่ยวข้องกับประชาชนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งจะขึ้นลงเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการรักษาสัญญา และความสามารถในการรักษาความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระหว่างคนกับสื่อมวลชน
- 2) ความสามารถในการระดมมวลชน คือ การแสวงหาความสนับสนุนจากมวลชน
- 3) ความสามารถของมวลชน ในการควบคุมการทำงานของผู้นำ กล่าวคือ การดำรงตำแหน่งของผู้นำขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของมวลชน

เทียมจันทร์ อำแหง (2521) สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องบทบาททางการเมืองและการปกครองของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2484-2487) ได้วิจัยบทบาทของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ในฐานะผู้นำทางการเมืองภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในบทบาทของจอมพล ป.พิบูลสงคราม คือการสร้างและรักษาอำนาจ โดยมีบุคลิกลักษณะและคุณสมบัติเข้มแข็งมีระเบียบวินัย นิยมใช้อำนาจเผด็จการในการปกครองประเทศ มีการใช้กำลังทหารและตำรวจในการรักษาอำนาจของตนยังใช้ลัทธิชาตินิยมเร้าใจประชาชน ให้เชื่อและปฏิบัติตาม ที่มีความปรารถนาที่จะยกระดับฐานของประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นผู้นำที่มีพื้นฐานมาจากทหาร ดังนั้น กรรมวิธีการปกครองประเทศไทยจึงใช้อำนาจเด็ดขาดแบบเผด็จการ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีผลให้การพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยขาดการต่อเนื่องในสมัยนี้

คำว่า บทบาททางการเมือง จึงหมายความว่า พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกซึ่งอยู่ในตำแหน่งทางสังคมการเมือง หรือเป็นการแสดงออกถึงอำนาจทางการเมือง เช่น สมาชิกสภานิติบัญญัติ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งอาจอยู่ในขอบเขตการเมืองที่เป็นทางการโดยฉันทามติ หรือโดยเสียงข้างมาก ไปปฏิบัติใช้ หรือขอบเขตการเมืองที่ไม่เป็นทางการก็ได้

นั่นคือการร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือการเข้าร่วมการโต้เถียง ชัดแย้ง ไปจนถึง วิกฤติการณ์และเหตุรุนแรงต่าง ๆ และในที่สุดก็จะแปรเปลี่ยนไปสู่การจัดทำกำหนดและปฏิบัติใช้นโยบายของสถาบันการเมืองต่างๆ

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง

การกล่าวถึงแนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมืองซึ่งมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ คือ ความหมายของผู้นำ ลักษณะและประเภทของผู้นำ ภาวะความเป็นผู้นำ และบทบาทหน้าที่ของผู้นำ ซึ่งจะเสนอตามลำดับ ดังนี้

ความหมายของผู้นำ ผู้ศึกษาทางรัฐศาสตร์ต่างยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ผู้นำเป็นสถาบันที่สำคัญประการหนึ่ง ในโครงสร้างของระบบการเมืองในทัศนะทางสังคมวิทยา เรียกผู้นำว่า ชนชั้นนำ (Elite) และถ้าหากเป็นชนชั้นนำที่มีอำนาจบังคับบัญชาผู้อื่นได้ ไม่ว่าอำนาจนั้นจะมาจากพื้นฐานแห่งการใช้กำลังบังคับหรือมาจากข้อตกลง ซึ่งเกิดจากความยินยอมของประชาชนก็ตาม คนประเภทนี้ เรียกว่า ผู้ปกครอง (rulers) ซึ่งผู้นำตามความหมายนี้ก็คือ บุคคลผู้มีอิทธิพลเพียงพอที่จะทำให้ผู้อื่นกระทำตามคำสั่งที่แนะนำของตน ซึ่งทุกสังคมจะมีคนประเภทนี้อยู่

ผู้นำ (ในเอกสารการสอนชุดวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552: 74) หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องขึ้นให้เป็นหัวหน้า และเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากมีความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชา และมีความสามารถในการนำหมู่ชนได้ ซึ่งผู้นำมีหลายประเภท ดังนั้น ผู้นำจึงต้องมีคุณลักษณะมีภาพลักษณ์ มีบุคลิกภาพ รวมทั้งต้องมีมนุษยสัมพันธ์ด้วย

สำหรับนักวิชาการของไทยได้ให้ความหมายเกี่ยวกับผู้นำทางการเมืองเอาไว้บ้าง ดังนี้
ธรรมรส โชติบุญชู (2519 : 131) ได้ให้ความหมายของผู้นำเอาไว้ว่า ผู้นำเป็นบุคคลที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมา หรือได้รับการยกย่องขึ้นมาเป็นหัวหน้า มีความรู้ความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาและอาจนำพาผู้ใต้บังคับบัญชา หรือหมู่ชนไปในทางดีหรือชั่วได้

หรือในอีกนัยหนึ่ง ผู้นำหมายถึง ผู้ที่มีศิลปะที่จะสามารถมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และนำบุคคลเหล่านี้ไปโดยเขาให้ความไว้วางใจ และเชื่อใจอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้ความเคารพนับถือให้ความร่วมมือ และมีความมั่นใจในตัวผู้นำอย่างจริงใจ

สำเร็จ สิงหะวาระ (2506 : 48) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำก็คือ สัญลักษณ์ (symbol) แห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และผู้รับฝาก (depository) ซึ่งปณิธานและความหวังผู้นำจึงเป็นภาพลักษณ์ (image) หรือภาพสะท้อน (projection) ของประชาคม

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้นำอาจ หมายถึง ผู้มีและผู้ใช้อำนาจในแง่ของความสามารถที่จะเป็นใหญ่เหนือบุคคลอื่น ทำให้ผู้อื่นยอมรับที่จะทำตามแผนงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามด้วยความเต็มใจ เลื่อมใสศรัทธาโดยผู้นำนั้นอาจเป็นผู้นำในหน่วยงาน หรือองค์การที่เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

คำว่า ผู้นำนั้น อาจมีการเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ได้อีก เช่น ผู้นำทางการเมือง (Political Leader) ผู้นำทางอำนาจ (power leader) หรือบางครั้งอาจจะใช้คำว่า Political elite ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ใช้ว่าต้องการที่จะเน้นหรือจำแนกออกเป็นอย่างใดเป็นสำคัญ

คำว่า ผู้นำทางการเมือง จึงกล่าวในเชิงสรุปได้ว่า ผู้นำหรือผู้นำทางการเมืองก็คือ ผู้ดำรงสถานภาพทางการเมืองการปกครอง ซึ่งมีความหมายครอบคลุมไปถึงมิติของการใช้อำนาจทางการเมืองตัดสินใจนโยบายสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการต่างประเทศ ดังนั้น ผู้นำไม่ว่าจะมีที่มาอย่างไร การใช้อำนาจทางการเมืองของผู้นำล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองการปกครองทั้งระบบ หากแต่แตกต่างกันเฉพาะผลพวงแห่งการใช้อำนาจของผู้นำนั้น ๆ

ลักษณะทั่วไปของผู้นำที่ปรากฏอยู่ในสังคม แต่สำหรับผู้นำทางการเมืองแล้วก็ได้มีการแยกประเภทของผู้นำทางการเมืองไว้ (ในอบรมเข้มเสริมประสพการณ์หาบัณฑิตรัฐศาสตร์, 77-78) ดังนี้

1. พิจารณาจากแหล่งที่มาของอำนาจ (Classifying Leaders by Source of Authority)
ซึ่ง Max Weber จำแนกเป็น 3 ประเภทย่อยคือ

1.1 ผู้นำตามกฎหมายและเหตุผล (Legal – rational leaders) ผู้นำแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อในความถูกต้องของหลักกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล โดยหลักกฎหมายและเหตุผลนี้ “ตำแหน่ง” ผู้นำจึงเป็นตำแหน่งแห่งความชอบธรรมที่จะต้องรับการเคารพ ความเชื่อฟังในผู้นำเป็นการเชื่อฟังในฐานะของการดำรงตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับ ไม่ใช่เชื่อฟังในตัวผู้นำ

1.2 ผู้นำตามจารีตประเพณี (Traditional leaders) เป็นผู้นำที่เกิดขึ้น จากข้อกำหนดของจารีตประเพณีของสังคมนั้น ๆ ที่ได้รับการเชื่อถือติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การเป็นผู้นำและอำนาจของผู้นำมีแหล่งที่มาจากจารีตประเพณี โดยไม่คำนึงว่ามีเหตุผลหรือไม่

1.3 ผู้นำบุญญาบารมี (Charismatic Leaders) เป็นผู้นำที่เกิดขึ้นมาจากบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลที่มีลักษณะพิเศษที่เรียกว่า charisma อันแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติโดดเด่นที่ผู้ตามทั้งหลายมอบความเลื่อมใสศรัทธาให้ โดยมีความเชื่อเหนียวแน่นว่า บุคคลนี้เป็นผู้ที่มีลักษณะเหนือมนุษย์ที่ตนไม่อาจไม่เชื่อฟังได้

2. พิจารณาตามประเภทของบุคลิกภาพ (Classifying Leaders by Personality types)

ซึ่ง Harold D. Lasswell แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยคือ

2.1 ผู้กระตุ้นทางการเมือง คือผู้ที่มีความสนใจหลัก ๆ อยู่กับการกระตุ้นมหาชนให้เกิดความตื่นตัวเร่งใจทางการเมือง เพื่อให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่ผู้กระตุ้นต้องการ

2.2 ผู้บริหารทางการเมือง ผู้นำลักษณะนี้จะมีลักษณะที่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานประจำวันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยไม่สนใจที่จะก่อให้เกิดความตื่นเต้นแก่บุคคลอื่นอย่างไรก็ตาม ผู้นำประเภทผู้บริหารทางการเมือง อาจพัฒนามาจากผู้กระตุ้นทางการเมืองก็ได้

3. พิจารณาตามลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ตาม (Classifying Leaders by Relationship to Followers)

ซึ่งแบ่งย่อยออกได้ คือ

3.1 ผู้นำแห่งการแลกเปลี่ยน เป็นผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับผู้ตามเสมือนหนึ่งดำเนินการแลกเปลี่ยนในเชิงค้าขาย กล่าวคือ ผู้นำจะให้รางวัลไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือตำแหน่ง ลาภยศ เพื่อแลกเปลี่ยนให้ได้มาในสิ่งที่ตนประสงค์ เช่น คะแนนเสียง เงิน หรือการสนับสนุน

3.2 ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Transforming of transformational leaders) เป็นผู้นำที่มีลักษณะผูกพันทางศีลธรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่คิดว่ามีขึ้นและเพื่อวัตถุประสงค์ที่ดีกว่าเดิม

4. พิจารณาที่ความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมือง (Classifying Leaders by Relationship to Political Ideology)

แบ่งออกได้ดังนี้

4.1 ผู้สถาปนา คือ ผู้นำที่รับผิดชอบอย่างมากต่อการสร้างและพัฒนาอุดมการณ์อันใดอันหนึ่ง ผู้นำประเภทนี้เป็นที่ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความคิด ความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง และนำความคิด ความเชื่อนั้นมาปฏิบัติในกิจกรรมและสถาบันทั้งหลายทางการเมือง คือ ทำความคิด ทำการปฏิบัติ และทำการสร้างสถาบันใหม่ ที่สอดคล้องกันขึ้นมา เช่น ฮิตเลอร์ สตาลิน หรือโคโมเนนี่ เป็นต้น

4.2 นักแก้ (Revisionist) คือผู้นำที่นำอุดมการณ์ที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเติมแต่งจนมีลักษณะโดดเด่นขึ้นมาใหม่ เช่น ติโตะ เหมาเจ๋อตง

4.3 นักปฏิบัติ (Practitioner) คือผู้นำที่เป็นแบบอย่างแห่งการปฏิบัติตามอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือละผูกพัน เช่น แฟรงกลิน ดี รูสเวลท์

4.4 ผู้ถ่ายทอด (Missionary) คือผู้นำที่พยายามถ่ายทอดอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือให้แก่ผู้อื่น เพื่อให้เชื่อถือตาม เช่น มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ เป็นต้น

สำหรับในทางการเมือง การปกครองแล้ว ผู้นำควรมีคุณลักษณะ (ในอบรมเข้มเสริม ประสพการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ 2552: 81) ดังนี้

1. ต้องมีความชอบธรรม หมายถึง การยอมรับจากคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดใน การเข้าการเป็นผู้ปกครองและการดำรงอยู่ในฐานะเป็นผู้ปกครอง สำหรับสังคมไทยลักษณะแห่ง ความชอบธรรมของผู้นำหรือผู้ปกครองในอดีตนั้น มักจะไม่ค่อยขึ้นอยู่กับระเบียบวิธีการทาง การเมือง (Political procedure) อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่ง ที่ชัดเจนเหมือนในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น การสนับสนุนจากพระมหากษัตริย์ จากกองทัพ จากพรรคการเมืองเป็น ลำคัญ ดังนั้น ความชอบธรรมที่มีลักษณะของความไม่แน่นอนสูง ซึ่งการที่จะพัฒนาในเรื่องของ ความชอบธรรมนั้น จะต้องมีการสร้างและรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยั่งยืนในความถูกต้อง ชัดเจนของระเบียบวิธีทางการเมือง เช่น ประเทศที่พัฒนาแล้ว และต้องเลิกการสร้าง ความชอบธรรม ที่อยู่บนตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และในปัจจุบันนี้ อาจกล่าวได้ว่า ความชอบธรรมของผู้ปกครองมี แนวโน้มที่มีความชอบธรรมมากขึ้นตามวิถีทางการเมือง

2. ต้องมีคุณภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 คุณภาพแห่งจิตใจหรือจริยธรรม อันประกอบด้วย การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง การมีศีลธรรมประจำใจ เช่นการไม่ประพฤติตน “เหลว แหก” หรือต่ำกว่าความคาดหวังทางศีลธรรมของสังคม การไม่เป็นคนกลับกลอกหรือพุดโกหก และมีความจริงจังในคำพูดและการกระทำของตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีความรับผิดชอบ และผูกพันในหน้าที่ของตน เคารพกติกาของสังคม มีความยุติธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต

2.2 คุณภาพในความสามารถ ประกอบด้วย การมีความฉลาดในการคิดอ่าน รู้ ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติหน้าที่ รู้จักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เช่น เข้าใจ จุดมุ่งหมายของประเทศ และจุดมุ่งหมายในการปกครอง เป็นผู้นำในการคิดอ่าน รู้จักคิดริเริ่ม เป็น ผู้นำในการปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักกำหนดนโยบายและวางแผน รู้จักประสานงานหรือประสาน ประโยชน์บนความถูกต้อง บนแห่งผลประโยชน์ส่วนรวม และรู้จักกระจายงานและกระจายความ รับผิดชอบ นอกจากนี้ ควรต้องกล้าตัดสินใจ และรวมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวด้วย

3. ต้องมีทรัพยากร และรู้จักใช้ทรัพยากร แบ่งออกเป็นทรัพยากรที่เป็นวัตถุ เช่น มี เครื่องจำเป็นทั้งหลายในการยังชีพอย่างพอเพียง มีรายได้โดยสุจริตเพียงพอที่จะดำรงตน และมีวัสดุ อุปกรณ์และลงทุนที่จะใช้ในการปกครองและการบริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งก็ คือ การมีส่วนร่วมที่ปรึกษา และผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานที่พอเพียง และมีคุณภาพ รวมทั้งการเมือง พลเรือนที่มีคุณภาพด้วย

พ.ต.ต.เสวี บัวแก้ว (2533) ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ สถาบันจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เรื่อง บทบาทผู้นำทางการเมืองของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ (พ.ศ. 2523 – 2526) ได้วิจัยบทบาทของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำในยุคที่ระบอบการเมืองเป็น

แบบกึ่งประชาธิปไตย โดยอยู่ในฐานะผู้นำทางการเมืองต่อเนื่องยาวนาน ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง สถาบันทางการเมืองและกระบวนการทางการเมืองยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ไม่ว่าจะในด้านของระบบพรรคการเมือง การเลือกตั้งและระบบรัฐสภาที่ยังอ่อนแอ ขาดอำนาจ และขาดความต่อเนื่อง ตลอดจนการขัดแย้งแข่งขันทางอำนาจทางการเมืองยังคงมีความรุนแรงสูงถึงขั้นความพยายามในการทำรัฐประหาร

งานวิจัยบทบาททางการเมืองในฐานะผู้นำรัฐบาลของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ โดยภาพรวมสะท้อน ลักษณะเด่นของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งมีลักษณะเป็นผู้สร้างคุณอำนาจ ประสานประโยชน์ และการประนีประนอมทางอำนาจ ซึ่งช่วยธำรงรักษาไว้ซึ่งระบอบการเมืองแบบกึ่งประชาธิปไตยเป็นสำคัญลักษณะดังกล่าวสร้างความหมายต่อระบบการเมืองไทย ในแง่มุมมองของการพัฒนาด้านเสถียรภาพทางการเมืองของระบบ กล่าวคือ เป็นการประสานกันระหว่างอำนาจการเมืองกับกลไกสถาบันทางการเมือง มีการจัดระเบียบระบบให้เกิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้สูง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านกลไกสถาบันให้มีบทบาททางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญใช้ข้อบังคับพรรคการเมืองได้ทำภารกิจทางการเมือง ระบบการเลือกตั้งและรัฐสภาที่มีความสำคัญมากขึ้น กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ เริ่มตระหนักถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองและประชาชนได้เริ่มเรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมือง และตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้นตามลำดับ สิ่งเหล่านี้เป็นไปในทางดีแสดงถึงการพัฒนาระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในสมัยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้นำทางการเมือง

อุษา ว่องวงศ์ภพ (2523) สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภูมิหลังแรงจูงใจ และพื้นฐานอำนาจของนักการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย โดยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ออกเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการเมืองกับแรงจูงใจในการเข้าสู่การเมือง สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้นำทางการเมือง ตลอดจนยุทธวิธีในการเข้าสู่การเมืองของผู้นำ

สำหรับแนวความคิดของผู้นำทางการเมือง ได้มีนักรัฐศาสตร์จำนวนมากให้คำนิยามผู้นำทางการเมืองไว้ ทั้งนี้ได้ศึกษาวิธีการชี้ตัวผู้นำ โดยดูจากตำแหน่งทางการเมือง โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ตลอดจนดูจากชื่อเสียงของบุคคลในสังคมผู้นำของไทยมีหลายประเภท แต่สรุปได้ว่า ผู้นำของไทย 3 ประเภท คือ ผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางเศรษฐกิจ และผู้นำทางทหาร งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ช่วงตั้งแต่ 2500 – 2539 เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา

มณีนรีรัตน์ ธรรมพัฒนากุล (2535) สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของนายกรัฐมนตรีน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา ได้วิจัยถึงรูปแบบของพฤติกรรมการต่อสู้ให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในการใช้อำนาจทางการเมือง รูปแบบพฤติกรรมในการใช้อำนาจทางการเมือง ศึกษาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ทั้งในด้านการได้มาซึ่งอำนาจและการใช้อำนาจทางการเมือง และได้ทราบถึงภูมิหลังของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ว่าเป็นบุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ครอบครัวเลี้ยงดูดี มีการศึกษาสูง คุณสมบัติเหล่านี้เอื้ออำนวยให้เป็นผู้ นำ เมื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และพยายามรักษาอำนาจของตนไว้ให้นานที่สุด มีการใช้อำนาจทางการเมืองในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองต่างๆ ใช้ชั้นเชิงในการแย่งชิงและรักษาอำนาจทางการเมืองที่แย่งชิงมาได้ให้ยืนนานที่สุด จึงจัดอยู่ในลักษณะผู้นำทางการเมืองที่ใฝ่อำนาจ เป็นสำคัญ และผู้นำแบบวีรบุรุษ

สรุปได้ว่า การศึกษางานวิจัยบทบาทผู้นำทางการเมือง ของผู้ทำวิจัยแต่ละท่านนั้น จะช่วยให้เข้าใจการเมืองไทยดียิ่งขึ้น เพราะผู้นำทางการเมืองเป็นบุคคลที่มีบทบาทซึ่งนำความเป็นไปของประเทศหรือไม่ การตัดสินใจของผู้นำทางการเมืองจะเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศหรือไม่ ส่วนการศึกษาชีวิตของผู้นำทางการเมือง จะทำให้ทราบการตัดสินใจของผู้นำที่ได้รับอิทธิพลความคิด ได้รับการอบรมกล่อมเกลามาในวัยเยาว์ และการเรียนรู้ให้มีความเชื่อ ค่านิยม และบุคลิกภาพมาจากองค์กรใด เมื่อพูดถึงตรงนี้แล้วจะช่วยให้เราเห็นความสำคัญของการศึกษา การอบรม และประสบการณ์ที่เด็กทุกคนในประเทศไทยในวันนี้จะได้รับ เพราะเด็กในวันนี้จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า จะเป็นผู้นำที่ดีหรือไม่ มีการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติมากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา ประสบการณ์ วัยเด็ก และครอบครัวที่ให้การอบรมกล่อมเกลามาให้เป็นคนดีหรือไม่เป็นสำคัญ

บรรพต วีระชัย (ในอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ : 91) ให้นิยามการจัดการระเบียบทางสังคมว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองจากการมีปฏิสัมพันธ์หรือกิริยาสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งการแก้ปัญหา การร่วมมือกัน การขัดแย้งกัน การตกลงยินยอม และการอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกัน

มาร์วิน อี โอล ชัน (ในอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ : 91) กล่าวถึงการจัดระเบียบทางสังคมว่าเป็นวัฒนธรรม เป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำของบุคคล และการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดระเบียบทางสังคม เป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์ในสังคมได้สร้างขึ้นมา เพื่อควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งมีทั้งการแก้ไข

ปัญหา การร่วมมือกัน การจัดแย้งกัน การตกลงยินยอม และการอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกัน เพื่อทำให้เกิดการควบคุมทางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม

สำหรับนักรัฐศาสตร์ ได้ให้ความสนใจในเรื่องผู้นำทางการเมืองเป็นหลักส่วนใหญ่ ก็ไม่มั่นใจในการที่จะนำเอาความหมายของการภาวะผู้นำของบรรดานักจิตวิทยามาใช้ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า นักรัฐศาสตร์ยังหาความหมายของภาวะผู้นำทางการเมืองใด ๆ ให้มีการยอมรับกันเป็นแนวทางเดียวกันสอดคล้องกับความหมายของแนวความคิดดังกล่าวนี้ ก็จะต้องให้เหมาะสมกับประเด็นในการศึกษาของตนเป็นสำคัญ

บทบาทความเป็นผู้นำ (อ้างถึงใน พ.ต.ต.เสวี บัวแก้ว 2533 : 17) ได้ให้ความหมายของบทบาททางการเมืองเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือสมาชิกของชุมชนคาดหวังว่า เป็นสิ่งที่ควรจะมีการแสดงออกของบุคคลผู้ซึ่งอยู่ในตำแหน่งทางสังคมการเมือง เช่น สมาชิกสภานิติบัญญัติ ผู้นำพรรคการเมือง ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง นักปฏิวัติ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หรือตกลงให้มีการกระทำนั้น ๆ ตามอำนาจหน้าที่ซึ่งที่ระบุไว้ชัดเจนหรือไม่ชัดเจน เป็นทางการเมืองหรือไม่เป็นทางการเมืองในการปฏิบัติงาน เพื่อสังคมการเมือง

จากความหมายของบทบาทความเป็นผู้นำ ซึ่งให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างฐานะตำแหน่ง (status) คุณค่า (values) และสังคมการปฏิบัติ ตามสัญญาที่ให้ไว้กับมวลชนแล้วจะสามารถดำรงอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองนั้น ๆ ได้เป็นเวลานาน

วิธีการดำรงตำแหน่งผู้นำ James Barber ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติตัวของผู้นำขณะดำรงตำแหน่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ การใช้ถ้อยคำโวหาร การทำงานในหน้าที่ และการดำเนินความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนอื่น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) การใช้ถ้อยคำโวหาร (rhetoric)

ผู้นำเมื่ออยู่ในตำแหน่งแล้ว บางคนพูดกับฝูงชนจำนวนมาก ๆ เก่ง เช่น ฮิตเลอร์ หรือ วินสตัน เชอร์ชิล นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ แต่บางคนไม่มีความสามารถเช่นว่านี้ บางคนจะสามารถให้สัมภาษณ์ต่อมวลชนได้อย่างฉับไว และไม่เคยกลัวต่อสื่อมวลชน เช่น ประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี.รูสเวลท์ แต่บางคนจะมีปัญหากับผู้สื่อข่าวมาก คิดว่าผู้สื่อข่าวมักจะโจมตีโดยไม่ยุติธรรม เช่น อดีตประธานาธิบดี เฮอเบอร์ต ฮูเวอร์ ของสหรัฐอเมริกา อดีตนายกรัฐมนตรีของไทย ก็จะมีปัญหากับผู้สื่อข่าวไม่เท่ากัน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นอดีตนายกรัฐมนตรีที่เข้ากับสื่อมวลชนได้ดีมาก อับบราฮัม ลินคอล์น เป็นอีกคนหนึ่งที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำโวหารเป็นจุดแข็งของเขาสุนทรพจน์ของเขาจะไม่ยาวแต่จะเลือกใช้ถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้งและเข้าใจง่าย ผู้นำบางคนปลุกใจประชาชนได้เก่ง เมื่อชาติอยู่ในภาวะคับขัน ก็จะสามารถปลุกใจคนในชาติให้ร่วมกันต่อสู้กับภัยอันตรายด้วยความเต็มใจและกล้าหาญ การพูดเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนธรรมดาสามัญ

ทั่วไป แต่สำหรับผู้ประกอบการเมืองแล้ว การพูดขยับมีความสำคัญมากขึ้นไปอีกนักการเมืองที่ไม่ประสบความสำเร็จจำนวนมาก เป็นเพราะขาดความสามารถในการใช้ถ้อยคำโวหารที่เหมาะสม

2) การทำงานในหน้าที่ (Business)

ผู้นำทุกคนต้องมีภารกิจในหน้าที่ผู้นำของเขา แต่ผู้นำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันของประเทศเดียวกันไม่จำเป็นต้องทำงานแบบเดียวกัน บางคนอาจจะชอบเดินทางไปในที่ต่าง ๆ รวมทั้งการเดินทางไปต่างประเทศ แต่บางคนก็จะไม่ชอบเดินทางออกไปจากตึกทำงานของตน ผู้นำบางคนจะไม่ชอบทำงานในรายละเอียด จะพยายามมอบหมายให้คนอื่นทำแทน แต่บางคนเคยชินที่จะทำงานด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ บางคนอาจจะมาทำงานแต่เช้าตรู่ บางคนมาสาย ๆ บางคนอาจจะทำงานจนดึก แต่บางคนอาจจะนอนไม่ดึกนัก

3) การดำเนินความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนอื่น (Personal relationship) ผู้นำต้องมีคนทั้งญาติ เพื่อนเก่า นักการเมือง และคนอื่น ๆ มาพบมากมาย ผู้นำดำเนินความสำคัญกับคนเหล่านั้นอย่างไร บางคนชอบให้มีคนมาหามาก ๆ บางคนจะพยายามจะพบปะกับผู้คนให้น้อย ผู้นำบางคน เช่น อับราฮัม ลินคอล์น จะพยายามพบกับผู้ที่ต้องการมาพบกับเขาเสมอ แต่บางคนจะพบกับผู้อื่นเมื่อจำเป็นหรือมีผลประโยชน์เท่านั้น

แนวทางการศึกษาวิจัยความเป็นผู้นำ

แนวทางการศึกษาวิจัยความเป็นผู้นำ ได้มีผู้เสนอแนวทางการศึกษาวิจัยไว้หลายแนวทางด้วยกัน กล่าวโดยสรุป คือ มีแนวคิด 2 แนวด้วยกันคือ

1) เป็นแนวหรือสำนักที่เน้นในเรื่องลักษณะพันธุกรรมต่าง ๆ ของผู้นำ (Traits school) เป็นทัศนะที่มองว่า ผู้นำ จะต้องมิลักษณะพิเศษบางประการที่แตกต่างไปจากคนทั่วไป ซึ่งมีความเห็นหลากหลายว่าองค์ประกอบแห่งลักษณะผู้นำมีอะไรบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลักษณะผู้นำตามทัศนะของเบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ (Bertrand Russell) นักปรัชญาชาวอังกฤษกล่าวว่า จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถตัดสินใจได้รวดเร็วทันกับเหตุการณ์ และสามารถวางนโยบายหรือกำหนดการทำงานได้อย่างเหมาะสม

ลักษณะผู้นำตามทัศนะของนักวิชาการอิตาเลียน คือ โรเบิร์ต มิเชลล์ กล่าวว่า จะต้องมีความกล้าหาญหรือกำลังใจอย่างดี มีความรู้กว้างขวางพอสมควร มีความเชื่อที่มั่นคงและมีความสามารถในการช่วยตนเองได้

ลักษณะผู้นำตามทัศนะของ Tan J. Hei และ You P.Seng กล่าวว่า เป็นผู้ทำงานหนัก (hard workers) เป็นผู้กล้าเสี่ยง (risk takers) เป็นผู้กล้าตัดสินใจ (decision makers) เป็นผู้

มองหาโอกาส (opportunity seekers) เป็นผู้รู้จักคิดแปลกแหวกแนว (innovative) เป็นผู้มองการณ์ไกล (Visionary) เป็นผู้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกตนเอง (objective) เป็นผู้สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ผู้ได้บังคับบัญชา (persuative) และเป็นผู้เก่งรอบด้าน

แนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group)

ระบบการเมืองทุกระบบจะมีวิธีการจัดการกับข้อเรียกร้องหรือความต้องการของประชาชน การตัดสินใจทางการเมืองทุกอย่างย่อมมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางกลุ่มทั้งในทางบวกและทางลบ กลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบในทางลบจะแสดงออกโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อประท้วงหรือโต้ตอบนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ขจัดภาวะที่ไม่พึงประสงค์นั้นหมดไป ซึ่งการรวมกลุ่มนั้นอาจเรียกได้ว่าเป็น “กลุ่มผลประโยชน์” (Interest Group) ซึ่งมาพิจารณาความหมายและความสำคัญ ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์ ดังนี้

1. ความหมายและประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

1.1 ความหมายของกลุ่มผลประโยชน์

อัลมอนต์ (Almond) และ เพาเวลล์ (Powell) (อ้างใน พงศนิธาน ชุมพล. 2540: 115) นิยามความหมายของ “กลุ่มผลประโยชน์” (Interest Group) ว่าเป็นกลุ่มคนที่เชื่อมโยงกันโดยมีความสนใจหรือห่วงใยในสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและโดยมีความสำนึกอยู่ไม่มากก็น้อยว่าเรามีความเชื่อมโยงดังกล่าวกันอยู่

1.2 ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

1.2.1 กลุ่มผลประโยชน์และบุคคลที่เคืองกว้างไร้บรรทัดฐาน (Anomic Interest Groups) เป็นกลุ่มที่ปะทุขึ้นอย่างค่อนข้างกะทันหันตามอารมณ์ เช่น การจลาจล การลอบสังหาร ตลอดจนการเดินขบวนประท้วง การเรียกร้องผลประโยชน์ในรูปลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นในสภาพที่ไม่มีกลุ่มที่ได้รับการจัดตั้งอยู่ในสังคม หรือว่าหากมีก็มีบางกลุ่มที่ถูกปิดกั้นมิให้แสดงออกซึ่งความต้องการ ดังนั้น ความไม่พึงพอใจที่ถูกปิดอยู่กดดันไว้จะปะทุออกมาถ้ามีเหตุการณ์เอื้ออำนวยหรือมีผู้ชักนำหรือ “ปลุกกระดม” ให้เกิดขึ้น การชักนำนี้อาจกระทำโดยผู้ที่อยู่ในอำนาจทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของเขาเองก็ได้ แต่ข้อสำคัญไม่มีการจัดตั้งเป็นองค์กรแต่อย่างใด ประเทศไทยมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิด Anomic Interest Groups คือ ในประเทศไทย ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยเป็นแกนนำในการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการทำลายอำนาจกลุ่มผู้ปกครองที่เป็นนายทหาร แต่ฝูงชนที่เข้าร่วมเดินขบวนประท้วงจนมีดีพม่าวันคืนในสัปดาห์นั้นอาจจัดเข้าอยู่ในลักษณะของ Anomic Interest Groups ได้

1.2.2 กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง (Non-Associational Interest Groups)

หมายถึงกลุ่มถึงเครือญาติ กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มภูมิภาค กลุ่มสถานภาพ กลุ่มชนชั้น (กล่าวคือกลุ่มคนที่อาจไม่ได้พบปะกันอย่างสม่ำเสมอ แต่มีความรู้สึกร่วมกัน มีความเชื่อมโยงกันทางจิตทางวัฒนธรรมอย่างรู้ใจกันพอสมควร ซึ่งอาจจะเรียกร่องผลประโยชน์ของเขาเป็นครั้งคราว โดยผ่านบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือผู้นำ เช่น ผู้นำทางศาสนา ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าของที่ดินหลายคนขอร้องขาราชการชั้นผู้ใหญ่หรือรัฐมนตรีให้พิจารณาไม่ขึ้นภาษีที่ดิน โดยที่การขอร้องนี้เกิดขึ้นเมื่อเล่นกอล์ฟด้วยกัน จะเห็นได้ว่า กลุ่ม 2 ประเภท ดังกล่าวไปแล้ว มีการเรียกร่องผลประโยชน์แต่เพียงครั้งเดียว ไม่มีขั้นตอนหรือการจัดตั้งที่แน่นอนในการเรียกร่องและไม่มีความต่อเนื่องในการเรียกร่อง กลุ่มดังกล่าวจะมีอิทธิพลน้อย

1.2.3 กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน (Institutional Interest Groups) กล่าวคือ

องค์กรที่เป็นทางการ (Formal Organizations) เช่น พรรคการเมือง สถาบันนิติบัญญัติ กองทัพ ศาสนา หน่วยราชการและสถาบันอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะอย่างอื่นที่ไม่ใช่การเรียกร่องผลประโยชน์ กลุ่มเหล่านี้อาจเรียกร่องผลประโยชน์ของกลุ่มเอง หรือทำหน้าที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของกลุ่มอื่นในสังคม นอกจากนั้นกลุ่มย่อยภายในสถาบันสำคัญ ๆ เหล่านี้อาจทำหน้าที่เรียกร่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตนก็ได้ โดยอาศัยความยอมรับนับถือในสถาบันที่สังกัดอยู่เป็นทรัพยากรในการที่จะได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง ตัวอย่างเช่น กลุ่มนักการธนาคารในพรรคอนุรักษ์นิยมพรรคหนึ่งอาจใช้อิทธิพลของพรรคในอันที่จะเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่วงการธนาคาร หรือกลุ่มผู้นำกองทัพบกรทำการเรียกร่องผลประโยชน์ให้แก่ชาวนาผู้ยากไร้ เป็นต้น

1.2.4 กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ (Associational Interest Groups) “ทางการ”

ในที่นี้ หมายถึง มีการจัดตั้ง มีสมาชิกเป็นการแน่นอนไม่ได้หมายความถึงที่เป็น “ทางราชการ” ตัวอย่างกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ คือ สหภาพแรงงาน สมาคมนักธุรกิจ สมาคมชาติพันธุ์ และกลุ่มประชาชนประจำท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นปากเสียงแทนผลประโยชน์ของกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ กลุ่มเหล่านี้มักจะมีระเบียบวิธีการที่จะเรียกร่องผลประโยชน์และนำข้อเรียกร้องเสนอต่อระบบการเมืองในสังคมที่พัฒนาแล้วกลุ่มเหล่านี้จะได้เปรียบกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (Non-associational Interest Groups) จะได้รับการยอมรับว่าชอบธรรมและจะมีมากมายหลายกลุ่มครอบคลุมถึงกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคม โดยกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (Non-Associational) จะลดน้อยถอยลงไปโดยปริยายหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์และความแตกต่างระหว่างพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์

ประเด็นความแตกต่าง	พรรคการเมือง	กลุ่มผลประโยชน์
1.เหตุผลของการมารวมตัว	มีอุดมการณ์และความคิดคล้ายคลึงกัน	มีผลประโยชน์ร่วมกัน
2.บทบาทหน้าที่หลัก	รวบรวมกลั่นกรองผลประโยชน์	แสดงออกซึ่งผลประโยชน์ ข้อเรียกร้องและความต้องการต่าง ๆ
3.เป้าหมายของการมารวมตัวกัน	ต้องการเป็นรัฐบาล	ใช้อำนาจต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล

ที่มา : วารสารการเมืองการปกครองไทยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (มิถุนายน: 2553)

2. หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์

หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์มีหลากหลายขึ้นอยู่กับประเภทหรือลักษณะการรวมกลุ่มของกลุ่มผลประโยชน์นั้นๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์ในกระบวนการทางการเมือง (Political Process) คือ มีหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับพรรคการเมือง โดยทำหน้าที่ช่วยระดมจัดการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นระบบโดยเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาลโดยผ่านการทำหน้าที่ของพรรคการเมือง

3. ความแตกต่างระหว่างพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ต่างก็เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อการเมือง และกระบวนการทางการเมือง (Political Process) โดยเฉพาะการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ทั้งสองสถาบันมีบทบาทหน้าที่เชื่อมโยงกัน โดยที่กลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทในการเรียกร้อง หรือการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ ส่วนพรรคการเมืองมีบทบาทในการนำข้อเรียกร้อง หรือการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ นั้นนำเสนอต่อรัฐบาล อย่างไรก็ตามแม้ว่าทั้งสองสถาบันจะทำหน้าที่เชื่อมโยงกันแต่ก็มีความแตกต่างกันในประเด็นหลัก (จุมพล หนิมพานิช, ม.ป.ป: 25) ดังนี้

เราจะเห็นได้ว่าความแตกต่างที่ปรากฏชัดเจนระหว่างพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ ก็คือ กลุ่มผลประโยชน์ไม่ต้องการเข้าไปจัดรัฐบาล เพียงแต่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจหรือนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลสนองตอบต่อข้อเรียกร้องหรือความต้องการ

ของตน ในขณะที่พรรคการเมืองมีเจตนาหรือการตกลงร่วมกันที่จะแสวงหาอำนาจทางการเมือง เพื่อนำไปสู่การมีโอกาสเข้าไปจัดตั้งรัฐบาล สำหรับประเทศไทยกลุ่มผลประโยชน์ที่มีบทบาททางการเมืองมากจะเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ เป็นต้น

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยทำความเข้าใจเรื่อง กลุ่มผลประโยชน์ในระบบการเมือง ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์

การศึกษาการเมือง แนวกลุ่ม(Group Approach to Politics) เป็นการศึกษาของอเมริกา โดยแท้ (American Politics is the Politics of Interests) การเมืองอเมริกัน คือ การเมืองของกลุ่มผลประโยชน์

สังคมอเมริกาเป็นสังคมกลุ่มผลประโยชน์(Intest-Group Society) มีวัฒนธรรมการรวมกลุ่มที่แข่งขัน เป็นชาติที่ชอบเป็นสมาชิก การจัดตั้งกลุ่มซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยม (Liberal Pluralism)

แนวการศึกษา เรื่องกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง (Interest Groups)

1. การแข่งขัน (Competitive) ทางการเมือง
2. ความร่วมมือกัน (Collaborative) ทางการเมือง
3. การเป็นตัวแทนอาชีพเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย (Functional Representation) ผ่านทางรัฐสภา

คำนิยาม กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง คือกลุ่มทฤษฎีที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ หรือบรรลุถึงจุดหมายปลายทางบางอย่าง โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง และพยายามมีอิทธิพลเหนือกระบวนการตัดสินใจ หรือการวางนโยบายของสถาบันของรัฐบาล หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประเภทของกลุ่ม

1. กลุ่มเป้าหมาย "ไม่รู้จักกัน" เป็นแนวคิดทางการตลาด นโยบายของรัฐโดยทั่วไป เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ใช้แรงงาน
2. กลุ่มที่มารวมกันอยู่ในที่เดียวกัน โดยมีจุดประสงค์เดียวกัน แต่ไม่รู้จักกัน เช่น ผู้รอดโดยสาร คนดูภาพยนตร์
3. กลุ่มในความหมายที่มีกระบวนการ (Process) เช่น ชมรม สมาคม พรรคการเมือง
4. กลุ่มที่เป็นฝูงชน (Mobs) บางทีเรียก Anomic Groups เข้ามารวมกันและสลายไปเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น กลุ่มผู้ประท้วงต่างๆ ถ้ามีการจัดตั้ง เรียกว่า กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movements) มีผู้นำ

การดำเนินงานของกลุ่มผลประโยชน์กับสถานิติบัญญัติ

1. ให้ข้อมูลแก่สส.เพื่อใช้ในการวางจุดยืนทางนโยบาย ช่วยตัดสินใจในเรื่อง และนโยบายสำคัญ
2. ช่วย สส.ในการวางกลยุทธ์ทางการเมือง (Political Strategy)
3. ให้คำแนะนำทางความคิดและข้อเสนอใหม่ๆ ให้กับสส. เพื่อส่งเสริมอาชีพและความเด่นดัง
4. ให้ความช่วยเหลืออื่นๆ ในฐานะเพื่อน ปกติพวก Lobbyist เป็นคนที่ชอบเข้าสังคม
5. ให้เงินช่วยเหลือในการหาเสียง และช่วยงานด้านอื่นๆ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ในการเมืองไทย

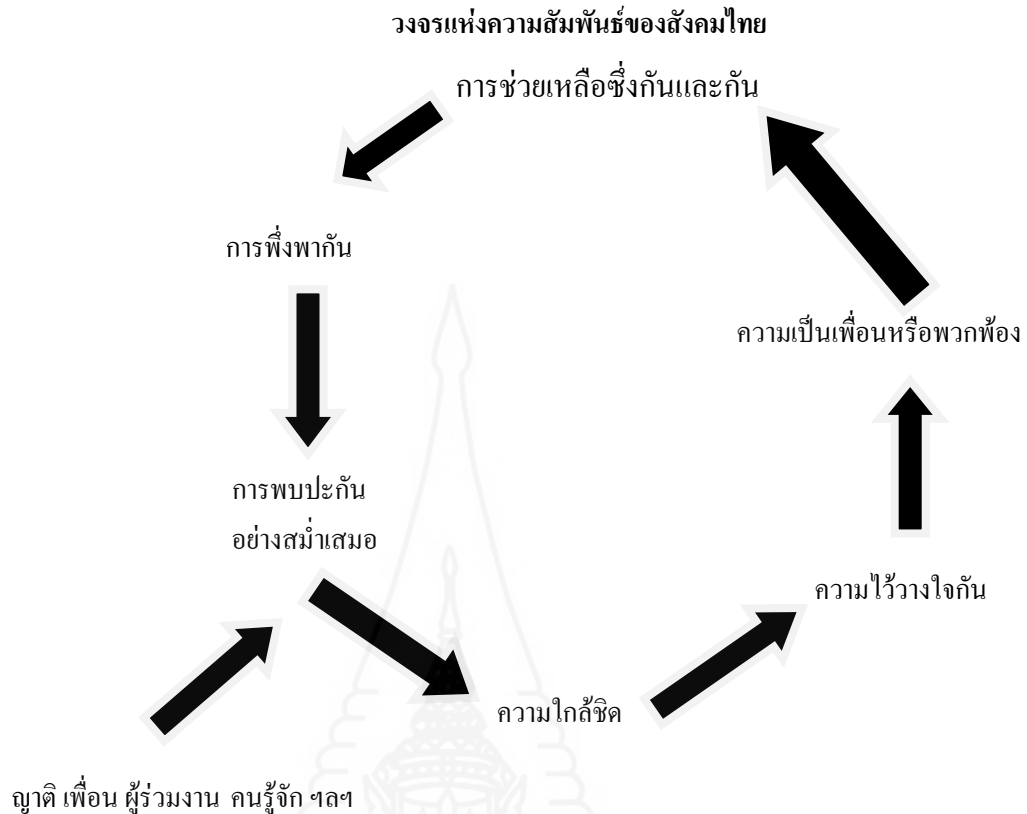
ลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไป นั้น อาจจะกล่าวได้ว่าลักษณะสังคมไทยเป็นสังคมชนชั้นอันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมมาเป็นเครื่องวัด เช่น วงศ์ตระกูล ความมั่งคั่ง หรือฐานะทางการศึกษา เป็นต้น (ไพบุลย์ ช่างเรียน 2527: 148-149)

ลักษณะทางสังคมไทยมีการรวมกลุ่มและเกิดกลุ่ม โดยมีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นส่วนบุคคลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (patron – client) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจและความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับ ความสัมพันธ์แบบนายกับไพร่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบศักดินา ที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่มาก ในระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทย (นพดล สุคนธวิธ 2539: 35)

โดยทั่วไปการรวมกลุ่มของคนไทย มักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าหลักการจัดตั้งที่อิงผลประโยชน์ หรืออุดมการณ์ร่วมกัน (นพดล สุคนธวิธ 2539: 36)

กล่าวคือ ผลประโยชน์ร่วมมิใช่เป็นปัจจัยชี้ขาดในการรวมกลุ่มของคนไทย หากแต่ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสมาชิกกลุ่มผู้นำกลุ่ม เป็นสิ่งที่ขาดมิได้สำหรับการจัดตั้งกลุ่มและการดำรงรักษากลุ่มให้คงอยู่ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่มก็ยังเป็นไปในเชิงของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันอยู่ แต่ผลประโยชน์จะมีบทบาทภายหลังที่กลุ่มได้เกิดขึ้นแล้ว

การเกิดกลุ่มในลักษณะที่อิงบุคคล มากกว่าหลักการ หรือผลประโยชน์ร่วมกันนี้ มีเหตุมาจากการที่คนไทยมีวัฒนธรรมสังคมที่ยึดตัวบุคคล (personalism) กล่าวคือ โครงสร้างของสังคมไทย ถูกผูกเข้าด้วยกันด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว ดังวงจรของสังคมไทย

ภาพที่ 2.1 วงจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทย

ที่มา : กนก วงษ์ตระหง่าน (2528) *การเมืองในระบอบประชาธิปไตย* กรุงเทพมหานคร

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามวงจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทยนี้อธิบายว่า ความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ จะต้องมีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน คนรู้จักหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีโอกาสพบปะกัน อาจโดยการแนะนำให้รู้จักและงานเลี้ยงสังสรรค์ใน โอกาสต่าง ๆ การพบปะนั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอ จนก่อให้เกิดความรู้สึกที่ใกล้ชิดและผูกพัน และเกิดความไว้วางใจกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การที่บุคคลทั้งสองฝ่ายหรือมากกว่าสามารถร่วมมือกันกระทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันได้ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความ เป็นเพื่อน หรือการเป็นพวกพ้องเดียวกัน และยอมให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างเพื่อนหรือพวกพ้อง การช่วยเหลือนี้มีได้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องหรืออยู่บนหลักการแต่อย่างใด กล่าวคือเมื่อเป็นเพื่อนกันแล้วจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถึงแม้การช่วยเหลือกันนั้นจะขัด หรือผิดหลักการหรือความถูกต้องบางอย่าง เช่น ความยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพราะคนไทยให้ความสำคัญต่อการเป็นเพื่อนมากกว่าหลักการ นับเป็นการสะท้อนให้เห็นค่านิยมของความเป็น

เพื่อนนั้นมีเงื่อนไขที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนนี้ ทำให้คนไทยที่เป็นเพื่อนกันจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอีกด้วย และในที่สุดการพึ่งพากันนี้ก็เป็เงื่อนไขที่ต้องให้คนเหล่านั้นมาพบปะกันอีก เพื่อที่จะให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีอยู่หรือมีมากขึ้นอีก

ด้วยวงจรแห่งความสัมพันธ์ของคนไทยดังกล่าวมาแล้วนั้น ถ้าจะพิจารณาในระบบการเมืองไทยก็จะพบว่าระบบการเล่นพรรคเล่นพวก เป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกออกจากการเมืองไทยได้ ใต้อีกตามทีลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนตัว ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเช่นปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเล็งเห็นความสำคัญของการมีเพื่อน และใช้ประโยชน์จากความช่วยเหลือ เกื้อกูลการพึ่งพากันในหมู่เพื่อนฝูงและพวกพ้อง การที่บุคคลจะมีอำนาจมากขึ้น ก็จำเป็นต้องมีเพื่อนและพวกพ้อง เป็นบริวารมากขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันก็ใช้อำนาจที่ตนมีอยู่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อน และพวกพ้องเป็นการตอบแทนซึ่งกันและกัน ลักษณะดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นระบบการเมืองไทย ที่เน้นความสำคัญของบุคคลที่อยู่เหนือหลักการอย่างสิ้นเชิง

ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์-ผู้ใ้อุปถัมภ์ จะเกิดขึ้นเมื่อมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งแตกต่างกันในเรื่องอำนาจ ความมั่นคงและสถานะทางสังคม ได้มีความสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ โดยที่ฝ่ายแรกจะอาศัยอิทธิพลและทรัพยากรที่ตนมีอยู่ ทั้งในรูปของการให้ประโยชน์หรือการปกป้องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างให้แก่ผู้ใ้อุปถัมภ์ตน โดยหวังจะได้ผลประโยชน์ ตอบแทนจากผู้ใ้อุปถัมภ์ เช่น ช่วยทำงานให้ หรือช่วยเหลือทางการเมืองโดยเป็นหัวคะแนนให้ เป็นต้น ทำนองเดียวกัน เหตุที่ผู้ใ้อุปถัมภ์ ให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ผู้อุปถัมภ์ ก็เพื่อที่จะได้ผลตอบแทนกลับคืนมา ไม่จะเป็นการให้ความคุ้มครอง หรือช่วยเหลือทางวัตถุอื่น ๆ เป็นต้น เมื่อเป็น

ดังนี้ เราก็จะเห็นว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายนี้ ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างก็ต้องการและคาดหวังว่าจะได้รับจากอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่องนี้ สกอตต์ (Scott) ชี้ว่า ฝ่ายผู้อุปถัมภ์จะมีทรัพยากร หรือมีผลประโยชน์อยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน (นพดล สุคนธวิธ 2539: 38) คือ

- 1) ความรู้และทักษะ
- 2) การควบคุมโดยตรงเหนือทรัพย์สิน ตัวอย่างเช่น เป็นเจ้าของโรงงาน เป็นเจ้าของโรงสี ซึ่งสามารถใช้เพื่อสร้างความจงรักภักดี จากผู้ที่มีฐานะต่ำกว่าตนได้ เป็นต้น
- 3) การควบคุมโดยอ้อมเหนือทรัพย์สิน หรืออำนาจชอบธรรมของผู้อื่น (หมายถึงของสาธารณะ) เช่น ผู้ใหญ่บ้านอาศัยความชอบธรรมของตน ในการสร้างผู้ใ้อุปถัมภ์ เป็นต้น
- 4) ส่วนผู้ใ้อุปถัมภ์ ก็จะสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อุปถัมภ์ของตนได้ 3 ทาง คือ
 - (1) แรงงานและการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ เช่น เป็นลูกจ้าง หรือจ่ายค่าเช่าที่ดินให้

(2) การช่วยเหลือในการต่อสู้ เช่น กรณีของการเป็นทหารในกองกำลังเล็ก ๆ การเป็นพรรคพวกช่วยเหลือเมื่อถูกรังแกจากฝ่ายอื่น เป็นต้น

(3) การช่วยเหลือทางการเมือง การเป็นหัวคะแนนให้ การช่วยออกเสียงเลือกตั้ง หรือให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับการเมืองด้านอื่น ๆ

นักวิชาการและนักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ลงความเห็นไว้ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและการเมืองไทยนั้น เป็นความสัมพันธ์แบบ ผู้อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเป็น วัฒนธรรมแบบผู้อุปถัมภ์- ผู้ใต้อุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ปรากฏอยู่ทุกระดับทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมีรากเหง้ามานานแล้วในประวัติศาสตร์ และตกทอดกันเรื่อยมา ดังที่ เจเรมี เฮส.เคมป์ (Jeremy H.Kemp) (อ้างถึงใน นพดล สุคนชวิธ 2539: 40) ได้กล่าวไว้ว่า

“... คนไทยมักมองผู้อื่นในสังคมในแง่ของฐานะที่มีสูงกว่า หรือต่ำกว่าตน ผู้ที่อาวุโสกว่า มีการศึกษา มีความรู้มากกว่า มีฐานะร่ำรวยกว่า จะมีฐานะทางสังคมที่สูงกว่า เนื่องจากมีบุญบารมีมากกว่าตามคติทางพุทธศาสนา โดยพื้นฐานแล้ว ความแตกต่างของฐานะทางสังคมนี้ ลำดับชั้นจะเกิดขึ้นเมื่อคนหนึ่งมีความเคารพนบนอบต่อผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน และในขณะที่เดียวกันตนก็จะได้รับการเคารพนบนอบจากคนที่ฐานะทางสังคมต่ำกว่า ...ความสัมพันธ์ของผู้ที่มีฐานะทางสังคมเหนือกว่า กับผู้ที่มีฐานะทางสังคมด้อยกว่าตนนั้น เราเรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบ ผู้อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ ผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าจะให้บางสิ่งบางอย่าง จากทรัพยากรที่มีมากกว่า แก่ผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า ตามความเหมาะสมและพอใจ และผู้ที่ได้รับก็จะให้การตอบแทนตามลักษณะที่ตนเองเป็นอยู่...”

ลูเซียน เอ็ม. แฮงส์ (Lucian M. Hanks) (นพดล สุคนชวิธ 2539: 41) มีความเห็นว่า ผู้อุปถัมภ์คนหนึ่ง อาจจะมีผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ได้มากกว่าหนึ่งคนขึ้นไปหรืออีกนัยหนึ่งก็คือผู้อุปถัมภ์คนหนึ่ง มีผู้ใต้อุปถัมภ์ในลักษณะที่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่ติดต่อสื่อสารกันเป็นส่วนตัว ดังที่เรียกว่า “กลุ่มอุปถัมภ์” (entourage) ซึ่งเป็นกลุ่มที่ขึ้นอยู่กับบุคคลคนเดียว มิใช่ขึ้นอยู่กับลักษณะของคนที่ทั้งกลุ่ม ด้วยเหตุนี้การดำรงของกลุ่มจึงขึ้นอยู่กับผู้อุปถัมภ์ หากว่าผู้อุปถัมภ์สามารถทำอะไรแก่ผู้ใต้อุปถัมภ์ได้กลุ่มก็สามารถดำรงคงอยู่ต่อไปได้ แต่หากว่าผู้อุปถัมภ์ต้องสิ้นชีวิตลงไปหรือตัดผลประโยชน์ลงไปกลุ่มอุปถัมภ์นั้นก็สิ้นสุดความสัมพันธ์ลง ในระบบการเมืองไทยนั้น มีความชัดเจนของความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้ใต้อุปถัมภ์ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมือง กับผู้ไม่มีอำนาจทางการเมืองซึ่งมีความชัดเจนในระบบศักดินาที่เข้มแข็งในสมัยอยุธยา และสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การวิ่งเต้นเข้าหาหาเส้นสาย วิ่งหาผู้ที่มีอำนาจ ผู้ที่สถานะทางสังคมที่สูงกว่า การขอพึ่งพา ขอความช่วยเหลือจากข้าราชการ นักการเมือง จึงเป็นมรดกตกทอด

จากความสัมพันธ์ในลักษณะของไพร่กับมูลนายในระบบศักดินา และยังคงมีอิทธิพลของความสัมพันธ์เช่นนี้ในสังคมและระบบการเมืองไทยปัจจุบันด้วย (นพดล สุคนธวิธ 2539 : 41)

การศึกษาของ คล้าค ดี. เนเฮอร์ (Clack D. Neher) (อ้างถึงใน นพดล สุคนธวิธ 2539: 42) ในจังหวัดของภาคเหนือ พบว่ามีความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ ในระดับจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องยอมรับและเอาใจใส่กับเจ้านายหรือผู้อุปถัมภ์ในกรมการปกครอง ขณะเดียวกันก็ต้องเอาใจใส่กับลูกน้อง หรือผู้ใต้อุปถัมภ์ในจังหวัด เพื่อที่ให้งานดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นอันจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของเขา ในระดับอำเภอก็เช่นเดียวกัน หากนายอำเภอต้องการก้าวหน้าในตำแหน่ง ก็ต้องดูแลเอาใจใส่ผู้ราชการจังหวัด และผู้ใต้อุปถัมภ์ภายในอำเภอและในระดับหมู่บ้าน ซึ่งผู้ใหญ่บ้านและกำนัน จะทำหน้าที่เป็นผู้อุปถัมภ์ของสมาชิกในหมู่บ้านและตำบล พร้อมกับการเป็นผู้ใต้อุปถัมภ์ของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ อีกสถานะหนึ่ง

งานศึกษาของ เดวิด เอฟ. แฮส (David F. Hass) (อ้างถึงใน นพดล สุคนธวิธ 2539: 42) คล้ายกับการศึกษาของ เนเฮอร์ โดยได้ศึกษางานในระดับอำเภอ แฮส ได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ ในระดับอำเภอ ว่าความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ ช่วยให้งานพัฒนาของข้าราชการระดับอำเภอเป็นไปด้วยดี ทั้งนี้เพราะว่าพวกเขาอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษแก่การติดต่อราชการของพวกพ่อค้าในอำเภอและพวกกำนันผู้ใหญ่บ้าน บุคคลเหล่านี้ก็จะให้ความร่วมมือกับเขา เวลาที่ราชการมีโครงการต่าง ๆ และเมื่อโครงการที่พวกราชการเหล่านี้นำไปปฏิบัติก็จะดำเนินการไปอย่างราบรื่น และส่งผลต่อผู้บังคับบัญชา ที่จะนำไปพิจารณาความดีความชอบ

โดยทั่วไปแล้ว ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ หมายถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ที่มีความแตกต่างกันในด้านอำนาจ ความมั่นคง และสถานภาพ โดยที่ความสัมพันธ์จะอยู่ในลักษณะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ฝ่ายแรกเรียกว่า ผู้อุปถัมภ์ จะเป็นผู้มีทรัพยากรเหนือกว่า จะเป็นผู้หยิบยื่นทรัพยากรนี้ให้แก่ฝ่ายที่สอง ที่เรียกว่า ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ฝ่ายนี้ และในทางกลับกันฝ่ายหลังก็ให้บริการแก่ฝ่ายแรกเป็นการตอบแทน (นพดล สุคนธวิธ 2539: 43)

แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

แนวความคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์ (ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ 2549, 3-34) เป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบุคคลสองคนที่มีลักษณะไม่เท่าเทียมกัน และเป็นความสัมพันธ์ที่มีการอุปถัมภ์และ/หรือมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมระหว่างกัน ผู้อุปถัมภ์จะเป็นคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีฐานะความเป็นอยู่ในเชิงความสัมพันธ์

สูงกว่าผู้ได้รับการอุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์ก็จะมีฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคมดีกว่าคนส่วนใหญ่ ผู้อุปถัมภ์จึงใช้ความได้เปรียบดังกล่าวให้ความคุ้มครองช่วยเหลือคนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้รับการอุปถัมภ์ จึงทำให้ผู้อุปถัมภ์มีบทบาทและฐานะที่จะให้คำแนะนำ หรือชี้แนะ ตลอดจนเรียกร้องบางสิ่งบางอย่างเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนจากผู้รับการอุปถัมภ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงคะแนนเสียง เมื่อมีการเลือกตั้ง และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในฐานะผู้อุปถัมภ์ในชุมชนต่าง ๆ มักจะได้รับการแต่งตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าคณะ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหัวหน้าคณะ หรือความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าคณะกับประชาชน โดยเฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีทั้งความเท่าเทียมกันและไม่เท่าเทียมกัน ต่างก็ใช้ความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือผ่านทางเพื่อนฝูงหรือเครือญาติ

ระบบอุปถัมภ์ เป็นระบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอำนาจ ทรัพย์สิน หรือบารมีกับ ผู้รับอุปถัมภ์ ที่ต้องพึ่งพา ผู้อุปถัมภ์ ที่อยู่เหนือกว่าและสามารถบันดาลสิ่งของที่ตนต้องการได้เป็นการเสนอสนต้องพึ่งพา ผู้อุปถัมภ์ ที่อยู่เหนือกว่าและสามารถบันดาลสิ่งของที่ตนต้องการได้เป็นการเสนอสนองต่อกันที่อยู่บนพื้นฐานของ ข้อกำหนดทางศีลธรรม (moral basis) ระบบอุปถัมภ์ได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของโครงสร้างสังคมไทยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอุปถัมภ์กันระหว่างเจ้าของที่ดินกับผู้เช่า เจ้านายกับ ลูกน้อง เจ้าพ่อกับมือปืน หัวหน้าคณะกับการเลือกตั้งและการซื้อเสียง ข้าราชการกับนักการเมืองและนักธุรกิจ การคอร์รัปชัน เป็นต้น

2. ระบบอุปถัมภ์ (Patronage system)

ระบบอุปถัมภ์เป็นระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยใช้เหตุผลทางการเมืองหรือความสัมพันธ์เป็นหลักสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมเป็นประการหลักลักษณะทั่วไป ของระบบอุปถัมภ์จึงมีลักษณะตรงกันข้ามกับระบบคุณธรรม ระบบนี้มีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น ระบบชุบเลี้ยง (Spoiled system) ระบบพรรคพวกหรือระบบเล่นพวก (Nepotism) หรือระบบคนพิเศษ (Favoritism)

หลักการสำคัญของระบบอุปถัมภ์ สรุปได้ดังนี้

- 2.1 ระบบสืบสายโลหิต เป็นระบบที่บุตรชายคนโตจะได้สืบทอดตำแหน่งของบิดา
- 2.2 ระบบชอบพอเป็นพิเศษ เป็นระบบที่แต่งตั้งผู้ที่อยู่ใกล้ชิด หรือคนที่โปรดปรานเป็นพิเศษให้ดำรงตำแหน่ง
- 2.3 ระบบแลกเปลี่ยน เป็นระบบที่ใช้สิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่ามาแลกเปลี่ยนกับตำแหน่ง

การยี้ดระบบอุปถัมภ์ เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จะก่อให้เกิดผลดังนี้

- 1) การพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นไปตามความพอใจส่วนบุคคลของหัวหน้าเป็นหลักไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นเกณฑ์
 - 2) การคัดเลือกคนไม่เปิดโอกาสที่เท่าเทียมกันแก่ผู้ที่มีสิทธิ์ แต่จะให้โอกาสกับพวกพ้องตนเองก่อน
 - 3) ผู้ปฏิบัติงานมุ่งทำงาน เพื่อเอาใจผู้ครองอำนาจ มากกว่าจะปฏิบัติงานตามหน้าที่
 - 4) อิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงานภายในของหน่วยงาน
 - 5) ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความมั่นคงในหน้าที่ที่กำลังทำอยู่เพราะอาจถูกปลดได้ถ้าผู้มีอำนาจไม่พอใจจากคุณลักษณะเด่น ๆ ของระบบการบริหารทั้งสองระบบที่เสนอไปนั้น
- พอจะสรุปข้อเปรียบเทียบระหว่างทั้งสองระบบ โดยพิจารณาจากหลักปฏิบัติของแต่ละระบบได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบหลักปฏิบัติระหว่างระบบคุณธรรมกับระบบอุปถัมภ์

ระบบคุณธรรม	ระบบอุปถัมภ์
1. ยึดหลักความสามารถ	1. ยึดความพึงพอใจ
2. เปิดโอกาสให้ทุกคนเท่าเทียมกัน	2. ให้โอกาสแก่พรรคพวกหรือญาติพี่น้อง
3. มีความมั่นคงในการทำงาน	3. ขาดความมั่นคงในการทำงาน
4. ไม่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้าแทรก	4. มีอิทธิพลการเมืองเข้าแทรกแซงการทำงาน

ที่มา : ชีรยุทธ บุญมี (2535 : 199)

เจมส์ ซี สก็อตต์ (Jame C. Scott อ่างใน ชีรยุทธ บุญมี 2535:199) ได้ระบุถึงคำจำกัดความของความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีฐานะบทบาทต่างกัน และอาจพิจารณาเป็นแบบหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งเป็นความผูกพันของมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้สอย โดยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม สูงกว่า หรือเรียกว่า “ผู้อุปถัมภ์” จะใช้อิทธิพลและสิ่งที่ตนมีอยู่คุ้มครอง ให้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง แก่ผู้มีฐานะต่ำกว่า หรือเรียกว่า “ผู้รับอุปถัมภ์” ซึ่งผู้ได้รับการอุปถัมภ์ก็มักจะต้องตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยการให้ความจงรักภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งการอุทิศตนรับใช้ผู้อุปถัมภ์ โดยการตอบแทนที่ผู้รับการอุปถัมภ์มีให้แก่ผู้อุปถัมภ์ของตนนั้น กระทำได้ 4 ทาง ดังต่อไปนี้

1) ตอบแทนด้านแรงงานหรือด้านวัตถุ เช่น ในบางโอกาสผู้รับการอุปถัมภ์ก็จะนำเอาสิ่งของมากำนัลแก่ผู้อุปถัมภ์ เพื่อแสดงถึงความผูกพัน ความจงรักภักดี หรือตอบแทนโดยการทำงานให้แก่ผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

2) การช่วยเหลือในการต่อสู้ เช่น การเป็นพรรคพวกช่วยเหลือเมื่อผู้อุปถัมภ์ของตนถูกรังแกจากฝ่ายอื่น เป็นต้น

3) การช่วยเหลือตอบแทนทางการเมือง เช่น การเป็นหัวคะแนนให้กับผู้อุปถัมภ์ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเมืองในด้านอื่น ๆ ให้กับผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

4) การตอบแทนเชิงพิธีกรรมหรือศาสนาอันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี เช่น การที่ผู้ได้บังคับบัญชาต้องไปรดน้ำขอพรผู้อุปถัมภ์ในวันเกิด หรือวันสงกรานต์ การไปร่วมงานและช่วยงานในการประกอบพิธีที่ผู้อุปถัมภ์จัดขึ้น เป็นต้น

ม.ร.ว. อकिन ริพีพัฒน์ (อ้างใน อมรา พงศพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ 2543:3-4) อธิบายว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง กล่าวคือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะตำแหน่ง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะสูงกว่าและผู้ใต่อุปถัมภ์ที่มีฐานะต่ำกว่า เมื่อมีการยึดถือความแตกต่างในระดับสูง-ต่ำของฐานะ ตำแหน่งเป็นหลัก เราจึงพบว่าความสัมพันธ์ของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นแบบแผนที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดระเบียบสังคมในด้านพฤติกรรม ความสัมพันธ์ที่สำคัญและเห็นได้ง่ายที่สุด คือความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่-ผู้น้อย หรือ ความสัมพันธ์แบบลูกพี่-ลูกน้อง อันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานความไม่เสมอภาคภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และสำหรับผลกระทบทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากความเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์ หมายถึง ระดับอิทธิพลซึ่งมีต่อประชาชนหรือกลุ่มบุคคล การมีอิทธิพลดังกล่าวจะส่งผลมากน้อยเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับบารมีของผู้นำคนนั้น ๆ เป็นสำคัญ ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลภายใต้ผู้นำดังกล่าว หมายถึง คะแนนเสียงที่จะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหระสบชัยชนะหรือพ่ายแพ้ก็ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับประชาชนเหล่านี้ ในกระบวนการเลือกตั้งถูกเรียกว่า ระบบหัวคะแนน

ลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (สรุปเรียบเรียงจาก ชัยอนันต์ สมุทวณิช และอมรา พงศพิชญ์ อ้างใน เพียงกมล มานะรัตน์ 2547 : 36-42) ประกอบไปด้วย

1) การแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุล เกิดจากผู้อุปถัมภ์มักจะมีทรัพย์สิน อำนาจ และสถานภาพมากกว่าผู้อุปถัมภ์ เหตุเพราะผู้อุปถัมภ์มักจะเป็นผู้ควบคุม หรือผูกขาดทรัพยากรที่มีความสำคัญ ๆ

เช่นเงิน อำนาจ อิทธิพล สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ทำให้คนอื่น ๆ ที่ไม่มีทรัพยากรเหล่านี้จำใจ หรือเต็มใจเข้าไปพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ เพื่อขอให้ทรัพยากรเหล่านั้น กระบวนการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลจึงเริ่มต้นขึ้น ในที่สุดผู้ที่เข้าไปพึ่งพิงผู้ที่มีทรัพยากรก็ตกเป็นผู้รับการอุปถัมภ์

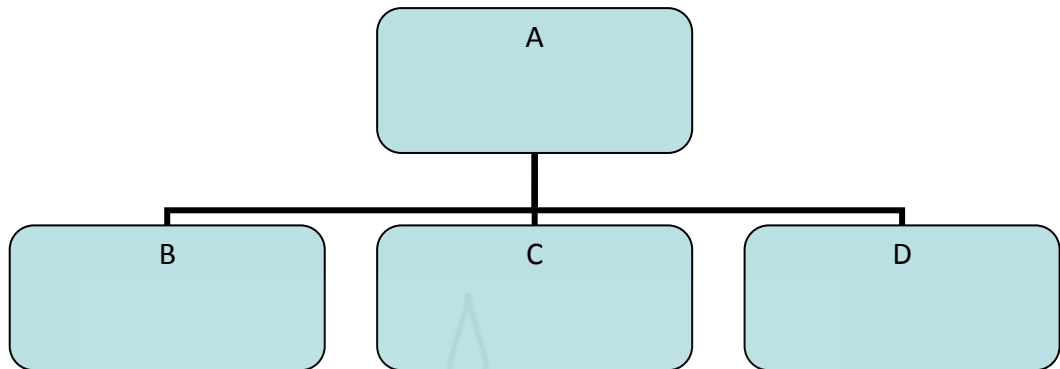
2) ความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นั้นต้องเป็น ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ ผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกันจึงเป็นผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกัน จึงเป็นผลประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงเป็นการส่วนตัว ผลจากการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลทำให้เกิดความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ ความจงรักภักดี เช่น เมื่อผู้รับการอุปถัมภ์ต้องการเงิน หรือต้องการให้มีคนช่วยติดต่อ ไกล่เกลี่ย พุดจากกับผู้มีอำนาจอื่น ๆ เขาก็จะรู้สึกว่าเขาจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อุปถัมภ์ของเขา ส่วนผู้อุปถัมภ์ก็จะรู้ว่า “คนของเขา” ก็จะช่วยเหลือเขาในยามที่เขาต้องการ หรือการเอื้อประโยชน์ต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับพ่อค้า เจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจที่จะให้ผลประโยชน์แก่พ่อค้า พ่อค้าก็ให้เงินหรือสิ่งของแลกเปลี่ยน เป็นต้น

2) ความสัมพันธ์แบบรอบด้าน หรือซับซ้อน ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์จะมีลักษณะไม่แน่นอนตายตัวเหมือนความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ ผู้อุปถัมภ์ก็อาจจะมีความสัมพันธ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ของตนได้ในหลายลักษณะและซับซ้อน เช่น จากการให้เช่าทรัพย์สิน อาศัยความผูกพันระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพ่อของผู้รับการอุปถัมภ์ เป็นต้น ความสัมพันธ์ที่มีที่มอันหลากหลาย ซับซ้อนนี้ทำให้เกิดการตอบแทนหรือการแลกเปลี่ยนกันอย่างหลากหลายและรอบด้าน เช่น ผู้อุปถัมภ์อาจขอให้ผู้รับบริการช่วยเหลือกิจการตน ผู้รับการอุปถัมภ์อาจขอให้ผู้อุปถัมภ์ช่วยแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ให้ตน เป็นต้น

3) เป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเปราะบาง เพราะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ดังนั้น การที่จะรักษาเสถียรภาพของความสัมพันธ์ไว้ให้ได้ก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันอยู่อย่างต่อเนื่อง ทราบใดที่แต่ละฝ่ายต่างก็มีสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการจะได้ แต่ถ้าเมื่อใดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง 2 ฝ่ายไม่พอใจ ผู้รับการอุปถัมภ์อาจจะเปลี่ยนผู้อุปถัมภ์ใหม่ได้ หากเขาเห็นว่าผู้อุปถัมภ์เดิมไม่สามารถให้ผลประโยชน์กับผู้รับการอุปถัมภ์ได้อีกต่อไป

รูปแบบและโครงสร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ แบ่งได้ 2 ลักษณะ (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2543: 3-4 ดังนี้

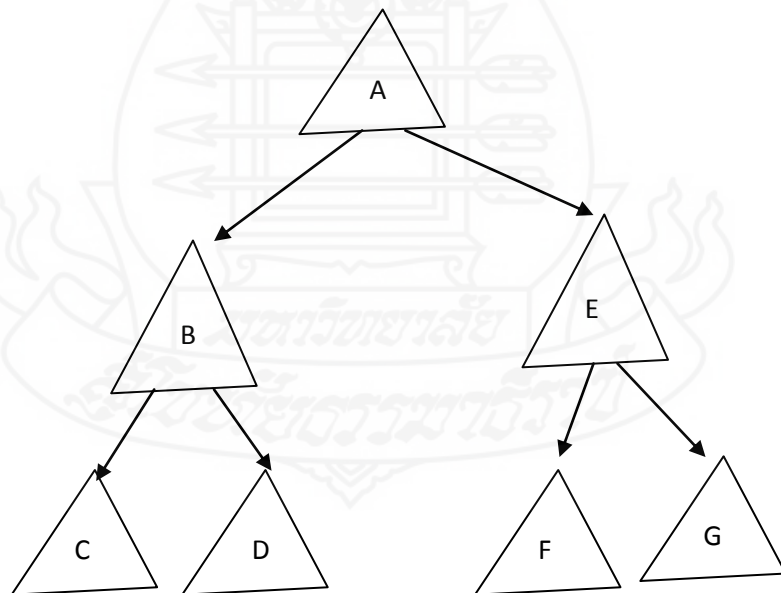
1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียว หรือกลุ่มเดียว เป็นโครงสร้างที่เป็นการรวมเอาสายสัมพันธ์แบบกลุ่มมารวมกันไว้ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่บุคคลคนเดียว

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียวหรือกลุ่มเดียว
ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547 : 37)

2) ความสัมพันธ์แบบพีระมิด ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในรูปแบบนี้เป็นความสัมพันธ์ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้อุปถัมภ์ เอ (A) และผู้รับอุปถัมภ์ บี (B) และระหว่างผู้อุปถัมภ์ บี (B) และผู้รับอุปถัมภ์ ซี (C) โดยที่บี (B) และเอฟ (F) ก็จะไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง และเอ (A) ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีความสัมพันธ์ โดยตรงกับซี (C) ดี (D) เอฟ (F) จี(G) เอช (H)

ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์แบบพีระมิด เขียนเป็นรูปภาพได้ดังรูป

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด

ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547 : 37)

ซึ่งการที่ผู้อุปถัมภ์จะให้ความช่วยเหลือหรือให้ผลประโยชน์แก่ผู้รับการอุปถัมภ์ได้นั้น เจมส์ ซี. สก็อตต์ (อ้างใน อโนทัย วัฒนาพร 2527:13-14) ระบุว่าผู้อุปถัมภ์จะต้องมีทรัพยากร หรือผลประโยชน์อยู่ 3 ลักษณะ คือ

- 1) ความรู้และทักษะ
- 2) การควบคุมโดยตรงเหนือทรัพย์สินหรือสิทธิในปัจจัยต่าง ๆ เช่น เงิน การเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือกิจการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้เพื่อสร้างความจงรักภักดีจากผู้ที่มิฐานะต่ำกว่าตนได้
- 3) การควบคุมโดยอ้อมเหนือทรัพย์สิน หรืออำนาจหน้าที่บางด้าน เช่น การอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครอง แล้วผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครองนั้นอาศัยอำนาจและความชอบธรรมของตนเองสร้างผู้รับอุปถัมภ์ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง

2.1 ความหมายพรรคการเมือง

คำว่า พรรคการเมือง มาจากคำในภาษาละตินว่า แปลว่า “ส่วน” หมายถึงการที่ประชาชนมีอิสระ เสรีที่จะแยกตัวเองออกเป็น “ส่วน” ตามความคิดเห็นของตัวเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อสนองประโยชน์ให้กับตนเองให้มากที่สุด (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ 2550: 209) อย่างไรก็ตาม การนิยามหรือให้ความหมายพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองคืออะไรกันแน่ เป็นเรื่องที่ยากลำบากพอสมควร นักวิชาการไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้ นักวิชาการแต่ละคนจึงอธิบายความหมายของพรรคการเมืองแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับมุมมอง และวิธีการในการศึกษา ดังนี้

เอ็ดมันด์ เบิร์ก (Edmund Burke) (อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ 2550: 209) อธิบายว่า พรรคการเมืองคือ องค์กรที่คนมารวมตัวกันเพื่อส่งเสริม สนับสนุนผลประโยชน์ของชาติที่ทุกคนมีส่วนร่วมกัน ภายใต้หลักการบางอย่างที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) (อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ 2550: 210) อธิบายว่าพรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันเป็นสมาคมภายในชุมชนทางการเมือง ซึ่งมีการเปิดรับสมาชิกอย่างเป็นทางการและทั่วไป โดยมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะเข้าบริหารนโยบายสาธารณะในกรณีที่ได้เป็นรัฐบาล หรือเข้าไปควบคุมนโยบายสาธารณะในกรณีที่ทำหน้าที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน

กรอสส์ เอฟ. (Gross F.) (อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ 2550: 210) อธิบายว่าพรรคการเมืองคือ กลุ่มที่เป็นองค์กรหรือสมาคมที่มีเป้าหมายทางการเมืองเพื่อคงไว้ซึ่งสถานภาพเดิม

หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ดำรงอยู่ด้วยการมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางการเมืองหรือครองอำนาจทางการเมือง

เฮย์วูด แอนดิว (Heywood Andrew) (อ้างถึงใน บูมอริ ยีหมะ 2550: 210) อธิบายว่า พรรคการเมือง คือ กลุ่มของคนซึ่งรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อครองอำนาจรัฐ ด้วยการเลือกตั้งหรือวิธีการอื่น ๆ

อีธิริจ และแฮนเดลแมน (Ethridge and Handelman) (อ้างถึงใน บูมอริ ยีหมะ 2550: 210) อธิบายว่า พรรคการเมืองคือ องค์กรทางการเมืองที่รวบรวมคน ซึ่งพยายามจะเข้าควบคุมกิจกรรมและนโยบายในการบริหารประเทศ

จากความหมายของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า พรรคการเมืองคือการรวมตัวกันของกลุ่มคน เพื่อกระทำการกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่จะเข้าไปมีบทบาทในทางการเมือง ทั้งในแง่ของการได้อำนาจเพื่อกำหนดนโยบาย และบังคับใช้นโยบายการบริหารประเทศ และในแง่ของการควบคุมการกำหนดนโยบาย และการบังคับใช้นโยบายในกรณีที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน

2.2 บทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย

พรรคการเมืองไม่ได้มีเฉพาะในสังคมประชาธิปไตยเท่านั้น ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีพรรคการเมืองเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน เพียงแต่มีบทบาทหน้าที่เฉพาะเพื่อครองอำนาจทางการเมือง และสร้างความชอบธรรมทางการเมืองเท่านั้น แตกต่างจากพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีบทบาทหน้าที่หลายประการ (บูมอริ ยีหมะ 2550: 210) ดังนี้

2.2.1 การสรรหาผู้นำทางการเมืองหรือตัวแทนทางการเมืองด้วยการส่งสมัครรับเลือกตั้ง

ในระบบประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพราะมีกระบวนการในการสรรหาผู้นำ หรือตัวแทนทางการเมืองที่มี กฎ กติกา ที่คนในสังคมยอมรับ พรรคการเมืองทำหน้าที่นี้ด้วยการสรรหาสมาชิก หรือตัวแทนของพรรคส่งสมัครรับเลือกตั้ง ทุกพรรคการเมืองต่างล้วนให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่นี้ โดยเฉพาะพรรคการเมืองไทย มักให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่นี้มากกว่าบทบาทหน้าที่ในด้านอื่น ๆ

2.2.2 การรวบรวมผลประโยชน์หรือความต้องการของประชาชน

พรรคการเมืองจะทำหน้าที่แสวงหาข้อมูลความต้องการของประชาชน ซึ่งมีอยู่อย่างกระจัดกระจายและมากมาย โดยทำหน้าที่ประสานผลประโยชน์ หรือความต้องการของคนทุกหมู่เหล่าในสังคมให้ได้รับผลประโยชน์กันอย่างถ้วนหน้า ด้วยการนำเสนอข้อมูลนั้นให้พรรค

รัฐบาลได้รับทราบกรณีของตนเองเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ในอีกกรณีหนึ่งพรรคการเมืองจะทำหน้าที่ตามข้อที่ 3

2.2.3 นำเสนอนโยบายบริหารประเทศหากชนะเลือกตั้งได้เป็นรัฐบาล

นอกเหนือจากการสรรหาตัวผู้นำทางการเมือง หรือตัวแทนทางการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นรัฐบาลบริหารประเทศแล้ว พรรคการเมืองยังมีหน้าที่รวบรวมความต้องการของประชาชน (Political Aggregation) แล้วนำเสนอออกมาเป็นนโยบายพรรคเพื่อใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งและเป็นนโยบายในการบริหารประเทศหากได้เป็นรัฐบาล

2.2.4 เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน

พรรคการเมืองไม่เพียงทำหน้าที่รวบรวมความต้องการของประชาชน ส่งตัวแทนสมัครรับเลือกตั้งนำเสนอโยบายให้ประชาชนได้รับทราบในช่วงฤดูเลือกตั้ง แต่พรรคการเมืองยังสามารถทำหน้าที่อื่น ๆ โดยเฉพาะนอกฤดูเลือกตั้ง หนึ่งในหน้าที่นั้นก็คือ เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในด้านสิทธิ เสรีภาพทางการเมืองที่ประชาชนควรรู้กระบวนการประชาธิปไตย ผลงานหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาล นโยบายของรัฐบาลที่กำลังดำเนินอยู่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เป็นต้น หน้าที่นี้จะทำให้พรรคการเมืองเปรียบเสมือนสถาบันการศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้ให้กับประชาชนอีกช่องทางหนึ่ง นอกเหนือจากสถาบันการศึกษา หรือสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว

2.2.5 เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

พรรคการเมืองทำหน้าที่เปรียบเสมือนตัวกลางในการนำเอาข้อมูล ข่าวสาร ความคิด ความเห็นของประชาชนไปบอกกล่าวแก่รัฐบาล อาจกล่าวได้ว่า หากปราศจากพรรคการเมือง ประชาชนเปรียบเสมือนอยู่ในสภาวะโดดเดี่ยว ถูกละเลยจากรัฐบาล เพราะขาดคนกลางที่จะนำปัญหาความทุกข์ร้อนไปบอกกล่าวแก่รัฐบาลได้รับรู้

2.2.6 กระตุ้น ปลุกเร้า สร้างความคิดเห็นทางการเมืองในหมู่ประชาชน

พรรคการเมืองคือมีบทบาทหน้าที่ในการจุดประกาย กระตุ้น หรือปลุกเร้าให้เกิดความคิดทางการเมืองในหมู่ประชาชนในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นในสังคม ประเด็นปัญหาบางอย่างประชาชนแต่ละคนอาจจะคิดเห็นอยู่ในใจ หรืออยู่ในวงแคบ ๆ แต่พรรคการเมืองสามารถสร้างกระแสให้เกิดความสนใจในประเด็นปัญหานั้น ๆ ในหมู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

2.2.7 ทำหน้าที่กล่อมเกลางานทางการเมือง

พรรคการเมืองจัดเป็นหนึ่งในสถาบันที่สำคัญในการกล่อมเกลாதองการเมืองให้กับประชาชนที่เป็นสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความเข้าใจต่อระบอบการปกครองของประเทศ ซึ่งจะส่งผลอย่างสำคัญต่อทิศทางการเมืองของประเทศว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด

พรรคการเมือง (political Party) เป็นสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีความเกี่ยวข้อง และมีคุณประโยชน์ต่อการเลือกตั้งอย่างมาก เพราะพรรคการเมืองจะช่วยทำหน้าที่แทนประชาชนในเบื้องต้นในการเลือกเฟ้นสมาชิกของพรรคที่มีคุณสมบัติ มีเกียรติประวัติ และมีผลงานในอดีตที่มีความเหมาะสมมาทำหน้าที่รับใช้ประชาชน ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกได้รับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาตัดสินใจเลือกตั้ง นอกจากนี้ พรรคการเมืองยังช่วยให้การตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง กล่าวคือ พรรคการเมืองจะเสนอนโยบายในการทำงานทางการเมืองของพรรคให้ประชาชนได้ใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครในนามของพรรคการเมือง ที่มีนโยบายที่ประชาชนพอใจ หรือเป็นนโยบายที่ประชาชนเห็นว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาความยุ่งยากที่กำลังประสบอยู่ได้ ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าประชาชนรู้จักตัดสินใจเลือกตั้งโดยอาศัยนโยบาย ผลงาน และบทบาทในการปฏิบัติงานทางการเมืองของพรรคเป็นหลักสำคัญ ยิ่งจะเห็นได้ว่า พรรคการเมืองมีคุณประโยชน์ และเป็นสถาบันทางการเมืองที่จำเป็นและขาดไม่ได้ เพราะจะทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้งได้ง่ายขึ้น (ประหยัด หงษ์ทองคำ 2549 : 280)

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2549 : 280) ได้อธิบายว่า พรรคการเมือง (Political Party) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "Pars" แปลว่า "ส่วน" (Part) หมายถึง ส่วนของประชาชน คือ ประชาชนมีส่วนร่วม ส่วนเป็นเจ้าของ พรรคการเมืองมีไชองค์กรของทางราชการ หรือเป็นกิจการที่คนกลุ่มเล็ก ๆ เป็นเจ้าของ เช่น ธุรกิจการค้า บริษัทจำกัดต่าง ๆ พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่จำเป็นและขาดไม่ได้ สำหรับประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยหรือจะหาสถาบันอื่นมาทดแทนได้

เอ็ดมันด์ เบิร์ก (Edmund Burke อ้างใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2549: 282) นักรัฐศาสตร์ชาวอังกฤษได้ให้นิยามพรรคการเมืองว่า พรรคการเมือง คือ คณะบุคคลซึ่งรวมกันเพื่อช่วยส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ ด้วยความพยายามร่วมกันตามแนวหลักการบางอย่างโดยเฉพาะที่เห็นพ้องต้องกัน

หยุด แสงอุทัย (อ้างใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2549: 282) ได้ให้นิยามว่า พรรคการเมือง คือ คณะบุคคลซึ่งมารวมกันเพราะมีความเห็นตรงกันในหลักใหญ่ของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และมีความมุ่งหมายที่จะเป็นรัฐบาลอำนาจการปกครองประเทศตามแนวนโยบายของพรรคที่ประชาชนให้ความเห็นชอบเมื่อโอกาสอำนวย

นอกจากนี้ ประหยัด หงษ์ทองคำ (2549: 282) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คำจำกัดความของ “พรรคการเมือง” ที่นักปราชญ์และนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้ให้ไว้ นั้น พอสรุปได้ว่า พรรคการเมือง คือ สถาบันทางการเมือง ซึ่งมีองค์ประกอบและมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นที่รวมกันของบุคคลกลุ่มหนึ่ง จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) ของกลุ่มที่จะเป็นที่พอใจของคนมากน้อยเพียงใด
2. คนที่มาร่วมกันจะต้องมีอุดมการณ์ทางการเมืองหรือมีความเห็นในนโยบายหลักทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตรงกัน แม้จะมีความเห็นในรายละเอียดหรือสาระสำคัญปลีกย่อยที่แตกต่างกันก็ไม่เป็นปัญหา เพราะเป็นเรื่องสมาชิกควรจะได้ปรึกษาหารือและแสวงหาข้อยุติที่เหมาะสมกับกาลสมัยต่อไป
3. การรวมตัวเป็นสมาชิกของกลุ่ม หรือพรรค จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจปราศจากการชักจูงด้วยกลอุบายต่าง ๆ นอกจากความนิยมในอุดมการณ์หรือนโยบายของพรรคตรงกันเป็นปัจจัยสำคัญ
4. การรวมตัวกันเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีจุดมุ่งหมายหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างครบถ้วน เช่น พร้อมทั้งจะคัดเลือกตัวแทนของพรรคส่งสมัครเพื่อให้ประชาชนพิจารณาเลือกเป็นผู้แทน ติดต่อกัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา รับผิดชอบต่อปัญหา และความต้องการของประชาชน เพื่อเสนอให้รัฐบาลพิจารณาแก้ปัญหา รวมถึงนำผลงานรัฐบาลที่ได้ดำเนินการเพื่อประชาชนแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบ
5. มีความประสงค์จะเป็นรัฐบาล เพื่อนำเอานโยบายของพรรคที่ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งไปบริหารราชแผ่นดิน เพื่อแก้ไขปัญหาและเสนอความต้องการประชาชนให้เกิดผลในเชิงรูปธรรม

คุณสมบัติของพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่แท้จริงจะต้องมีคุณลักษณะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

- 1) มีอายุยืนนาน พรรคการเมืองที่แท้จริงมีกำเนิดตามปรัชญาและธรรมชาติ จะมีอายุยืนยาวไม่สิ้นสุด เพราะสมาชิกทุกคนเข้ามาเป็นสมาชิกโดยอุดมการณ์ มิใช่เห็นแก่ ลาภยศ ตำแหน่งทางการเมือง เป็นเครื่องล่อใจ ดังนั้น สมาชิกทุกคนจะเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้มีการสืบสานอุดมการณ์ทางการเมือง ที่บรรดาสมาชิกเห็นพ้องต้องกันต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สมาชิกรุ่นปู่ ย่า ตา ยายจะถ่ายทอดอุดมการณ์ภารกิจ ให้สมาชิกรุ่นลูกหลานสืบทอดกันไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะเป็นอุดมการณ์ที่สมาชิกทุกคนเห็นพ้องและใฝ่ฝันที่จะมีโอกาสผลักดันให้มีการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเมื่อโอกาสอำนวย

2) พรรคการเมืองจะต้องมีสาขาพรรคตามชุมชนต่าง ๆ กระจายทั่วประเทศ เพื่อให้สาขาพรรคได้ทำหน้าที่ติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้รวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนแต่ละชุมชนมาประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อจะได้สร้างเป็นประชามติที่มีพลัง และเสนอต่อรัฐบาลเพื่อดำเนินการแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จต่อไป นอกจากนี้สาขาพรรคจะต้องทำหน้าที่ในการนำเอาผลงานของรัฐบาล ที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนไปแล้วรายงานให้ประชาชนทราบ จะทำให้ประชาชนได้ตระหนักว่ารัฐบาลที่ประชาชนเลือกตั้งนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่สนองประโยชน์ของประชาชนตามที่ใดให้คำมั่นสัญญาไว้หรือไม่ การมีสาขาพรรคตามชุมชนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ยังมีประโยชน์ในข้อที่ว่า ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชน ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ทำให้เกิดความตื่นตัว สนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดีขึ้น การใช้สิทธิเลือกตั้งย่อมเป็นผลดี การเลือกตั้งจะได้คนดีมีอุดมการณ์เข้ามาทำงานทางการเมืองเพิ่มขึ้น และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ จะมีประสิทธิภาพและมีเหตุผลโดยสมบูรณ์ ประชาชนจะไม่ตกอยู่ในฐานะถูกหลอกหรือถูกชักจูงจากนักการเมืองผู้ไร้อุดมการณ์ต่อไป

3) พรรคการเมืองจะต้องติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง มิใช่ว่าใกล้ถึงฤดูกาลหาเสียงเลือกตั้งจึงจะเข้าไปหาหรือคลุกคลีกับประชาชน จัดเลี้ยงจัดการแสดงมหรสพ รวมถึงให้คำมั่นสัญญาต่าง ๆ นานา ถ้าได้รับการเลือกตั้ง แต่พอหมดฤดูกาลเลือกตั้งจะละทิ้งประชาชน แม้ประชาชนมีทุกข์ร้อนเดินทางไปหา ก็มักจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมพบ เพราะขาดความจริงใจ การติดต่อกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอไม่เพียงพอ แต่จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองและนักการเมืองเท่านั้น ยังเป็นประโยชน์แก่พรรคการเมืองและรัฐบาลที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมืองและรัฐบาล และเมื่อพรรคการเมืองและรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดี เป็นที่พอใจของประชาชน คณะแนบนิยมนและชัยชนะในการเลือกตั้งย่อมตกเป็นของพรรคการเมืองที่ใกล้ชิดประชาชน ทำหน้าที่ให้ประชาชนพอใจ โดยที่ผู้สมัครในนามพรรคการเมืองที่มีผลงานดีไม่จำเป็นต้องเหนื่อยยากในการหาเสียงในทางที่ผิด ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการถูกใบแดงหรือใบเหลืองจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่จำเป็น และที่สำคัญ ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองที่มีผลงานดีไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมหาศาลเพื่อแลกคะแนนเสียงเลือกตั้ง อันเป็นภาระต้องไปเตรียมหาเงินมาใช้หนี้ หรือที่เรียกว่า "การถอนทุน" เมื่อครองตำแหน่งทางการเมือง

4) พรรคการเมืองต้องมีเจตนาที่จะเป็นรัฐบาลเพื่อรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนที่เลือกตั้ง พรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์จะต้องมี

เป้าหมายสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมือง คือ การเป็นรัฐบาล เพื่อจะได้นำเอานโยบายของพรรคที่ได้ใช้หาเสียงเลือกตั้งจนประชาชนได้ให้ความเห็นชอบ จนได้คะแนนเสียงชนะการเลือกตั้ง มีสมาชิกเป็นฝ่ายข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร โอกาสนี้จะเป็นการพิสูจน์ความจริงว่า พรรคการเมืองที่เสนอนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน และการแก้ไขอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมือง จนประชาชนเห็นพ้องต้องกัน จนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเมื่อได้เป็นรัฐบาลแล้ว พรรคการเมืองนั้นจะต้องมีความสามารถในการทำงาน โดยนำเอานโยบายที่เป็นนามธรรมไปดำเนินการให้เป็นผลงานในเชิงรูปธรรมได้ผลดีเพียงใด ถ้าพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลมีความสามารถ มีความจริงใจ มีความซื่อสัตย์สุจริต บริหารงานในฐานะรัฐบาลได้ผลดี ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่มั่นคง ปลอดภัย เป็นสุข พรรคการเมืองนั้นก็จะได้รับการยอมรับจากประชาชนอย่างเต็มเปี่ยม การเลือกตั้งในครั้งหน้าย่อมได้รับชัยชนะไม่ต้องสงสัย

ประโยชน์ของพรรคการเมือง

สถาบันพรรคการเมืองมีประโยชน์ต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกระบวนการเลือกตั้ง จึงถือว่าเป็นสถาบันที่จำเป็นขาดมิได้ และจะหาสถาบันอื่นมาทดแทนมิได้ ในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) เป็นสถาบันการเมืองที่ทำหน้าที่แทนประชาชนในเบื้องต้น ในการจะคัดเลือกสมาชิกของพรรคที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งในหน้าที่ มีเกียรติประวัติอันดีงาม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลที่จะเข้าไปรับผิดชอบงานการเมืองที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเสนอตัวสมัครรับเลือกตั้งให้ประชาชนได้พิจารณาเลือกตั้ง ถ้าทุกพรรคการเมืองทำหน้าที่นี้ด้วยความรับผิดชอบจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการเลือกตั้ง เพราะประชาชนจะอยู่ในฐานะได้เลือกคนที่ดีที่สุดในหมู่ผู้สมัครที่ดีทั้งหลาย

2) ช่วยทำให้ประชาชนผู้เลือกตั้งพิจารณาเลือกนโยบายของพรรค แทนที่จะเลือกจากตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหลักการและวิธีการเลือกตั้งที่ถูกต้อง เพราะนโยบายพรรคจะมีความยั่งยืนมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เหมือนความรู้สึคนึกคิดของตัวบุคคล และถ้าประชาชนตัดสินใจเลือกจากนโยบายของพรรค จะทำให้ได้ชื่อว่า ประชาชนเป็นผู้เลือกรัฐบาล และเลือกนโยบายให้รัฐบาลใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน

3) ทำให้ผลการเลือกตั้งเป็นกลุ่มก้อน ไม่กระจัดกระจาย ทำให้พรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งอาจได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งจนมีคะแนนเสียงเกินครึ่งในสภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดตั้งรัฐบาล โดยมีพรรคการเมืองพรรคเดียวสนับสนุน หลีกเลียงการเป็นรัฐบาลผสม ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่

ต้องการความเป็นเอกภาพ และมีความมั่นคง เพื่อนำนโยบายที่ประชาชนเห็นชอบไปบริหารให้เกิดผลดีอย่างแท้จริง

4) ทำให้ประชาชนตระหนักในความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้งของเขา เพราะผลการเลือกตั้งที่มีพรรคการเมืองเป็นสถาบันหลัก ทำให้ประชาชนสามารถกล่าวอ้างได้อย่างเต็มปากว่า “คนเป็นผู้อำนาจเลือกรัฐบาลและเลือกนโยบายที่รัฐบาลจะนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน” ตามอุดมการณ์และปรัชญาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจอสูงสุดของการเมืองระบอบนี้” ยิ่งไปกว่านั้น อาจกล่าวได้ว่า ระบอบนี้ประชาชนมีอำนาจที่จะเปลี่ยนผู้ปกครอง โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งเมื่อรัฐบาลบริหารราชการล้มเหลวและปฏิเสธความต้องการของประชาชน

5) พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเป็นฝ่ายข้างน้อยในสภา ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน โดยการทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคฝ่ายรัฐบาลแทนประชาชนว่าเป็นไปโดยความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ถ้าเห็นว่าเป็นไปโดยไม่ถูกต้องก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้าน ตามกฎกติกาของระบอบประชาธิปไตยเพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลใช้อำนาจเกินขอบเขตอันมีผลเสียต่อประโยชน์สุขของประชาชน แต่ถ้าการปฏิบัติทำหน้าที่ควบคุมการตรวจสอบของฝ่ายค้านไม่มีพลังเพราะมีเสียงน้อยกว่าฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้านก็มีสิทธิที่จะนำเอาพฤติการณ์อันไม่ถูกไม่ควร ดังกล่าวแจ้งให้ประชาชนทราบได้ทางหนึ่ง

6) พรรคการเมืองเป็นสถาบันการเมืองที่มีหน้าที่ให้การศึกษาหรือให้ความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง ทั้งที่มีตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ก็ตาม ทั้งการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการ เช่น การอภิปราย การตั้งกระทู้ถาม การพิจารณาร่างกฎหมาย การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป็นต้น และไม่เป็นทางการ เช่น การตั้งหน่วยงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ ออกตรวจเยี่ยมราษฎรทั้งในยามปกติ และยามประสบปัญหา การแจ้งผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ แก่ราษฎร การพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและเกิดความสนใจทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นผลโดยตรงที่ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองเป็นอย่างดีและสิทธิการควบคุมตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความปรารถนาและความสำเร็จอย่างแท้จริงของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

แนวคิดรัฐสภา

รัฐสภา หรือ สภานิติบัญญัติ หมายถึง สภาที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย อภิปราย หรือกันระหว่างสมาชิกรัฐสภา ถกเถียงประเด็นทางการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ โดยรัฐสภามีเฉพาะประเทศที่ใช้ใช้ระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสหราชอาณาจักรเป็นประเทศแรกในโลกที่มีระบบรัฐสภา และเป็นต้นแบบระบอบประชาธิปไตยในสมัยปัจจุบันด้วย เช่น ฝรั่งเศส สเปน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549 เป็นสภาที่ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ตามมาตรา 5 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ที่บัญญัติว่า "ให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย โดยกำเนิด และมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

ในการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่างๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ จากภูมิภาคต่างๆ อย่างเหมาะสม ในกรณีที่มีกฎหมายห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำกฎหมายนั้นมาใช้บังคับแก่การได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

ระบบรัฐสภา เป็นกลไกการปกครอง ที่ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลมีที่มาจากรัฐสภาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ และมีความรับผิดชอบต่อสภา ในระบบรัฐสภา ตำแหน่งประมุขแห่งรัฐ และตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลมักจะแยกออกจากกัน โดยหัวหน้ารัฐบาลเป็นนายกรัฐมนตรี ในขณะที่ประมุขแห่งรัฐเป็นพระมหากษัตริย์ตามการสืบสันตติวงศ์ หรือประธานาธิบดีจากการเลือกตั้ง ระบบรัฐสภาสมัยใหม่มีต้นกำเนิดในอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 17

ระบบสองสภา (อังกฤษ: bicameralism -bi + Latin camera หรือ chamber) เป็นระบบการปกครองที่มีองคมนตรีบัญญัติสององค์หรือมีรัฐสภาสองสภา ดังนั้น ระบบสองสภา หรือ สององค์นิติบัญญัติจึงประกอบด้วย 2 องค์ประชุมคือสภาสูงและสภาล่าง ระบบสองสภานับเป็นหัวใจสำคัญของรูปแบบคลาสสิกของรัฐบาลผสม องคมนตรีบัญญัติแบบสองสภาจึงจำเป็นต้องมีเสียงข้างมากในการผ่านกฎหมาย

รัฐสภาไทย

ประเภท สภาคู่ สภาวุฒิสภาไทย สภาผู้แทนราษฎรไทย ประธานรัฐสภาชัย ชิดชอบ รองประธานรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภา ประสพสุข บุญเดช สมาชิก 630 คน สมาชิกวุฒิสภา 150 คน

ผู้แทนราษฎร 480 คน สถานที่ประชุม อาคารรัฐสภาไทย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ห้องประชุมรัฐสภาไทย

รัฐสภาแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นสถาบันที่พระมหากษัตริย์ไทยพระราชทานอำนาจให้เป็นผู้ออกกฎหมายสำหรับการปกครองและการบริหารประเทศซึ่ง เรียกว่า อำนาจนิติบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้รัฐสภา ประกอบด้วย วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะประชุมร่วมกัน หรือแยกกัน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานรัฐสภา โดยตำแหน่ง

รัฐสภาของประเทศไทยกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับแรก เมื่อผู้แทนราษฎรจำนวน 70 คนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ได้เปิดประชุมสภาขึ้นเป็นครั้งแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม และเมื่อการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วประเทศได้สำเร็จลง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้พระราชทานพระที่นั่งอนันตสมาคมองค์นี้แก่ผู้แทนราษฎรเพื่อ ใช้เป็นที่ประชุมสืบต่อมา

ต่อมา เมื่อจำนวนสมาชิกรัฐสภาต้องเพิ่มมากขึ้นตามอัตราส่วนของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดสร้างอาคารรัฐสภาที่มีขนาดใหญ่กว่า เพื่อให้มีที่ประชุมเพียงพอกับจำนวนสมาชิก และมีที่ให้ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาใช้เป็นทำงาน จึงได้มีการวางแผนการจัดสร้างอาคารรัฐสภาขึ้นใหม่ถึง 4 ครั้งด้วยกัน แต่ก็ต้องระงับไปถึง 3 ครั้ง เพราะคณะรัฐมนตรีผู้ดำรงต้องพ้นจากตำแหน่งไปเสียก่อน

ในครั้งที่ 4 แผนการจัดสร้างรัฐสภาใหม่ได้ประสบผลสำเร็จ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงยืนยันพระราชประสงค์เดิมที่จะให้ใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมและบริเวณ เป็นที่ทำการของรัฐสภาต่อไป และยังได้พระราชทานที่ดินบริเวณทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคมให้เป็นที่จัดสร้างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้นใหม่ด้วย

สถานที่ทำการใหม่ของรัฐสภา เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513 โดยมีกำหนดสร้างเสร็จภายใน 850 วัน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 51,027,360 บาท ประกอบด้วยอาคารหลัก 3 หลัง คือ

- หลังที่ 1 เป็นตึก 3 ชั้น ใช้เป็นที่ประชุมวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของสภาทั้งสอง ส่วนอื่นๆ เป็นที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ประธาน และรองประธานของสภาทั้งสอง
- หลังที่ 2 เป็นตึก 7 ชั้น ใช้เป็นสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและโรงพิมพ์รัฐสภา
- หลังที่ 3 เป็นตึก 2 ชั้นใช้เป็นสโมสรรัฐสภา

สถานที่ทำการใหม่ของรัฐสภา ใช้ในการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 19 กันยายนพ.ศ. 2517 สำหรับพระที่นั่งอนันตสมาคม ถือเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และใช้เป็นที่ยังรับรองอาคันตุกะบุคคลสำคัญ ใช้เป็นสถานที่ประกอบรัฐพิธีเปิดสมัยประชุม รัฐพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ และมีโครงการใช้ชั้นล่างของพระที่นั่งเป็นจัดสร้างพิพิธภัณฑ์รัฐสภา

โครงสร้างของรัฐสภา

รัฐสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา (มาตรา 88) จะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ในขณะที่เดียวกันมิได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานรัฐสภา (มาตรา 89) ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ ประธานรัฐสภาแทนประธานรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินกิจการของรัฐสภา ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ประธานรัฐสภา ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ รองประธานรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

รัฐสภา หรือ สภานิติบัญญัติ หมายถึง สภาที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย อภิปราย หรืออื่นในระหว่างสมาชิกรัฐสภา ตกเถียงประเด็นทางการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ โดยรัฐสภาจะมีเฉพาะประเทศที่ใช้ใช้ระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสหราชอาณาจักรเป็นประเทศแรกในโลกที่มีระบบรัฐสภาและเป็นต้นแบบระบอบประชาธิปไตยในสมัยปัจจุบันด้วย เช่น ฝรั่งเศส สเปน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

แนวคิดคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี หรือที่หลายคนเรียกว่า คณะรัฐบาล คือ กลุ่มบุคคล ผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งอันทรงเกียรติ มีอำนาจในการบริหารประเทศ เป็นที่น่าภาคภูมิใจในสายตาของคนทั่วไป การดำเนินการใดๆของคณะรัฐมนตรีนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนในภาพทั้งประเทศ ดังนั้นจึงถือเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญสูงสุดในการที่จะนำประเทศไปสู่ทิศทางใด

คณะรัฐมนตรี ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง คณะบุคคล ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน.^[1]

รัฐมนตรี ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ผู้เป็นสมาชิกของ คณะรัฐมนตรี หรือ คณะรัฐบาล รับผิดชอบร่วมกับ คณะรัฐมนตรีในนโยบายทั่วไปของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน, ถ้าเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือทบวง ก็เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในกระทรวงหรือทบวงที่ตนว่าการ และรับผิดชอบในการบริหารราชการกระทรวงหรือทบวงนั้นด้วยอีกฐานะหนึ่ง (คำว่ารัฐมนตรีนี้ในสมัยโบราณ หมายถึง ที่ปรึกษาราชการบ้านเมืองใน สมัย สมบูรณาญาสิทธิราชย์).^[2] รัฐมนตรี (Minister) ของกระทรวงต่างๆนี้ เมื่อได้รับการแต่งตั้งครบทุก กระทรวงตามจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ร่วมกันนี้ในฐานะผู้นำในการบริหารประเทศ ก็จะเรียกรวมกันว่าเป็น คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี (Cabinet) จึงเป็นคณะบุคคลที่ประกอบด้วยบุคคลผู้มีตำแหน่งต่าง ๆ กันหลายคน มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย อันประกอบด้วย หัวหน้าคณะ 1 คน ซึ่งมักเรียกว่า นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่น ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะ มีอำนาจเรียกประชุม กำหนดเรื่องที่จะประชุมเป็น ประชานในที่ประชุม และขอมติจากที่ประชุม ตลอดจนบังคับบัญชา หรือสั่งการในเรื่องต่าง ๆ

องค์ประกอบของคณะรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญในอดีตกำหนดจำนวนรัฐมนตรีไว้แตกต่างกัน ซึ่งปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 171 ได้ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี 1 คน และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 35 คน รวม คณะรัฐมนตรีทั้งคณะไม่เกิน 36 คน^[4] คณะรัฐมนตรีในที่นี้ อาจประกอบด้วย รัฐมนตรีประเภท ต่างๆได้แก่ นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง^[5] ซึ่ง จะมีจำนวนมากน้อยเท่าใดก็ได้ แต่จำนวนรวมกันต้องไม่เกินจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด (กรณี ที่ แต่งตั้งบุคคลคนเดียวให้ดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่ง จะยึดจำนวนคนเป็นหลักไม่ใช่นับ ตามตำแหน่ง เช่น เป็นทั้งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ก็จะนับว่า เท่ากับคนเดียว)

ความสำคัญของคณะรัฐมนตรี ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมี อำนาจสูงสุดในแต่ละหน่วยงาน จึงอาจสรุปว่า คณะรัฐมนตรีมีความสำคัญใน 3 ด้าน^[6] คือ

1. ด้านกฎหมาย โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้ใช้กฎหมายโดยตรง และเป็นผู้เสนอ กฎหมายต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารกิจการราชการต่าง ๆ ของประเทศให้เป็นไปโดยราบรื่น

2. ด้านนโยบายการเมือง^[7] คณะรัฐมนตรีนั้นเป็นองค์กรสูงสุดที่มีกำหนดนโยบายทั้งระดับภายในและภายนอกประเทศ โดยภายในประเทศเป็นผู้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินโดยตรง ส่วนภายนอกประเทศมีอำนาจกระทำการผูกพันในฐานะตัวแทนของรัฐหรือประเทศและมีผลผูกพัน

3. ด้านอำนาจ ถือเป็นองค์กรที่มีอำนาจทางด้านการบริหาร ซึ่งมีอำนาจกำหนดนโยบายต่าง ๆ ซึ่งเท่ากับเป็นการกำหนดทิศทางของประเทศ และยังมีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการข้าราชการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาในทุกระดับทั่วประเทศ ดังนั้นอำนาจที่มากมายเหล่านี้ย่อมกระทบต่อประชาชนโดยรวมอย่างกว้างขวาง ผู้ใช้อำนาจจึงควรใช้อำนาจด้วยความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

คณะรัฐมนตรีนั้น กฎหมายถือว่า เป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเป็น "ข้าราชการการเมือง" ซึ่งเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุทางการเมือง จะต่างจากข้าราชการประจำทั่วไป ดังนั้น คำว่า "คณะรัฐมนตรี" เป็นคำที่ใช้ ในกฎหมาย มุ่งหมายถึงเฉพาะข้าราชการการเมืองผู้มีตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว ตรงกับที่ใช้ในภาษาอังกฤษว่า "Council of Ministers" หรือ "Cabinet" ยังมีอีกคำหนึ่งที่ใช้ควบคู่กันคือคำว่า "รัฐบาล" หรือ "Government" ในบางครั้งคณะรัฐมนตรีและรัฐบาลมีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ บางครั้ง คำว่ารัฐบาลอาจมีความหมายกว้างกว่านั้น เพราะอาจรวมไปถึงข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ทั้งหลายของฝ่ายบริหาร อีกด้วย เพื่อแยกให้เห็นว่า เป็นคนละฝ่ายกับภาคเอกชน และคนละฝ่ายกับสมาชิกรัฐสภา^[8] จึงอาจกล่าวได้ว่านายกรัฐมนตรีอยู่ในฐานะที่เป็นทั้งหัวหน้าของคณะรัฐมนตรีและหัวหน้ารัฐบาลไปพร้อม ๆ กัน

อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี

เมื่อพิจารณาตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ตลอดจนระเบียบหรือมติคณะรัฐมนตรี แล้ว อำนาจหน้าที่หลัก ๆ ของคณะรัฐมนตรีสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
2. บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เป็นผู้ใช้อำนาจบริหารในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
3. รับสนองพระบรมราชโองการเกี่ยวกับกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
4. เสนอกฎหมาย พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รวมทั้งออกพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนมีความจำเป็นอันมีอาจ

หลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ นอกจากนี้มีอำนาจออกพระราช กฤษฎีกาเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ โดยต้องไม่ขัดต่อกฎหมายลำดับสูงกว่า

5. เป็นผู้บริหารสูงสุดในแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่างกระทรวง วางระเบียบข้อบังคับของแต่ละกระทรวง พิจารณา ตัดสินใจ วินิจฉัยชี้ขาด ลงมติ เรื่องต่างๆตามที่แต่ละกระทรวงเสนอมา

6. มีสิทธิเข้าประชุม เพื่อชี้แจงและ แลกงข้อเท็จจริงในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออก คณะแนนเสียง หรือในกรณีสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภามีมติให้รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมในเรื่องใด ก็ต้องเข้าประชุม และมีสิทธิร้องขอให้มีการประชุมลับ

7. ในกรณีมีเรื่องสำคัญและต้องการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา มีสิทธิเสนอ ให้เปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการประชุมลับได้

8. เสนอให้มีการออกเสียงประชามติในกรณีกิจการใดที่เป็นเรื่องมีผลดีผลเสีย กระทบ ต่อประชาชนส่วนใหญ่

9. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งกระทำภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เช่น การ ประกาศใช้และการเลิกใช้กฎอัยการศึก การประกาศสงคราม การอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษ และการ ถอดถอนฐานันดรศักดิ์ เป็นต้น

10. อำนาจหน้าที่เฉพาะอื่นๆ ตามบทบัญญัติในกฎหมายต่างๆ ซึ่งมีอยู่มากมาย จาก บทบาทที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น มีอาจปฏิเสธได้เลยว่า คณะรัฐมนตรี เป็นองค์กรที่มีความสำคัญ มาก จนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนรัฐบาล หากมีคณะรัฐมนตรีที่ดีมี ศักยภาพ ปกครองประเทศโดยหลักนิติรัฐ ใช้อำนาจในทางที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อชาติ ก็ ย่อมจะนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จทัดเทียมนานาประเทศสืบไป

ลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไป นั้น อาจจะกล่าวได้ว่าลักษณะสังคมไทยเป็นสังคม ชนชั้นอันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมมาเป็นเครื่องวัด เช่น วงศ์ตระกูล ความมั่งคั่ง หรือฐานะทางการศึกษา เป็นต้น

ลักษณะทางสังคมไทยมีการรวมกลุ่มและเกิดกลุ่ม โดยมีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็น ส่วนบุคคลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (patron – clients) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ ส่วนตัว ความไว้วางใจและความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้ มีลักษณะ เช่นเดียวกับ ความสัมพันธ์แบบนายกับไพร่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบศักดินา ที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ มาก ในระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทย

วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา จนถึงปัจจุบัน เป็นสังคมเกษตรกรรมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนในระดับครอบครัว เป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่ร่วมกัน คือ รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย รุ่นพ่อ แม่ รุ่นลูก รุ่นหลาน รวมทั้งญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้ชิดกัน โดยมีศูนย์กลางของชุมชนคือ ศาสนสถาน วัด หรือผู้ใหญ่ในชุมชน เช่น ผู้เฒ่า ผู้แก่ ได้รับนับถือ และเป็นผู้ตัดสินความขัดแย้งในชุมชน มีขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อกัน เนื่องมาจากการเป็นสังคมเกษตรกรรม

ระบบเจ้านาย - ลูกน้องที่มีมายาวนาน ผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของสังคมไทย ทำให้เกิดกับลูกน้องกับเจ้านาย มีความสัมพันธ์สนิทสนมใกล้ชิดกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน ให้ความเคารพศรัทธาและนับถือ บุคคลที่อาวุโสกว่าเจ้านายต้องคอยปกป้อง ขณะเดียวกันลูกน้องแสวงหาเจ้านาย ที่ให้ความช่วยเหลือ และดูแลกัน และรู้สึกปลอดภัยจากสังคม

ระบบราชการที่ครอบงำวิถีชีวิต ที่มีมาตั้งแต่ต้นกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยถูกครอบงำข้าราชการ และเป็นระบบอุปถัมภ์ เมื่อสมัยอยุธยาเป็นผู้ปกครองเป็นเหมือนเทพเจ้า มีการเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้ง ระบบข้าราชการทำให้การเมืองมีอำนาจสูงขึ้น ขณะเดียวกันระบบราชการทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ๑ เข้าควบคุมราชการได้

ปัจจัยที่สนับสนุนทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า มีนักการเมืองแต่ละเขตเลือกตั้ง ก็จะมีญาติ บุตรชาย บุตรสาว ทายาท หรือญาติสนิท ที่ได้รับการสนับสนุนให้สืบต่อต่อ โดยมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เหมือนกัน และมีการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ก็ได้รับความเชื่อความศรัทธา ความนิยมชมชอบ และสามารถเอาชนะใจของชาวบ้านได้เป็นอย่างดี จากสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ จะเห็นว่ากลุ่มนักการเมืองเล็ก ๆ ของแต่ละเขต เมื่อรวมตัวกันเป็นสมาชิกก็ให้มีกลุ่มนักการเมืองเพิ่มมากขึ้นและนักการเมืองก็ขยายอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ ดังเช่นทุกวันนี้ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของสังคมไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบันก็ยังเป็นสังคมระบบเจ้านาย - ลูกน้อง เป็นผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของสังคมไทย ที่มีมาอย่างยาวนาน และระบบราชการที่ครอบงำวิถีชีวิตที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์

ลักษณะการสนับสนุน มีทั้งการเป็นหัวคะแนน การใช้อิทธิพลของคนที่อยู่ในท้องถิ่น ในการช่วยเหลือ พลตรีบุญเอื้อ ช่วงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารและผลงานของ พลตรีบุญเอื้อ ให้ประชาชนรับทราบ การรวมตัวเป็นทีมงานเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเลือกตั้ง พลตรีบุญเอื้อ๑ จึงพอสรุปได้ว่าจากการที่นักการเมืองท้องถิ่น ในทุกกลุ่มการเมืองภายในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ว่าจะ

เป็นกลุ่มนายก อบจ. สมาชิก อบจ. กลุ่มนายกเทศมนตรี สมาชิกเทศบาล กลุ่มนายก อบต. สมาชิก อบต. และกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้การสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ ดำเนินการทางการเมืองปรากฏได้จากคะแนนเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นต่างๆที่เป็นทีมงานของพลตรีบุญเอื้อ จะชนะการเลือกตั้งอยู่เสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นนั้น เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งการเมืองที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่ง

การแก้ไขปัญหาของประชาชนให้ได้ผล นักการเมืองหรือสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร จำเป็นต้องพึ่งพาข้าราชการในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชนโดยตรง ถึงแม้ว่าข้าราชการจะมีหน้าที่ให้การบริการแก่ประชาชนอยู่แล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริงพบว่าประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือจากราชการนั้น มีมากเกินกำลังของข้าราชการ ที่จะช่วยเหลือได้ภายใต้ข้อจำกัดทั้งงบประมาณและกำลังคน ดังนั้นข้าราชการจึงต้องเลือกจัดอันดับความสำคัญก่อน หลังในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้การร้องขอความช่วยเหลือของนักการเมืองต่อข้าราชการประจำหากจะประสบผลสำเร็จ นักการเมืองต้องมีคุณสมบัติส่วนตัวซึ่งจะช่วยให้การขอความช่วยเหลือจากราชการประจำได้รับการสนองตอบดียิ่งขึ้น

สำหรับคุณสมบัติส่วนตัวของนักการเมือง ได้แก่ ต้องรู้จักข้าราชการในส่วนราชการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนมาแล้วหลายสมัย เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เช่น รัฐมนตรี ผู้ช่วยรัฐมนตรี เป็นต้น ด้วยปัจจัยดังกล่าวย่อมส่งผลให้ข้าราชการต้องเกรงใจนักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอาวุโสทางการเมือง ซึ่งจะเห็นว่าความสามารถที่จะทำให้ นักการเมืองได้รับความร่วมมือจากข้าราชการ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติส่วนตัวของนักการเมืองผู้นั้น ว่ามีบารมีที่ทำให้ข้าราชการเกิดความเกรงใจมากน้อยเพียงใด สำหรับ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้มีบารมีต่อข้าราชการในอำเภอบางปลาม้าเป็นอย่างมาก นอกจากการได้รับการช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นงานของหน่วยงานราชการแล้วยังเห็นว่า ในเรื่องภารกิจส่วนตัว หรือการร้องขอในเรื่องการพัฒนาต่าง ๆ ในอำเภอบางปลาม้า นั้น มักได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการมาโดยตลอด ซึ่งกลุ่มข้าราชการที่สนับสนุนการดำเนินการทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ สามารถ แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) ข้าราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ กลุ่มข้าราชการฝ่ายปกครอง เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ปกครอง กลุ่มข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ผู้อำนวยการ กศน.เขตอำเภอบางปลาม้า ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในอำเภอ บางปลาม้า กลุ่มข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข เช่น สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่าง ๆ ในอำเภอบางปลาม้า กลุ่มข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น เกษตรอำเภอ ประมง

อำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ เป็นต้น กลุ่มข้าราชการกระทรวงคมนาคม เช่น ผู้อำนวยการสำนักบำรุงทาง ผู้อำนวยการสำนักงานกรมทางหลวงชนบท เป็นต้น รวมถึงข้าราชการตำรวจ ทหาร และข้าราชการอื่นๆที่อยู่ในอำเภอบางปลาหม้า โดยการสนับสนุนของข้าราชการส่วนภูมิภาค จะเป็นลักษณะของการใช้บุคลากร การใช้ข้อมูล ความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ มาดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง แนวทางการพัฒนา การแก้ไขปัญหาประชาชน ตามสาขาอาชีพของแต่ละกลุ่ม เช่น การสำรวจออกแบบถนน หนทาง สะพาน ก็จะได้รับ การสนับสนุนจากกรมทางหลวง การแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำทำการเกษตร ก็จะได้รับ การสนองตอบจากข้าราชการชลประทานเป็นอย่างดี ตลอดจนการดำเนินการพัฒนาอำเภอบางปลาหม้า ของทุกหน่วยงานราชการ พลตรีบุญเอื้อ ได้ประสานงานผ่านไป ยังผู้ว่าราชการจังหวัด ก็ได้รับความร่วมมือร่วมใจเป็นอย่างดี โดยสาเหตุของการร่วมมือของข้าราชการ พบว่าเกิดจากสาเหตุ สามประการ ดังนี้

ประการแรก เกิดจากข้าราชการให้ความเคารพนับถือ พลตรีบุญเอื้อ เป็นการส่วนตัว อาจเป็นเพราะบุคลิกลักษณะ และการทำงานของพลตรีบุญเอื้อ ที่ไม่เคยเข้าไปแทรกแซงหรือสั่งการข้าราชการโดยใช้อำนาจบีบบังคับขึ้นใจ เพียงแต่จะใช้วิธีการประสานงาน ด้วยเหตุผล และข้าราชการเหล่านั้นจึงรู้สึกได้รับเกียรติจาก พลตรีบุญเอื้อ และให้การสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ ด้วยใจจริง ฉะนั้นความร่วมมือจากข้าราชการท้องถิ่น หรือราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ก็จะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก็จะร่วมมือกันตลอด เพราะเราส่งเสริม เราสนับสนุน “ไม่เคยขวาง” ก็ถือว่าเป็นผู้ร่วมงานที่จะสร้างประโยชน์ สร้างความสุข ความเจริญให้กับพี่น้องประชาชน”

ประการที่สอง เกิดจากวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ต่างฝ่ายต่างต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น ข้าราชการต้องการนำงบประมาณเข้ามาพัฒนาภายใต้การดำเนินงานของหน่วยงานตนเอง แต่ไม่สามารถวิ่งเต้น หรือขอขบสนับสนุนจากส่วนกลางได้ตามจำนวนที่ต้องการ หรือตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ก็จะต้องใช้อำนาจทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ที่มีบารมีทางการเมืองระดับชาติเป็นผู้ติดต่อส่วนกลางให้ ส่วนฝ่าย พลตรีบุญเอื้อ ก็ต้องการที่จะพัฒนาอำเภอบางปลาหม้า แต่ขาดวัสดุอุปกรณ์ บุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้น ก็ต้องการให้ข้าราชการในสายอาชีพนั้น ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ตนต้องการการสนับสนุนจึงเป็นลักษณะของการช่วยเหลือต่างตอบแทน

ประการที่สาม เป็นผลมาจากข้าราชการที่ได้รับการสนับสนุนให้มีความเจริญก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน เช่น การได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น ก็ย่อมต้องให้การสนับสนุนช่วยเหลือ การดำเนินการทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนรวม หรือเรื่องส่วนตัว และไม่ว่าการให้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าความช่วยเหลือสนับสนุนบางเรื่องนั้นจะผิดกฎระเบียบของทางราชการก็ตาม

2) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กลุ่มข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มพนักงานเทศบาล กลุ่มพนักงานส่วนตำบล ข้าราชการและพนักงานเหล่านี้ เป็นผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของนักการเมืองท้องถิ่น เช่น นายองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางปลาม้า ที่มีสายสัมพันธ์แนบแน่นอยู่กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นก็ต้องทำตามนโยบายของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว โดยเฉพาะหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพลตรีบุญเอื้อ ข้าราชการก็ยอมให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินการทางการเมืองอย่างเต็มที่ เช่น กรณีการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นแนวทางทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ก็ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจัดโครงการฝึกอบรมสัมมนาประชาชนในอำเภอบางปลาม้า ให้ได้รับรู้เกี่ยวกับเรื่องการทำนา และการเกษตรที่ถูกวิธี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ก็จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนแนวคิดของพลตรีบุญเอื้อ ป็นอย่างดี โดยงบประมาณสิบห้าล้านบาท มาสนับสนุนในการดำเนินการดังกล่าว อีกทั้งพลตรี บุญเอื้อ มีแนวคิดที่จะปรับปรุงบูรณะเส้นทางเดินทางให้เจริญ ได้รับความสะดวก ก็ได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เป็นอย่างดี และเส้นทางดังกล่าวทำให้ประชาชนสาละ ใฝ่กองดิน องค์กรฯ สามารถใช้เส้นทางดังกล่าวนี้ ไปมาหาสู่กันด้วยความสะดวกมากยิ่งขึ้น และสามารถมาจับจ่ายใช้สอยกันที่ตลาดใฝ่กองดินจนถึงปัจจุบัน

การที่พลตรีบุญเอื้อ ชนาะการเลือกตั้งหลายสมัยติดต่อกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงการยอมรับของประชาชนที่มีต่อพลตรีบุญเอื้อ การตอบแทนของประชาชนนอกเหนือจากนั้น ก็คือการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของพลตรีบุญเอื้อ เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ การให้ความร่วมมือกรณีได้รับการร้องขอ การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ แก่พลตรีบุญเอื้อ เป็นต้น ซึ่งจากการสนับสนุนของประชาชน จะมากหรือน้อยนั้นวัดผลได้จากการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ให้การสนับสนุน ดูจากผลเลือกตั้ง

ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอบางปลาม้า ให้การสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ เป็นอย่างมาก โดยสังเกตได้จากที่พลตรีบุญเอื้อ ได้รับการเลือกตั้งมาโดยตลอดหลายสมัย และในปัจจุบันพลตรีบุญเอื้อ ได้ส่งบุตรชายลงสมัครรับเลือกตั้ง ก็ได้รับการขานรับเป็นอย่างดี และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองคน นั้นย่อมสะท้อนถึง การได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มประชาชนในอำเภอบางปลาม้าเป็นส่วนใหญ่ โดยสาเหตุของการสนับสนุนส่วนใหญ่เกิดจากการนำนโยบายทางการเมืองเข้าไปพัฒนานำความเจริญสู่ท้องถิ่น การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของแต่ละกลุ่ม แต่ละอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

ข้อบังคับพรรคชาติไทย พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกภาพ และบทบาทหน้าที่ ของสมาชิกพรรค

หมวด 2 สมาชิกภาพ

ข้อ 7 สมาชิกต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด หรือ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติซึ่งได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(3) มีความปรารถนาที่จะร่วมกันในการสนับสนุนพรรค และปฏิบัติตามข้อบังคับพรรค

(4) มีความตั้งใจจะรับใช้พรรคอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ข้อ 8 สมาชิกต้องเป็นบุคคลซึ่งไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(2) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(3) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือเป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(4) ตัดขาดสิทธิพลเมืองไทย

(5) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(6) เคยถูกไล่ออก ปลดออกหรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(7) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(8) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

ข้อ 9 การสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค ให้ยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมเอกสารประกอบตามแบบพิมพ์ ของพรรค ต่อเลขาธิการพรรค หรือประธานสาขาพรรค ตามสถานที่ที่พรรคกำหนด โดยทำเป็นประกาศของพรรค เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารหรือหัวหน้าพรรค พิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบสมัคร

ข้อ 10 สมาชิกต้องชำระค่าบำรุงรายเดือนหรือรายปีตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 11 สมาชิกมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

(1) ประดับเครื่องหมายพรรค

(2) เลือกตัวแทนหรือสมัครรับเลือกเป็นตัวแทนพรรคในการสมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ

(3) เลือกกรรมการหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรค หรือเป็นกรรมการคณะต่าง ๆ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายพรรคการเมือง หรือตามข้อบังคับพรรค

(4) เข้าร่วมปฏิบัติงานของพรรคตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรค

(5) อภิปรายและเสนอนโยบาย รวมทั้งความคิดเห็นของตนต่อพรรค

(6) ลงคะแนนเสียงใด ๆ โดยเปิดเผยหรือลงคะแนนลับด้วยตนเอง

ข้อ 12 สมาชิกมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ วินัย นโยบาย มติ และข้อบังคับพรรค

(2) ต้องสนับสนุนผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งของพรรคทุกระดับของการเลือกตั้ง

(3) ต้องช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในกิจกรรมของพรรค

ข้อ 13 สมาชิกต้องปฏิบัติตามวินัยและมีจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้

(1) ประพฤติตัวและวางตนให้เป็นที่ศรัทธาของประชาชน

(2) แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

(3) เป็นผู้ตรงต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่มีการประชุม

(4) เคารพและปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารที่ชอบด้วย

ข้อบังคับพรรค

(5) รักษาความสามัคคีในหมู่สมาชิกพรรค และกับสมาชิกของพรรคการเมืองอื่น

(6) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรคด้วยความอุตสาหะและขยันหมั่นเพียร

(7) ใช้ถ้อยคำสุภาพ ไม่ก้าวร้าว เสียดสี และใส่ร้ายป้ายสี หรือเอาเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นมาพูดในที่ประชุมโดยไม่จำเป็น

(8) การเสนอญัตติ กระทั่งถาม ร่างพระราชบัญญัติ การอภิปรายในรัฐสภาของสมาชิกพรรคที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติแห่งกฎหมายพรรคการเมือง ต้องกระทำด้วยความสุภาพตรงตามข้อเท็จจริง อยู่ในประเด็น ไม่ใช้รัฐสภาเป็นเครื่องมือหรือใช้เอกสิทธิ์ในการโจมตีบุคคล ข้าราชการ หรือหน่วยงานของรัฐโดยไม่สมควร

(9) การกระทำใด ๆ ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ นโยบาย และชื่อเสียงของพรรคเป็นสำคัญ

ข้อ 14 พรรคจะต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาและแก้ไขความเดือดร้อนของสมาชิก เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม
 (2) ส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้ทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(3) สนับสนุนช่วยเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นด้วยการให้ความรู้ในวิชาชีพสาขาต่างๆ
 (4) สนับสนุนช่วยลดค่าครองชีพด้วยการจัดหาแหล่งหรือร้านค้าให้สมาชิกซื้อเครื่องอุปโภค และบริโภคในราคาถูก

ข้อ 15 สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(1) ตาย
 (2) ลาออก โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนสมาชิกพรรค
 (3) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 7 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 8
 (4) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุม คณะกรรมการบริหารพรรคสำหรับสมาชิกที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคสำหรับ สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการลงคะแนนลับ เพราะกระทำผิดวินัย จริยธรรม หรือจรรยาบรรณอย่างร้ายแรงหรือมีเหตุร้ายแรงอื่น

(5) พรรคสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง เลิกหรือยุบไป

(6) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรค

หมวด 3 การบริหารพรรค

ข้อ 16 ให้มีคณะกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่เกินสิบเก้าคน ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคหนึ่งคน รองหัวหน้าพรรคไม่เกินสี่คน เลขานุการพรรคหนึ่งคน รองเลขานุการพรรคไม่เกินสามคน ทรัพย์ุทธิพรรคหนึ่งคน นายทะเบียนสมาชิกพรรคหนึ่งคน โฆษกพรรคหนึ่งคน และกรรมการบริหารอื่น ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค คณะกรรมการนโยบายพรรค และคณะกรรมการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรค จำนวนคณะกรรมการแต่ละคณะไม่เกินเก้าคน

ข้อ 17 การเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรค และกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ในวาระแรก ให้ที่ประชุมใหญ่ทำการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคหนึ่งคน รองหัวหน้าพรรคไม่เกินสี่คน เลขานุการพรรคหนึ่งคน รองเลขานุการพรรคไม่เกินสามคน ทรัพย์ุทธิพรรคหนึ่งคน นายทะเบียนสมาชิกพรรคหนึ่งคน โฆษกพรรคหนึ่งคน และกรรมการบริหารอื่นไม่เกินจำนวน

ตามข้อ 16 โดยสมาชิกในที่ประชุมเป็นผู้เสนอชื่อ และมีสมาชิกที่เข้าประชุมในวันนั้นเป็นผู้รับรอง ไม่น้อยกว่ายี่สิบคน มติที่ประชุมให้ลงคะแนนลับ

(2) ในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมใหญ่ทำการเลือกตั้งคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค คณะกรรมการนโยบายพรรค และคณะกรรมการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรค วิธีการเลือกตั้งและการลงมติให้ดำเนินการตาม (1) สมาชิกในที่ประชุมคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีที่มียกคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 18 คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรค และสาขาพรรค และการทำบัญชีตามที่กฎหมายพรรคการเมืองกำหนด ซึ่งรวมทั้งอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) บริหารพรรคให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ มติที่ประชุม คณะกรรมการบริหารพรรค มติที่ประชุมใหญ่ ตามกฎหมายพรรคการเมืองด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประชาธิปไตยของประเทศ และประชาชน และต้องส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรค

(2) ควบคุมไม่ให้สมาชิกพรรคกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมายระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง

(3) พัฒนาพรรคให้ก้าวหน้าและมั่นคง ให้เป็นที่ศรัทธาของประชาชน

(4) กำกับดูแลการจัดทำทะเบียนสมาชิก ให้ตรงตามความเป็นจริง โดยให้มีจำนวนสมาชิกพรรคคงอยู่ไม่น้อยกว่าห้าพันคน และมีสมาชิกในแต่ละภาคหรือแต่ละจังหวัดตามบัญชีภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนพรรค การเมืองกำหนด

(5) แต่งตั้ง เปลี่ยนแปลงกรรมการคณะต่าง ๆ ผู้ช่วยเหรัญญิกพรรค รองโฆษกพรรค ผู้ควบคุมเสียง สมุห์บัญชี และอนุกรรมการอื่น ๆ เท่าที่จำเป็น

(6) ควบคุมการทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี

(7) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสาขาพรรคและการหาสมาชิก กำหนดแผนการ กำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรค อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรค การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคพร้อมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สาขาพรรค

(8) วางแผนงานเลือกตั้ง

(9) วางระเบียบงานบริหารพรรค

(10) กำหนดอัตราค่าลงทะเบียน ค่าบำรุงรายเดือนหรือรายปี และค่าธรรมเนียม

(11) วางระเบียบวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พรรค ตลอดจนหลักการให้ความดีความชอบและสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่

(12) ควบคุมการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของพรรค

(13) ดำเนินการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

(14) มอบหมายงาน ให้กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติ

(15) กระทำกิจการอื่นตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ แต่ระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ หลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการคณะนั้นปฏิบัติหน้าที่โดยมติของที่ประชุมคณะกรรมการนั้นไปพลาง ก่อน มติของที่ประชุมให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มาประชุม

ข้อ 19 คณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง มีคุณสมบัติตามกฎหมายพรรคการเมือง และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีคณะกรรมการบริหารพรรค และคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือเมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร กรณีพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง ในขณะนั้นทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค และคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสองชุดใหม่ และได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดังกล่าวชุดใหม่จากนายทะเบียนพรรคการเมือง ให้จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง ชุดใหม่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ข้อ 20 ความเป็นกรรมการบริหารพรรค และกรรมการตามข้อ 16 พรรคสอง สิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก โดยยื่นเป็นหนังสือต่อหัวหน้าพรรค

(3) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 19

(4) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(5) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรค

(6) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามข้อ 15 (4) ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของคณะกรรมการบริหารพรรค ถ้ากรรมการบริหารพรรคผู้นั้น

ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ต้องเป็นมติของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค และการลงมติให้ลงคะแนนลับ

(7) ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

ข้อ 21 เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคและกรรมการตามข้อ 16 วรรคสองว่างลง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคหรือคณะกรรมการตามข้อ 16 วรรคสอง ที่เหลืออยู่ทำหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ลงในวาระแรกที่มีการประชุมใหญ่ในคราวถัดไป กรณีตำแหน่งหัวหน้าพรรคว่างลงให้รองหัวหน้าพรรคคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่รองหัวหน้าพรรคคนหนึ่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองหัวหน้าพรรคคนถัดไปปฏิบัติหน้าที่แทน และให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งหัวหน้าพรรคคนใหม่ภายในหกสิบวันนับ ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งหัวหน้าพรรคว่างลง และถ้ามีตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคอื่นว่างลงด้วย ให้ทำการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ดังกล่าวในคราวเดียวกันนี้

ประวัติ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ชื่อ - สกุล พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

วันเดือนปีเกิด 13 เมษายน 2462

การศึกษา

ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.2)

- โรงเรียนวัดประตูลำดวน ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประถมศึกษาตอนต้น (ป.3 - ป.4)

- โรงเรียนวัดศาลี ตำบลศาลี อำเภอบางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี

มัธยมศึกษาตอนต้น- ตอนปลาย (ม.1 - ม.6)

- โรงเรียนประจำจังหวัด “กรรมศาสตร์ศึกษา” อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- สอบได้ธรรมศึกษาตรี ขณะเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

- สอบได้ประกาศนียบัตรวิชาครูพิเศษมัธยม (พม.) ขณะเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

- พ.ศ.2480 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากสำเร็จการศึกษาได้รับการบรรจุให้เป็นครู โรงเรียนกรรมศาสตร์ศึกษา แต่ได้ขอลาออกเนื่องจากได้สอบคัดเลือกเขาเรียนต่อโรงเรียนนายสิบเสนารักษ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

โรงเรียนนายสิบเสนารักษ์ สังกัดโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ

- หลักสูตร 3 ปี สอบได้ที่ 1 ทุกปี ติดต่อกัน จึงมีผลงานดีเด่นจนได้รับการจารึกชื่อไว้ในโลโก้โรงเรียน หลังจากสำเร็จการศึกษา ได้รับยศสิบโท ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าตึกอายุรกรรม โรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี และเป็นครูสอนนักเรียนนายทหารเสนารักษ์ นักเรียนนายสิบเสนารักษ์ พลทหารเสนารักษ์ วันหนึ่งต้องสอนนักเรียน 3 ชั่วโมง

- พ.ศ. 2485 เกิดสงครามโลก ครั้งที่ 2 มหาเอเชียบูรพา ได้ถูกส่งไปสนามรบที่เชียงราย แม่สาย เมืองของ เชียงตุง จนเสร็จสิ้นสงคราม ได้เลื่อนยศเป็นสิบเอก ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิ ถ้าไม่เกิดสงครามไม่ได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่ในสนามรบ ก็จะมีโอกาสต่อที่ โรงเรียนนายทหารเสนารักษ์ อีก 2 ปี ก็จะได้ยศเป็นนายทหารสัญญาบัตร (ยศร้อยตรี)

- ได้ลาออกจากราชการ เมื่อ 2488 มาตั้งคลินิกทำการรักษาพยาบาลที่บ้านเกิด อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

- ได้รับแต่งตั้งให้เป็นแพทย์ประจำตำบล เมื่อ พ.ศ. 2495 และได้รับคัดเลือกเป็นแพทย์ประจำตำบลดีเด่นอันดับ 1 ถึง 3 ปี คือ เมื่อ พ.ศ. 2496, 2497 และ 2498 ได้ลาออกจากการเป็นแพทย์ประจำตำบล เมื่อปลายปี พ.ศ. 2498 ต่อมาได้สมัครเป็นสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อ พ.ศ. 2498 ต่อมาได้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ พ.ศ. 2500 จนถึง พ.ศ.2538

- ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2540 พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร เป็นกรณีพิเศษ ให้กับ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เนื่องจากเคยรับราชการทหาร มียศสิบเอก ได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ทหารในสงครามอินโดจีน และสงครามมหาเอเชียบูรพา และขณะดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างยิ่ง เป็น พลตรี

สถานภาพ

สมรสกับนางดวงเนตร ประเสริฐสุวรรณ (สมภักดี) เมื่อปี 2490 มีบุตร – ธิดา ด้วยกันรวม 10 คน (ชาย 8 คน หญิง 2 คน) ซึ่งทำคลอดด้วยตนเองทั้งหมด คือ

1) นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เมื่อปี พ.ศ. 2540)

2) นายชัยวัฒน์ ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างศิลป์ ประกอบธุรกิจเป็นเจ้าของเรือนอาหาร “คุณตุ้ย” (เมื่อปี พ.ศ. 2540)

3) ร.ต.อ.ประภาวัต ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการท่าอากาศยานเชียงใหม่ (เมื่อปี พ.ศ. 2540)

4) นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน และรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี (เมื่อปี พ.ศ. 2540)

5) นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ปัจจุบันประกอบอาชีพทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย (เมื่อปี พ.ศ. 2540)

6) นางศิริกุล รุ่งเรือง (ประเสริฐสุวรรณ) สำเร็จการศึกษารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขา บริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานธนาคารอาคาร สงเคราะห์ สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร

7) นายสุวิชัย ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการบริหารธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ จากประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันประกอบอาชีพนักธุรกิจโดยเป็นเจ้าของและ ผู้จัดการ บริษัท ศุภกาญจน์พรอพเพอร์ตี้ โครงการบ้านสวนบางปลาหม้า

8) นางสาวสุภาพ ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (กำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการจัดการสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าลาดกระบัง) ปัจจุบันประกอบอาชีพพนักงานการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

9) นายเฉลิมชัย ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาชีพชั้นสูง สาขา บัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปัจจุบันประกอบอาชีพ ผู้ช่วย ผู้จัดการบริษัท ศุภกาญจน์พรอพเพอร์ตี้ โครงการบ้านสวนบางปลาหม้า

10) นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีการจัดการสถาบัน ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีและ ยังรับบุตรบุญธรรมมาอยู่ในอุปการะอีก 2 คน ได้แก่ 1) นายคนัย ประเสริฐสุวรรณ 2) นางสาวطنا ประเสริฐสุวรรณ

ประสบการณ์และผลงานข้าราชการการเมือง

- ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาหม้า จังหวัด สุพรรณบุรี มา 4 สมัย เป็นประธานสภาจังหวัด 3 สมัย คือ 2498 เป็นสมาชิกสภาจังหวัด, 2503, 2508, 2514 เป็นประธานสภาจังหวัด (และเมื่อปี 2514 ลาออกจากสมาชิกสภาจังหวัด เพราะ กฎหมายกำหนดให้ทางการเมืองเพียงตำแหน่งเดียว) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด สุพรรณบุรี 10 สมัย

สนับสนุนด้านการทหาร

พ.ศ. 2480 – 2483 - นักเรียนโรงเรียนนายสิบเสนารักษ์

พ.ศ. 2483 - ไปราชการสงครามอินโดจีน-ฝรั่งเศส ที่ปราจีนบุรี และปอยเปต

- ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิมหาเอเชียบูรพา
- พ.ศ.2483-2485 - หัวหน้าตึกอายุรกรรม ร.พ.อานันทมหิดล จ.ลพบุรี
- ครูสอนวิชาพยาธิวิทยา แก่นักเรียนพลเสนารักษ์ นักเรียน
นายสิบเสนารักษ์ และนักเรียนนายทหารเสนารักษ์
- พ.ศ.2485 - ไปราชการสงครามที่เชียงราย เชียงตุง และเมืองยอง
- ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิ สงครามโลก ครั้งที่ 2
- พ.ศ.2500 – 2540 - เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สนับสนุนกิจการของ
กระทรวงกลาโหมมาโดยตลอด
- พ.ศ.2512 - ผู้ริเริ่มนำจัดตั้งสำนักงานทหารผ่านศึก จังหวัดสุพรรณบุรี
- พ.ศ.2514 - เป็นกรรมการงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร ที่ให้การ
สนับสนุนงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ.2483 - ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิมหาเอเชียบูรพา (สงครามอินโดจีน-
ฝรั่งเศส)
- พ.ศ.2485 - ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิสงครามโลก ครั้งที่ 2
- พ.ศ.2514 - ได้รับพระราชทานเหรียญสดุดีลูกเสือ
- พ.ศ.2513 - ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
- พ.ศ.2518 - ตริตาภรณ์ช้างเผือก
- พ.ศ.2522 - ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
- พ.ศ.2524 - ปดมาภรณ์มงกุฎไทย ชั้นสายสะพาย สายที่ 1
- พ.ศ.2525 - ปดมาภรณ์ช้างเผือก ชั้นสายสะพาย สายที่ 2
- พ.ศ.2530 - มหาจักรมงกุฎ ชั้นสายสะพาย สายที่ 3
- พ.ศ.2531 - มหาปดมาภรณ์ช้างเผือกชั้นสายสะพาย สายที่ 4
เป็นชั้นสายสะพายสูงสุด

รางวัลเกียรติยศ

- พ.ศ.2533 - ได้รับเลือกให้เป็นคุณพ่อดีเด่น เนื่องในวันพ่อแห่งชาติ ประจำปี
- พ.ศ.2539 - เป็นผู้บรรยายพิเศษวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และได้รับ
ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
- ได้รับเข็มเครื่องหมายวิทยฐานะนักรับราชการระดับสูงกิตติมศักดิ์
จากสำนักงาน ก.พ.

- ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณเป็นทหารผ่านศึกดีเด่น
- ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการเอกลักษณ์แห่งชาติให้เป็นครอบครัวประชาธิปไตยตัวอย่าง
- ประธานประสานงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล
- ประธานประสานงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมฝ่ายค้าน

ประวัติโดยย่อ

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ (เดิมชื่อ “กิมกู่ย” เนื่องจากเกิดปีสงครามโลกครั้งที่ 1 ยุติลงพอดี) เป็นบุตรคนโตของนายเอี้ยง นางช่วง สุวรรณหงส์ ต่อมาเปลี่ยนชื่อสกุลเป็น “ประเสริฐสุวรรณ” ณ บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลสาละ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีน้องชายจำนวน 2 คน

เนื่องจากเป็นเด็กกำพร้าบิดามารดาตั้งแต่วัยเยาว์ประกอบกับมารดาต้องค้าขาย คุณยายหยวก สุวรรณหงส์ จึงรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูมาโดยตลอด บทบาทของคุณยายมีส่วนสำคัญต่อการสร้างพื้นฐานจิตใจให้ใฝ่ธรรมะมาตั้งแต่เด็ก ทุกวันพระต้องไปทำบุญที่วัดสาละ และถือศีลปฏิบัติธรรม จากการคลุกคลีของคุณยาย ได้นำมาฝากเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 โรงเรียนวัดประตูลำไย ให้พักอาศัยกับน้ำชาย ซึ่งบวชจำพรรษาอยู่ในวัดเดียวกันได้เพียง 2 ปี ก็ต้องกลับมาเรียนวัดสาละ จนจบชั้นประถมปีที่ 4 ยังไม่มีแผนศึกษาต่อชั้นสูงขึ้น แต่ท่านพระครูถิร เจ้าอาวาสวัดใหม่สุวรรณภูมิ อำเภอมืองสุพรรณบุรี เดินทางมาเยี่ยมหลวงน้ำชาย เป็นเจ้าอาวาสวัดสาละ ได้มีโอกาสเห็นกริยา มารยาท เกิดถูกชะตา ได้ขอตัวเด็กชายกู่ย ไปอยู่ด้วย คุณยายเห็นว่าน่าจะเป็นบุญวาสนา ของหลาน จึงยินยอมยกให้ เมื่ออาศัยอยู่วัดใหม่ฯ จึงสมัครเข้าเรียนมัธยมที่โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย ในระหว่างเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สนใจในพระธรรมวินัย จนสอบได้ธรรมศึกษาตรีในปีนั้น เมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก็สอบธรรมศึกษาโทได้อีก เมื่อกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้เป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบกับได้สมัครสอบประกาศนียบัตรวิชาชีพครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) ก็ประสบผลสำเร็จ จึงได้รับการบรรจุเป็นครู โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย (ประจำจังหวัด) รับผิดชอบการเรียนการสอนชั้นมัธยมปีที่ 1 ต่อมา ปี 2481 ได้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนนายสิบเสนารักษ์ รุ่นที่ 3 สังกัดโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ ก่อตั้งขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม จากประสบการณ์ชีวิตที่เคยเป็นลูกศิษย์วัด ผ่านความลำบากมาอย่างมาก และด้วยความตั้งใจ วิริยะอุตสาหะ เป็นเหตุให้สอบได้ที่ 1 ทุกปีติดต่อกัน ขณะกำลังเรียนปี 2 ได้เกิดสงครามอินโดจีนฝรั่งเศสขึ้น ได้รับการคัดเลือกให้ไปเข้าร่วมในสงครามออกสนามรบในครั้งนี้ โดยได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพยาบาลประจำแนวหน้า ขณะเดินทัพมีการปะทะกันหนักมาก ทหาร

บางส่วนได้รับการบาดเจ็บล้มตายจากการสู้รบ บางส่วนเจ็บป่วยเป็นโรคนิวโมเนีย ก็พยายามรักษาจนได้รับความชมเชยยกย่องจากผู้บังคับบัญชา

จากผลการสู้รบทหารไทยสามารถบุกกรุกเข้ายึดเสียมราฐ พระตะบองและศรีโสภณ กลับคืนมาได้ เมื่อสงครามสงบ จึงได้รับเหรียญชัยสมรภูมิพระราชทานให้ ซึ่งสร้างขึ้นใน ร.8 เป็นครั้งแรก ได้พระราชทานให้แก่ทหาร ตำรวจเป็นบำเหน็จการสู้รบในสงครามเมื่อสงครามอินโดจีน ฝรั่งเศสยุติลง ได้กลับมาเรียนต่อ แต่มีการเปลี่ยนโรงเรียนเสนาธิการย้ายไปอยู่โรงเรียนรวมเหล่าสังกัด โรงพยาบาลอานันทมหิดล ด้วยความสามารถมีประสบการณ์ที่ผ่านดูแลรักษาพยาบาลทหารที่บาดเจ็บในสนามรบ จึงได้รับแต่งตั้งจากสถาบัน ให้เป็นผู้ช่วยอาจารย์สอนวิชาชีววิทยา ให้กับนักเรียนพลทหาร นายสิบ และนายทหาร ชั้นละ 1 ชั่วโมง เมื่อโรงเรียนรวมเหล่ามีการก่อตั้งขึ้นใหม่ หลักสูตร 5 ปี รับนักเรียนจบมัธยมปีที่ 6 และคัดเลือกจาก โรงเรียนนายสิบเสนาธิการ เฉพาะที่สอบได้ที่ 1-3 ก็จะได้เป็นแพทย์ชั้น 1 พลตรีบุญเอื้อฯ ได้อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าเรียน แต่ไม่มีโอกาสเนื่องจากก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีนายทหารป่วยเป็นวัณโรคระยะเริ่มต้น จึงได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด จนมีอาการหายดีแล้ว นายทหารได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการทหารราบที่ 3 ต้องปฏิบัติรบในสงครามมหาเอเชียบูรพา ที่จังหวัดเชียงราย เมืองยอง เมืองเชียงตุง จึงขอให้ไปเป็นทหารเสนาธิการประจำตัว การเรียนเป็นแพทย์ชั้น 1 เป็นนายทหารสัญญาบัตร จึงต้องระงับไปก่อน เมื่อกลับจากทหารผ่านศึก เข้ารับหน้าที่หัวหน้าตึกอายุรกรรม และตึกศัลยกรรม โรงพยาบาลอานันทมหิดล จนกระทั่ง 1 ตุลาคม 2488 ตัดสินใจลาออก ขณะที่มียศเป็นสิบเอก เพราะต้องกลับดูแลปรนนิบัติคุณชายและคุณแม่เมื่อลาออกจากราชการ ได้ใช้ใบรับรองอนุญาตประกอบโรคศิลป์ ที่กระทรวงสาธารณสุข ออกให้ เปิดคลินิกชื่อว่า “วิริยะการแพทย์” อยู่ที่ตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า ห่างจากตำบลสาละไม่ไกลนักสามารถดูแลคุณชายและคุณแม่ได้ การตั้งคลินิกใหม่ ๆ ประชาชนนิยมใช้ยาหม้อ ยาต้ม เนื่องจากขาดแพทย์แผนปัจจุบัน จึงเริ่มโครงการความด้านสาธารณสุขแผนใหม่ โดยการคัดเลือกหมอตำบล หมอผดุงครรภ์ นำไปอบรมที่อนามัยจังหวัด หรือโรงพยาบาลจังหวัด ซึ่งออกค่าใช้จ่ายให้ เพื่อต้องการทำคลอดถูกวิธีใช้เวลารักษาพยาบาลเปลี่ยนแปลงทัศนคติประชาชนให้ยอมรับวิธีการดูแลสุขภาพตามแผนปัจจุบัน คนไข้รายได้อาการหนักมาก เกินความสามารถ ที่จะช่วยเหลือได้ ก็นำส่งโรงพยาบาลจังหวัดหรือกรุงเทพฯ โดยแนะนำพบนายแพทย์ที่เคยเป็นเพื่อนสมัยเรียนด้วยกัน บางรายขัดสนทรัพย์สิ้นเงินทองใช้ในการรักษาพยาบาลออกเงินส่วนตัวให้เป็นประจำ ในการประกอบอาชีพวิชาแพทย์ ได้ยึดมั่นพระราชดำรัสของพระบรมมหาชนกหลวงสงขลานครินทร์ คำรัสไว้ว่า “ฉันไม่ต้องการให้พวกเธอเป็นแต่เพียงหมอ แต่ฉันต้องการให้เธอเป็นมนุษย์ด้วย” ดังนั้นการรักษาคนไข้ทุกราย มิได้คำนึงถึงทรัพย์สิ้นเงินทอง ค่าตอบแทน ชื่อ “หมอเอื้อ” จึงแพร่สะพัดไปทั่วไปไม่เพียงแต่จังหวัด

สุพรรณบุรีเท่านั้น ยังรวมถึงเขตพื้นที่ใกล้เคียง เช่น อำเภอบางซ้าย ผักไห้ เสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนกระทั่งปี 2490 คุณงามความดีประชาชนให้ความเคารพนับถือ ได้รับคัดเลือกเป็นแพทย์ประจำตำบลดีเด่นติดต่อกัน 4 ปีซ้อน โดยพิจารณาจากผลงานที่สร้างประโยชน์ไว้ และพยายามเปลี่ยนความคิดชาวบ้านมาสู่การรักษาพยาบาลแผนใหม่ จนมีการผลักดันก่อตั้งสถานีนอนามัยครบทุกตำบลในอำเภอบางปลาม้า

พลตรีบุญเอื้อ หรือหมอเอื้อ เป็นที่รู้จักและยอมรับกันทั่วเขตอำเภอบางปลาม้า และเขตใกล้เคียง จนได้สัมผัสกับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนและขาดการพัฒนาจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง จึงเริ่มคิดแก้ไขปัญหาให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั่วพื้นที่

ปี 2498 ในขณะนั้นสภาจังหวัดมีฐานะที่ไร้อำนาจและตกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ให้มีการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ อยู่นอกเขตเทศบาล ได้พิจารณาเห็นว่าน่าจะเป็นโอกาสที่ทำประโยชน์ช่วยเหลือประชาชนได้กว้างขวาง จึงตัดสินใจสมัครสมาชิกจังหวัด และมีผู้สนับสนุนจนได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด

ปี 2500 ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีขึ้น ในวันที่ 15 ธันวาคม 2500 โดย พันตรีควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้มอบหมายให้นายโชติ วิชัยดิษฐ์ สส.จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นผู้มาติดต่อเชิญพบหัวหน้าที่บ้าน บริเวณด้านหน้าสนามกีฬาสุภะลาชัย ปทุมวัน ได้ตัดสินใจว่าผู้ว่าการเมืองระดับชาติ และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี เข้าไปทำหน้าที่สภานิติบัญญัติสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ โดยมี นายพีร์ บุนนาค และนายทองหยด จิตตะวิระ ได้รับเลือกเข้าไปด้วย ตลอดระยะ 3 ปี เศษ (2514-2517) ไม่มีการเลือกตั้งและไม่ได้เป็นสมาชิกสภาจังหวัด แต่ยังคงประกอบอาชีพแพทย์ รักษาคนไข้ที่คลินิก ต่อมาประกอบธุรกิจโรงสีข้าว โดยเข้าหุ้นกับญาติพี่น้องของภรรยา นานถึง 10 ปี จึงได้เลิกไป

การปฏิบัติหน้าที่สภาจังหวัดได้รับการยอมรับไว้วางใจจากเพื่อนสมาชิก สนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาจังหวัด 3 สมัย ติดต่อกัน ตั้งแต่ปี 2503, 2508, และ 2514

ปี 2512 ทำหน้าที่ทั้งประธานสภาจังหวัด และดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดไปพร้อมกันต่อมาได้มีการกำหนดให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เพียงตำแหน่งเดียว

ปี 2517 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด รัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้สมัครต้องสังกัดพรรคการเมือง กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปแบบแบ่งเขต ในวันที่ 26 มกราคม 2518 ได้ลงสมัครเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย อำเภอบางปลาม้า

สองพี่น้อง เมืองสุพรรณบุรี และอุทอง ในสังกัดพรรคธรรมลังคม ผลการเลือกตั้งได้รับคะแนนสูงสุดเป็นอันดับ 1 พร้อมด้วย นายทองหยด จิตวิระ พรรคเดียวกัน และนายวิรัช วัฒนไกร พรรคชาติไทย

ปี 2519 พลตรีบุญเอื้อฯ ได้ไปชักชวนนายบรรหาร ศิลปอาชา ลงสมัครรับเลือกตั้ง เห็นว่า ได้สร้างสาธารณสมบัติในจังหวัดสุพรรณบุรีมากมาย นายบรรหารฯ ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในทีมเดียวกัน พรรคชาติไทย ปรากฏว่า นายบรรหารฯ ประสบความสำเร็จทางการเมืองสูงสุด ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้แต่งตั้งให้ พลตรีบุญเอื้อฯ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หลังจากนั้น ก็ยังการลงเลือกตั้งในสังกัดพรรคชาติไทย และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ จนกระทั่งปี 2539 ขออำลาชีวิตทางการเมือง แต่ก็มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เดินทางขอร้องให้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง แต่ยืนยันว่าได้รับใช้มากกว่า 40 ปี ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ แต่จะไม่ทอดทิ้งท้องถิ่น และพร้อมให้การดูแลช่วยเหลือ ต่อมาปี 2540 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศพลตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีรพล สุคนชวิท (2540) ได้วิจัยเรื่อง การขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย ผู้วิจัยได้ให้ที่มาและสภาพปัญหา โดยสรุปว่า นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 อำนาจทางการเมืองการปกครองก็เปลี่ยนถ่ายจากพระมหากษัตริย์ มาเป็นคณะราษฎร ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในขณะนั้น แต่ถ้าจะมองลึกเข้าไปก็จะเห็นว่าคณะราษฎรที่เป็นทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลชนชั้นนำทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นอำนาจทางการเมืองจึงไม่ได้ตกอยู่ในมือประชาชนอย่างแท้จริง แม้ว่าในช่วงหลังจากนั้นจะมีการเลือกตั้งผู้แทนแล้วก็ตามแต่ อำนาจทางการเมืองยังคงอยู่กับชนชั้นนำทางการเมืองอยู่เสมอ ซึ่งหลังจากเหตุการณ์เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ก็ได้มีการเลือกตั้ง ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2535 ผลปรากฏว่าการเลือกตั้งในครั้งนั้นทำให้นายชวน หลีกภัย ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการพลิกผันกระแสและเป็น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จากที่อำนาจทางการเมืองเคยตกอยู่กับชนชั้นนำทางการเมือง ได้กลับ กลายมาอยู่กับชาวบ้านธรรมดา ที่เป็นลูกแม่ค้าขายพุงปลาที่ต่างจังหวัด และเคยเป็นเด็กวัดมาก่อน สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าเพราะเหตุใดจึงทำให้นายชวน หลีกภัย ก้าวขึ้นสู่ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาว่า จากประชาชนธรรมดา ได้เข้าสู่ระบบการเมือง เป็นนักการเมืองอาชีพ และขึ้นสู่อำนาจเป็นชนชั้นนำได้ โดยมีตัวแปรอะไรบ้างที่เป็นตัวเสริมหรือสนับสนุนในการได้มาซึ่งอำนาจนั้น ๆ โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดทาง การเมือง คือทฤษฎีและแนวความคิดเชิงอำนาจ ทฤษฎีและแนวคิดผู้นำทางการเมือง บริบทของสถานการณ์การเมือง ขณะนั้น แนวคิดเรื่องทหารกับการเมือง เพื่อตอบปัญหาการวิจัย และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้พิสูจน์ที่ปัจจัย 2 ประเภท คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ผลการวิจัยพบว่า

1. ในส่วนปัจจัยพื้นฐาน นั้นพบว่า ปัจจัยในเรื่ององค์ประกอบพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานทางครอบครัว บุคลิกภาพ ความสามารถ ความรู้ประสบการณ์ และคุณธรรมความซื่อสัตย์ นั้นไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่นำไปสู่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และตำแหน่งต่างๆในพรรคประชาธิปัตย์

ส่วนปัจจัยในเรื่องฐานอำนาจทางการเมืองนั้น พบว่าฐานอำนาจที่สำคัญคือ ฐานอำนาจจากพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคและพรรคร่วมรัฐบาล กลุ่มทหารที่ให้การสนับสนุน โดยเฉพาะพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้การสนับสนุน ชวน หลีกภัย และพรรคประชาธิปัตย์เพราะว่าได้ต่อต้านเผด็จการมาตลอด นอกนั้นเป็นพลังภายนอกรัฐสภา เช่น ประชาชนในจังหวัดตรัง และประชาชนในกรุงเทพมหานครก็ให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. ในส่วนของปัจจัยด้านสถานการณ์ พบว่าสถานการณ์ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นความล้มเหลวของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ การยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและบทบาทของพรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงนั้นล้วนแต่เป็นตัวสนับสนุนการได้มาซึ่งอำนาจในครั้งนี้ ก็เนื่องจากการประเมินเหตุการณ์ทางการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ที่ชวน หลีกภัย ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ตลอดจนความสามารถในการประสานงานของเลขาธิการพรรค พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ พวกนี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่เป็นแรงเสริมในการนำไปสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย ทั้งสิ้น

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย นั้นขึ้นอยู่กับฐานอำนาจทางการเมืองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการสนับสนุนจากประชาชน การได้รับการสนับสนุนจากทหาร และการได้รับการสนับสนุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา

นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสถานการณ์ ส่วนปัจจัยพื้นฐานนั้นไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการนำไปสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นแค่ปัจจัยเสริมเท่านั้นเอง

ยุทธพงษ์ วงศ์เมืองสวรรค์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. 2518 – 2544) เป็นการใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยวิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ และนำเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลจากหลักฐานชั้นต้น หลักฐานชั้นรอง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ทางนิติบัญญัติแล้ว ยังสามารถมีบทบาทในการบริหารประเทศอีกด้วย โดยการดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล โดยเฉพาะบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหาร โดยได้แสดงบทบาททางการเมืองในฐานะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. 2518 – 2544) และ (2) ศึกษาผลกระทบที่สำคัญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. 2518 – 2544) และ (3) ศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้ผู้สมัครพรรคชาติไทยได้รับการเลือกตั้ง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี พรรคชาติไทยมีฐานะคะแนนเสียงจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งนักการเมืองท้องถิ่นในทุกระดับโดยเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเครือข่าย นักรูทิจ รวมทั้งข้าราชการและประชาชนที่พึงพอใจผลงานในการพัฒนาจังหวัด ด้วยปัจจัยดังกล่าวทำให้คะแนนนิยมของผู้สมัครพรรคชาติไทยในจังหวัดสุพรรณบุรีมีมากกว่าคะแนนนิยมของผู้สมัครจากพรรคอื่น ๆ แทบทุกครั้ง โดยเฉพาะนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนสูงสุดของประเทศหลายครั้ง ส่วนปัจจัยเกื้อหนุนเกิดจากการบริหารงานตามนโยบายด้านการชนบท ด้านสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การส่งเสริมสินค้าด้านการเกษตร ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายพรรคชาติไทยนั้นเป็นนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบทและเป็นเกษตรกร ทำให้นโยบายพรรคเป็นที่ชื่นชอบและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เกื้อหนุนต่อการที่ประชาชนเลือกผู้สมัครของพรรคชาติไทย

เมื่อผู้สมัครของพรรคชาติไทยได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีแล้ว ได้แสดงบทบาททางการเมืองทั้งในสภาผู้แทนราษฎร ภายใต้กลไกของรัฐสภาและบทบาททางการเมืองนอกสภาผู้แทนราษฎร ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชน ในพื้นที่ รวมถึงบทบาทในการบริหารประเทศ โดยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล

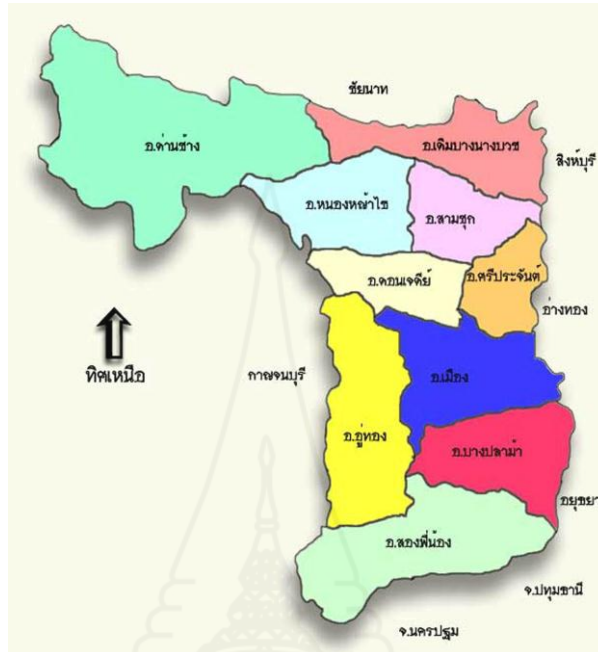
ศิธา เทียรถาวร (2552) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครลำปาง งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และบรรยายเชิงพรรณนา

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น กรณีเทศบาลนครลำปาง และ (2) ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นกรณีเทศบาลนครลำปาง

ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับนักการเมืองท้องถิ่น ในประเด็นการเข้าสู่อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะการให้เงินทุนเพื่อใช้จ่าย ใช้ฐานเสียงสนับสนุนการเลือกตั้ง และให้คำปรึกษาการดำเนินงานท้องถิ่น (2) ลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น เพราะทำให้เกิดความเสี่ยงในการซื้อเสียงและใช้เงินในการหาเสียงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และท้องถิ่นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้เข้าไปแทรกแซงโดยตรง การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และท้องถิ่นจึงเป็นอิสระ

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่าการอุปถัมภ์นักการเมืองท้องถิ่นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น ทั้งยังสืบทอดอำนาจต่อเนื่องไปยังบุตร หรือเครือญาติ จึงสามารถสร้างฐานอำนาจได้กว้างขวางและแนบแน่นยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และการวิจัยนี้ผู้วิจัยยังพบอีกว่าการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาอุปถัมภ์นักการเมืองท้องถิ่น มีผลทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งใน 25 จังหวัดของภาคกลาง ด้านตะวันตกของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดาเหนือ ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ 99 องศา 17 ลิปดาตะวันออก ถึง 130 องศา 16 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ทั้งหมด 5,358.008 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 3,348.755 ไร่ ระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ ประมาณ 107 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทองและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล 998 หมู่บ้าน ดังนี้

1. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	มีเนื้อที่	540.917	ตารางกิโลเมตร
2. อำเภอดอนเจดีย์	มีเนื้อที่	252.081	ตารางกิโลเมตร
3. อำเภอบางปลาม้า	มีเนื้อที่	481.298	ตารางกิโลเมตร
4. อำเภอสองพี่น้อง	มีเนื้อที่	750.381	ตารางกิโลเมตร

5. อำเภอศรีประจันต์	มีเนื้อที่	180.986	ตารางกิโลเมตร
6. อำเภอสามชุก	มีเนื้อที่	355.917	ตารางกิโลเมตร
7. อำเภอเดิมบางนางบวช	มีเนื้อที่	552.330	ตารางกิโลเมตร
8. อำเภออุทุมพร	มีเนื้อที่	630.290	ตารางกิโลเมตร
9. อำเภอด่านช้าง	มีเนื้อที่	1,193.599	ตารางกิโลเมตร
10. อำเภอหนองหญ้าไซ	มีเนื้อที่	420.209	ตารางกิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ของจังหวัดสุพรรณบุรี อาจจำแนกลักษณะตามระดับความสูงของพื้นที่ ที่เป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ และบางส่วนเป็นที่ราบสูง โดยมีความลาดเทระหว่าง 0-3 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของจังหวัด ตลอดแนวตั้งแต่เหนือจรดใต้ บริเวณพื้นที่ต่ำสุดอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่เหมาะสำหรับการทำนา มีแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง อยู่ทั่วไป มีแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านจากเหนือสุดถึงใต้สุด ในฤดูฝนจะมีน้ำหลากไหลบ่ามาท่วมขังในที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดน้ำท่วมในบางท้องที่ เช่น ในเขตอำเภอสองพี่น้อง และอำเภอบางปลาม้า

มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ออกเป็น 2 เขต ประกอบด้วย

- เขตเลือกตั้งที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออุทุมพร

- เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอศรีประจันต์ อำเภอด่านช้าง อำเภอหนองหญ้าไซ และอำเภอดอนเจดีย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเข้าสู่ตำแหน่ง และบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองต้องอาศัยการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้นำทางการเมือง ในการที่จะหล่อหลอมจิตใจของประชาชน ให้หยั่งรากลึกในจิตสำนึก และวัฒนธรรมการเมือง ของประชาชนชาวจังหวัดสุพรรณบุรี และประชาชนชาวไทย

1. ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรี ช่วงปี พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2539 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง เช่น เครือญาติ หรือบุคคลที่ใกล้ชิด และกลุ่มแกนนำ รวมประมาณ 135 คน บุคคลที่จะทำสัมภาษณ์ลึก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

- 1) พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
- 2) กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง จำนวน 15 คน
 - 2.1 เครือญาติหรือบุคคลที่ใกล้ชิด จำนวน 5 คน
 - 2.2 กลุ่มแกนนำอื่น ๆ เฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก และขอแนะนำเสนอคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนรายชื่อบุคคลและกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	การศึกษา	ประวัติการทำงาน
1	พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ร.ร. นายสิบเสนารักษ์	อดีตประธานรัฐสภา
2	นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ	อนุปริญญาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้าน สมเด็จพระเจ้าพระยา	สส.สุพรรณบุรี
3	นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ	รัฐศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อดีตผู้อำนวยการ อ.ส.ค. กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
4	นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต ประเทศสหรัฐอเมริกา	อดีตสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัด สุพรรณบุรี
5	นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	สมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนจังหวัด สุพรรณบุรี
6	นายสุริย์ ศรีบุญชัยดี	มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์ กศน.บางปลาหมอ	พนักงานประจำ สำนักงาน พรรคชาติไทยพัฒนา
7	นายสุเวท จรุงกิจกุล	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี	นายกเทศมนตรีตำบล ไผ่กองดิน
8	นายกำพล จรุงกิจกุล	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี	นายก อบต.ไผ่กองดิน
9	นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย	ประถมศึกษาปีที่.6	อดีตผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ตำบลไผ่กองดิน
10	นายสุรินทร์ อัยราวงค์	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี	อดีตนายกเทศมนตรี ตำบลไผ่กองดิน
11	นายบรรเจ็ด แก้ววิชิต	มัธยมศึกษาตอนปลาย	กำนันตำบลบางปลาหมอ
12	นายสำรवल มยุรา	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อดีตอาจารย์

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	การศึกษา	ประวัติการทำงาน
13	นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง	มัธยมศึกษาตอนปลาย	กำนันตำบลวังน้ำเย็น
14	นายชูเกียรติ ปานอุทัย	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ทองดิน
15	นายคุณสุจินต์ เอมสมบูรณ์	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ทองดิน
16	นายนน วงษ์ศรีเผือก	มัธยมศึกษาตอนต้น	กำนันตำบลไผ่ทองดิน

ทั้งนี้ จากสภาพพื้นที่ของอำเภอบางปลาม้า มีพื้นที่ 14 ตำบล โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก เน้นการทำนาเป็นส่วนใหญ่ ค้าขาย และรับจ้าง ประชากรในพื้นที่มีการศึกษาก่อนข้างดี เนื่องจากเส้นทางมุ่งเข้าสู่กรุงเทพมหานครได้ง่าย หากอำเภออื่นๆก็ต้องเดินทางผ่านเส้นทางหลักดังกล่าวนี้ ในเมื่อประชากรต้องมีความรู้ก่อนข้างดี ประกอบกับ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีบ้านตำบลสาละ และส่วนใหญ่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตำบลไผ่ทองดิน

ดังนั้น จากการพิจารณาในขั้นตอนนี้ จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายอาชีพ และเจาะจงผู้สนับสนุน พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า และรู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดี ซึ่งราษฎรในเขตอำเภอบางปลาม้า เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนจนพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมือง และยังสามารถอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองอย่างยาวนาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ นอกเหนือจากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัย จะใช้แบบสัมภาษณ์ มีโครงสร้างปลายเปิด มีคำถามในประเด็นเชื่อมโยงสู่คำตอบในการศึกษาทั้ง 2 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ และเครื่องมือวิจัยที่ใช้ ประกอบด้วย แบบบันทึกหัวข้อสัมภาษณ์ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย และอุปกรณ์ภาคสนาม

2.1 แบบบันทึกหัวข้อสัมภาษณ์

2.1.1 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

และไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) โดยการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ใช้แนวคำถามปลายเปิด เพื่อนำไปสัมภาษณ์ ซักถาม พุดคุยตัวต่อตัวระหว่างผู้วิจัย หรือผู้ช่วยผู้วิจัยกับผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ครบประเด็นที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นหัวข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้

2.1.2 ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม โดยเข้าไป

สังเกตการณ์ในพื้นที่ทำการวิจัย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่โดยตรง เพื่อนำมากำหนดแนวทางการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แนวทางการสัมภาษณ์ และจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถาม 2 แบบ แบบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ การเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมือง รวมทั้งการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ผู้ให้การสนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่ง และลักษณะบางประการของการเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี และแบบที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง รวมทั้งการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง การสนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งของ และลักษณะบางประการของการเมืองจังหวัดสุพรรณบุรีของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

2.2 แบบเก็บข้อมูลจากเอกสาร ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือชีวประวัติ ผลงานเอกสาร

ทางวิชาการ บทความ และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๆ เพื่อต่อยอดความชัดเจนของผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกด้านอีกด้านหนึ่ง โดยนำมาเชื่อมโยงประเด็นให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างร่วมตรวจสอบผลการศึกษาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล หลังจากที่ได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วเพื่อใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอความร่วมมือจากสำนักบัณฑิตศึกษา

ขอความร่วมมือจากสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้หลายวิธีควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตรงกับโจทย์การวิจัยอย่างแท้จริง และมีแหล่งที่มาชัดเจน ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะสอดคล้อง กับ รูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลด้วย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จะใช้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์จากกลุ่มผู้นำพื้นที่ และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บ และรวบรวมได้มีความสมบูรณ์แม่นยำและน่าเชื่อมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ใช้วิธีการเก็บ และรวบรวมข้อมูลโดยวิจัยทางเอกสารข้อมูลต่าง ๆ เช่น ชีวประวัติ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมทั้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การสัมภาษณ์หรือตอบแบบสัมภาษณ์ บุคคลที่จะทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดไว้ การสัมภาษณ์ใช้แบบมีโครงสร้าง และไม่มี โครงสร้าง โดยดำเนินการนัดหมายและเวลาการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กล่าวคือการใช้แบบ สัมภาษณ์ที่กำหนดหัวข้อหรือคำถามไว้ล่วงหน้า และบันทึกถ้อยคำของผู้สัมภาษณ์ลงใน แบบสอบถามและใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง คือการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องแต่ไม่ได้กำหนด ไว้ล่วงหน้า และใช้การบันทึกเสียงประกอบ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

ตารางที่ 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วันที่	เวลา/สถานที่	ผู้ให้สัมภาษณ์
7 มีนาคม 2554	17.00-19.00 น. เทศบาลตำบลไผ่กองดิน	นายสุเวท จรุงกิจกุล
9 มีนาคม 2554	17.00-18.00 น. บ้านพักของนายกำพลฯ	นายกำพล จรุงกิจกุล
	18.30 -20.00 น บ้านพักของนายสุรินทร์	นายสุรินทร์ อัยราวงศ์

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วันที่	เวลา/สถานที่	ผู้ให้สัมภาษณ์
10 มีนาคม 2554	16.50 -17.50 น. บ้านพักของนายนนฯ	นายนน วงศ์ศรีเฟือก
	18.00 -19.00 น. บริเวณตลาดไผ่กองดิน	นายชูเกียรติ ปานอุทัย
11 มีนาคม 2554	17.00 -18.00 น. บ้านพักของนายสุจินต์ฯ	นายสุจินต์ เอสมสมบูรณ์
	18.15- 19.20 น. บริเวณตลาดไผ่กองดิน	นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย
12 มีนาคม 2554	19.30 – 20.30 น. บริเวณบ้านพักของนายตำรวจ	นายตำรวจ มยุรา
13 มีนาคม 2554	17.00-18.00 น. บริเวณศาลาหมู่บ้าน	นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง
	18.30 – 20.00 น. ที่ทำการพรรคชาติไทย อำเภอบางปลาม้า	นางสุรีย์ ศรีบุญยัติ
14 มีนาคม 2554	06.30 – 07.45 น. บริเวณศาลาหมู่บ้าน	นายบรรเจิด แก้ววิชิต
15 มีนาคม 2554	12.15 - 13.20 น. ที่ทำการพรรคชาติไทย อำเภอบางปลาม้า	พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ตารางที่ 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ และแบบสัมภาษณ์

วันที่	เวลา/สถานที่	ผู้ให้สัมภาษณ์
15 มีนาคม 2554	18.00-21.00 น. บริเวณสนามโรงเรียน บางปลาหมอ “สูงสูमारผดุงวิทย์”	นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ

3.3 ข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ เอกสารราชการ เอกสารชีวประวัติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บข้อมูล โดยหลังจากเก็บข้อมูลได้แต่ละครั้ง จะนำมาถอดเทป บันทึกอย่างละเอียด และเรียบเรียง และเชื่อมโยงข้อมูลจากการสังเกตเข้าด้วยกัน

4.1.2 เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะทำการบันทึกข้อมูล โดยมีการจำแนกข้อมูลเป็นหัวข้อ เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ต่อ จนเก็บข้อมูลได้ครบ โดยนำข้อมูลที่เรียบเรียงแล้ว มาอ่านทบทวนอย่างละเอียด ทำความเข้าใจกับข้อมูล แยกประเด็นสาระต่าง ๆ ออกเป็นหมวดหมู่ บันทึกส่วนที่ซ้ำกัน และส่วนที่แปลกแยกกันให้เห็นชัด ทุกครั้งที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อทำการเข้าใจในพื้นฐานการเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมือง รวมทั้งการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง และลักษณะบางประการของการเมืองในจังหวัดสุพรรณบุรี ในกรณีที่ต้องการศึกษา หรือตามวัตถุประสงค์การวิจัย ในรูปแบบพรรณนาความ (Descriptive analysis) เพื่ออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเน้นความคิดเห็น และข้อมูลที่ได้จากผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นหลัก

โดยผู้วิจัยจะควบคุมประเด็นศึกษาที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในกรอบของหัวข้อที่จะศึกษาอย่างตรงประเด็น นอกจากนี้ จะมีผลการสนทนากลุ่ม หรือพูดคุยกัน เพื่อรวบรวมประเด็นความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์อย่างเป็นทางการเป็นหมวดหมู่ มาต่อยอดความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนที่

จะสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ เพื่อมาใช้เป็นแบบอย่างในการบริหารงานของผู้วิจัย และเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ ต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนรายละเอียด ดังนี้

4.1 ขั้นตอนแรก กำหนดแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล และหาข้อมูลให้ตรงประเด็นมากที่สุด

4.2 ขั้นตอนที่สอง การนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มารวบรวม จัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ รวมทั้งเป็นไปตามเป้าหมาย และตรงตามวัตถุประสงค์

4.3 ขั้นตอนที่สาม การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ให้แจ่มแจ้งชัดเจน และเข้าใจง่าย

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการนำความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งทำให้ พลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่งที่สำคัญ ๆ อย่างยาวนานและต่อเนื่อง โดยเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ทำการเสนอข้อมูลที่ได้ แล้วนำมาประมวลโดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในรูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หลายวิธีควบคู่กัน ทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ อีกทั้งรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ ชีวประวัติ วารสาร บทความ เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาตรวจสอบมาวิเคราะห์ และเรียบเรียงตามวิธีการศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
- การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
- ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางแสดงเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตามตารางที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

(n=16)

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.	ความเกี่ยวข้องกับพลตรีบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ		
	- เครือญาติ หรือบุคคลที่ใกล้ชิด และตนเอง	6	37.50
	- แคนนำห้องถิ่น	2	12.50
	- แคนนำห้องที่	5	31.25
	- ราษฎรในพื้นที่	3	18.75
2	เพศ		
	-ชาย	14	87.50
	- หญิง	2	12.50
3	อายุ		
	-เฉลี่ยอายุระหว่าง 35 – 55 ปี	7	43.75
	-เฉลี่ยอายุระหว่าง 56 – 75 ปี	9	56.25
3	อายุ		
	-เฉลี่ยอายุระหว่าง 35 – 55 ปี	7	43.75
	-เฉลี่ยอายุระหว่าง 56 – 75 ปี	9	56.25
4.	การศึกษา		
	-ต่ำกว่ามัธยม	2	12.50
	-มัธยมตอนต้น	2	12.50
	-มัธยมตอนปลาย	4	25.00
	-ปริญญาตรี และสูงกว่า	8	50.00
5.	การดำรงตำแหน่ง		
	-ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี, สจ.สุพรรณบุรี	4	25.00
	-นายกเทศมนตรี, นายก อบต.	2	12.50
	-ผู้นำห้องที่	5	37.50
	-ราษฎรในพื้นที่	4	25.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n=16)			
ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.	ประสบการณ์การทำงาน		
	-ตัวแทนนักการเมือง	4	25.00
	-ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น	2	12.50
	-ตัวแทนผู้นำท้องที่	5	37.50
	-ตัวแทนประชาชน	4	25.00

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
 ตอนที่ 2 การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ
 ประเสริฐสุวรรณ และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทาง
 การเมืองและบทบาททางการเมือง

ตอนที่ 1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าประวัติ ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในช่วงก่อนเข้าสู่
 วงการเมืองโดยการค้นคว้าการดำเนินกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมืองทำให้ทราบว่าพลตรี
 บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าดำเนินการทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี คือสมัครเข้า
 เป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยที่ประชาชนในพื้นที่อำเภอบางปลาม้าร้องขอ หลังจากได้
 หมายเลขแล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่างก็สนับสนุนช่วยประชาสัมพันธ์บอกต่อ ๆ ไปทำให้ได้รับการ
 เลือกลง โดยไม่ต้องพิมพ์โปสเตอร์หรือออกหาเสียงแต่อย่างใด ซึ่งก็ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
 ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรีและได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่
 ด้วยทุนส่วนตัว ช่วยเหลือประชาชนโดยตระเวนให้บริการตรวจโรค ปลูกฝี ฉีดยาฟรี เป็นการ
 แสดงออกเพื่อตอบแทนประชาชนที่มีน้ำใจช่วยเหลือสนับสนุนจนได้รับการเลือกตั้งและได้เป็น

สมาชิกสภาจังหวัดอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการยอมรับไว้วางใจจากเพื่อนสมาชิก สนับสนุนให้ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและการศึกษาประวัติข้างต้นของ พลตรี บุญเอื้อ ๑ ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือบุคคลท้องถิ่น ของบุญเอื้อ ๑ ที่ออกตระเวนรักษาคณ ไข้ได้ เห็นความเป็นอยู่ของประชาชน การคมนาคมไม่สะดวก ก้นดาร์ ความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการกับประชาชน ระหว่างชนบทกับเมือง ก็ไม่ปรากฏรายละเอียดจากแหล่งใด ๆ อย่างชัดเจน จึงทำให้ขาดข้อมูลในส่วนนี้พอสมควร แต่ก็พอสรุปได้ว่าในช่วงก่อนเข้าสู่วงการเมืองนั้น พลตรี บุญเอื้อ๑ ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในด้านการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่นบ้าง แต่เป็น ไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนที่อยู่ท้องถิ่นเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือกันตามกำลังฐานะ ยังไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบ จึงทำให้ พลตรีบุญเอื้อ๑ มีแนวคิดและตัดสินใจที่จะเข้ามาเล่นการเมืองให้เป็นที่ไปอย่างตามระบบ เพื่อหาหนทางในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และพัฒนาให้มีสภาพความเป็นอยู่มีคุณภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พลตรีบุญเอื้อ ได้กล่าวว่า “ในช่วงนั้นมองเห็นช่องว่างของคนชนบท และคนในเมือง มันยังห่างไกลกันมากเลย ไม่ต้องอะไร แค่ในอำเภอบางปลาม้า ระหว่างคนที่อยู่ในตลาดกับคนที่อยู่ในชนบท ชีวิตความเป็นอยู่ก็ต่างกัน จึงทำให้คิดว่าทำไมถึงเป็นอย่างนั้น การได้รับการดูแลจากรัฐ การเข้ารับบริการ การเข้าถึงบริการของฝ่ายรัฐ ในจังหวัด หรือนอกตัวอำเภอจะน้อยกว่า ก็เลยตัดสินใจจะมา เป็นสะพานที่ทำ ให้คนชนบทที่สามารถเข้าถึงอำนาจรัฐได้ ทำให้คนชนบทสามารถได้รับการบริการจากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวทำให้ทราบแนวคิดในวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง คือ การตัดสินใจเข้ามาเป็นสะพานโดยการเข้ามามีอำนาจรัฐ เพราะจะทำให้สามารถช่วยประชาชนในชนบทเข้าถึงอำนาจรัฐได้ ซึ่งแนวคิดของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่จะเล่นการเมืองตามระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ก็คือการเริ่มเข้าสู่วงการเมืองโดยสมัครสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการสนับสนุนให้เป็นประธานสภาจังหวัด และลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีไปพร้อมกัน เป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการสร้างอำนาจทางการเมืองในบทบาทของนักการเมืองในระบบ ตลอดจนการพยายามเข้าไปมีตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีอำนาจรัฐ และสามารถช่วยเหลือประชาชนในชนบทได้

1.1 การสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากการศึกษาพบว่า “พลตรีบุญเอื้อหรือหมอเอื้อ” เป็นที่รู้จักและยอมรับไปทั่วในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และเขตอำเภอใกล้เคียง มีการรับไปรักษาคณ ไข้ที่บ้านข้าง

ทำคลอดบ้าง อีกทั้งตระเวนออกไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย จนกล่าวได้ว่า รู้จักทั้งพื้นที่และประชาชนเกือบทุกตำบลในบริเวณใกล้เคียง ทำให้มีโอกาสสัมผัสสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร ซึ่งส่วนใหญ่ฐานะยากจน เค็ดร่อนการคมนาคมขนส่งยังไม่สะดวก กั้นคารลำหลังโจรผู้ร้ายชุกชุม ความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการกับประชาชน ระหว่างชนบทกับเมือง ขาดการพัฒนาเหลียวแลจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ด้อยโอกาสขาดการศึกษา จึงเริ่มมีความคิดที่จะเข้าไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหา พัฒนาให้มีสภาพความเป็นอยู่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ต่อมารัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม เล็งเห็นว่าสภาพจังหวัดมีฐานะที่ไร้อำนาจและตกอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงได้มีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ให้มีอำนาจมากขึ้น โดยรัฐบาลประกาศพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ให้มีการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลให้มีความเจริญขึ้น

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ บุตรชายคนที่ 4 (2540: 15) ได้เขียนถึงช่วงนี้ของบิดาไว้ว่า “เมื่อเห็นว่าน่าจะมีโอกาสที่สามารถทำประโยชน์ช่วยเหลือประชาชนได้กว้างขวางกว่าการประกอบวิชาชีพแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว อีกทั้งประชาชนอำเภอต่างขอร้องจึงได้ตัดสินใจสมัครสมาชิกสภาจังหวัด หลังจากได้หมายเลขแล้ว ท่านนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยกันสนับสนุนประชาสัมพันธ์บอกกล่าวต่อ ๆ กัน จนทำให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยไม่ต้องพิมพ์โปสเตอร์หรือออกหาเสียงแต่อย่างใด หลังจากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด แล้วก็เริ่มโครงการจัดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ด้วยทุนส่วนตัวตระเวนออกไปช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่บ้าน ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบางปลาม้า โดยให้บริการประชาชนตรวจโรค ปลูกฝี ฉีดยาฟรี เป็นการตอบแทนประชาชนที่มีน้ำใจช่วยเหลือสนับสนุนจนได้รับเลือกตั้ง หลังจากนั้น ได้ตัดสินใจครั้งสำคัญในชีวิตโดยการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี”

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง เส้นทาง การเข้าสู่การเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ข้อสรุปรายละเอียดเพื่อประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

นายสุเวท จรุงกิจกุล นักการเมืองท้องถิ่น กล่าวว่า “พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองโดยเริ่มท่านเป็นหมอเสนารักษ์ ได้ลาออกจากวงการทหารเสนารักษ์ เปิดคลินิกตลาดบ้านสุด และกำนันตำบลไผ่กองดินได้แต่งตั้งให้เป็นแพทย์ประจำตำบล ซึ่งการเปิดคลินิกได้เดินทางไปรักษาราษฎรในพื้นที่ และตามบ้านเรือนของคนไข้ในสถานที่ต่าง ๆ ทำให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งทำให้รักษาฟรีบ้าง และช่วยเหลือคนยากจนโดยตลอด ทำให้ชาวบ้านและราษฎรเลื่อมใสถึงฝีมือการรักษาคนไข้ทำให้ชื่อเสียงโด่งดังไปยังบ้านใกล้เคียง และจังหวัด

ใกล้เคียง ทำให้ราษฎรมีจิตศรัทธา และให้การสนับสนุนในตัวของท่านบุญเอื้อฯ และได้ตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายก้าพล จรุงกิจกุล นักการเมืองท้องถิ่น กล่าวว่า “เส้นทางเข้าสู่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มจากเป็นนักการเมืองท้องถิ่น เมื่อปี 2498 โดยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 4 สมัย และประธานสภาจังหวัด 3 สมัย” (สัมภาษณ์: 9 มีนาคม 2554)

นายสำรวล มยุรา ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “หมอเอื้อฯ เป็นห่วงใยและดูแลประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย จึงทำให้ประชาชนมีจิตศรัทธาในตัวหมอเอื้อฯ ท่านต้องการดูแลประชาชนเต็มกำลังท่านจึงตัดสินใจสมัครสมาชิกสภาจังหวัด สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งราษฎรให้การสนับสนุน โดยการลงคะแนนให้ทุกครั้ง ความศรัทธานี้ยังส่งผลให้สนับสนุนไปยังบุตรชายทั้งสอง คือ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ท่านเริ่มจากและการเป็นทหารเสนารักษ์ หลังจากออกจากราชการท่านตั้งใจดูแลคนชรา โดยออกมาเปิดร้านคลินิกรักษาคนไข้ ดูแลสุขภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ และแนะนำให้ความรู้และการรักษาอย่างทันสมัย จนได้รับการยอมรับศรัทธาจากประชาชนเป็นอย่างดี และได้มีประชาชนให้การสนับสนุนในการสมัครสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า และในปัจจุบันประชาชนยังให้การสนับสนุนสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งสนับสนุนบุตรชายสู่การเมือง” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราวงศ์ ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ท่านชอบออกตระเวนช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่บ้านในพื้นที่ บริการตรวจโรค และมีเจตนารมณ์เป็นนักการเมืองที่ซื่อสัตย์ สุจริตต่ออาชีพหน้าที่ ดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ท่านมีความมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถชาวบ้านให้การสนับสนุนและร้องขอให้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรี” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ตัวแทนผู้นำท้องที่ กล่าวว่า “ท่านออกจากราชการเสนารักษ์ ก่อตั้งคลินิก”วิริยะการแพทย์” ตลาดไผ่ทองดิน ได้รักษาและวินิจฉัยโรคให้กับประชาชนจนทำให้มีชื่อเสียงเลื่องลือ ไปยังหมู่บ้านข้างเคียง พร้อมทั้งท่านให้ความสนใจมีความตั้งใจดูแลสุขภาพ และได้เดินทางไปยังพื้นที่ห่างไกลโดยไปรักษาตามบ้านคนไข้ ทำให้ท่านอยากจะทำดูแลประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ท่านจึงตัดสินใจสมัครสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า ในเวลาต่อมา (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

อีกทั้งจากการสังเกตการณ์คนในครอบครัวและคนใกล้ชิด กรณีไปงานสังสรรค์ พบประราษฎรในพื้นที่ ประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ ตัวแทนคนใกล้ชิด / ครอบครัว กล่าวว่า “คุณพ่อมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วม “ทำ” กิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองในทุกกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งในกระบวนการตัดสินใจนโยบายสาธารณะหรือการสามารถเสนอตัวเข้าไปมีตำแหน่งสำคัญในทางการเมือง โดยการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมจากประชาชนและใช้อำนาจอันชอบธรรมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ และจะต้องมีผลประโยชน์สุขทางด้านต่าง ๆ มาสู่คนส่วนใหญ่ คุณพ่อจึงตัดสินใจเข้าสมัครสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามลำดับ” (สังเกตการณ์ : 15 มีนาคม 2554)

คุณฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “คุณพ่อมีความปรารถนาที่จะดูแลประชาชนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้ว่าคุณพ่อได้ช่วยเหลือราษฎรส่วนหนึ่งและก็ให้ความช่วยเหลือได้ไม่ทั่วพื้นที่ เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน มีความลำบากมาก ดังนั้น การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นส่วนหนึ่ง ที่ทำให้มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนได้ (สังเกตการณ์ : 15 มีนาคม 2554)

คุณสัณชัย ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “คุณพ่อเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ และต้องการให้ประชาชนพ้นจากสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบาก จึงเริ่มเข้าการสมัครสมาชิกสภาจังหวัด และสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามลำดับ “(สังเกตการณ์ : 15 มีนาคม 2554)

คุณชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “คุณพ่อเป็นบุคคลที่มีน้ำใจเป็นกันเองกับประชาชนให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน และคุณพ่อมีความคิดว่าจะทำอย่างไรให้ประชาชนเหล่านั้นพ้นจากสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบาก และสามารถช่วยได้อย่างทั่วถึง ฉะนั้น คุณพ่อเข้าสู่การเป็นนักการเมืองท้องถิ่น และมุ่งสู่การเป็นนักการเมืองระดับชาติ คุณพ่อได้ปราศอนลูก ๆ เสมอว่า เราควรให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ด้อยกว่าเรา และตรงตามความต้องการของเขา เราจะมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า (สังเกตการณ์ : 15 มีนาคม 2554)

จากการศึกษาพบว่า “พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีเส้นทางเข้าสู่ทางการเมือง โดยเริ่มจากการเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี 2498 และดำรงตำแหน่งประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งทางการเมือง) ถึง 3 สมัย ต่อมาเข้าสู่การสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งในปี 2512 ต้องทำหน้าที่ทั้งประธานสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพร้อมกัน ทำให้เกิดปัญหาการวุ่นวายประชุมทำให้ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมาย พลตรีบุญเอื้อฯ มีอุดมการณ์ที่เข้าสู่ทางการเมือง เพื่อต้องการ

ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองในทุกกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งในกระบวนการตัดสินใจบริสุทธิ์ยุติธรรมจากประชาชนและใช้อำนาจอันชอบธรรมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ และจะต้องมีผลประโยชน์สุขทางด้านต่าง ๆ มาสู่คนส่วนใหญ่ ซึ่งพลตรี บุญเอื้อฯ ได้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า ทุกตำบลสภาพความเป็นอยู่ราษฎร ซึ่งส่วนใหญ่ฐานะยากจนเดือดร้อนการคมนาคมขนส่งยังไม่สะดวก กั้นคดง ลำหลัง โจรผู้ร้ายชุกชุม ความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการกับประชาชนระหว่างชนบทกับเมือง ขาดการพัฒนาเหลือวเลจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ค้อยโอกาสขาดการศึกษา จึงเริ่มมีความคิดที่จะเข้าไปช่วยเหลือแก้ไข พัฒนาให้มีสภาพความเป็นอยู่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ว่าน่าจะมีโอกาสที่สามารถทำประโยชน์ช่วยเหลือประชาชนได้กว้างขวางกว่าการประกอบวิชาแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว อีกทั้งประชาชนอำเภอต่างขอร้องจึงได้ตัดสินใจสมัครสมาชิกสภาจังหวัด และการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญในชีวิต เมื่อมีการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร และได้มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 15 ธันวาคม 2500 รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยตรง วิถีรวมเขตทั้งจังหวัด ถือเกณฑ์จำนวนพลเมืองหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ต่อ 1 คน จังหวัดสุพรรณบุรี มี ส.ส. ได้ 3 คน เพราะพลตรี บุญเอื้อฯ มีความต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง เพื่อจะได้มีโอกาสสร้างประโยชน์และเป็นตัวแทนประชาชนเข้าไปเสนอความต้องการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของประชาชน

นอกจากความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแล้ว มีนักการเมืองหลายท่านที่ได้เห็นความสำคัญความสามารถและได้ยื่นข้อเสนอเสียงการทาน จึงทำให้มีนักการเมืองหลายคนที่ยกย่องพลตรี บุญเอื้อฯ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งขอกล่าวถึงนักการเมืองที่มีชื่อเสียงสำคัญและเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ดังนี้

1) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ นายกรัฐมนตรีของประเทศไทย คนที่ 16 เป็นนายกรัฐมนตรี 3 สมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ.2531 และเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐสภาที่ครองอำนาจยาวนานที่สุด หลังจากพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 31 สิงหาคม 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พลเอก เปรมฯ เป็นองคมนตรี ในวันที่ 23 สิงหาคม 2531 จากนั้นในวันที่ 29 สิงหาคม 2531 ได้รับโปรดเกล้าฯ ยกย่องให้เป็นรัฐบุรุษและในวันที่ 4 สิงหาคม 2541 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นประธานองคมนตรี

2) พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เริ่มรับราชการครั้งแรกเมื่อปี 2483 ตำแหน่งผู้บังคับหมวด (กองพันทหารม้าที่ 1) รักษาพระองค์ เมื่อปี 2515 ได้รับตำแหน่งอธิบดีกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในคณะรัฐมนตรีที่ 32 ของไทย มีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาในปี 2518 พลเอก

ชาติชาย ได้ลงสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา และได้รับเลือกตั้ง ต่อเนื่องกันมาอีก 5 สมัยในปี 2517 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ร่วมกับ พลตรีประมาณ อติเรกสาร ผู้มีศักดิ์เป็นพี่เขย และพลตรี ศิริ สิริโยธิน ก่อตั้งพรรคชาติไทยขึ้น โดยมีพลตรีประมาณ อติเรกสาร เป็นหัวหน้าพรรค ต่อมาในปี 2529 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค ที่ 2 สามารถนำให้พรรคชาติไทยชนะการเลือกตั้งได้คะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่ง ในปี 2531 ใน ขั้นตอนมีการทาบทาม พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมาสมัยที่ 4 พลเอกเปรมฯ ปฏิเสธ และประกาศวางมือทางการเมือง พลเอกชาติชายฯ จึงได้รับการสนับสนุนให้ ดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรี คนที่ 17 ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2531 มีการปรับ คณะรัฐมนตรี 1 ครั้ง และเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2533 ได้ดำรงตำแหน่งในฐานะนายกรัฐมนตรี เป็น ระยะเวลาประมาณ 2 ปีครึ่ง ได้บริหารประเทศ จนเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ได้ถูกยึดอำนาจ การปกครอง โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ พล.อ.สุจินดา คราประยูร พล.อ.อ.เกษตร โรจนนิล และพล.อ.อิสระพงศ์ หนุนภักดี ต่อมาไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี 2535 และเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2535 ได้ก่อตั้ง พรรคชาติพัฒนาและได้เป็นหัวหน้าพรรค และนำพรรคชนะการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535

3) นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้เข้าสู่การจากการชักชวนของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ตั้งแต่มีการก่อตั้งพรรคชาติไทย ปี 2517 โดยได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ และวุฒิสภา ในปี 2518 และในปี 2519 ได้รับเลือกตั้งมาทุกสมัย ตลอดเวลาเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนายบรรหารฯ ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี หลายกระทรวง เช่น ในรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ (5 สิงหาคม 2529 - 3 สิงหาคม, 2531) ได้รับแต่งตั้ง รมต.กษ. รมต.คม. และรัฐบาลพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ (ตั้งแต่ 4 สิงหาคม 2531 - 23 กุมภาพันธ์ 2534) ซึ่งได้รับ แต่งตั้งกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลัง ตามลำดับ ต่อมาในปี 2535 นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคชาติไทย และเป็นผู้นำฝ่ายค้าน และพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้าน ได้สร้าง ผลงานในการทำงานจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้น ต่อมาในสมัยรัฐบาล ชวน หลีกภัย และ ได้มีการพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 เนื่องจากได้มีการเปิด อภิปรายไม่ไว้วางใจเกี่ยวกับการแจกเอกสารสิทธิในที่ดิน จึงมีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ทำให้นายบรรหาร ฯ ในฐานะหัวหน้าพรรคชาติไทย เป็นพรรคการเมืองที่มี สมาชิกได้รับเลือกตั้งจำนวนมากที่สุด และได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ทำให้ได้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี คนที่ 21 ของประเทศไทย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติให้ พลตรี บุญเอื้อ

ประเสริฐสุวรรณ เป็นประธานสภา และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2538

จากการศึกษาค้นคว้าและการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า เริ่มจาก ปี 2500 พันตรีควง อภัยวงศ์ ส่งคนมาติดต่อเชิญพบที่บ้าน ได้ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองระดับชาติ และ พลตรีบุญเอื้อฯ ทำหน้าที่ สภานิติบัญญัติสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในปี 2518 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ร่วมกับ พลตรีประมาณ อติเรกสาร ผู้มีศักดิ์เป็นพี่เขยและพลตรี สิริ สิริโยธิน ก่อตั้งพรรคชาติไทยขึ้น โดยมีพลตรีประมาณ อติเรกสาร เป็นหัวหน้าพรรค ต่อมา ในปี 2529 พลเอก ชาติชาย ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคที่ 2 สามารถนำให้พรรคชาติไทยชนะการเลือกตั้งได้คะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่ง ในปี 2531 ในขั้นต้นมีการทาบทาม พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมาสมัยที่ 4 พลเอกเปรมฯ ปฏิเสธ และประกาศวางมือทางการเมือง พลเอกชาติชายฯ จึงได้รับการสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรี คนที่ 17 ของประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้น นายบรรหาร ศิลปอาชา ตำแหน่งรัฐมนตรีในหลายกระทรวง ต่อมาในปี 2535 นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งตำแหน่งหัวหน้าพรรคชาติไทยและเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย และได้มีการพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 มีการเลือกตั้งใหม่ ทำให้นายบรรหารฯ ในฐานะหัวหน้าพรรคชาติไทย และเป็นพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งจำนวนมากที่สุด และได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลทำให้ได้ดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2540 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหารเป็นกรณีพิเศษ เป็นพลตรี เนื่องจากเคยรับราชการทหารติดยศ สิบเอก โดยเข้าร่วมปฏิบัติการหน้าที่ราชการทหารในสงครามอินโดจีน สงครามมหาเอเชียบูรพา และขณะดำรงตำแหน่งที่สำคัญสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บุคคลที่ชักจูง พลตรี บุญเอื้อฯ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ได้มีนักการเมือง หลายคนด้วยกัน โดยเริ่มจากปี 2500 พันตรี ควง อภัยวงศ์ ส่งคนมาติดต่อเชิญพบที่บ้าน ได้ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองระดับชาติ และพลตรีบุญเอื้อฯ ทำหน้าที่ สภานิติบัญญัติสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงปี 2518 พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ลงสมัครเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับคะแนนสูงสุดกับพรรคกิจสังคมและได้รับพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์ “ตริตาภรณ์ช้างเผือก” ได้ทำงานร่วมกับ พลเอก ชาติชายฯ ในฐานะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและรองนายกรัฐมนตรี ในปี 2519 ได้มีการชักชวน นายบรรหารฯ เข้าสู่การเมือง และได้สมัครรับเลือกตั้งในทีมเดียวกัน สังกัดพรรคชาติไทยตลอดมา แม้พลตรี บุญเอื้อฯ ไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ก็ได้รับความไว้วางใจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น ช่วงปี 2523, 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตรี บุญเอื้อ ได้รับตำแหน่ง เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2524 ได้รับพระราชทานให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประธานคณะกรรมการประสานงานพรรค ร่วมรัฐบาล พอปี 2529, 2533 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย พลตรี บุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล โดยมี พลเอกเปรมฯ เป็น นายกรัฐมนตรี ต่อมาปี 2531, 2533 พลเอกชาติชายฯ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตรี บุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบหลายหน่วยงาน และในปี 2533 ได้รับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการ บริหารกิจการเสื่อมมลพิษแห่งประเทศไทยรับผิดชอบหลายหน่วยงาน ต่อมาในปี 2535 ประกาศไม่ ขอรับตำแหน่งทางการเมืองในสมัย นายอานันท์ ปันยารชุน แต่ได้รับตำแหน่งประธาน คณะกรรมการพรรคฝ่ายค้าน พอในปี 2538 ได้รับตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภา ผู้แทนราษฎร โดยมี นายบรรหาร ศิลปอาชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และพลตรีบุญเอื้อฯ อำนวยการเมืองในปี 2539 ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2540 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร เป็นกรณีพิเศษ เป็น พลตรี เนื่องจากขณะที่รับราชการทหารได้ยศสิบเอก ได้ ทำศึกสงครามกับสงครามอินโดจีน และสงครามมหาเอเซีย ไม่มีประวัติต่างพริ้วระหว่างดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ได้ถือคุณสนับสนุนกองทัพไทย โดยอนุมัติให้กองทัพเรือเป็นค่าจัดสร้างเรือ ท้องแบนจำนวน 200 ลำ เป็นเงิน 6,900,000 บาท และเมื่อดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ทำหน้าที่ ฝ่ายนิติบัญญัติด้วยความวิริยะอุตสาหะ ซื่อสัตย์ เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

นอกจากปัจจัยหลักดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยเสริมทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์

3.1.1 ด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของนักการเมือง หรือผู้นำทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญใน การก้าวเข้าสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง นักการเมืองที่มีบุคลิกภาพ ดีย่อมได้รับการยอมรับนับถือ เชื่อมั่น ศรัทธาจากประชาชน เมื่อการยอมรับ เกิดขึ้นการดำเนินการทางการเมืองย่อมเป็นไปอย่างราบรื่น เพราะจะได้รับความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของตนเองก็คือ เป็นบุคคลที่มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตนมีอัธยาศัยดี มีวาทีศิลป์ในการพูดในที่สาธารณะมีลักษณะของการประนีประนอมสูง ไม่ก้าวร้าว และวางตัวเหนือคนอื่น ประชาชนสามารถพบปะง่าย มีความเป็นกันเองกับประชาชน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ซึ่งผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าเป็นบุคลิกภาพในเชิงบวกเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดำเนินการทางการเมืองมาได้อย่างยาวนาน ดังคำสัมภาษณ์ของ นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาหมอ ที่กล่าวว่า “บุคลิกภาพเป็นโดยส่วนตัวท่านเป็นบุคคลที่อัธยาศัยดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการติดต่อสัมพันธ์ได้ทุกระดับ ทั้งข้าราชการ และท้องถิ่น ท่านเป็นคนที่ยังใจดีได้เหมาะสม ไม่มีในลักษณะการวางตัวเหนือบุคคลอื่น และท่านมีความสุขอ่อนโยน” (14 มี.ค.54) และนางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น ที่กล่าวว่า “บุคลิกภาพของท่าน พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ คือบุคคลที่จะพบปะ พบง่ายเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ผู้คนในสังคมจะเจอทุกข์ทวยขอความช่วยเหลือได้ง่าย ซึ่งบุคลิกภาพของท่าน ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่สนับสนุนการทำงานทางการเมืองของท่านบุคลิกภาพของท่าน ท่านเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความเมตตาต่อบุคคลทั้งหลาย สนใจปัญหาของชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องไม่มีน้ำทำนาในหน้าแล้ง ท่านก็ได้ลงพื้นที่ด้วยตัวเองและริบประสานกับชลประทานในพื้นที่ขอให้ปล่อยน้ำเพื่อให้ชาวบ้านได้มีน้ำทำนา หรือในบางสถานที่ที่เป็นแหล่งน้ำตื้นเขิน น้ำไหลไม่สะดวก ขอประสานหารถแบล็คโฮว์ขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อให้ น้ำไหลสะดวกยิ่งขึ้น” (สัมภาษณ์ : 13 มี.ค.54)

นางสุรีย์ ศรีบุญชัยดี เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา อำเภอบางปลาหมอ ที่กล่าวว่า “บุคลิกภาพท่าน คือเขาเป็นคนประนีประนอม ให้เกียรติกับทุก ๆ คน เอาใจใส่แก่ผู้ร่วมงานทุก ๆ คน กันเป็นปัจจัยสนับสนุนการทำงานท่าน นะ (สัมภาษณ์ : 13 มี.ค. 54)

นายสุจินต์ เอมสมบุญรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ในเรื่องบุคลิกภาพท่านเป็นอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นบุคคลที่เห็นแล้วน่าไว้วางใจ ไม่ว่าจะเด็กหรือ คนแก่ เห็นแล้วให้ความนับถือ” (สัมภาษณ์ : 11 มี.ค. 54)

นายสุรินทร์ อัยราชศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “บุคลิกภาพของท่านเป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะท่านมีบุคลิกภาพที่เป็นกันเอง กับบุคคลทั่วไป มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าพบง่าย ทั่วทิศดิน ซึ่งผมเองได้มีโอกาสได้ลงพื้นที่ไปกับบ้าน ในเรื่องการแก้ไขปัญหาลูกหลานที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องเส้นทางคมนาคมที่เป็นดิน ลูกรังเป็นหลุมเป็นบ่อการสัญจรเดินทางสัญจรเดินทางด้วย ความลำบากมากในหมู่บ้านห่างไกลความเจริญมาก ในท้องทุ่งนาที่มีถนนเป็นคันดิน ท่านได้เดินดูเส้นทางและหาที่นั่งปรึกษาหารือกัน โดยมีชาวบ้านผู้ใหญ่บ้าน นั่งคลุกคลีล้อมวงกันได้ร่มไม้ บริเวณท้องทุ่งนา ซึ่งมีบ้านเรือนของชาวบ้านห่างไกล

กันพอสมควร ท่านไม่ถือตัว มีการพูดคุยกันกับชาวบ้านอย่างเป็นกันเอง และสนิทสนม “ (สัมภาษณ์ : 9 มี.ค. 54)

อีกปัจจัยหนึ่งที่กลุ่มต่าง ๆ ให้การสนับสนุน เกิดจากบุคลิกภาพของ พลตรี บุญเอื้อ เองที่เป็นคนที่มีบุคลิกภาพเป็นกันเองกับประชาชนเข้าถึงประชาชนในแต่ละกลุ่ม และทำติดดิน จึงทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิด และเชื่อถือศรัทธา และให้การสนับสนุนอย่างจริงใจ โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

นางสุรีย์ ศรีบุญศรีดี เจ้าหน้าที่สำนักงานพรรคชาติไทย อำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “ชาวบ้านให้การยอมรับท่านมากนะ เพราะท่านเป็นคนง่าย ๆ พบง่าย ช่วยเหลือคนในทุกเรื่อง และไม่เคยใช้อำนาจบาตรใหญ่ บังคับชาวบ้านทำโน่น ทำนี่ ชาวบ้านจึงรักศรัทธาท่านด้วยความจริงใจ กลุ่มสตรีว่า น่าจะให้การสนับสนุนท่านประมารเก้าสิบห้าเปอร์เซ็นต์เลยนะ ส่วนกลุ่มอสม. นี้ น่าจะซักประมาณแปดสิบเปอร์เซ็นต์ เพราะหักผู้ชายออกด้วย เพราะผู้ชายชอบเล่นการเมืองหลายคนเลยไม่แน่ใจว่าสนับสนุนท่านหมดหรือเปล่า แต่ถ้ากลุ่มสตรี ส่วนใหญ่รับรองได้ เก้าสิบห้าเปอร์เซ็นต์” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาม้า กล่าวว่า “ผมว่ามันคงไม่เป็นเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่จะเป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุน พลตรี บุญเอื้อฯ ผมว่ามันประกอบหลาย ๆ อย่าง หลาย ๆ กลุ่มร่วมกัน เช่นความเป็นคนน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพของท่าน พลตรี บุญเอื้อเอง ถ้ารวมกันก็เป็นปัจจัยสนับสนุน ซึ่งการสนับสนุนเต็มก็คือ การทำให้ได้เป็น ส.ส.” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มอสม. กลุ่มเหล่านี้ ผมว่าสนับสนุนท่านบุญเอื้อ ร้อยเปอร์เซ็นต์เลยนะ” (สัมภาษณ์: 7 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าชาวบ้านให้การยอมรับท่านนะ เพราะท่านเป็นคนไม่ถือตัว ใจดี พบง่ายช่วยเหลือคนในทุกเรื่อง (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

จากการที่ประชาชนให้การสนับสนุนนักการเมืองนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง เพราะในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน นักการเมือง เพียงแต่เป็นตัวแทนในการใช้อำนาจอธิปไตย เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากการเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐ และเอกชนในอำเภอ

บางปลาหมอ ของผู้วิจัยที่พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มาเป็นประธานนั้น ผู้วิจัยพบว่า บุคลิกภาพของพลตรีบุญเอื้อ ไม่ว่าจะด้านร่างกายหรือการแสดงออกทางอารมณ์ โดยรวมแล้วถือว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพดีเยี่ยม เป็นบุคลิกภาพที่น่าเป็นแบบอย่างของนักการเมืองที่ต้องพบปะประชาชน และเป็นตัวแทนประชาชนในการทำหน้าที่ทางสาธารณะ จากการสังเกตการณ์ พลตรีบุญเอื้อ เป็นผู้มี ความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่หงุดหงิด ฉุนเฉียว มีความกล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นได้จากการทำหน้าที่ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร รู้จักชมเชย พุดจาโน้มน้ำจูงใจคนให้ทำงานเพื่อความก้าวหน้าของหน่วยงาน สังคมหรือ ประเทศชาติได้ และมีจิตใจที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าของราชการ นักการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ในทีมงาน และมีแนวคิดที่จะช่วยแก้ไขปัญหาชาวบ้านอยู่ตลอดเวลาเป็นผู้ที่รักษาอารมณ์ ทนต่อความกดดัน เหนื่อยล้า ทนเสียงต่อว่าจากผู้ที่มีความคิดเห็นจากฝ่ายตรงกันข้าม และพลตรี บุญเอื้อ สามารถระงับความโกรธได้อย่างรวดเร็ว เห็นประชาชนทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ไม่ใช่เลือกช่วยเหลือเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังคำสัมภาษณ์ของ นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “บุคลิกท่านเป็นคนที่มิวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ท่านจะเน้นที่ชุมชนเหมือนท่านต้องการที่จะพัฒนาตัวบุคคลมากกว่าอย่างอื่นจากที่มอบท่านในเรื่องการสนับสนุนต่าง ๆ ท่านจะเน้นที่ตัวบุคคลเป็นหลัก ซึ่งถ้าคนมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ มันก็สามารถทำงานให้กับชุมชนได้ พวกเราไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม อสม. กลุ่มสตรี ให้การยอมรับในเรื่องบุคลิกภาพของท่านเป็นคนน่าเกรงขามเคารพนับถือ เพราะท่านเป็นคนเสมอต้น เสมอปลาย ไม่ว่าจะอยู่ฝ่ายไหน อยู่เขตไหนท่านก็จะช่วยทุกกลุ่ม ท่านจะช่วยทั้งอำเภอบางปลาหมอ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า ปูพรมช่วยนะ และคำสัมภาษณ์ ของ นายกำพล จรุงกิจกุล นายองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “บุคลิกภาพท่านบุญเอื้อ คือเขาเป็นคนประนีประนอม ให้เกียรติกับทุก ๆ คน เอาใจใส่แก่ผู้ร่วมงานทุก ๆ คน ทั้งจังหวัด คนก็เลยเป็นปัจจัยสนับสนุนงานทางการเมืองท่านนะ”

3.1.2 ความรู้ความสามารถ

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สำเร็จการศึกษาโรงเรียนนายทหารเสนาธิการ พ.ศ. 2487 ประสบการณ์การทำงานนั้น พลตรี บุญเอื้อ เคยประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายทหารสัญญาบัตร ลาออกจากราชการเมื่อ 1 ตุลาคม 2488 มาตั้งคลินิกทำการรักษาพยาบาลที่บ้านเกิด อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี การทำธุรกิจส่วนตัว เช่น ทำโรงสีข้าว ทำค้าขายตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาหมอ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นแพทย์ประจำตำบล เมื่อ 2495 และได้รับคัดเลือกเป็นแพทย์ประจำตำบลดีเด่น อันดับ 1 ถึง 3 ปี ต่อมาได้ลาออกจากการเป็นแพทย์ประจำตำบล ในช่วงนั้นก็ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองควบคู่กันไป ปลายปี 2498 เป็นนักการเมืองท้องถิ่น ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อปี 2498 ต่อมา พลตรี บุญเอื้อฯ ได้

สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ พ.ศ. 2500 โดยเริ่มจากการเป็นนักเมืองท้องถิ่น และก้าวเข้ามาสู่การเป็นนักการเมืองระดับชาติ และดำเนินอาชีพทางการเมืองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงกล่าวได้ว่าอาชีพของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีเพียงแค่ 3 อาชีพเท่านั้น และหลังจากมาเป็นนักการเมือง พลตรี บุญเอื้อ ก็ทำอาชีพนักการเมือง เพียงอย่างเดียว ส่วนกิจการค้าขายข้าวสาร ที่เปิดร้านในตลาดก็ให้ภรรยาดำเนินการ โดยไม่เข้าไปก้าวถ่ายแต่อย่างใด แต่จากการที่ พลตรี บุญเอื้อ เกิดและเติบโตอยู่ในชนบทอำเภอบางปลาม้า ที่เป็นเมืองเล็ก ๆ แถบภาคกลาง เป็นเมืองการเกษตร และเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำ ของประเทศ และเปิดคลินิกรักษาคอนไซ้ ได้มีโอกาสรักษาคอนไซ้ตามชนบทต่างๆ ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ได้ซึมซับและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรและทำนาของชาวนาเป็นอย่างดี ประกอบกับได้เห็นความเป็นอยู่ของประชาชน กรณีได้รักษาคอนไซ้ตามบ้านชนบท พลตรี บุญเอื้อ จึงได้นำความรู้เรื่องเกษตร และปัญหาของเกษตรกร มารวมกับวิชาการที่ตนเองสำเร็จมาทางทหาร เสนารักษ์ และสนใจชีวิตชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนมีความคิดว่าจะดูแลปัญหาของชาวบ้าน และหาทางช่วยเหลือชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อน พ้นจากปัญหาต่าง ๆ จึงสนใจเข้าการเมือง ซึ่งความรู้ความสามารถทั้ง 2 ด้าน ถือได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญให้กับ พลตรี บุญเอื้อฯ ตลอดจนประสบการณ์ จากการเป็นนักการเมืองมายาวนานกว่า 39 ปี ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ มีวุฒิภาวะทางการเมืองสูง ยิ่งกว่าน้ำให้เขาสามารถมองเห็นปัญหาของชาติ ปัญหาของประชาชน ตลอดจนรากเหง้าของปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น คือความไม่มีความรู้ และการศึกษาของประชาชน ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ตลอดเวลา โดยพลตรี บุญเอื้อฯ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางการเมืองมาเชื่อมโยงกัน ในการแก้ไขปัญหาของประชาชน โดยผ่านการใช้อำนาจของการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจที่เกิดจากความเชื่อถือศรัทธา บารมีและอำนาจที่เกิดจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งก็ถือว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ มาดำเนินการทางการเมือง ได้เป็นผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

นายสุรินทร์ อัยราชศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านมีความรู้ความสามารถสูงติดต่อกับหน่วยงานอื่นได้เป็นอย่างดี ในคราวที่ชาวบ้านเดือดร้อนอะไรท่านก็สามารถติดต่อประสานงานได้ และสามารถช่วยเหลือชาวบ้านได้ในยามชาวบ้านเดือดร้อนได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554)

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ความรู้ความสามารถเท่าที่เราทราบเวลาที่ประชาชนเดือดร้อนเรื่องอะไร ท่านก็จะขจัดปิดเป่าให้มันลุล่วงไปด้วยดี แต่เราไม่รู้วิธีการที่เขาทำงานที่จะได้ตรงนั้นมา ใช้ความสามารถตรงไหนอย่างไรบ้าง เพราะเราไม่ได้ไปทำตรงนั้น” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาหมอ กล่าวว่า “ความรู้ก็เป็นปัจจัยหลักนะผมคิดว่าความรู้ความสามารถของท่านนั้นเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ประชาชนโดยทั่วไป ทั่วประเทศ ไม่ใช่ในเฉพาะจังหวัดอ่างทอง จากตำแหน่งที่ท่านเป็นรัฐมนตรีฯ เป็นรองประธานสภาฯ ท่านก็ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์อย่างดี” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอมสมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ประสบการณ์แก่เยอะนะ และความรู้ความสามารถอยู่แล้วก็เป็นผู้นำ ความรู้แกมีทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการพูกำหนดเสนออะไรต่าง ๆ เพราะผมดูการพูกในสภาฯ แกจะมีลักษณะผู้นำ” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “เรื่องความรู้ความสามารถท่าน แทบไม่ต้องบรรยายเพราะตัวท่านเองเป็นผู้ที่มีความรู้หลาย ๆ ด้าน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือท่านเข้าถึงประชาชนท่านรู้ว่าประชาชนต้องการอะไร เพราะว่าตัวท่านเองไม่เคยทอดทิ้งประชาชน ไม่ว่าจะเดือดร้อนอะไร ไปพบท่านเปรียบเสมือนความเดือดร้อนนั้นหายไปในี้แหละเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ท่านได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้าน” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นางสุรีย์ ศรีบุญยงค์ เจ้าหน้าที่งานประจำสำนักงานพรรคชาติไทย อำเภอ บางปลาหมอ กล่าวว่า “ถ้าความรู้ ความสามารถของท่านนะมีมากเลย อย่างกลุ่มสตรี ก็จะทำงานอีกแบบหนึ่ง เหมือนกับด้านที่เป็นที่บุคลากรที่เป็นตัวแทนสตรี และกลุ่ม อสม. ก็จะทำงานอีกแบบหนึ่ง คือ ทำงานด้านสุขภาพ ท่านก็มองด้านสุขภาพว่าจะสนับสนุนอะไรลงไปให้เหมาะสม ยกตัวอย่างที่ท่านสนับสนุนผลักดันให้เครื่องความดันอะไรเหล่านี้ คิดว่าท่านมีความรู้ทุกด้านนะ ทั้งด้านเกษตร ด้านการศึกษา ของเด็กและด้านอื่น ๆ” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างก็จะพบลักษณะพิเศษในด้านความรู้ความสามารถอย่างหนึ่งของ พลตรี บุญเอื้อ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในด้านบุคลิกภาพของเขา คือ การจำรายชื่อ หรือจำคนได้แม่นยำ และการค้นคว้าเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังคำสัมภาษณ์ของ นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น ที่กล่าวว่า “ท่านเป็นคนเข้าถึงประชาชน สม่ำเสมอ อ่อนน้อม ถ่อมตน ลักษณะพิเศษของท่าน คือ ท่านสามารถจำรายชื่อบุคคลได้อย่างแม่นยำ ประชาชนที่ไปติดต่อท่าน ท่านจำชื่อได้หมดเป็นผลทางจิตวิทยาทำให้ประชาชนรักและศรัทธาและท่านยังเป็นคนชอบเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา จะสังเกตได้จากท่านจะมีสมุดจดบันทึกเรื่องต่าง ๆ ไว้ ในช่วงท่านออกงาน และคำสัมภาษณ์ของนายสำราญ มยุรา ตัวแทนประชาชน ที่กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ เป็นผู้ที่มิบุคลิกภาพ อ่อนน้อม มีความเรียบร้อย และเป็นกันเองกับประชาชน สิ่งที่สำคัญของท่านก็คือท่านเป็นผู้ใหญ่ที่มีน้ำใจ ห่วงใย และที่น่าประหลาดใจ คือ

ท่านจำชื่อประชาชน ที่เคยเข้าหาท่าน หรือที่เคยพบได้เกือบทุกคน ซึ่งก็ทำให้มีส่วนเป็นปัจจัยสนับสนุนตัวท่านในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ” และคำให้สัมภาษณ์ของ นายสุรินทร์ อัยราวงศ์ ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ในหลายด้าน เพราะท่านเป็นผู้ที่มีการศึกษาเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ ติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา ที่ท่านแบบนี้มันก็ทำให้ช่วยสนับสนุนความรู้ท่านอยู่ตลอด”

3.1.3 ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์

อุดมการณ์ที่สำคัญของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ คือยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เล่นการเมืองตามระบบ ซึ่งการยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างหนึ่งก็คือ พลตรี บุญเอื้อฯ ร่วมเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ โดย คุณพีร์ บุญนาค และคุณทองหยด จิตตวิระ ได้รับการเลือกเข้าไปในครั้งแรก มีพลโท ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี เข้าไปทำหน้าที่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อมาครั้งที่สอง ได้รับการทาบทามจาก พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร นามพรรคสหประชาไทย ได้รับเลือกทำหน้าที่คณะกรรมการสาธารณสุข พิจารณางบประมาณแผ่นดิน ครั้งที่ 3 จากพลพรรคกิจสังคม ต่อมา ได้ชักชวน นายบรรหารฯ ลงสมัครสังกัดพรรคชาติไทยตลอดมามาเป็นเวลายาวนาน จนสามารถทำให้พรรคและหัวหน้าพรรคเป็นตัวสนับสนุนกลุ่มอำนาจของตนเองได้และในเรื่องความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ในช่วงก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในวงการเมือง และสาเหตุการตัดสินใจเข้ามาทำงานทางการเมืองนั้น จากการศึกษาประวัติ พลตรี บุญเอื้อ ฯ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวคิด อุดมการณ์ทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ฯ เกี่ยวข้องกับการประชาชนที่เป็นเกษตรกร คนด้อยโอกาส เนื่องจากพื้นที่ฐานทางครอบครัวของ พลตรี บุญเอื้อ ฯ ที่ทำการค้า จึงมีโอกาสไปเรียนรู้งานที่โรงสีของญาติผู้ใหญ่ ครอบครัวของภรรยา ทำให้ได้รับรู้ปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรอย่างลึกซึ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภา ไม่อาจช่วยประชาชนคนด้อยโอกาสได้สำเร็จ และเป็นจุดสำคัญที่ตัดสินใจก้าวเข้ามาทำงานทางการเมือง ตามระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากต้องการแก้ไข ปัญหาเกษตรกร และปัญหาชาวบ้านนั่นเอง

จากการสัมภาษณ์ในด้านความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “ต้องการเห็นสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ ต้องการอยากจะเป็นการพัฒนา ระหว่างเมืองกับชนบทมันไม่แตกต่างกัน และต้องการอยากให้เห็นคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย ชนบท ซึ่งส่วนใหญ่จะด้อยโอกาสให้ใครมีโอกาส ซึ่งการจะมีสิ่งเหล่านี้ได้ เราต้องสามารถที่จะกุมอำนาจรัฐ กำหนดแนวนโยบาย กำหนดแนวทาง เพื่อให้สิ่งที่เรามุ่งหวังเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ ฉะนั้น จึงได้ตัดสินใจมาเล่นการเมือง เพราะการเมืองมันเป็นหนทางนำมาสู่อำนาจเป็นหนทางก้าวไปสู่การกำหนดนโยบาย และนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ” และจากการสัมภาษณ์

ในประเด็นที่ตัดสินใจเข้ามาทำงานการเมือง พลตรี บุญเอื้อฯ กล่าวว่า “ในช่วงนี้มองเห็นช่องว่างของคนชนบท และคนในเมือง มันยังห่างไกลกันมากเลย ไม่ต้องอะไรแค่นำเอาบางปลาหม้อระหว่างคนที่อยู่ในตลาดกับคนที่อยู่ในชนบท ชีวิตความเป็นอยู่ก็ต่างกัน จึงทำให้คิดว่าทำไมมันเป็นอย่างนั้น การได้รับการดูแลจากรัฐ การเข้ารับบริการ การเข้าถึงบริการของฝ่ายรัฐ ในจังหวัดหรือนอกตัวอำเภอจะน้อยกว่า ก็เลยตัดสินใจจะมาเป็นสะพานที่ทำให้คนชนบทที่สามารถเข้าถึงอำนาจรัฐได้ ทำให้คนชนบท สามารถได้รับการบริการจากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน”

จากคำสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เห็นว่าพลตรี บุญเอื้อ มีอุดมการณ์ที่จะช่วยเหลือประชาชนที่เป็นชาวนา เป็นเกษตรกร โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำดิน ที่กล่าวว่า “เรื่องอุดมการณ์ท่านเป็นคนมีอุดมการณ์สูง มีความซื่อสัตย์ และที่สำคัญท่านเป็นคนรักษาคำพูด คำไหนคำนั้น สิ่งใดที่บอกได้ว่าท่านก็บอกได้ว่า สิ่งใดที่ท่านไม่ได้ ท่านก็บอกไม่ได้ สิ่งใดที่ไม่รู้ ท่านก็จะไปค้นคว้าหาความรู้มา และมาตอบให้ในภายหลัง ที่ท่านทำทั้งหมด เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาของชาวบ้าน อยากให้อยู่ดีกินดี” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลไผ่ทองคำดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี “ความคิดและอุดมการณ์ ท่านมีอุดมการณ์ทางการเมืองในการที่จะพัฒนา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แก้ไขปัญหาประชาชนช่วยเหลือเกษตรกรในการทำนา การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยชาวนาหาน้ำเข้ามาทำนา” (สัมภาษณ์: 9 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ท่านมีความคิด อุดมการณ์อยากให้ประชาชน อยู่ดีมีสุข มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการขอรับสนับสนุนงบประมาณทางการเกษตร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554)

กลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้ตอบคำถาม โดยมีความคิดเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อฯ เป็นนักการเมืองที่เล่นการเมืองตามกรอบกติกาของระบอบประชาธิปไตย และสามารถใช้กลไกรัฐในการช่วยเหลือประชาชน ตามความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “ทราบนะครับว่าคุณพ่อ ท่านมีความคิดในเรื่องการเมืองการปกครอง อย่างที่เรียนไว้ตอนแรกว่าท่านเป็นคนที่มีความคิดที่ทันสมัยนั่นคือประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และท่านทำงานทางการเมืองโดยยึดกรอบกติกาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “ในเรื่องความคิด อุดมการณ์ทางการเมือง ผมว่า คุณพ่อเป็นคนเล่นการเมืองในระบบ ไม่ใช่อิทธิพล ไม่ใช่อำนาจเพื่อเอาเปรียบกันทางการเมือง มีเพียงการติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ให้มาร่วมกันทำงานให้กับประชาชน คุณพ่อเป็นคนมองผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ประชาชนชาวอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเชื่อมั่นให้ความเคารพนับถือ และศรัทธา คุณพ่อมาก” (สัมภาษณ์: 15 มีนาคม 2554)

3.2 ปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก

3.2.1 การสนับสนุนจากครอบครัว เครือญาติ และบุคคลคนใกล้ชิด

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เกิดที่หมู่ที่ 1 ตำบลสาละ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรนายเอี้ยง นางช่วง สุวรรณหงส์ กำพร้าบิดาตั้งแต่เยาว์วัย มารดาต้องค้าขาย คุณยายจึงต้องรับภาระเลี้ยงดู ในฐานะบุตรชายคนโต ได้มาอยู่กับคุณยาย คุณยายดำรงตนอยู่ในพุทธศาสนิกชนทุกวันพระต้องไปทำบุญ จึงมีส่วนสร้างพื้นที่จิตใจให้ใฝ่ธรรมะ ตั้งแต่เด็กต้องรับภาระช่วยมารดาจากพื้นที่ครอบครัวที่ทำการค้า จึงมีโอกาสไปฝึกงานที่โรงสีของญาติผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เมื่อแต่งงานมีครอบครัวได้ตัดสินใจทำการค้าโดยเปิดร้านขายข้าวสารเล็ก ๆ ในตลาดพร้อมกับติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองควบคู่กันไป ดังนั้นในเรื่องพื้นฐานครอบครัวของพลตรีบุญเอื้อ ถ้าจะเปรียบเทียบกับนักการเมืองระดับรัฐมนตรีแล้วส่วนใหญ่ จะพบว่าพื้นฐานทางครอบครัวของนักการเมืองระดับรัฐมนตรีถ้าไม่เป็นกลุ่มชนชั้นสูงในสังคม ก็จะมีพื้นฐานในการเป็นกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีอำนาจทางการเงินสูง แต่กรณีของพลตรีบุญเอื้อ การที่มีอำนาจทางการเมือง และการมีโอกาสดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ทางการเมือง เช่น การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี รัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะได้มาจากประสบการณ์ทางการเมือง และบุคลิกภาพโดยส่วนตัว ของพลตรี บุญเอื้อเอง จากการศึกษาวิจัยและการเก็บข้อมูล จะแยกปัจจัยการสนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่มอำนาจทางการเมืองจากครอบครัวของ พลตรีบุญเอื้อ 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการสนับสนุนจากสมาชิกครอบครัว เครือญาติ จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ครอบครัวของพลตรีบุญเอื้อ ให้การสนับสนุน การดำเนินการทางการเมือง พลตรีบุญเอื้อ เป็นอย่างมาก โดยสังเกตได้จากในกรณีที่พลตรีบุญเอื้อ ติดภารกิจที่อื่น ภรรยาและลูก ๆ จะเข้าไปร่วมงาน และทำกิจกรรมทางการเมืองแทน พลตรีบุญเอื้อ อยู่เสมอ และจากการสัมภาษณ์พลตรีบุญเอื้อ ในประเด็นการสนับสนุนการดำเนินการทางการเมือง จากครอบครัว เครือญาติ พลตรีบุญเอื้อ กล่าวว่า “การทำงานการเมืองมันต้องเสียสละตัวเราเองต้องเสียสละ ตัวเราเองต้องทำความเข้าใจกับครอบครัวให้ได้ เพราะการทำงานทางการเมือง ถ้าครอบครัวไม่สนับสนุนมันเป็น

เรื่องยาก เพราะมันต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหุ่เมเท แก่ไขปัญหา และการอยู่ร่วมกับประชาชน เพราะฉะนั้นครอบครัวต้องให้การสนับสนุน และครอบครัวต้องเข้าใจ ไม่ใช่ไปทำงานการเมือง และให้ครอบครัวแตกแยก”

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าครอบครัว เครือญาติพลตรีบุญเอื้อ ให้การสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ โดยมีส่วนร่วมในการออกเยี่ยมพบประชาชน และไปร่วมงานประเพณีแทน พลตรี บุญเอื้อ อย่างสม่ำเสมอ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสนับสนุนในรูปแบบฐานคะแนนเสียง ในกลุ่มเครือญาติในช่วงที่มีการเลือกตั้ง โดยมีรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ทองดิน กล่าวว่า “จากการได้เคยติดต่อสัมผัสกับท่าน ทางครอบครัวเครือญาติอะไรต่าง ๆ ก็ให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะป็นภรรยา และลูก ๆ ช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ทองดิน กล่าวว่า “ท่านได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็น ลูกเป็นภรรยา แม้แต่เครือญาติท่าน เวลาจะไปงานมงคล งานอวมงคล ครอบครัวก็ให้การสนับสนุนได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นางสุรีย์ ศรีบุญยดี เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา อำเภอบางปลาหมี่ กล่าวว่า “คือ คนในครอบครัวก็ต้องได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมาก เพราะว่าเท่าที่ทราบ เวลาทำงานท่านและครอบครัวจะอยู่ที่กรุงเทพฯ เป็นส่วนมาก เพราะฉะนั้นถ้าครอบครัวไม่สนับสนุนปัญหาก็เกิด ทำให้ทำงานไม่ได้เต็มที่ หรือมีปัญหาอย่างแน่นอน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายสำรวล มยุรา อดีตข้าราชการครู กล่าวว่า “ผมเห็นสมาชิกในครอบครัวของท่าน ไม่ว่าจะป็นภรรยา หรือบุตร เครือญาติของท่านก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี แม้แต่งานส่วนตัวของประชาชน ถ้าท่านติดภาระก็จะให้คนอื่นไปแทน” (สัมภาษณ์ :12 มีนาคม 2554)

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองดิน อำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ครอบครัวท่านดี ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์: 7 มีนาคม)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไผ่ทองดิน อำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ผมว่าสำคัญมากที่สุด เพราะว่าตระกูลหงษ์สุวรรณ หรือ ประเสริฐสุวรรณ ได้อยู่กับคนอำเภอบางปลาหมี่มาโดยตลอด ซึ่งตอนนี้ท่านมีมีบุตรชายที่เป็น ส.ส.

อยู่ 2 คน ซึ่งก็ถือว่าครอบครัวให้การสนับสนุนในการทำงานการเมือง” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราชวงศ์ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี “จากที่สังเกตท่านได้ค้นลูกชายลงเล่นการเมือง แสดงให้เห็นว่าท่านพร้อมที่จะรับใช้ประเทศชาติ สรุปลก็คือครอบครัวให้การสนับสนุนแน่นอน” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “เท่าที่ทราบเห็นว่าครอบครัวสนับสนุนมาก คุณนายเป็นคนโอบอ้อมอารี งานอะไร ๆ ที่ท่านพลตรีบุญเอื้อฯ ไม่ได้ออก บุตรชายท่านก็จะออกแทน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

2) ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ของพลตรี บุญเอื้อฯ ครอบครัวทางบ้านเปิดกิจการค้าขาย และญาติ ๆ ของภรรยาเปิดกิจการโรงสีข้าว และสำหรับท่านบุญเอื้อ เปิดคลินิกที่ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จึงถือว่าเป็นกิจการที่พอเลี้ยงตัวอยู่ได้ และมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ถือว่าค่อนข้างดี แต่ถ้าเทียบกับนักการเมืองระดับรัฐมนตรีแล้ว พลตรีบุญเอื้อ มีฐานะค่อนข้างน้อยกว่ารัฐมนตรีท่านอื่น ๆ จากการวิจัย พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของพลตรีบุญเอื้อนั้น ช่วยงานทางการเมืองได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่เป็นตัวสนับสนุนอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้ มีความคิดเห็นออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่สนับสนุนฐานอำนาจทางการเมือง ส่วนกลุ่มที่สอง เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีส่วนเป็นปัจจัยสนับสนุนฐานอำนาจทางการเมืองให้กับ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

กลุ่มแรก เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่สนับสนุนฐานการเมืองให้กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ในส่วนตัวไม่ได้เป็นปัจจัยหลัก คุณแล้วท่านก็เป็นคนที่อยู่ได้ด้วยตัวเองอยู่แล้ว การเข้าไปทำงานทางการเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งในการรับอาสาเข้าไปช่วยเหลือในส่วนรวม” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวท่านก็ดี แต่ไม่จำเป็นที่จะใช้ความร่ำรวย เพราะท่านก็ไม่เคยที่จะเอาเงินทองมาแจกให้ใคร” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นางสุรีย์ ศรีบุศย์ดี เจ้าพนักงานสำนักงานพรรคชาติไทย กล่าวว่า “ฐานะของท่านคงไม่เกี่ยวกับการสนับสนุนอะไร เพราะไม่เห็นท่านใช้เงินใช้ทองอะไร น่าเป็นเพราะความสามารถท่านมากกว่า” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ สส.จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “ครอบครัวเรามีฐานะปานกลาง พอเลี้ยงตัวเองได้ แต่คุณพ่อไม่จำเป็นที่จะต้องนำเงินแจกให้ใคร น่าจะเกิดความศรัทธาตัวคุณพ่อมากกว่า” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สส.จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “คนภายนอกอาจคิดว่าครอบครัวเรามีฐานะดีร้าย แต่ฐานะเราปานกลาง พอเลี้ยงตัวเองได้ แต่คุณพ่อไม่เห็นต้องนำเงินแจกให้ใคร น่าจะเกิดจากความศรัทธาในตัวคุณพ่อหรือความสามารถของคุณพ่อกว่า” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

กลุ่มที่สอง เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีส่วนเป็นปัจจัยสนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่มการเมือง ให้กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำ กล่าวว่า “ฐานะท่านไม่ได้เดือดร้อนอะไร ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวก็ดี และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราชวงศ์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำ ที่กล่าวว่า “ฐานะทางด้านเศรษฐกิจน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญ ถ้าเกิดว่าตัวเขาไม่พร้อม ฐานะทางบ้านด้านเศรษฐกิจยังไม่ดีเนี่ย เขาคงจะเข้ามาทำงานตรงนี้ได้ยาก” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ทองคำ กล่าวว่า “ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวท่านดีพอสมควร และการได้รับการสนับสนุนจากญาติ ๆ ก็จะมีส่วนช่วยให้งานด้านการเมืองเดินต่อไปได้” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอมสมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ตำบลไผ่ทองคำ กล่าวว่า “ครอบครัวท่านมีฐานะค่อนข้างดี พร้อมทุกเรื่อง ๆ และต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวด้วยการเมืองเดินต่อไปได้การแจกเงินคงไม่เกี่ยวข้อง เพราะท่านได้ช่วยเหลือชาวบ้านไว้เยอะ” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

3) การอบรมกล่อมเกลางของครอบครัว

เนื่องจาก พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นบุตรของคนจีน และอาชีพค้าขาย และเป็นบุตรคนโต จากจำนวนลูก 3 คน กำพร้าบิดาตั้งแต่ยังเด็ก และต้องช่วยทางบ้านค้าขายตั้งแต่เด็ก ๆ ทำให้พลตรีบุญเอื้อ มีบุคลิกขยันขันแข็ง เหมือนดังเช่น คนจีนโดยทั่วไป และ

จากความเป็นผู้ที่มีความสนใจการเมืองตั้งแต่วัยเยาว์ จึงทำให้มีความใฝ่ฝันและต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้ท้องถิ่นตนเอง และเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อยู่เสมอ ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ได้ซึมซับเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางการเมือง และสถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง ทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ มีความรู้ทางการเมืองสูง โดยเฉพาะการเมืองระบอบประชาธิปไตย ทำให้พลตรีบุญเอื้อ ได้เรียนรู้ในเรื่องความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และเล่นการเมืองตามระบบกรอบกติกาที่ตั้งไว้ ตลอดจนการที่ พลตรีบุญเอื้อ ฝึกอบรมบุตรชายทั้งสามคน ดำเนินการกิจกรรมทางการเมือง จนได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า และยังเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับบุตรชายคนอื่น ประกอบอาชีพส่วนตัว และบุคคลที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด คือ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส่วนบุตรชายอีกหนึ่งคนคือ นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งถือได้ว่าพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้อบรมกล่อมเกลาลูก ๆ ให้เข้ามาทำงานทางการเมืองและเป็นอนาคตนักการเมืองที่เจริญรอยตามผู้เป็นพ่อ และเป็นฐานสนับสนุนอำนาจทางการเมืองต่อไป

นางศุริย์ ศรีบุศย์ดี เจ้าพนักงานสำนักงานพรรคชาติไทย กล่าวว่า “ครอบครัวของท่าน โดยเฉพาะ คุณยายที่เลี้ยงดูมาตั้งแต่เล็ก นอกจากสอนในการถือศีลแล้ว ยังรู้จักความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และคุณยายให้สิทธิเลือกเรียนได้ตามความสมัครใจ ไม่บังคับและไม่ให้เกรงเพื่อน ๆ โดยไม่มีเหตุผล (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอ บางปลาม้า กล่าวว่า “คุณพ่อ ท่านสอนเสมอว่า ช่วงที่ผมมีสิทธิเลือกตั้งท่านก็มักสอนคนในครอบครัวอย่างนอนหลับทับสิทธิเลือกคนดีเพื่อช่วยเหลือพัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญ และพอได้ลงสมัคร ส.ส.ท่านก็สอนอีกว่า ให้รู้จักเป็นห่วงใยประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมาก อย่าเล่นนอกกฎกติกา จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้มีจิตบริการ และอย่าหวังว่าช่วยเหลือผู้ใดแล้ว จะได้ผลตอบแทน ถ้าเราทำความดีให้เขาเห็นประชาชนก็ไม่ทิ้งเราหรอก (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอ บางปลาม้า กล่าวว่า “สำหรับผมนั้น ช่วงคุณพ่อทำงานการเมืองท่านมักให้ผมไปด้วยตลอด ไม่ว่าจะลงพื้นที่ช่วยเหลือประชาชน หรือร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ท่านไม่เคยบังคับลูก ๆ ว่าจะต้องเรียนอะไร ทุกคนมีสิทธิที่จะเลือกเรียน เพียงแต่เมื่อเรียนนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ ตอนเข้าสู่การเมืองคุณพ่อสอนเสมอให้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมก็สนิทสนมมักคุ้นกับพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นอย่างดี ครอบครัวของท่านสอนเลี้ยงคุณบุตร ยึดหลักมีเหตุมีผลรับฟังความคิดของทุกคนในครอบครัว ไม่มีการบังคับจิตใจกัน และพลตรีบุญเอื้อ ก็มักสอนคนในครอบครัว นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบเพื่อนฝูง” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

3.2.2 การสนับสนุนจากพรรคการเมือง

พรรคการเมืองที่สังกัดเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนฐานอำนาจของนักการเมือง หากพรรคเป็นที่รู้จักของประชาชน มีผลงานอย่างเป็นรูปธรรม มีบทบาททางการเมืองอย่างต่อเนื่อง และยาวนานก็สามารถทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและความเชื่อถือในพรรคการเมืองนั้น ดังนั้นนอกจากคุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองผู้นั้นที่ประชาชนให้การยอมรับแล้ว พรรคการเมืองก็เป็นปัจจัยสนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองของนักการเมืองผู้นั้นด้วย

สำหรับปัจจัยสนับสนุนด้านพรรคการเมืองจะเห็นได้ว่า พรรคที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นสมาชิก คือพรรคชาติไทย จนท่านได้ดำรงการเมืองแต่ก็ยังสนับสนุนให้บุตรชายทั้งสองคน เป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคที่สามารถดำรงความเป็นพรรคมาอย่างยาวนานต่อเนื่อง จนกระทั่ง ท่านบุญเอื้อ ได้ตัดสินใจดำรงการเมือง เพราะรู้จักคำว่า “พอ” แต่ก็ให้การสนับสนุนนายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ ในฐานะสมาชิกและ กรรมการบริหารพรรค เป็นเวลา 5 ปี เข้าดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสังกัดพรรคชาติไทยมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทุกครั้ง อาจจะทำให้พรรคชาติไทยมีบทบาททางการเมืองทั้งในฐานะพรรคฝ่ายค้านและพรรคฝ่ายรัฐบาล มาโดยตลอด ทั้งนี้ พลตรีบุญเอื้อ ๆ ก็ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคชาติไทย และยังได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติตามโควตาของพรรคชาติไทยอยู่เสมอ พรรคชาติไทยจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จัก พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการที่พรรคชาติไทยได้ทำงานในฐานะฝ่ายบริหารหลายครั้ง ส่วนมากเป็นการเข้าร่วมในรูปของรัฐบาลผสม และทุกครั้งพรรคชาติไทยทำหน้าที่ฝ่ายบริหารได้นำนโยบายพรรคมาใช้บริหารประเทศซึ่งสามารถทำได้ผล โดยเฉพาะการบริหารงานตามนโยบายด้านการพัฒนาชนบท ด้านสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านการแก้ปัญหาเกษตรกร และแก้ปัญหาปากท้องให้กับราษฎร การจัดสรรที่ทำกิน การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การจัดหาทุนเพื่อการเกษตร การส่งเสริมการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายพรรคชาติไทยนั้นเป็นนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบท

และเป็นเกษตรกรทำให้ โยบายพรรคเป็นที่ชื่นชอบและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดกลุ่มการเมืองของอำเภอบางปลาม้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นการสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ โดยจากการสัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ในประเด็นการก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ของอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จากพรรคการเมือง พลตรี บุญเอื้อ กล่าวว่า “พรรคการเมืองต้องสนับสนุนในเรื่องข้อมูล การช่วยประสานงานกับพวกเรา บางครั้งถ้ายังเป็นนักการเมืองใหม่ ๆ บารมียังไม่ มี มันก็ต้องอาศัยพรรคให้พรรคช่วย ให้ผู้หลักผู้ใหญ่ของพรรค กรรมการบริหารพรรค ช่วย ช่วยติดต่อประสานงาน ทำโน่น ทำนี่”

1.2 ช่วงเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง/ เข้าสังกัดพรรคการเมือง

1) บทบาทหน้าที่นักการเมือง

การที่นักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทในสภาเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการภายใต้กลไกภายในพรรคการเมืองที่ตนสังกัด ขอบเขตระบบและกลไกของรัฐสภา เช่น ข้อบังคับการประชุม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทำให้การทำหน้าที่ในสภา ไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้เต็มที่ และไม่สามารถแก้ไข ปัญหาและความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ทันทีและโดยตรง ไม่เพียงพอต่อความคาดหวังของประชาชน ที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือนักการเมือง ดังนั้น นักการเมืองจำเป็นต้องมีบทบาทนอกสภาควบคู่ไปด้วย บทบาทหน้าที่นักการเมือง ได้แก่ การไปร่วมงาน ประเพณี การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน การช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของนักการเมืองเพราะการให้ความสำคัญ และแสดงถึงความสนใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นการสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจต่อกันในระดับบุคคลต่อบุคคลและความผูกพันนี้ ทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ เชื่อถือศรัทธา นักการเมือง และประชาชนก็จะออกเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งตรงกับคำให้สัมภาษณ์ของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ที่กล่าวว่า “การที่ได้รับการเลือกตั้ง มัน ไม่มีฐานเสียงหรอก มันอยู่ที่การปฏิบัติของเรา ถ้าเราปฏิบัติดีถึงเวลาชาวบ้านเขาก็เลือกเรา ถ้าเราปฏิบัติไม่ดี ไม่ดูแลใกล้ชิดไม่เอาใจใส่เขา ไม่แก้ปัญหาให้เขา ไม่ติดตาม ไม่ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับเขามันก็ยาก เพราะฉะนั้นที่ผมทำมาก็คือเมื่อก่อนเป็นยังไง เดียวนี้ก็เป็นอย่างนั้น เสมอต้นเสมอปลาย กินอยู่กับประชาชนมาตลอด”

ดังนั้น พอสรุปได้ว่าการไปร่วมงานประเพณี การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน การช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จึงเป็นหน้าที่สำคัญของนักการเมือง และเป็นวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ได้อย่างเป็นรูปธรรม ในด้านบทบาทหน้าที่ของนักการเมือง ผลการวิจัย พบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองที่ได้ไป

ร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ ถ้าติดภารกิจก็จะให้ภรรยาหรือบุตร หรือทีมงานเข้าร่วมงานทุก ๆ ครั้ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ และมีทีมงานการจัดตารางการเตรียมแผนงานไปร่วมงานอย่างเป็นระบบโดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

นายสุจินต์ เอมสมบุญณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “งานประเพณีต่าง ๆ ท่านก็ไป ถ้าท่านไม่ไปท่านก็จัดคนไปแทน บางทีลูก ๆ ท่านก็แบ่งสายกันไป บางวันเกือบ ห้าสิบ หกสิบงาน ไม่น่าเชื่อ ตั้งแต่งานศพ งานแต่ง งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่มารวม ๆ กัน แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องขึ้นเวทีทุกงานนะ ไม่บ่น ไม่ทันหรือออก ต้องแบ่งสายกันไป” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “ท่านออกไปนะ ไม่ว่าจะป็นงานส่วนตัวของประชาชน งานประเพณีขององค์กรต่าง ๆ ต้องถือว่าท่านไปสม่ำเสมอเลย ทราบว่าท่านไม่เคยได้พักเลยนะ” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาหมอ กล่าวว่า “ การร่วมงานประเพณีเนี่ย ท่านร้อยเปอร์เซ็นต์เลย ท่านไม่เคยว่างเว้น กิจกรรมของชุมชนท่านไม่เคยขาด ไม่ว่าจะป็นงานบวช งานแต่ง งานศพ งานประเพณี วันตรุษสงกรานต์ ท่านเข้าถึงประชาชนมาก นี่คือหัวใจสำคัญที่ท่านเข้าถึงประชาชน” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นายสำราญ มยุรา ข้าราชการครูบ้านฉาง ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าท่านเข้าร่วมสม่ำเสมอ นะ ถ้ามีกิจกรรมหรือประเพณีอะไรก็โทรไปบอกท่าน ไม่ว่าจะงานส่วนตัว หรืองานหลวงท่านก็มาตลอด แต่ถ้าท่านมีภารกิจมีธุระ ท่านก็จะมีทีมงานไปร่วมกิจกรรมแทน ในนามของท่าน ผมว่าท่านจัดทีมงาน หรือจัดตารางการทำกิจกรรมแบบนี้ได้ดีมากเลย” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นางสุรีย์ ศรีบุญศรีดี เจ้าพนักงานดูแลสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา เขตอำเภอ บางปลาหมอ กล่าวว่า “ท่านไปร่วมงานตลอดเลยนะ ไม่ว่าจะป็นงานประเพณีอะไร ถ้าท่านคิดประชุมอะไรเนี่ย ท่านก็ให้ลูก ๆ ท่าน ไปแทน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

ส่วนเรื่องการลงพื้นที่รับฟังปัญหา และการช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน นั้น ท่านบุญเอื้อฯ ขยันลงพื้นที่รับฟังปัญหาของประชาชนเป็นประจำ แต่เนื่องจากในปัจจุบันท่านสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรงท่านมอบให้ นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ บุตรชาย 2 คน ของท่านลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน อยู่ตลอดเวลา และได้เปิดทำการพรรคชาติไทย หรือพรรคชาติไทยพัฒนาในปัจจุบัน ที่อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี ไว้เพื่อดำเนินการทางการเมืองและรับฟังปัญหาของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

ในปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะวันที่ท่านทราบปัญหาของประชาชน ท่านบุญเอื้อ ๆ จะเข้ามารับฟังและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ ๆ มีการลงพื้นที่รับฟังปัญหา และช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน อย่างเป็นระบบ และไม่เคยปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชนทุกคนที่เข้าพบ ซึ่งมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “การพบประชาชน บางที่ท่านจะนัดพบที่ละหมู่บ้าน ท่านจะจัดทำแผนการนัดไว้เลย หมู่ละประมาณ 1 ชั่วโมง เวียนไปเลย” (สัมภาษณ์: 7 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ก็คงเห็นชัดเจนนะเรื่องรับฟังปัญหาประชาชนว่าสำนักงานของท่านจะมีประชาชนไปให้ช่วยแก้ไขปัญหาอะไรต่างๆ ตลอดเวลาและที่ท่านก็เป็นนักการเมืองที่บริหารเวลาได้เก่งมาก เพราะว่านอกจากจะประจำอยู่สำนักงานเพื่อรับฟังปัญหาแล้ว ก็ยังออกไปเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

นายนน วงษ์ศรีเฟือก กำนันตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านลงพื้นที่ตลอดเวลา หมายถึงว่าท่านให้ความสนใจประชาชน เพราะพื้นที่อำเภอบางปลาม้า ถือว่าแคบมาก ในหนึ่งวันเดินทางไปได้เกือบทั่วพื้นที่ ชาวบ้านถ้ามีงาน และถ้าท่านรู้ท่านไปด้วยตัวเอง ยกเว้นว่าถ้าท่านไม่อยู่ในพื้นที่ครอบครัวท่านก็จะไปแทนท่าน” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ ๆ เป็นคนใกล้ชิดประชาชน ท่านลงพื้นที่เป็นประจำ โดยเฉพาะพื้นที่ใดหากมีปัญหา ท่านรีบลงไปด้วยตนเองทันที อันนี้แหละเป็นเสน่ห์ของท่าน เพราะการลงพื้นที่จะได้รับทราบปัญหาของประชาชน และก็จะได้ช่วยแก้ไขปัญหาก็กับพี่น้องประชาชนได้ จึงเป็นเสน่ห์ ทำให้ได้รับเลือกตั้งทุกครั้ง ๆ เพราะเมื่อท่านได้รับเลือกตั้งแล้วก็ไม่ได้อบายไป ยังกลับมารับปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนมาโดยตลอด” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าที่ท่านบุญเอื้อ อยู่ได้ทุกวันนี้ เพราะการลงพื้นที่พบปะประชาชน ในการลงพื้นที่พบปะประชาชนทำให้เรารับรู้ปัญหา ไม่ว่าจะเจอชาวบ้านตามงานบวชงานแต่งก็จะรับรู้ปัญหา แล้วก็อีกส่วนหนึ่งท่านมีสำนักงาน เวลาคนมีปัญหา ก็จะเข้าไปหาท่าน ทำให้ชื่อของท่านติดอยู่ในใจประชาชนอยู่ตลอด และท่านก็ลงพื้นที่สม่ำเสมอ” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราชวงศ์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านลงพื้นที่ได้มาก ยกตัวอย่างนิดหนึ่ง อย่างที่ตำบลไผ่กองดิน ชาวบ้านมีปัญหาทางน้ำ ไหลไม่สะดวก มี

ฝักปอดขวางทางน้ำ ท่านรีบประสานนำรถแบล็คโฮว์ นำเรือตัดฝักมาดำเนินการทันที เพื่อป้องกันไม่ให้ น้ำท่วมนาข้าว และการสัญจรทางเรือสะดวก ไม่ว่าท่านจะรู้เวลาไหนท่านก็จะไปเลย ท่านจะไปถาม ไถ่คฤกคณิ และช่วยแก้ปัญหาให้ เหมือนกับท่านยืนอยู่เคียงข้างประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ไม่เคยทอดทิ้งเลย” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

ในด้านการบริหารพรรคชาติไทยพัฒนา ท่านบุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นอย่างมาก ในฐานะที่มีอาวุโสทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรค และรองหัวหน้าพรรค อีกทั้งนายบรรหาร ยังคงให้ความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องต่าง ๆ ทำให้พลตรีบุญเฮื้อ ๆ มีบทบาทในการบริหารพรรค การกำหนดนโยบายพรรค การกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรค การมีบทบาทตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ในพรรค เช่น การตัดสินใจเข้าร่วมรัฐบาล เป็นต้น

ผลการวิจัยที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร และกฏข้อบังคับของพรรคชาติไทย ทำให้ทราบถึงฐานอำนาจที่เกิดจาก ตำแหน่งของกรรมการบริหารพรรค และรองหัวหน้าพรรค โดยผู้วิจัยพบว่าการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรค และเป็นรองหัวหน้าพรรคชาติไทย ทำให้มีอำนาจในการบริหารพรรค การกำหนดนโยบายพรรค การมีบทบาทในการจัดสรรผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรค การกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรค โดยบทบาทหน้าที่ของกรรมการบริหารพรรคที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคชาติไทย พ.ศ. 2551 ระบุไว้ในข้อ 18 คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรค และสาขาพรรค และการทำบัญชีตามที่กฎหมายพรรคการเมืองกำหนด ซึ่งรวมทั้งอำนาจหน้าที่ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ควบคุมไม่ให้สมาชิกพรรคกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมายระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง แต่งตั้ง เปลี่ยนแปลงกรรมการคณะต่าง ๆ ผู้ช่วยเหรียญพรรค รองโฆษกพรรค กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสาขาพรรคและการหาสมาชิก วางแผนงานเลือกตั้ง วางระเบียบงานบริหารพรรค วางระเบียบวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พรรค ตลอดจนหลักการให้ความดีความชอบและสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ ควบคุมการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของพรรค มอบหมายงาน ให้กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติกระทำกิจการอื่นตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนด เป็นต้น

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวทำให้ พลตรีบุญเฮื้อ ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของพรรคในทุก ๆ เรื่อง อีกทั้งการเป็นตัวแทนของพรรคในการประสานงานกับพรรคอื่นๆ ก็เป็นบทบาทที่สร้างเสริมอำนาจทางการเมืองได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้รับคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกันว่าจากการที่ พลตรีบุญเฮื้อ ๆ

มีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรค และเป็นรองหัวหน้าพรรค ต้องมีบทบาทการบริหารพรรค มาก โดยมีรายละเอียดที่จากคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายบรรเจ็ด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาหมอ กล่าวว่า “การที่ท่านเป็น กรรมการบริหารพรรค เป็นรองหัวหน้าพรรค ก็ต้องมีส่วนในการกำหนดนโยบายพรรค การ พิจารณาคงสมักร และเรื่องอะไรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพรรคมากพอสมควร” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นายนน วงศ์ศรีเผือก กำนันตำบลไถกองดิน กล่าวว่า “ผมว่าท่านมีบทบาทใน พรรคเป็นอย่างมากนะ เพราะตำแหน่งท่านเป็นถึงรองหัวหน้าและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิก พรรค ซึ่งเราจะเห็นว่าถ้าพรรคชาติไทย ร่วมรัฐบาลที่ไรท่านก็ได้เป็นรัฐมนตรีทุกครั้ง อาจจะเป็น ในฐานะกรรมการบริหารพรรค และในฐานะที่คนในพรรคให้ความเคารพนับถือ ส่วนบทบาทการ ตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมรัฐบาล การแก้ไขรัฐธรรมนูญ จะเห็นได้ว่า พลตรีบุญเอื้อ จะมีบทบาทมาก” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านมี บทบาทมาก เพราะเป็นรองหัวหน้าพรรค และท่านเป็นคนกำหนดนโยบายพรรคด้วยนะ และเป็น คนที่ไปประสานงานกับพรรคร่วมรัฐบาลต่าง ๆ แล้วเวลาการลงสมัครรับเลือกตั้งต่าง ๆ ท่าน บุญเอื้อ ๆ จะเป็นคนพิจารณาจะมีบทบาทสำคัญคนหนึ่งในพรรค ในเรื่องการประสานต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เข้าร่วมรัฐบาล หรือไม่เข้าร่วมรัฐบาล ท่านบรรหาร จะมอบท่านบุญเอื้อ เป็นคนประสานงาน กับพรรคร่วมรัฐบาล และตัดสินใจ” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านเป็น ถึงรองหัวหน้าพรรคมีบทบาทและเป็นคนประสานงานกับพรรคร่วมรัฐบาล และแกก็เป็นคนร่วม ร่างนโยบายพรรคด้วยนะ” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอสมบุญรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ใน บทบาทการบริหารพรรค ของท่านเนี่ย ผมคงทราบไม่ลึกซึ้ง ผมว่าท่านมีส่วนนะ จากการที่ท่านเป็น กรรมการบริหารพรรค เป็นรองหัวหน้าพรรคด้วย” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “จาก เท่าที่ติดตามดู ท่านบรรหาร ก็จะทำให้เปิดโอกาสให้ท่านแสดงความสามารถ รวมไปถึงการกำหนด นโยบายพรรคด้วยนะ” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

จากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ที่กำหนดไว้ใน ข้างต้น ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งมีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรค มีฐานอำนาจ ทางการเมือง ภายในพรรคชาติไทยเป็นอย่างมาก และการเป็นรองหัวหน้าพรรค ทำให้บทบาท

หน้าที่ของ พลตรีบุญเอื้อ ๆ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และสามารถนำบทบาทหน้าที่ดังกล่าว มาใช้ เป็นวิธีในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง การเข้าสังกัดพรรค ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ข้อสรุปรายละเอียดเพื่อประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

นายกำพล จรุงกิจกุล กล่าวว่า “การทำงานกับพรรคการเมือง ท่านเริ่มต้นที่ พรรคประชาธิปัตย์ร่วมทำงานกับพรรคชาติไทย ตั้งแต่ยุคก่อตั้งพรรคในปี 2519 จนได้เป็นรอง หัวหน้าพรรค และเมื่อเข้าสังกัดพรรคการเมืองมีโอกาสมากกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ และสามารถ แสดงออกในตำแหน่งทางสังคมได้เต็มที่” (สัมภาษณ์: 9 มีนาคม 2554)

นายสุเวท จรุงกิจกุล กล่าวว่า “โดยท่านเป็นผู้ชักนำ ๆ ผนฯ บรรหาร ศิลปอาชา เข้าสู่การเมืองและมีการตั้งพรรคการเมือง “พรรคชาติไทย” ประมาณปี พ.ศ. 2518” (สัมภาษณ์: 7 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวิเศษชัย กล่าวว่า “เริ่มจาก พลตรี กวาง อกัยวงศ์ ให้คนมาติดต่อ เข้าพรรคประชาธิปัตย์ หลังจากนั้น พลตรีสง่า กิตติขจร ติดต่อทาบทามให้ร่วมสังกัดพรรค สหประชาไทยต่อมาในปี 2517 รัฐบาลกำหนดให้พรรคการเมืองจดทะเบียนก่อตั้งพรรค ซึ่งท่าน บุญเอื้อ ๆ ได้ลงสมัครนามพรรคธรรมสังคม ต่อมา 2519 ท่านบุญเอื้อ ๆ ได้ชักชวน ๆ ผนฯ บรรหาร ศิลปอาชา เข้ามาลงสมัครรับเลือกตั้ง เห็นว่า คุณบรรหาร ๆ เป็นบุคคลที่มีความสามารถ ทุ่มเทศชีวิต อุทิศทุกอย่าง ได้สร้างสาธารณสมบัติให้จังหวัดสุพรรณบุรีมากมาย ในสังกัดพรรคชาติไทย และ ทำให้คุณบรรหาร ๆ ประสบความสำเร็จทางการเมืองสูงสุด หลังจากนั้นลงสมัครในสังกัด พรรคชาติไทยตลอดมา จนปี 2539 ได้ดำรงการเมือง หลังจากรัฐบาลได้ประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2539 หลังจากที่พรรคฝ่ายค้านได้เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ และพรรคร่วมรัฐบาลได้ยื่น ข้อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออก “ (สัมภาษณ์ :11 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ ๆ เป็นบุคคลที่มีความสามารถ และความซื่อสัตย์ หัวหน้าพรรคหลายท่าน จึงให้ความสนใจที่เชิญท่านบุญเอื้อ ๆ เข้าร่วมสังกัด พรรค แต่ก่อนที่จะตัดสินใจสังกัดพรรค ท่านบุญเอื้อ ๆ จะพิจารณาถึงนโยบายพรรค” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราชวงศ์ กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ ๆ มีความรู้ ความสามารถและมีความตั้งใจเสียสละช่วยเหลือชาวบ้าน ร่วมทำงานทางการเมือง เพื่อช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ เพื่อ จะได้มีโอกาสเสนอโครงการช่วยปัญหาความเดือดร้อน ก่อนที่จะสังกัดพรรคใด ท่านพิจารณาถึง นโยบายพรรคแน่นอน และความพร้อมของผู้บริหาร” (สัมภาษณ์: 9 มีนาคม 2554)

อีกทั้งจากการสัมภาษณ์ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “การสังกัดพรรคการเมือง เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มคน เพื่อกระทำกิจกรรมร่วมกันโดยมีเป้าหมายที่จะเข้าไปมีบทบาทในทางการเมืองทั้งในแง่ของการกำหนดนโยบาย การบังคับใช้นโยบายการบริหารประเทศ และควบคุมการกำหนดนโยบาย และบังคับใช้กรณีเป็นพรรคฝ่ายค้าน” หากได้เข้าร่วมเป็นรัฐบาล สามารถนำเอานโยบายของพรรคที่ได้รับความเห็นชอบจากประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชน และเป็นการช่วยประชาชนในการตัดสินใจโดยอาศัยนโยบายผลงาน และบทบาทในการปฏิบัติงานทางการเมือง เพราะประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกนโยบายที่ตนเองพอใจ ซึ่งได้มีตัวแทนพรรคต่าง ๆ ได้มาชักชวนร่วมสังกัดพรรค ซึ่งก่อนที่จะตัดสินใจได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนส่วนใหญ่ และเมื่อคุณบรรหารฯ เข้าสู่การเมือง จึงได้ร่วมสังกัดพรรคชาติไทยตลอดมา”

จากการรวบรวมในประเด็นการเข้าสังกัดพรรคของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พอสรุปได้ว่า “พลตรีบุญเอื้อ ฯ สังกัดพรรคใด ท่านบุญเอื้อ ฯ จะพิจารณาถึงผู้บริหารพรรค นโยบายพรรคและแต่ละพรรคจะส่งตัวแทนพรรคเข้ามาเชิญร่วมสังกัดพรรค โดยเริ่มแรกเข้าสู่พรรคประชาธิปัตย์ พรรคสหประชาไทย พรรคธรรมสังคม และยังคงสมัครในสังกัดพรรคชาติไทย ก็ยังได้รับเลือกตั้ง และปี 2523 พลตรี บุญเอื้อ ฯ ได้รับแต่งตั้งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต่อมา 2524 ได้รับพระบรมราชโองการให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ 2540:22,32,33”

จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้มีตัวแทนพรรคเชิญเข้าร่วมสังกัดพรรค เพราะเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ ฯ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถได้รับความนิยมนับถือจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี และก่อนที่จะตัดสินใจสังกัดพรรคใด จะคำนึงถึงนโยบาย และผู้บริหารพรรค พร้อมทั้งนโยบายของพรรคตรงตามความต้องการของประชาชนทำให้ได้รับความนิยมนับถือจากประชาชนเป็นอย่างดี ประกอบกับท่านมีความคิดที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน และพัฒนาประชาชนที่ล้าหลังให้ทันต่อเหตุการณ์ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชน เมื่อเข้าสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนได้มากยิ่งขึ้นโดยเสนอนโยบายที่ประชาชนต้องการ

จะเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ฯ พยายามเข้าไปมุ่งสู่กระบวนการทางการเมือง และมีบทบาททางการเมือง ซึ่งถือว่าการแสดงออกของตัวบุคคลผู้เป็นสมาชิกของระบบการเมืองหรือการปฏิบัติที่ทำสืบกันต่อมาของผู้มีหน้าที่ผูกพันกับตำแหน่งในระบบการเมือง เช่น สส. มีหน้าที่ออกกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ดำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นฝ่ายปฏิบัติ การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นการแสดงออกถึงการใช้อำนาจปกครอง

1.3 การสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการเก็บข้อมูล โดยการสังเกตการณ์ ทั้งแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม และจากคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบถึง ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่เป็นผลมาจากการดำเนินการทางการเมืองและการนำความเจริญสู่ท้องถิ่น รวมถึงความมีชื่อเสียงของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ที่มีชื่อเสียงทางการเมืองในระดับชาติ ทำให้ประชาชน นักการเมืองท้องถิ่น และข้าราชการในพื้นที่ให้การยอมรับ ซึ่งไม่เฉพาะการยอมรับบทบาททางการเมืองเท่านั้น แต่ยอมรับในตัวของ พลตรีบุญเอื้อ ๆ เองด้วย และจากการเก็บข้อมูล ทำให้ทราบถึงฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ ของพลตรี บุญเอื้อ ๆ ที่มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลาง แต่ความสำเร็จทางการเมืองก็ไม่ได้ ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ๆ ใช้ฐานอำนาจของตน เข้ามายุ่งเกี่ยวกับกิจการของการประกอบอาชีพแพทย์ รักษาคนไข้ที่คลินิก และประกอบธุรกิจโรงสี ข้าวสารแต่อย่างใด จากการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบถึงฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ซึ่งฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ สามารถช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ ให้มีความเจริญก้าวหน้า และสามารถช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ รวมทั้ง พลตรีบุญเอื้อ ๆ ได้รับการยอมรับจากนักการเมืองอื่น ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ และการมีบทบาทชี้แนะแนวคิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในทางการเมือง โดยสามารถแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1.3.1 ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีฐานอำนาจทางสังคมวัฒนธรรม อำเภอ บางปลาม้า ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างมาก และได้รับการยอมรับจากประชาชน นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะอำเภอบางปลาม้า ไม่ว่าจะเพราะปัจจัยส่วนบุคคลของพลตรีบุญเอื้อ ๆ เอง เช่น การเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีวาทศิลป์ในการพูดจาปราศรัย ในที่สาธารณะ และมีความเป็นกันเอง เป็นนักการเมืองที่ประชาชนสามารถเข้าพบง่าย ทำดีคิดดี และการแสดงบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่โดดเด่น และการมีโอกาสดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น ประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรี สมาชิกสภานิติบัญญัติ พลตรีบุญเอื้อ ๆ สามารถผลักดันงบประมาณจากกระทรวงต่าง ๆ มาพัฒนาความเจริญ สู่ท้องถิ่น ได้เป็นอย่างมาก แต่ก็ไปแบบสมเหตุสมผล ไม่ได้มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด หรือพัฒนาเฉพาะสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังมีการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชน โดยผ่าน โครงการอบรมสัมมนาต่าง ๆ ของหน่วยงานท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นบุคคลอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเป็นกันเอง มีไหวพริบดี ในการแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อน มีความเป็นกันเอง ไม่ว่าจะงานศพ งานบวช และงานรื่นเริงต่าง ๆ หากท่านรู้ ท่านก็มักจะไปร่วมงานเป็นประจำเสมอ

1) การนำความเจริญสู่ท้องถิ่น

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถผลักดันงบประมาณ และนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากพอสมควร เนื่องจาก พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงมากในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และมีชื่อเสียงในระดับต้น ๆ ที่ทุกคนในประเทศรู้จัก เพราะมีอาวุโสทางการเมือง ตลอดจนพลตรี บุญเอื้อฯ เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งเคยเป็นรัฐมนตรี และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ทำให้มีฐานอำนาจทางการเมืองในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาพื้นที่ในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โดยการผลักดันงบประมาณเข้ามาดำเนินการก่อสร้าง เช่น การก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางลาดยาง ระบบประปาหมู่บ้านการสร้างสะพาน เป็นต้น ซึ่ง พลตรี บุญเอื้อ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงานกับนักการเมืองต่าง ๆ และมีชื่อเสียงบารมี จึงมีฐานอำนาจทางการเมืองเพียงพอ ในการผลักดันงบประมาณจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น โดยของงบประมาณผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี และหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานการเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานชลประทานในจังหวัดสุพรรณบุรี และพื้นที่ใกล้เคียง แต่การพัฒนาความเจริญในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี หรือการนำความเจริญสู่ท้องถิ่น ก็ไม่ได้เป็นไปแบบก้าวกระโดด หรือไม่ได้พัฒนาเฉพาะในช่วงที่ พลตรี บุญเอื้อฯ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น แต่จะเป็นไปในรูปแบบการดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าโครงการใดได้รับเสียงตอบรับจากประชาชนก็จะมีพัฒนาอย่างต่อเนื่องเรื่อย ๆ หรือถ้าโครงการใดทำแล้วไม่ได้ผล ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาประชาชนได้ ก็จะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโครงการนั้น ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนตามความต้องการของประชาชน จึงสรุปได้ว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จะเน้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามความต้องการของประชาชนเอง และการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยไม่ได้ผลักดันงบประมาณมาเพื่อนำความเจริญสู่ท้องถิ่นแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งหัวใจสำคัญของการพัฒนาตามแนวคิด ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั่นคือ “การพัฒนาคน” และคนเป็นทุก ๆ สิ่ง ในการพัฒนา ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่กล่าวว่า

“การจะพัฒนาจังหวัดได้นั้น หัวใจสำคัญต้องพัฒนาคนให้ได้ก่อน คนเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวง ถ้าพัฒนาคนไม่ได้มันก็เป็นเรื่องยากที่จะพัฒนาอย่างอื่น เพราะฉะนั้น หัวใจสำคัญคือการพัฒนาคน ผมจึงมุ่งเน้นในเรื่องของการสร้างองค์ความรู้ การสร้างโอกาสให้เข้าถึงระบบการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ ให้กับคนสุพรรณบุรี มากที่สุด จะเห็นได้ว่าในแต่ละปี ๆ ผมจะมีโครงการเปิดโลกทัศน์และสร้างองค์ความรู้ให้กับคนมาโดยตลอด เดี่ยวจัดอบรมโน้มน้าวจิตสำนึก เพราะผมถือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญคือการพัฒนาคน คนเป็นพื้นฐานในการพัฒนาของทั้งสิ่ง ทั้งปวง ถ้าสร้างคนได้ เขามีปัญญา เขาจะช่วยให้เราคิด การจะสร้างอะไร อย่าไปคิดว่าเราอยากจะทำโน้น อยากจะทำนี่ เราต้องดูความต้องการของเขาว่าสร้างไปแล้วเขาต้องการไหม สร้างไปแล้วแก้ปัญหาให้เขาได้ไหม สร้างไปแล้วสมประโยชน์กับเขาไหม เราต้องโฟกัสภาพมุมสูงอย่างนี้ เราอย่าไปคิดเอง เออเอง ทำไม่ได้ เมื่อเขามีปัญญาเขาก็จะรู้ว่าเขาต้องการอย่างไร”

จากคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นการนำความเจริญสู่ท้องถิ่น โดยมีการตอบคำถามที่แตกต่างกันไป 3 ประเด็นหลัก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนา และนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มากในทุกด้าน ทั้งในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และเรื่องการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นมีความเห็นว่า “มีการพัฒนาเป็นอย่างมาก” ส่วนกลุ่มข้าราชการในพื้นที่ ก็จะทำให้ความเห็นในเรื่อง “วิธีการดึงงบประมาณที่จะเข้ามาทำการพัฒนา” ส่วนกลุ่มภาคประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นบางราย มีความเห็นแตกต่างออกไป คือเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นำงบประมาณมาพัฒนาในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แบบค่อยเป็นค่อยไป มากแต่ไม่มากที่สุด และ “มีการพัฒนาแบบสมเหตุสมผล จะทำเฉพาะที่ประชาชนร้องขอ” ซึ่งกลุ่มหลังจะมีความเห็นสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อฯ ที่พอสรุปได้ว่าจะทำในสิ่งที่เป็นการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน และสิ่งที่ประชาชนร้องขอ โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบว่า “มีการพัฒนาเป็นอย่างมาก” มีดังต่อไปนี้

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำ กล่าวว่า “ท่านเคยอยู่ในคณะรัฐบาลและดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ท่านสามารถผลักดัน งบประมาณเพื่อเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มาก ทั้งในเรื่องของโรงเรียน ในเรื่องสาธารณูปโภค และสำนักงานสาธารณสุขชุมชน เช่น ผลักดันงบประมาณในการสนับสนุนการศึกษา โรงเรียนต่าง ๆ เพราะฉะนั้นจึงทำให้ชาวบ้านพึงพอใจ และการสนับสนุน

สุขอนามัยตำบลทุกแห่ง พร้อมให้ความรู้ชาวบ้านในการยอมรับรักษาสุขภาพตามหลักสากล” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายก้าพล จรุงกิจกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าท่านนำความเจริญมาสู่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากนะ เพราะไม่ว่าผมจะไปไหนถ้าบอกว่ายู่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี คนก็จะรู้จักคนที่ชื่อ พลตรี บุญเอื้อ ๗ ทั้งนั้น พอตรงนี้มันก็แสดงให้เห็นว่าถ้าท่านคิดจะทำอะไรก็แล้วแต่มันก็จะดึงงบประมาณในการพัฒนาได้ง่ายกว่า” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “การนำความเจริญสู่ท้องถิ่น ผมว่าก็เยอะนะ ทั่วไป ทุกตำบล โดยเฉพาะครอบคลุมทั้งอำเภอบางปลาม้า ท่านให้ความสนใจและพัฒนาทุกตำบล” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ท่านเป็นคนนำความเจริญมาให้อำเภอบางปลาม้า มากมาย ผมว่าเจริญผิดหูผิดตาเลยนะ เพราะไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา ถนนหนทาง การสร้างสุขศาลา เพื่อรักษาผู้ป่วย และมีชื่อเสียงด้านการรักษาคนไข้ เพื่อนผมที่อยู่อยุธยา ยังบอกว่าการรักษาคนไข้การดูแลและคนไข้ให้การยอมรับความเมตตาและรักษาคนไข้มีชื่อเสียงกระฉ่อน นั่นมันแสดงให้เห็นว่าแกเป็นผู้ที่ทำความเจริญให้กับอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอสมสมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านเป็นบุคคลที่นำความเจริญมาให้ตำบลไผ่กองดิน ซึ่งสมัยก่อนเดินทางด้วยความยากลำบาก ถนนหนทางเป็นดิน โคลนหลุม ๆ บ่อ ๆ และประชาชนตำบลสาตี ตำบลองครักษ์ ต้องเดินทางมาจับจ่ายใช้สอยกันที่ตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน ท่านจึงหางบประมาณพัฒนาสร้างถนนลาดยางทำให้ประชาชนทั้ง 3 ตำบลมีถนนมีการคมนาคมใช้อย่างสะดวกและปลอดภัย” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า “พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีวิธีการดึงงบประมาณที่จะเข้ามาทำการพัฒนา” มีดังต่อไปนี้

นายสุรินทร์ อัยราวงศ์ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน “ผมว่าท่านมีวิธีการผลักดันงบประมาณลงมาที่อำเภอบางปลาม้าและผมคิดว่าท่านทำให้ท้องถิ่นอำเภอบางปลาม้า เจริญขึ้นเยอะนะไม่ว่าจะถนนหนทาง สาธารณูปโภค จะสังเกตว่าเราเดี๋ยวนี้เราไปตามเส้นทางถนนลูกรัง เป็นหลุมเป็นบ่อ เมื่อก่อนนี่ก็ลำบากนะ ตอนนี่ก็ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านมีส่วนในการนำความเจริญสู่ท้องถิ่น เพราะจากฐานอำนาจของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่เราได้รับรู้และสัมผัส ตั้งแต่ตอนที่เข้ามาทำงานอยู่ที่นี่เป็นผู้ใหญ่บ้านหลายสมัย คิดว่าท่านมีฐานอำนาจที่แน่น ท่านสามารถที่จะขอขบประมาณเอามาพัฒนาท้องถิ่นได้มาก อาจจะเป็นเพราะว่าท่านรู้ และมีวิธีการขอขบประมาณ ว่าการขอขบประมาณอย่างไรถึงจะสำเร็จ” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

นายณน วงษ์ศรีเฟือก กำนันตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ท่านมีวิธีการผลักดันขบประมาณเข้าพัฒนาเขตอำเภอบางปลาม้า ทำให้ในปัจจุบันมีถนนหนทางเจริญ มีส่วนนำความเจริญสู่ท้องถิ่น” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า “มีการพัฒนาแบบ สมเหตุสมผลเฉพาะที่ประชาชนร้องขอ” มีดังต่อไปนี้

นายสำราญ มยุรา อดีตอาจารย์ กล่าวว่า “ผมว่าท่านเป็นห่วงคนอำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีมาก ขบประมาณต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นโครงสร้างพื้นฐาน เกี่ยวกับ ถนนหนทาง น้ำอุปโภคบริโภค ท่านทำเต็มที่อยู่แล้ว โดยเฉพาะการสนับสนุนผลักดันขบประมาณต่าง ๆ ทุกภาคส่วนที่เราร้องขอไป ไม่มีเลยที่ไม่ได้รับการตอบรับ ซึ่งท่านก็ให้อย่างสมเหตุสมผล โดยที่ท่านฟังเสียงประชาชนมากกว่า ” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “การนำความเจริญสู่ท้องถิ่น ท่านทำได้มาก แต่ไม่มากถึงที่สุด ท่านทำแบบมีเหตุผล พูดภาษาชาวบ้าน เหมือนกับว่าท่านพัฒนาแบบยั่งยืน เหมือนกับพัฒนาต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ไม่ใช่ทำแล้วหยุดเหมือนไฟไหม้ฟาง เหมือนกับว่าพัฒนาอะไรไปแล้วก็ติดตามอยู่ตลอด เหมือนสะพาน โกงแดง ที่ป่าโมก ท่านรับปากแล้วท่านก็ผลักดันงบมาสร้างจนได้ ท่านไม่เคยทิ้ง” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

2) การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการที่ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นชาวอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มาตั้งแต่กำเนิด และเริ่มเล่นการเมืองเข้าสมัครเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรีมา 3 สมัย และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายสมัย ตลอดจนเป็นรัฐมนตรี ในหลายรัฐบาล ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองได้เป็นอย่างมาก ตั้งแต่ความมีชื่อเสียงในท้องถิ่นอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จนถึงความมีชื่อเสียงในระดับชาติ โดยเฉพาะจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น จากการเก็บข้อมูล และจากการที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีมาเป็นเวลานาน ได้ทราบถึงความมีชื่อเสียงของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่เกิดจากบุคลิกภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน

สามารถเข้ากับคนได้ทุกระดับ และเป็นไปโดยธรรมชาติ ซึ่งไม่ได้มีชื่อเสียงเฉพาะบทบาทการ
 ดำเนินการทางการเมืองเท่านั้น ซึ่งความมีชื่อเสียง ในความเป็นนักการเมืองก็ไม่ได้แตกต่างกับคน
 อื่น ๆ จะแตกต่างกันตรงที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีชื่อเสียงทางสังคม เป็นผลมาจากการ
 ลงพื้นที่ และร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ เป็นกันเอง กับประชาชน ไม่ใช่มีชื่อเสียงทางด้าน
 ฐานะความร่ำรวย และก็ไม่ใช่มียศชื่อเสียงทางด้านเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น เช่น นักการเมืองบาง
 จังหวัด แต่ความมีชื่อเสียงของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ เกิดจากการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
 ให้ชาวบ้าน และได้รับความยอมรับว่าดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามระบบ และกฎเกณฑ์
 นอกจากจะมีชื่อเสียงเพราะเป็นนักการเมืองแล้ว ในฐานด้านสังคม วัฒนธรรม ยังมีชื่อเสียงเป็นที่
 รู้จัก และได้รับการยอมรับจาก ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย แม้กระทั่งผู้ที่ไม่ได้มีความรู้ทางการเมือง
 เช่น เด็กอนุบาล คนแก่ชรา ก็รู้จัก พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และให้การยอมรับ โดยผ่าน
 กิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดงานวันเด็ก การจัดรดน้ำดำหัว ผู้เฒ่า ผู้แก่ชรา การจัดงานแข่งขัน
 กีฬาต้านยาเสพติด เป็นต้น จากคำสัมภาษณ์ของ นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัด
 สุพรรณบุรี เขต 2 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ผมว่าชื่อของคุณพ่อ เด็กตั้งแต่
 เกิดมาก็รู้แล้ว เพราะว่าคุณพ่อจะให้การดูแลตั้งแต่เด็กอนุบาล ไม่ว่าจะเป็กระเป๋าคืออะไร ๆ ที่
 เกี่ยวกับเด็ก เช่น จัดงานวันเด็ก และคุณพ่อก็ดูแลคนแก่ คนชรา ด้วยนะ เอาโดยสรุปก็คือ ไม่ว่าจะ
 ลูกเล็กเด็กแดง ผู้เฒ่า ผู้แก่ รู้จักแห่หมด” และคำสัมภาษณ์ของ นายนน วงษ์ศรีเผือก กำนันตำบล
 ฝៃกองดิน กล่าวว่า “ไม่ว่าจะเด็ก ผู้ใหญ่บ้าน จะรู้จัก ท่านพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ กัน
 ทั้งนั้น คนทั้งอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งผู้นำท้องถิ่นให้การยอมรับ ไม่ว่าจะเป็
 ในเรื่องการพัฒนา ในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า การทำกิจกรรมวันเด็ก การดูแลคนแก่ชรา “

แม้กระทั่งกลุ่มข้าราชการ ที่เป็นกลุ่มไม่ค่อยยอมรับการใช้อิทธิพลของ
 นักการเมืองมากนัก ก็ให้ความยอมรับพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่เล่นการเมืองตามระบบ
 โดยไม่ใช่อำนาจอิทธิพล แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ เช่นคำสัมภาษณ์ของนายสุจินต์
 เอมสมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลฝៃกองดิน ที่กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ ไม่ได้มีชื่อเสียงไปในทาง
 ผู้ที่มีอิทธิพลเลย แต่มีชื่อเสียงเรื่องทีแกเป็นนักการเมืองที่เล่นการเมืองโดยระบบ ตามกฎเกณฑ์
 กฎระเบียบของสังคม เป็นที่ยอมรับ ไม่ได้สร้างชื่อเสียงโดยการใช้อิทธิพล และไม่เคยมีอิทธิพลที่
 จะไปแสดงความยิ่งใหญ่อะไรสักครั้งหนึ่งเลย”

อีกทั้งความมีชื่อเสียงในด้านการช่วยเหลือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น จากการ
 ตั้งกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน ทำให้กลุ่มสตรีแม่บ้าน ให้การยอมรับเป็นอย่างมาก เช่น คำสัมภาษณ์
 ของ

นางสุรีย์ ศรีบุญยดี เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานพรรคชาติไทย เขตอำเภอ บางปลาหมี่ กล่าวว่า “คนอำเภอบางปลาหมี่รู้จัก พลตรีบุญเอื้อ เยอะนะ เพราะท่านเป็น ส.ส. เหมือนกับไปจังหวัดอ่างทองคนรู้จัก นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ยิ่งไง ยิ่งนั่นแหละ ถ้าถามคน บางปลาหมี่ว่ารู้จักบุญเอื้อมั๊ย คนบางปลาหมี่ก็คงหมายถึง บุญเอื้อเดี๋ยวนั้นแหละ เพราะท่าน ช่วยเหลือพวกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และท่านตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และท่านก็ดูแล อ.ส.ม. มาโดยตลอด ทำให้คนรู้จักท่านหมด โดยเฉพาะกลุ่มสตรี แม่บ้าน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “คนในพื้นที่ อำเภอบางปลาหมี่ จะรู้จักท่านค่อนข้างเยอะมาก เพราะท่านสนับสนุนในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มสินค้า OTOP ของตำบลองค์กรฯ ตำบลบ้านแหลม ทำเครื่องเบญจรงค์ กลุ่มจักรสานตำบล วังน้ำเย็น เพราะเป็นอาชีพที่สามารถดูแลชาวบ้านจากการว่างทำนา เป็นเสริมอาชีพทำให้มีรายได้ เข้าหมู่บ้าน จะสนใจวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินการบ้าง

จากบทบาททางการเมืองในฐานะนักการเมือง และบทบาทในด้านสังคม ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการดำเนินงานผ่านโครงการต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในอำเภอ บางปลาหมี่ รู้จัก พลตรีบุญเอื้อฯ เป็นอย่างดี จนอาจกล่าวได้ว่า ถ้ารู้จักอำเภอบางปลาหมี่ ต้องรู้จัก คนชื่อ “บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” โดยมีคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่า ชื่อเสียงในอำเภอบางปลาหมี่ ของท่านเต็มร้อยเหมือนกันนะ ไม่มีหย่อมหญ้าไหน ในอำเภอบางปลา หมี่ ที่ไม่รู้จักท่าน รวมถึงระดับชาติด้วย ส.ส. ทุกพรรค ทุกภาค ถ้าเข้ามาอำเภอบางปลาหมี่จะนึกถึง ท่านบุญเอื้อฯ” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “คิดว่าชื่อเสียงของท่านอยู่ในหัวใจคนบางปลาหมี่ตลอด แม้แต่เด็กอายุสี่ขวบ ที่เคยสัมผัสมาตามเด็ก ว่าอายุเท่าไร เด็กบอกว่าอายุสี่ขวบ จะเข้าไปกอดท่านบุญเอื้อ และรู้จักชื่อท่านบุญเอื้อ หมดเลยนี้ แค่เด็กอนุบาลนะ แต่ต้องบอกว่า ถ้าคนในอำเภอบางปลาหมี่ ถ้าบอกว่าชื่อท่านบุญเอื้อ ไม่ต้องบอก นามสกุลหรือคณะทุกคนก็จะเข้าใจว่าเป็น บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เพราะคนชื่อบุญเอื้อ มีเยอะนะ แต่คนชื่อบุญเอื้อ ในความหมายของคนบางปลาหมี่มีบุญเอื้อฯ เดียว คือ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิจิต กำนันตำบลบางปลาหมี่ กล่าวว่า “ผมคิดว่าใน อำเภอบางปลาหมี่ ต้องบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เท่านั้น สำหรับผมคิดว่าชื่อท่านเป็นอันดับหนึ่ง เพราะดูแลแล้วในอำเภอบางปลาหมี่ คงไม่มีใครโดดเด่นเท่าท่าน” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

1.3.2 ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ

1) ความพร้อมทางด้านกำลังเงิน

จากการที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองมายาวนาน และมีความอาวุโสทางการเมืองทั้งในระดับจังหวัดสุพรรณบุรีและระดับชาติ เมื่อมองในภาพรวมแล้วนั้น ย่อมมีฐานอำนาจที่เกิดจากความพร้อมด้านกำลังเงินเป็นส่วนสนับสนุน เมื่อศึกษาวิเคราะห์เรื่องฐานอำนาจทางเศรษฐกิจในทางการเมือง โดยเฉพาะเกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังเงินนั้น ถ้าเปรียบเทียบกับนักการเมืองที่มีอาวุโสทางการเมือง และอดีตรัฐมนตรีคนอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับเดียวกัน แล้ว จะพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ถือเป็นมูลค่าที่มีความพร้อมทางการเงินและเศรษฐกิจ ในการที่จะดำเนินการทางการเมือง เหตุเพราะ การเล่นการเมืองในปัจจุบัน ถ้าคนที่ไม่มีความพร้อมทางด้านกำลังเงินและเศรษฐกิจ ก็จะเข้ามาทำงานได้ยาก เหตุเพราะสังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ และบทบาทนักการเมืองยังต้องเข้าไปร่วมงานประเพณี เช่น งานศพ งานแต่ง งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ซึ่งงานเหล่านี้ก็ต้องช่วยเหลือโดยการใส่ซองเงิน หรือให้ของขวัญที่ระลึก อีกทั้งการใช้ยานพาหนะ และน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายที่นักการเมืองโดยทั่วไปจะต้องใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลา ถ้านักการเมืองไม่เสียค่าใช้จ่ายในสิ่งเหล่านี้ ก็ยากที่จะทำให้ชาวบ้านสนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป และพลตรีบุญเอื้อ ๆ ก็เป็นนักการเมืองต้องดำเนินการในสิ่งเหล่านี้ เช่นกัน

จากการวิเคราะห์พบว่า พลตรี บุญเอื้อ ๆ ไม่ได้มีฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ เพราะไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเงินและเศรษฐกิจ เข้าไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและก็ได้ไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเมือง แสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ร่ำรวย เช่น จากคำสัมภาษณ์ของนายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำ ที่กล่าวว่า “พูดง่าย ๆ ว่าท่านไม่ได้เอาอาชีพการเมืองเป็นอาชีพหลัก ในการเข้ามาหารายได้ ท่านเข้าไปทำการเมืองเป็นอาชีพในลักษณะท่านพร้อมอยู่แล้ว ที่จะทำงานการเมือง ที่น่าชื่นชมก็คือท่านเป็น ส.ส.น้ำดีคนหนึ่งไม่ได้เข้าไปแล้วดักดวงผลประโยชน์ ใส่ตัว ที่ผ่านมามีท่านอยู่ยังงั้นท่านก็อยู่ยั้งงั้น”(สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ทองคำ กล่าวว่า “ท่านมีความพร้อมทางการเงินนะ แต่ไม่ได้ยุ่งหรือเกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมืองของท่านนะ เพราะว่าท่านไม่ได้ทำธุรกิจอื่นใด ไม่ได้ก่อสร้างอะไร แต่ก็พออยู่ได้ เพราะครอบครัวของแม่บ้านแกมีอาชีพโรงสีข้าว และทำมาค้าขายมาโดยตลอด” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “ถ้าเรามองดูว่าคนที่เขานายกรัฐมนตรี ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นคนรวย คนที่เป็นลูกตาสิดาสา แต่ถ้ามี

ความรู้ความสามารถก็สามารถเป็นได้ นี่ที่ฟังมาจากคำพูดที่ท่านบุญเอื้อ ๆ พูดให้ประชาชนในอำเภอบางปลาม้า ฟังตามงานต่าง ๆ ตัวท่านเองไม่ได้มีพื้นฐานความรู้ร่ำรวยมาจากไหน ท่านจะคุยให้ประชาชนได้รับรู้ว่าการที่จะมาเล่นการเมืองนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นคนใหญ่คนโต แต่ต้องเป็นคนที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มันทำให้เราได้มุมมองว่าท่านเล่นการเมือง หรือแนวคิดของคนที่จะเข้ามาเล่นการเมืองไม่จำเป็นต้องร่ำรวย และใช้เงิน ใช้ทอง เพราะถ้าเป็นคนร่ำรวยเล่นการเมือง ก็อาจจะเอาเงินมาซื้อเสียง แต่ถ้าลูกชวานาตาเสีตาสา มาเล่นก็ไม่รู้จะเอาเงินที่ไหนมาซื้อเสียง มันเหมือนกับว่าแนวทางของท่าน มันล้างระบบการใช้เงินเลขนะ นี่เป็นมุมมองของเราละ” (สัมภาษณ์: 13 มีนาคม 2554)

นายหนน วงษ์ศรีเผือก กำนันตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ความพร้อมด้านกำลังเงิน ไม่น่าจะเกี่ยวกับฐานอำนาจทางการเมืองของแก” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

แต่การมีฐานอำนาจทางการเมืองนั้นเกิดจากบุคลิกส่วนตัวของพลตรีบุญเอื้อ ๆ เองที่ได้สร้างสมศรัทธา จากประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เป็นเวลานาน เช่น จากคำสัมภาษณ์ของ **นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย** ประชาชนตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “ฐานะทางการเงินคงไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจของท่าน เรื่องเงินคิดว่าท่านคงไม่ได้มีมากนัก ถ้าเทียบกับนักการเมือง คนอื่น ๆ คิดว่าเป็นเพราะศักยภาพของตัวเอง ที่ทำให้ท่านก้าวเข้ามาจุดนี้ได้” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างบางรายที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยเห็นว่าความพร้อมด้านกำลังเงินเป็นปัจจัยที่ใช้เป็นฐานอำนาจทางการเมือง เหตุเพราะ การเล่นการเมืองในปัจจุบัน ถ้าคนที่ไม่มีความพร้อมทางด้านกำลังเงินและเศรษฐกิจ ก็จะเข้ามาทำงานได้ยาก โดยจากคำสัมภาษณ์ของ **นายสุรินทร์ อัยราวงศ์** ประชาชนตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “ฐานะทางด้านเศรษฐกิจน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญ ถ้าเกิดว่าตัวเขาไม่พร้อม ฐานะทางบ้านด้านเศรษฐกิจยังไม่ดีเนี่ย เขาคงจะเข้ามาทำงานตรงนี้ได้ยาก” (สัมภาษณ์: 9 มีนาคม 2554)

2) **ความเป็นเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้อง** เช่น เปิดคลินิก เจ้าของโรงสี เป็นต้น

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540: 31) บุตรชายคนที่ 4 ได้เขียนถึงช่วงนี้ของบิดาไว้ว่า “ตลอดระยะเวลา 3 ปี (2514 -2517) ช่วงไม่มีการเลือกตั้งและไม่ได้เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ประกอบวิชาชีพแพทย์ รักษาคนไข้ที่คลินิก “วิริยะการแพทย์” อย่างสม่ำเสมอ ต่อมาประกอบธุรกิจโรงสีข้าว โดยเข้าหุ้นกับญาติพี่น้องของภรรยา ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงสีข้าว “เพ็ชรพาณิชย์” เป็นเวลานานถึง 10 ปี จึงได้เลิกไป เนื่องจากชาวบ้านตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน ยามเจ็บไข้ยามเจ็บป่วย ส่วนใหญ่ต้องมารักษาตัวที่คลินิก ของพลตรีบุญเอื้อ ๆ และคนไข้บางคนมีเงินไม่พอจ่ายค่ารักษาพยาบาล หมอบุญเอื้อ ๆ ให้ความช่วยเหลือโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย บางคนจ่าย

เท่าที่มีติดกระเป๋า เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับที่จะต้องให้การดูแลรักษาคนไข้ทุกคน สำหรับกิจการโรงสีข้าว เป็นครอบครัว ญาติพี่น้องของภรรยา ทำให้มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งอาชีพของชาวอำเภอบางปลาม้าส่วนใหญ่นั้นมีอาชีพทำนา จึงทำให้มองเหมือนว่าการที่ พลตรี บุญเอื้อ ฯ ใช้ความเป็นเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของคลินิก เจ้าของโรงสี เป็นฐานอำนาจทางการเมือง เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เปิดคลินิก “วิริยะการแพทย์” ในตลาดบ้านสุด ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า การรักษาคอนไข้ไปตาม บางคนมีเงินไม่พอจ่ายก็จะให้ความช่วยเหลือและดูแลรักษาให้ตามความจำเป็น สำหรับกิจการโรงสีข้าว เป็นการเข้าหุ้นกับญาติพี่น้อง ซึ่งมีได้เป็นเจ้าของคนเดียว มีผู้ร่วมหุ้นกันหลายคน และเป็นผู้จัดการ โรงสีข้าว เป็นกิจการที่ไม่ใหญ่โตมากนัก ดังนั้นไม่พบว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ให้บริการในฐานะผู้จัดการโรงสี ตามปกติ อีกทั้งจากการสังเกตการณ์ก็จะพบว่า ส่วนใหญ่ญาติพี่น้องหรือเครือญาติของภรรยา และคู่สมรส คือนางดวงเนตร ประเสริฐสุวรรณ ภรรยาของพลตรี บุญเอื้อ ฯ เป็นผู้ดูแลกิจการเสียมากกว่า

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทุกกลุ่มมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน พอสรุปได้ว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเมืองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการของครอบครัว และเครือญาติแต่ประการใด โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างมาประกอบการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี (บุตรชาย) กล่าวว่า “กิจการโรงสีข้าวที่เกี่ยวข้องกับเครือญาติของคุณแม่ คิดว่าไม่ได้เกี่ยวข้อง สำหรับการเปิดคลินิกรักษาคอนไข้ รักษาไปตามอาการ และคิดค่าใช้จ่ายปกติ นอกจากบุคคลใดที่ไม่เงิน จ่ายก็จะรักษาฟรี สำหรับกิจการโรงสีข้าว เป็นการบริหารในฐานะผู้จัดการโรงสีข้าว” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ ทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย กล่าวว่า “ผมว่าคุณพ่อท่านก็ปกตินะ คุณพ่อเป็นคนเก่ง บริหารโรงสีข้าวในฐานะผู้จัดการช่วยเหลือครอบครัวดำเนินกิจการ คิดว่าไม่มีส่วนสนับสนุนฐานอำนาจทางการเมือง สำหรับคลินิกท่านเป็นผู้รักษาคอนไข้ตรวจวินิจฉัยให้คำแนะนำคนไข้ด้วยตนเอง รักษาตามอาการและคิดค่าใช้จ่ายทุกคน” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า “ผมคิดว่าตรงนี้คงเป็นกิจการที่ครอบครัวทำ เป็นอาชีพดั้งเดิมมา ส่วนการเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงได้นะ มันมาจากปัจจัยที่ท่านทำ

สมัครกับประชาชน ส่วนกิจการที่ครอบครัวท่านทำคงไม่ใช่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “คิดว่าไม่เกี่ยวกับกิจการของภรรยา ท่านบริหารในฐานะผู้จัดการโรงสีข้าว จะเห็นว่าท่านดำเนินกิจการระยะ เล็กกิจการ สำหรับการเปิดคลินิกรักษาคอนไซ้ ท่านให้การรักษาคอนไซ้ตามอาการ และคิดค่าใช้จ่าย นอกเสียจากคนไข้บางคนที่ไม่มีเงิน” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราวงค์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ฐานอำนาจทางการเมืองไม่ได้ช่วยกิจการ ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าท่านบุญเอื้อ ๆ เปิดคลินิกเพราะใจรักต้องการดูแลคนไข้เจ็บป่วยทำการรักษาให้ไปเป็นนักการเมืองโดยแท้ อาชีพนักการเมืองโดยตรง ในเรื่องของการทำโรงสีข้าว ท่านไม่น่าจะเกี่ยวข้อง สำหรับการเปิดคลินิกรักษาตามอาการของโรค และมีคิดค่าใช้จ่าย ยกเว้นบางคนไม่มีเงินจ่าย” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “คิดว่าไม่มีการใช้ฐานอำนาจทางการเมืองเข้าไปใช้กับกิจการของครอบครัว คิดว่าไม่มีนะ” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส. จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “ไม่น่าจะเกี่ยวกับฐานอำนาจทางการเมืองของคุณพ่อ เพราะกิจการทางบ้านคุณพ่อช่วยบริหารในฐานะครอบครัวเดียวกัน เป็นการมาหากินปกติ คิดว่าเรื่องการเมืองตรงนั้นคงไม่เกี่ยว และเดี๋ยวนี้แก่ก็เลิกแล้ว” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายสำราญ มยุรา อดีตข้าราชการครู กล่าวว่า “ท่านบุญเอื้อ ๆ เป็นคนขยันทำมาหากิน การช่วยเหลือดูแลกิจการของภรรยา ไม่น่าจะเกี่ยวกับฐานอำนาจการเมืองของท่าน และท่านเป็นผู้บุกเบิกให้ในพื้นที่ตลาดบ้านสุด มีสถานีอนามัยชุมชนทุกแห่งเพราะท่านเห็นว่าชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “เท่าที่ผมสังเกต และติดตามท่าน ผมคิดว่าท่านก็มีอาชีพปกตินะ มัน ก็ไม่ได้เอื้ออะไร เกี่ยวกับอำนาจการเมืองของท่าน” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลมะขามล้ม กล่าวว่า “คิดว่าท่านคงไม่เกี่ยว เพราะเห็นว่าจากเดิมภรรยาของพลตรีบุญเอื้อมีเจ้าของโรงสีข้าว ก็ไม่เห็นจะมีอะไรฟูฟ่าขึ้น ถึงแม้ว่าตำแหน่งของท่านบุญเอื้อ จะเพิ่มขึ้น แต่การฟูฟ่า ตรงกิจการเนี่ย ไม่เห็นมีเลย” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

1.3.3 ฐานอำนาจทางการเมือง

1) การช่วยเหลือสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง

ในด้านการประเดิมฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในด้านการสนับสนุนช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วนักการเมืองระดับท้องถิ่น เช่นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมถูกดึงตัวเข้ามาช่วยในการหาเสียงของนักการเมืองระดับชาติ เพราะนักการเมืองท้องถิ่นที่กล่าวมานั้น เป็นบุคคลที่ต้องสัมผัส และคลุกคลีอยู่กับทุกข์สุขของประชาชนอย่างแนบแน่น และบุคคลดังกล่าวมักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นบุคคลประเภทที่มียารมี อิทธิพล ตลอดจนฐานการเงินที่มั่นคง จึงมีฐานะผู้นำที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการพร้อม ๆ กัน และโดยหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น ย่อมปฏิบัติหน้าที่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี คุณแลทุกข์สุขของประชาชนโดยส่วนรวมทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่แล้วนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ มักจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะพึ่งพากันและกัน นักการเมืองระดับชาติ ก็มักจะช่วยเหลือผู้นำอื่น ๆ ให้เข้ามามีอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับตน ส่วนผู้นำท้องถิ่นก็จะพึ่งพานักการเมืองระดับชาติ เพื่ออาศัยอำนาจบารมี และการช่วยเหลือเพื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองในท้องถิ่นเป็นฐานการเมือง เราก็อาศัยบอกผู้คนที่เชื่อมั่นศรัทธาเราว่าคน ๆ นี้เป็นตัวแทนของเรานะ ทำหน้าที่ตัวแทนเราในท้องถิ่น ประชาชนก็เลือก” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าฐานอำนาจทางการเมืองในอำเภอบางปลาม้า ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถช่วยสนับสนุนให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับ การเลือกตั้ง และนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้ ก็จะกลายเป็นทีมงานและเป็นหัวคะแนนให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในคราวมีการเลือกตั้งระดับชาติ คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ตลอดจนนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้จะเป็นฝ่ายสนับสนุน และเป็นฐานอำนาจทางการเมืองให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป ซึ่งเป็นวงจรระบบการเมืองของสังคมไทย

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยซึ่งเข้าไปสังเกตการณ์ที่สำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา ที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ว่าจะเป็นวันปกติธรรมดาหรือช่วงที่พลตรี บุญเอื้อฯ ได้มาบ้านพักหรือสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา ในเสาร์ อาทิตย์ ของทุกสัปดาห์ จะพบเห็นผู้สมัครรับเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นหลาย ๆ กลุ่ม เข้าพบ พลตรี บุญเอื้อฯ อยู่ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีฐานอำนาจทางการเมืองในอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมากส่วนการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อให้ไปใช้จ่ายในการเลือกตั้งนั้น ไม่ปรากฏแน่ชัดเพราะในปัจจุบันแค่เข้าเป็นทีมงานของ พลตรี บุญเอื้อฯแล้ว ก็จะมีโอกาสได้รับ

เลือกตั้งสูงมากเนื่องจาก “กลุ่ม” ของพลตรีบุญเอื้อ ๆ เป็นการเมืองขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมในอำเภอ บางปلام้า มีการสนับสนุนกันอย่างเป็นเครือข่ายดังเช่น คำสัมภาษณ์ของ *นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ* อดีต ส.ส. เขตอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม นายเทศมนตรี ตำบล นายก อบต. กลุ่มสมาชิกสภา อบต. พลตรีบุญเอื้อ ๆ ได้ให้การสนับสนุนนายก ได้ให้การสนับสนุนสมาชิกมา เพราะฉะนั้น นายก อบจ. หรือสมาชิก อบจ. ก็ให้การสนับสนุนกับทุกคนที่ท่าน พลตรี บุญเอื้อ ๆ ให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น ส.ส. ไม่ว่าจะเป็น ส.ว. หรือ ผู้นำท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็น นายก อบต. นายกเทศบาล หรือแม้กระทั่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ก็ให้การสนับสนุนทุกคนที่ท่าน พลตรี บุญเอื้อ ๆ ให้การสนับสนุนมันก็จะเป็นที่เดียวกัน รวมทั้งยังสนับสนุนให้พวกเราทุกคน”

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้รับคำตอบในประเด็นนี้แตกต่างกันไป ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชื่อเสียง ฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง แต่ก็มีบางกลุ่มที่เห็นว่าฐานอำนาจและชื่อเสียง ของพลตรีบุญเอื้อ ๆ ไม่ได้ช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง เพราะนักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่ก็อยู่กับ พลตรี บุญเอื้อ ๆ อยู่แล้ว การแข่งขันเลือกตั้ง ก็จะแข่งขันกันเอง เพราะส่วนใหญ่ก็อยู่ใต้ฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ทั้งสิ้น

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าชื่อเสียงฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง มีรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “อันนี้มีส่วนค่อนข้างมาก อันนี้เป็นเรื่องของทางการเมืองจริง ๆ นะครับว่า นักการเมืองท้องถิ่นคนใดที่ชื่อของ ท่านผมว่า เปอร์เซ็นต์การได้รับเลือกตั้งก็จะสูง นั่นก็หมายความว่าพลังพื้นฐานของท่านที่มีอยู่ มีส่วนช่วยสนับสนุนนักการเมืองที่เข้ามาร่วมงานกับท่าน” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี เขต 2 อำเภอบางปلام้า กล่าวว่า “ผมมองอย่างนี้นะว่า เวลาที่มีการเลือกตั้งของท้องถิ่น คุณพ่อท่านไม่จำเป็นที่ต้องออกไปเปิดตัวว่าสนับสนุนใครหรอก มันกลายเป็นว่านักการเมืองท้องถิ่นที่คิดว่าอยากให้ประชาชนสนับสนุน อาจจะเข้าไปอยู่ในทีมงานของท่านมากกว่า ยกตัวอย่างว่ามีการเลือกเทศมนตรีตำบล มีผู้สมัครสองคน แต่ทั้งสองคนก็วิ่งไปหาท่าน แต่เมื่อทำการของภรรยา ไม่น่าจะเกี่ยวกับฐานอำนาจการเมืองของท่าน และท่านเป็นผู้บุกเบิกให้ในพื้นที่ตลาดบ้านสุด มีสถานีอนามัยชุมชนทุกแห่ง เพราะท่านเห็นว่าชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญในเลือกสนับสนุนใคร คนนั้นก็มักจะได้รับการเลือกจากประชาชน” การของภรรยา ไม่น่าจะเกี่ยวกับฐาน

อำนาจการเมืองของท่าน และท่านเป็นผู้บุกเบิกให้ในพื้นที่ตลาดบ้านสุด มีสถานีนามัยชุมชนทุกแห่งเพราะท่านเห็นว่าชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญ” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า “ผมคิดว่าช่วยได้เยอะ เพราะใคร ๆ ก็อยากจะอยู่กลุ่มของคุณพ่อ คือหาเสียงง่าย ถ้าได้อยู่กลุ่มนี้ ก็ได้เข้าไปหาสิบเปอร์เซ็นต์แล้ว แค่นี้ก็เข้าไปได้เยอะแล้ว” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นางสุริย์ ศรีบุญยดี พนักงานประจำสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา อำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “ตรงนี้ดิฉันว่าการเมืองท้องถิ่น ทั้งอำเภอบางปลาม้า ก็ต้องพึ่งท่าน ดิฉันทำงานร่วมกับท่านมาโดยตลอด ทุกครั้งไปไหนชื่อเสียงของท่านเป็นปัจจัยที่มองข้ามไม่ได้ ดิฉัน ว่าฐานอำนาจของท่านมีทุกภาคส่วน พอรู้ว่าเป็นคนของท่านเวลาสมัครที่ไหนก็ไม่เคยผิดหวัง” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ ที่ปรึกษากฎหมาย (อาชีพส่วนตัว) กล่าวว่า “ผมว่าแปดสิบเปอร์เซ็นต์ ถ้าเอ่ยชื่อว่าคุณพ่อ ไม่มีผิดหวัง เพราะเขามีกลุ่ม มีเครือข่าย คือเขาทำงานเป็นระบบเครือข่าย ถ้าอยู่ในหมู่ในชุมชน บุคคลที่ลงสมัครก็เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่แค่คนขายจะได้ทุกคน ผมว่าชื่อเสียงของท่านขายได้ แต่บุคคลที่ลงสมัครก็ต้องขายได้ด้วย ถ้าตัวผู้สมัครขายไม่ได้ก็ทำให้ท่านเสียอีก” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “ถ้าตรงนี้ช่วยได้ สมมติยกตัวอย่างว่ามีคนจะลงสมัครเลือกตั้ง สมาชิก อบต. คือว่าท่านมีฐานเสียงที่คนศรัทธาท่านอยู่แล้ว ท่านจะรู้ว่าคนที่ท่านสนับสนุน นั้นเป็นคนดีช่วยเหลือประชาชน ท่านก็จะบอกในกลุ่มของท่าน แต่ทั้งนี้ท่านก็ดูคนที่ลงนะ เท่าที่สัมผัสกับท่านนะ คือว่าคนที่ท่านสนับสนุนลงไปจะมีผลงานนะ ชื่อเสียงของท่านน่าจะช่วยได้ เจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ แต่อยากจะทำให้สังเกตว่า ถ้ามีคนสมัครสองคน แล้วไปหาท่านทั้งสองคน ท่านก็จะให้แนวทางว่าให้ชาวบ้านสนับสนุนคนที่ตนเองคิดว่าเป็นคนดี เพราะชาวบ้านน่าจะรู้ดีและสนิทสนมกว่าท่าน ท่านก็จะให้ชาวบ้านตัดสินใจเลือกเอง” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าเห็นว่าฐานอำนาจและชื่อเสียงของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ไม่ได้ช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง มีรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าจะน้อย เพราะว่าการรู้จักชาวบ้าน การสนิทสนมนักการเมืองท้องถิ่นจะสนิทกว่าแต่บางทีถ้าใช้เงินว่ากลุ่ม ๆ อะไรอย่างนี้ บางทีมันเหมือนว่าข้าอำนาจในท้องถิ่นมันแบ่งเป็นสองขั้วอยู่ พอ

แบ่งสองขั้วปู้บ แต่บางคน ผมก็เห็นว่า ก็ใช้ชื่อกลุ่มเดียวกัน มันเหมือนกับว่าผมมีคะแนนจัดตั้งของตัวเองส่วนหนึ่ง คุณก็มีคะแนนจัดตั้งของตัวเองส่วนหนึ่ง แต่ทุกคนก็อยู่กับ พลตรีบุญเอื้อฯ ทั้งหมด ฉะนั้นเวลาเลือกตั้งขึ้นมาผมก็ใช้ฐานคะแนนของผมตรงนี้ คือถ้าถามว่าทุกคนอยากใช้ชื่อเสียงของแกมัย ในความรู้สึกผม ๆ ว่าน้อยนะ แต่ก็อาจจะมิเป็นบางคนนะที่ใช้ชื่อของท่าน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “คิดว่าไม่เกี่ยวเลย ไม่เป็นการช่วยเหลือ เพราะว่าการสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นต้องบอกว่าไม่มีนักการเมืองท้องถิ่น จะเลือกตั้ง จะแข่งกันหรืออะไรนี่นะ ท่าน จะไม่เข้าไปยุ่ง ว่านี่เป็นคนของฉัน นั่นเป็นคนของฝ่ายตรงข้าม อะไรอย่างนี้ท่านไม่เคยเลย ท่านจะบอกว่าปล่อยไปตามอิสระ ปล่อยไปตามน้ำ ปล่อยไปตามเพลง” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

2) การช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า

ประเด็นในเรื่องการช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า ตามระบบอุปถัมภ์ ด้วยวงจรแห่งความสัมพันธ์ของคนไทย ถ้าจะพิจารณาในระบบการเมืองไทยก็จะพบว่าระบบการเล่นพรรคเล่นพวกเป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกออกจากการเมืองไทยได้ ครอบคลุมไปถึงลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนตัว ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเช่นปัจจุบัน ทั้งนี้ข้าราชการที่มีอาวุโสทางการเมืองย่อมเล็งเห็นความสำคัญของการมีเพื่อน พวกพ้องไว้คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็เพื่อนพวกพ้องที่มีอาชีพเดียวกันคือนักการเมืองและเพื่อนที่เป็นข้าราชการ ที่มีความใกล้ชิดสามารถช่วยเหลือกันได้ และใช้ประโยชน์จากความช่วยเหลือเกื้อกูล การพึ่งพากันในหมู่ เพื่อนฝูงและพวกพ้อง การที่นักการเมืองจะมีอำนาจมากขึ้น ก็จำเป็นต้องมีเพื่อนและพวกพ้อง เป็นบริวารมากขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันก็ใช้อำนาจที่ตนมีอยู่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อน และพวกพ้องเป็นการตอบแทนซึ่งกันและกันเพราะภารกิจหลักของข้าราชการ ก็คือ การบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน โดยทั่วไป อันเป็นภารกิจที่สอดคล้องกับภารกิจของนักการเมือง ที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน สภาพการณ์พึ่งพากันระหว่างข้าราชการกับนักการเมืองจึงเป็นอย่างใกล้ชิด โดยสามารถเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน นักการเมืองย่อมที่จะใช้หน่วยราชการ หรือข้าราชการ เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในขณะที่ข้าราชการก็หวังพึ่งพาอำนาจทางการเมืองของนักการเมือง ในเรื่องความดีความชอบ ยศตำแหน่ง ความก้าวหน้าในอาชีพราชการ รวมถึงด้านงบประมาณ กำลังพล วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยราชการด้วย

อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี บรรดาข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ต่างมีความสัมพันธ์อันดีเป็นการส่วนตัวกับนักการเมืองในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัด

สุพรรณบุรี ซึ่ง พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงระดับรัฐมนตรี ประกอบคุณงามความดีต่าง ๆ ที่ได้สร้างไว้ให้กับสังคมส่วนรวม สามารถสร้างความยอมรับ และความเคารพนับถือจากบรรดาข้าราชการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง หรือ ข้าราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นไปด้วยดี ตลอดมา เห็นได้จากเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานวันปีใหม่ งานวันสงกรานต์ (ผู้สูงอายุ) ตัวแทนจาก หน่วยราชการต่าง ๆ ทุกหน่วยมาร่วมตัวอวยพร พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่บ้านพัก หรือที่ ทำการพรรคชาติไทย ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้ เป็นการ ประสานงานกันระหว่างนักการเมืองและข้าราชการ จะต้องประสานงานกันตลอด อีกทั้ง พลตรี บุญเอื้อฯ มีบารมีทางการเมือง

ในการสนับสนุนข้าราชการให้ได้รับความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะ ข้าราชการในอำเภอบางปลาม้า ซึ่งเป็นพื้นที่เลือกตั้งของพลตรี บุญเอื้อฯ ถือว่าเป็นหัวใจของการ ขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นแนวทางหรือทิศทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ให้บรรลุสู่ เป้าหมายได้ โดย พลตรี บุญเอื้อ ฯ ที่เป็นนักการเมืองมายาวนาน และมีความอาวุโสทางการเมือง เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ย่อมต้องมีอำนาจและบารมี ในการแนะนำ สนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ อำเภอบางปลาม้า ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าได้มากโดยข้าราชการส่วนใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุน จากพลตรีบุญเอื้อ ฯ ล้วนแล้วแต่ทำงานอยู่ในอำเภอบางปลาม้า เป็นเวลานาน หรือไม่ก็เป็นคน อำเภอบางปลาม้า ที่เคยร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยข้าราชการเหล่านี้มี โอกาสได้ใกล้ชิด ทำงานร่วมกับ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ บ่อย ๆ จนเกิดเป็นความใกล้ชิด และรู้แนวทางการดำเนินการทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ฯ และช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมือง ให้กับพลตรีบุญเอื้อ ฯ อย่างเต็มที่ ทั้งการช่วยเหลือแบบเปิดเผย และแบบไม่เปิดเผย จนทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันจนกระทั่งถึงการสนับสนุน เพื่อให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า จากการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้กล่าวว่า “ไอนี้มันเป็นเรื่องปกติ มีครบ มันอยู่ที่อาวุโสทางการเมือง ถ้าเป็น ส.ส.ใหม่ ๆ ช่วยเขาไม่ได้หรอก เขาไม่ฟังหรอก มันต้องเป็น ส.ส. ที่มีอาวุโสทางการเมืองและมีบารมีทางการเมือง ถึงจะช่วยเขาได้ ส่วนตัวผม ๆ ก็ไม่รู้ว่าจะช่วย ได้หรือไม่ผมพูดให้ใคร ก็ไม่เคยผิดพลาด” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

จากการเก็บข้อมูลและการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยพบว่า ข้าราชการส่วน หนึ่งได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และเป็นการดำรงตำแหน่งภายในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น ปลัดอำเภอ ได้เข้าโรงเรียนนายอำเภอ หรือข้าราชการต่าง ๆ เริ่มจากการเป็นเจ้าของที่ฝ่ายปฏิบัติ ก็มีการเลื่อน ตำแหน่งที่สูงขึ้นเรื่อยมาตามลำดับจนกระทั่ง ได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งก็เป็นการ ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ภายในสุพรรณบุรี เช่นกัน การเจริญก้าวหน้าของข้าราชการเหล่านี้ ผู้วิจัยทำ

การวิเคราะห์ แล้วเห็นว่า การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นและดำรงตำแหน่งภายในจังหวัดเดียวของข้าราชการส่วนภูมิภาคนั้น ทำได้ยากมาก เว้นเสียแต่จะมีอำนาจทางการเมืองเป็นฐานสนับสนุนจึงจะสามารถทำได้ แต่จากการสัมภาษณ์ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ก็ไม่ได้ปฏิเสธในเรื่องการให้การสนับสนุนข้าราชการให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า แต่ไม่ปรากฏอย่างเด่นชัดว่า พลตรี บุญเอื้อ ๆ ใช้วิธีการใดในการสนับสนุนข้าราชการเหล่านั้น และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้รับคำตอบในประเด็นดังกล่าวโดยมีประเด็นคำตอบออกเป็นสองกลุ่ม *กลุ่มแรกเป็นกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น* มีความคิดเห็นว่าฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ สามารถให้การช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า ได้มาก *กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มข้าราชการ* ที่ให้คำตอบว่า พลตรี บุญเอื้อ ๆ จะช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการที่ซื่อสัตย์ และทำงานดีให้ได้รับความเจริญก้าวหน้า หรือบางท่านก็ไม่คิดว่าฐานอำนาจทางการเมืองจะสามารถสนับสนุนได้ ซึ่งการได้รับคำตอบเช่นนี้อาจเป็นเพราะ มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ ของข้าราชการที่กำหนดไว้ให้ข้าราชการต้องเป็นกลางทางการเมือง หรือการได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองเป็นเรื่องไม่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดจากการตอบคำสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

กลุ่มแรก คือกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่าฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ สามารถให้การช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า ได้มาก โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ตรงนี้ผมว่าช่วยได้หมดทุกกระทรวงทบวงกรม ผมว่าช่วยได้มากด้วยใครไปหาท่านไม่เคยผิดหวัง” ผมว่าช่วยได้เยอะ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มนายอำเภอ กลุ่มอื่น ๆ ได้เยอะนะ” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีกล่าวว่า “ผมว่าแม้ท่านจะไม่มีตำแหน่ง ในตอนนี้ แต่บารมีที่ท่านสะสม ก็คิดว่าใคร ๆ ก็ต้องพึ่งพาท่าน เปรียบเหมือนบริษัทถ้าเราจะเอาคนทำงาน ก็ต้องมีคนมาบอก ว่าไอ้นี้ใช้ได้ แต่คนบอกต้องมีบารมีนะ จึงทำให้เราคิดว่าท่านมีส่วนช่วยได้เยอะ” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น มีความเห็นว่าฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถช่วยสนับสนุนได้บ้างแต่ไม่ทั้งหมด โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่โดดเด่น ดังนี้

นายนน วงษ์ศรีเฝือก กำนันตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผมว่าก็มีส่วน มีผลเยอะนะเพราะว่าคนเราพอได้รับการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นวิธีการแนะนำ หรืออะไรก็แล้วแต่

ท่านก็มีส่วนฝากผู้หลักผู้ใหญ่บ้าง มันก็ต้องเป็นฐานให้ท่าน เพราะสังคมไทยก็เป็นระบบอุปถัมภ์
ทั้งนั้นแหละ” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ผม
ว่าแม้ท่านจะไม่มีตำแหน่ง ในตอนนี้ แต่บารมีที่ท่านสะสม ก็คิดว่าใคร ๆ ก็ต้องพึ่งพาท่าน เปรียบ
เหมือนบริษัทถ้าเราจะเอาคนทำงาน ก็ต้องมีคนมาบอกว่าไอ้คนนี้ใช้ได้ แต่คนบอกต้องมีบารมีนะ จึง
ทำให้เราคิดว่าท่านมีส่วนช่วยได้เยอะ” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอมสมบุญ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า
“แม้ว่าในปัจจุบันท่านไม่มีตำแหน่งทางการเมือง แต่บารมีของท่าน ยังคงมีอยู่ ซึ่งหากผู้ใดต้องการ
ฝากลูกหลานเข้าโรงเรียน ท่านสามารถพูดคุยกับผู้หลักผู้ใหญ่บ้านให้ได้ แต่สำหรับการดำรง
ตำแหน่งที่สูงขึ้นของข้าราชการในปัจจุบันนี้ การที่ท่านจะช่วยเหลือผู้ใด ท่านก็ต้องดูแลงานคน ๆ
นั้นท่านจึงจะให้การสนับสนุนได้บ้าง เพราะสังคมไทยปัจจุบันเป็นระบบอุปถัมภ์ทั้งนั้น”
(สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

กลุ่มที่สามคือ กลุ่มประชาชนในพื้นที่ มีความเห็นว่าฐานอำนาจทาง
การเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถช่วยสนับสนุนได้บ้าง โดยมีรายละเอียดจาก
การสัมภาษณ์ ดังนี้

นายสำรวล มยุรา ตัวแทนประชาชน กล่าวว่า “ค่อนข้างชัดเจนว่า
ข้าราชการคนไหน มีความตั้งใจในการทำงาน ไม่คดโกงไม่นื้อราษฎร์บังหลวง แล้วก็ทำงานแล้ว
เป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอำเภอบางปลาม้า ท่านก็ให้การสนับสนุน ฉะนั้น การ
ดูแลตรงนี้ถึงแม้ไม่ใช่หน้าที่ของ ส.ส. แต่ในฐานะตัวแทนของอำเภอ ท่านก็ดูแลตรงนี้อยู่
ข้าราชการคนไหนทำงานดี ไม่ได้หมายความว่าไปพรรคเป็นพวกท่าน ๆ ก็จะทำให้ความร่วมมือและ
ช่วยสนับสนุนงานของข้าราชการเป็นการช่วยเหลือพึ่งพากัน” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยราชวงศ์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า
“ผมว่าช่วยได้เยอะ ไม่ว่าจะในกลุ่มนายอำเภอ กลุ่มอื่น ๆ ได้เยอะนะ” ไล่มาตั้งแต่หัวหน้าส่วน
ราชการ เจ้าหน้าที่ ได้รับการสนับสนุนจากท่านพลตรีบุญเอื้อ โดยตลอด ท่านพลตรีบุญเอื้อ ช่วย
ประสานงานผู้หลัก ผู้ใหญ่ ช่วยฝากให้ทั้งนั้นแหละแม้แต่กระทั่งข้าราชการส่วนท้องถิ่นหลายแห่งก็
เติบโตมาจากท่านพลตรีบุญเอื้อ ช่วยสนับสนุนมาทั้งนั้น” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นางสุรีย์ ศรีบุญยงค์ กล่าวว่า “ดิฉันได้ทำงานในสำนักงานพรรคชาติไทย
จะเห็นมีผู้นำนักการเมืองท้องถิ่น มาหาท่านบ่อยโดยให้ท่านช่วยเหลือในด้านการลงรับสมัคร
เลือกตั้ง นายกเทศมนตรีตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกสภา เทศบาล และสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่งบ่อยครั้ง ซึ่งทำให้การสนับสนุนคนที่มีความตั้งใจทำงาน”
(สัมภาษณ์: 13 มีนาคม 2554)

3) การช่วยเหลือสนับสนุนอุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ถือเป็นความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องเกิดขึ้นในระบบการเมือง เพราะหากไม่มีความสัมพันธ์นักการเมืองก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่น ความเชื่อและการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่นักการเมืองต้องให้ความสำคัญ โดยลักษณะของระบบอุปถัมภ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชนในท้องถิ่น เป็นไปในลักษณะการสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น การนำความเจริญต่าง ๆ มาให้กับท้องถิ่น ช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องต่าง ๆ ที่ประชาชนร้องขอการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งเรื่องส่วนตัว และกรณีพิพาท การผลักดันงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่น การสร้างสาธารณูปโภค เช่น การก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยางแอสฟัลท์ติกคอนกรีต การก่อสร้างระบบประปา การติดตั้งเสาไฟแสงสว่าง การก่อสร้างสะพาน คสล. การสร้างสถานีอนามัยชุมชนส่งเสริมให้ดูแลสุขภาพ เป็นต้น โดยเน้นที่การสร้างประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ทั้งนี้การอุปถัมภ์ดังกล่าว เป็นลักษณะของการแสดงให้ประชาชนได้เห็นว่า นักการเมืองและพรรคการเมืองมีความสามารถในการช่วยเหลือ และมีลักษณะของการพึ่งพาได้ ซึ่งในประเด็นนี้ ผู้วิจัยพบว่าภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้เป็นผู้แทนมาหลายสมัย และได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ รัฐมนตรี จึงมีอาวุโส และบารมีทางการเมือง และสามารถใช้อำนาจบารมีทางการเมืองช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และมีความสัมพันธ์กับประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เสมือนพี่น้อง โดยประชาชนสามารถเข้าพบได้ง่าย เป็นคนที่มี บุคลิกภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสามารถเอาชนะใจประชาชนในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า ได้เป็นอย่างมาก

จากการที่ผู้วิจัย ได้เข้าสังเกตการณ์ภายในสำนักงานพรรคชาติไทยหรือพรรคชาติไทยพัฒนาในปัจจุบันพบว่า มีประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เข้ามาร้องเรียนปัญหาและความเดือดร้อนต่างๆ เพื่อให้ พลตรี บุญเอื้อ ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ทั้งปัญหาในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่ทำกิน ปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาเพลิงกระโดด หรือปัญหาส่วนตัว เช่น ให้ฝากลูกเข้าโรงเรียน ปรีक्षाขอความช่วยเหลือด้านกรณีพิพาทหรือคดีความต่าง ๆ เป็นต้น โดยการเข้าพบจะอยู่ในลักษณะคล้ายกับการเข้าพบแพทย์ซึ่งเมื่อ พลตรี บุญเอื้อ ๑ ได้รับฟังปัญหาจากชาวบ้านแล้วก็จะดำเนินการแก้ไขโดยทันที สิ่งไหนที่คิดว่าช่วยเหลือได้ก็จะดำเนินการให้โดยทันที สิ่งใดที่

ทำไมได้ก็จะบอกว่าไม่ได้ แต่สิ่งไหนต้องใช้เวลาก็จะรับเรื่องไว้แล้วจะนัดมาใหม่ คล้ายกับการตรวจและรักษาโรคของแพทย์ ทำให้สำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา ของพลตรีบุญเอื้อ ฯ จะมีประชาชนรอเข้าพบอย่างคับคั่ง ซึ่งจากผู้ที่ได้รับการช่วยเหลืออุปถัมภ์ และการแก้ไขปัญหา ก็กลับกลายมาเป็นความเลื่อมใส ศรัทธา ในที่สุดก็แปรเปลี่ยนเป็นฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ฯ โดยลักษณะการตอบแทนของประชาชน นั้น ก็คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสมัครใจ จนได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัย ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่พรรคประชาธิปัตย์ และชาติไทย หรือชาติไทยพัฒนา รุ่งโรจน์ถึงขีดสุด ในการเลือกตั้งก็สามารถชนะใจคนบางปละม้า และไม่สามารถทำให้ชาวบางปละม้าแปรเปลี่ยนใจไปจาก พลตรีบุญเอื้อ ได้สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากประชาชนจะยอมรับเรื่องผลงานของ พลตรีบุญเอื้อ แล้ว ยังให้การยอมรับ ในบทบาทการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนอีกด้วย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของภาคประชาชน ก็ได้รับคำตอบว่าการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน และช่วยเหลือพวกเขาได้ในทุกเรื่อง

นางสุรีย์ ศรีบุญศย์ดี เจ้าหน้าที่หรือพนักงานประจำสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา อำเภอบางปละม้า กล่าวว่า “การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคถ้าตรงนี้ เยอะเลย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของชุมชน โดยเฉพาะปัญหาน้ำท่วมนาข้าว ในเขตอำเภอบางปละม้า ท่านก็รีบไปดูตั้งแต่เช้าเลย ไปถามเรื่องราวความเป็นมาและช่วยหาทางแก้ไขให้ คิดต่อคนนั้น คิดต่อคนนี้ ท่านอยู่กับเราตลอดเลยนะช่วงนั้น ช่วงน้ำท่วมนาข้าว นั้นนะ หรือเรื่องส่วนตัว ยกตัวอย่างเรื่องส่วนตัวของฉันทเองเลย อย่างหลานชายไปสมัครเข้าเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านก็โทรฝากให้เดี๋ยวนั้น แต่ท่านก็แนะนำหลานชายให้ขยันอ่านหนังสือ และช่วยตัวเองให้มาก ๆ เดี๋ยวนี หลานชายก็ได้เข้าเรียนที่นั่น คิดว่าเป็นเพราะท่านฝาก จึงขอบคุณท่านมาก” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายสำราญ มยุรา กล่าวว่า “การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ท่านให้ความช่วยเหลือทุกพื้นที่เนื่องจาก อำเภอบางปละม้า เป็นที่ราบลุ่มมีปัญหาน้ำท่วมทุกปี ท่านจะให้ความช่วยเหลือในการประสานงานหาข้อมูลกับชลประทานจังหวัดสุพรรณบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการให้ปล่อยน้ำออกไปทางทิศที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

4) การได้รับการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชนนั้น โดยพื้นฐานแล้ว เป็นความสัมพันธ์กันในระบบอุปถัมภ์ และนักการเมืองจะต้องมีคุณลักษณะพิเศษจึงจะได้รับการ

ยอมรับจากประชาชน เช่น เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นใจ ได้ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากประชาชน ในท้องถิ่น การเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีร่ำรวยเงินทอง หรือการเป็นเจ้าของกิจการที่มีคนงาน ในการควบคุมเป็นจำนวนมาก หรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลภายในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งการที่นักการเมือง จะทำให้ประชาชนหรือนักการเมืองด้วยกันยอมรับ ในบทบาททางการเมืองนั้น มีอยู่สองประการ ประการแรกคือการสร้างความยอมรับเชิงบวกโดยการสร้างสรรค์ การทำให้เกิดประโยชน์แก่ ประชาชนไม่ว่าจะเรื่องส่วนตัวหรือส่วนรวม เช่น การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชน ก็จะสามารถสร้างการยอมรับและเคารพนับถือ ประการที่สอง คือ การสร้างความ ยอมรับในเชิงลบ เช่น การสร้างความกลัว ด้วยวิธีการใช้อิทธิพล ข่มขู่จิตใจ หรือการใช้ตำแหน่ง หน้าที่ ในการบีบบังคับซึ่งก็สามารถสร้างความยอมรับในลักษณะของการไม่กล้าโต้แย้ง เชื่อฟังใน คำสั่งซึ่งการยอมรับในอำนาจเป็นลักษณะของสังคมไทย การสร้างการยอมรับในลักษณะนี้จะไม่ คงทนถาวร เนื่องจากการยอมรับที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก เช่น ยอมรับตำแหน่ง ยอมรับ อำนาจทางการเมือง แต่เมื่อใดที่นักการเมืองผู้นั้นไม่มีอำนาจทางการเมือง หรือไม่มีตำแหน่งทาง การเมือง และไม่มีอิทธิพลใด ๆ ก็จะไม่ได้รับความยอมรับจากประชาชนอีกเลย

ในด้านการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชนกรณี พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พบว่า พลตรี บุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่มีบุคลิกภาพ ที่อ่อนน้อมถ่อมตน การ พุดจาปราศรัยในสถานที่ต่าง ๆ มีหลักการและเหตุผล น้ำเสียงอ่อนโยนไม่แข็งกระด้าง และมีบุคลิก ของคนทำงานขยันขันแข็ง สามารถรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์และความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้เป็น อย่างดี รวมทั้งการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในอำเภอบางปลาม้า การ พัฒนาความเจริญสู่ท้องถิ่น จนทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ฯ ได้รับการยอมรับจากประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมาก และเป็นการยอมรับในลักษณะเชิงบวก โดยประชาชนรู้สึกเลื่อมใส ศรัทธาในบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อฯ โดยจะสังเกตจากการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ไม่ ว่ากระแสทางการเมืองจะเป็นไปทิศทางใด หรือบางช่วงพรรคชาติไทย ที่ พลตรี บุญเอื้อ ฯ สังกัด อยู่จะตกต่ำเป็นอย่างมาก เช่น ช่วงหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 พรรคชาติไทยถูกสร้าง กระแสให้เป็นพรรคมาร แต่ในเขตอำเภอบางปลาม้า พลตรี บุญเอื้อ ฯ ก็ได้รับการเลือกตั้งมาโดย ตลอด สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนอำเภอบางปลาม้า ให้ความไว้วางใจในตัว พลตรี บุญเอื้อ ฯ เป็น อย่างมาก และการได้รับการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชนนั้น จากการติดตามข่าวสาร จากสื่อมวลชน แขนงต่าง ๆ จะพบว่าถ้ามีการติดต่อประสานงานกันระหว่างพรรคการเมืองใน โอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือเพื่อจัดตั้งรัฐบาล หรือการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ก็จะพบ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นตัวแทนของพรรค อยู่เสมอ และจากการที่ได้ พลตรีบุญเอื้อ ฯ พอสรูปได้ว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองที่ได้รับการยอมรับจากนักการเมือง

ด้วยกันและจากสาธารณชนเป็นอย่างดี และจากการได้รับการยอมรับในบทบาททางการเมือง ทั้งในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า และในระดับชาติ นั้น ทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ แข็งแรงและมั่นคงตามไปด้วย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าพลตรีบุญเอื้อฯได้รับการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชน โดยทั่วไปไม่เฉพาะในอำเภอบางปลาม้า โดยเฉพาะเรื่องบุคลิกภาพของพลตรีบุญเอื้อ ที่เป็นนักประสานงาน มีท่วงท่า วาจาดี มีบทบาททางการเมืองเสมอต้น เสมอปลาย ไม่มีลักษณะของผู้มีอิทธิพล โดยมีรายละเอียด จากคำสัมภาษณ์ที่โดดเด่นน่าสนใจดังต่อไปนี้

นายบรรเจิด แก้ววิชิต กำนันตำบลบางปลาม้า กล่าวว่า “พลตรี บุญเอื้อ เป็นคนที่นักการเมืองทั่วทั้งประเทศให้การยอมรับ จะเห็นว่าเวลาประสานงานกับพรรคร่วมรัฐบาล ประสานงานกับพรรคฝ่ายค้าน ท่านก็จะได้รับความร่วมมือด้วยดีมาโดยตลอด การประสานงานกับ ฝ่ายอื่น ๆ ได้ ต้องแสดงว่าท่านได้รับการยอมรับ ส่วนการยอมรับของประชาชน” (สัมภาษณ์: 14 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “คิดว่าท่าน ได้รับการยอมรับจากประชาชนอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าท่านจะมีตำแหน่งหรือไม่มี ตำแหน่ง ท่านก็เป็นที่พึ่งของชาวบ้าน เพราะเวลาชาวบ้านเดือดร้อนก็ไปหาท่าน ให้ท่านช่วยแก้ไข ปัญหา ง่ายๆ ๆ คือท่านได้รับการยอมรับจากทั้งประชาชนและนักการเมืองด้วย” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองัดการบริหารส่วนตำบลไฟกองดิน กล่าวว่า “ชื่อของท่านได้รับการยอมรับทุกภาคส่วนตั้งแต่รากหญ้าจนถึงรัฐมนตรี แม้แต่นายกรัฐมนตรีก็ยัง ต้องเกรงใจนะ” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นายสำรวล มยุรา อดีตข้าราชการครูบำนาญ กล่าวว่า “ชาวบ้านให้การยอมรับท่านมากนะ เพราะท่านเป็นคนง่าย ๆ พบง่าย ช่วยเหลือคนในทุกเรื่อง และไม่เคยใช้อำนาจบาตรใหญ่ บังคับชาวบ้านทำโน่นทำนี่ ชาวบ้านจึงรักศรัทธาท่านด้วยความจริงใจ” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอมสมบูรณ์ กล่าวว่า “ท่านเป็นคนที่จิตใจเอื้อเฟื้อ สมกับชื่อของท่าน ชาวบ้านจึงให้ความศรัทธาและความเคารพในตัวท่าน โดยเฉพาะอำเภอบางปลาม้า เมื่อเอ่ยชื่อ ท่านบุญเอื้อฯ ทุกคนรู้ทันที หมายถึงบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือทุกครั้งในพื้นที่มีปัญหา” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554)

5) การมีบทบาทที่ชี้นำแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษ

ในด้านการมีบทบาทที่ชี้นำแนวคิด และแนวทางแก้ไขปัญหาทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีบทบาทในการชี้นำแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษของอำเภอบางปลาหมอ โดยเฉพาะแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษของเกษตรกร เช่น แนวคิดในการสร้างเขื่อนคันกันน้ำ สร้างสะพาน คสล. และการจัดตั้งสถานีอนามัยชุมชน ที่อำเภอบางปลาหมอ ก็ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี จนส่งผลให้การดำเนินการตามแนวคิดดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การที่ พลตรีบุญเอื้อฯ มีบทบาทในการชี้นำแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษอาจเป็นเพราะพลตรีบุญเอื้อฯ เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถึงแม้ว่า พลตรี บุญเอื้อฯ จะไม่ได้รับการเลือกตั้ง แต่ก็ได้รับความไว้วางใจจาก ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ให้ดำรงตำแหน่ง ในตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ทำให้บทบาทการชี้นำแนวคิดในด้านนี้ มีพลังสนับสนุนทั้งภาคราชการ และภาคเอกชน ในบทบาทที่ชี้นำแนวคิดที่โดดเด่นของ พลตรี บุญเอื้อ ฯ ในด้านการแก้ไขปัญหามลพิษทางเกษตร ซึ่ง นายฉัตรวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540: 36) บุตรชายคนที่ 4 ได้เขียนถึงกรณีนี้ของบิดาไว้ว่า “การสั่งยกเลิกประมูลการจัดซื้อเรือประมง 3 ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ถึง 7 ล้านบาท เนื่องจากงบประมาณจัดซื้อได้ตั้งไว้ จำนวน 20 ล้านบาท แต่ประกวดราคาปรากฏว่าเกิน ต้องของบกลางเพิ่มอีกจำนวน 5 ล้านบาท จึงสั่งยกเลิกและดำเนินการใหม่ ได้ในราคาเพียง 18 ล้านบาท โดยไม่ต้องของบกลาง และเหลือเงินอีก 2 ล้านบาท นำไปก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาที่จังหวัดภูเก็ต”

ตอนที่ 2 การดำรงตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

2.1 ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บทบาททางการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร คือ บทบาททางการเมืองที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เรียกว่าบทบาทที่เป็นทางการ รัฐธรรมนูญไทยแทบทุกฉบับจะมีบทบัญญัติที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการร่างพระราชบัญญัติ และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ การอภิปราย งานด้านกรรมาธิการ ซึ่งบทบาททางการเมืองในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ หน้าที่ในการเป็นผู้แทนพรรคประชาธิปัตย์ พรรคธรรมสังคมนิยม พรรคชาติไทย ในการตั้งกระทู้ถาม

การอภิปรายไม่ไว้วางใจ ในเรื่องที่สำคัญ ๆ และตรงตามปัญหาของประชาชน และมีความเข้าใจ ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการตั้งกระทู้ และการอภิปราย พลตรีบุญเอื้อ สามารถทำได้เป็นอย่างดี เพราะ เป็นคนที่มีความรอบรู้ปัญหาในหลาย ๆ ด้าน และจากการสัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในประเด็นบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พลตรีบุญเอื้อ กล่าวว่า “บทบาทของผู้แทนจะถูก กำหนดโดยรัฐธรรมนูญว่าทำหน้าที่อะไรบ้าง ยิ่งในปัจจุบันนี้ ข้อกำหนดรัฐธรรมนูญที่จะทำให้ ประชาชน คือผู้แทนที่จะทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะ มันมีข้อจำกัด เราก็ต้องพยายามในการที่จะสร้างบทบาทของตนเอง ให้ประชาชนรู้จัก ให้ประชาชน เชื่อมั่น ให้ประชาชนศรัทธาในตัวของเรา แต่ปัจจุบันนี้จะเป็นเรื่องยากเพราะเราไม่มีงบ ส.ส. การ จะไปประสานงานกับฝ่ายของรัฐบาลมีข้อจำกัด เพราะ ส.ส. ไปทำตรงนั้นไม่ได้ ฉะนั้นจึงต้องแสดง บทบาทของพวกเราของคนที่เป็น ส.ส. ในสภาให้ชัดเจน ก็ต้องใช้ช่องทางทางสภา ใช้ช่องทางทาง สื่อมวลชน ตั้งกระทู้ ยื่นญัตติ แสดงความคิดเห็นเวลา ตอนงบประมาณเข้า ให้ข้อสังเกตรัฐบาล แล้วก็นอกสภา การแสดงความคิดเห็นอย่างแหลมคมตรงกับปัญหาที่ราษฎรต้องการเป็นเรื่องสำคัญ ฉะนั้น การจะเป็นผู้แทนมันต้องเปลี่ยนวิธีคิดจากในอดีตที่จะมุ่งทำงานในส่วนลึก คือกับท้องถิ่น เพียงอย่างเดียว กับคนในเขตเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว วันนี้ต้องสร้างภาพให้ปรากฏต่อมมกว้าง ทั้ง ลึกและทั้งกว้าง ก็คือภาพรวมของประเทศ ฉะนั้น ส.ส. ต้องทำการบ้าน ต้องแสดงบทบาท ต้อง แสดงวิสัยทัศน์ อยู่ตลอดเวลา เมื่อปรากฏเป็นข่าว ทางสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ ประชาชนก็จะเห็นว่าคนนี้มีบทบาทกว้างแสดงความเห็น คนนี้มีความรู้ความสามารถ และจะเป็นผู้นำในคราวต่อไป”

ผู้วิจัยได้แยกบทบาทการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) บทบาทการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการวิจัยในด้านบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ เช่น การเสนอกฎหมายการตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายไม่ไว้วางใจ การเป็นคณะกรรมการสามัญ ประจำสภา ผลที่ได้จากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม เช่น การติดตามข่าวการเมือง จากสื่อ ต่าง ๆ และจากสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีความโดดเด่นใน การทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น การตั้งกระทู้ถามอย่างตรงประเด็น และตรงกับปัญหา ของชาวบ้าน เช่น ได้มีการร่างพระราชบัญญัติการประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 5 ธันวาคม 2528 พระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2530 ได้แก่ เป็นกรรมการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2512 เป็นกรรมการสาธารณสุข พ.ศ. 2512 เป็นกรรมการการศึกษา พ.ศ. 2518 เช่น คำสัมภาษณ์ของ นายตำรวจ มยุรา ตัวแทน

ประชาชนในพื้นที่กล่าวว่า “ผมว่าท่านเป็น ส.ส.ที่มีคำพูด มีข้อเสนอแนะในสภาที่ค่อนข้างชัดเจน เป็นเรื่องความเดือดร้อนของประชาชน เราฟัง ๆ ดู คำพูดบางคำพูดที่ท่านพูด เรารู้ว่าท่านหาคำพูดมาได้เป็นอย่างดีมาก”

การพูดและการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีเนื้อหาสาระดี คำพูดน่าเชื่อถือ พูดตรงประเด็น ไม่ก้าวร้าว หาร้ายผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นบุคลิกที่โดดเด่นของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์ของ นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองการบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ผมว่าท่านพูดมีหลักการมากกว่า พูดน่าฟัง น่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะถูกอภิปราย หรืออภิปรายเขาเนีย ชัดเจนดีท่านมีคำตอบที่ชัดเจนมาก ผมว่าเรื่องนี้ท่านเก่ง ผมคิดว่านักการเมืองทุกคนน่าจะเอาท่านเป็นแบบอย่างนะ ท่านพูดได้ตรงประเด็นมาก ว่าง่าย ๆ คือมีแต่นื้อ ๆ น้าน้อย” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554) และคำสัมภาษณ์ของ นายบรรเจิด แก้ววิจิต กำนันตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ท่านพูดเก่ง เนื้อหาสาระดี อยู่ในข้อบังคับการประชุม ทำให้ไม่เกิดความวุ่นวายในสภาทำหน้าที่ ฐานะสมาชิกสภาปฏิบัติบัญญัติ และได้รับความไว้วางใจจากพรรค แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการธิการสาธารณสุข คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ แผ่นดิน และได้รับพระราชทานเหรียญสดุดีลูกเสือ เป็นผู้นำจัดตั้งสำนักงานทหารผ่านศึก จังหวัดสุพรรณบุรี” (สัมภาษณ์: 14 มีนาคม 2554)

2) ความสามารถในการประสานงานทางการเมืองระดับชาติ

ผลการวิจัยในด้านความสามารถในการประสานงานทางการเมืองระดับชาติของพลตรีบุญเอื้อ ๆ พบว่า พลตรีบุญเอื้อ ๆ มีลักษณะของนักการเมือง คือ มีบุคลิกภาพที่อ่อนน้อม ถ่อมตน มีการรับฟังข้อคิดเห็นที่แตกต่าง มีวาทศิลป์ และมีความใจเย็นเก็บความรู้สึกได้เก่ง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้ การประสานงานทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จอยู่เสมอ และเป็นที่ไว้วางใจของนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ที่มอบหมายให้พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดำเนินการประสานงานในเรื่องสำคัญ ๆ อยู่เสมอ และได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

โดยเฉพาะการเจรจากับนักการเมืองจากต่างพรรค ในการจัดตั้งรัฐบาล ก็ พบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นหนึ่งในตัวแทนเจรจาอยู่ทุกครั้ง ซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ตัวแทนผู้นำท้องที่ กล่าวว่า “ในส่วนของ การประสานงานระดับชาติโดยเฉพาะการจัดตั้งรัฐบาล ๆ ผน ๆ บรรหาร ก็มีส่วนสำคัญ เพราะท่านรู้จักในการผ่อนหนักผ่อนเบา” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ในเรื่องการประสานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเข้าร่วมรัฐบาลหรือไม่เข้าร่วมรัฐบาล นายบรรหารจะให้ความไว้วางใจมอบท่านบุญเอื้อ ๆ เป็นคนประสานงานและคิดว่า มอบพลตรีบุญเอื้อ ๆ เป็นคนตัดสินใจ และท่านก็ตัดสินใจได้ พลตรี บุญเอื้อ ๆ ประสานงานกับพรรคร่วมรัฐบาลได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์: 7 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “การประสานงานเนี่ย ผมว่าแก่ประสานงานได้ทุกพรรคเลยนะ เนื่องจากแก่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนด้วยกัน เคยร่วมรัฐบาลมาด้วยกัน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายนน วงศ์ศรีเผือก กำนันตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “ความสามารถประสานงานทางการเมืองเรื่องนี้ท่านเป็นคนเก่งที่สุด ด้วยทักษะการพูด ความสามารถในการโน้มน้าวท่านสามารถอ่านใจคนอื่นได้ ตรงนี้แหละคือสิ่งสำคัญ” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตการณ์ การค้นคว้าข้อมูล หลาย ๆ แบบ พอสรุปได้ว่าพลตรี บุญเอื้อ ๆ เป็นนักการเมืองที่มีความสามารถประสานงานทางการเมืองและมีความสามารถในการเจรจาต่อรองอำนาจทางการเมืองได้เป็นอย่างดี ซึ่งการที่มีความสามารถในด้านนี้ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ๆ มีพลังอำนาจทางการเมืองสูง และก็เป็นการสร้างอำนาจทางการเมืองให้แก่ตัว พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้เป็นอย่างดี

2.2 บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

รัฐมนตรี ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ผู้เป็นสมาชิกของคณะรัฐมนตรี หรือ คณะรัฐบาล รับผิดชอบร่วมกับ คณะรัฐมนตรีในนโยบายทั่วไปของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือทบวง ก็เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในกระทรวงหรือทบวงที่ตนว่าการ และรับผิดชอบในการบริหารราชการกระทรวงหรือทบวงนั้นด้วยอีกฐานะหนึ่ง รัฐมนตรี (Minister) ของกระทรวงต่าง ๆ นี้ เมื่อได้รับการแต่งตั้งครบทุกกระทรวงตามจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินร่วมกันในฐานะผู้นำในการบริหาร ประเทศ ก็จะเรียกรวมกันว่าเป็น คณะรัฐมนตรี

ความสำคัญของคณะรัฐมนตรี ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมีอำนาจสูงสุดในแต่ละหน่วยงาน จึงอาจสรุปว่า คณะรัฐมนตรีมีความสำคัญใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านกฎหมาย โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้ใช้กฎหมายโดยตรง และเป็นผู้เสนอกฎหมายต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารกิจการราชการต่างๆ ของประเทศให้เป็นไปโดยราบรื่น

2. ด้านนโยบายการเมืองคณะรัฐมนตรีนั้นเป็นองค์กรสูงสุดที่มีกำหนดนโยบายทั้งระดับภายในและภายนอก ประเทศ โดยภายในประเทศเป็นผู้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดิน โดยตรง ส่วนภายนอกประเทศมีอำนาจกระทำการผูกพันในฐานะตัวแทนของรัฐหรือประเทศและมีผลผูกพัน

3. ด้านอำนาจ ถือเป็นองค์กรที่มีอำนาจทางด้านการบริหาร ซึ่งมีอำนาจกำหนดนโยบายต่างๆซึ่งเท่ากับเป็นการกำหนดทิศทางของประเทศและยังมีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาในทุกระดับทั่วประเทศ ดังนั้นอำนาจที่มากมายเหล่านี้ย่อมกระทบต่อประชาชนโดยรวมอย่างกว้างขวางผู้ใช้อำนาจจึงควรใช้อำนาจด้วยความเป็นธรรมตามหลักธรรมมาภิบาล

อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีเมื่อพิจารณาตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา ตลอดจนระเบียบหรือมติคณะรัฐมนตรีแล้ว อำนาจหน้าที่หลัก ๆ ของคณะรัฐมนตรีสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
2. บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เป็นผู้ใช้อำนาจบริหารในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
3. รับสนองพระบรมราชโองการเกี่ยวกับกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
4. เสนอกฎหมาย พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รวมทั้งออกพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนมีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ นอกจากนี้มีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ โดยต้องไม่ขัดต่อกฎหมายลำดับสูงกว่า
5. เป็นผู้บริหารสูงสุดในแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกระทรวง วางระเบียบข้อบังคับของแต่ละกระทรวง พิจารณา ตัดสินใจ วินิจฉัยชี้ขาด ลงมติเรื่องต่างๆตามที่แต่ละกระทรวงเสนอมา
6. มีสิทธิเข้าประชุม เพื่อชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริงในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออกคะแนนเสียง หรือในกรณีสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภามีมติให้รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมในเรื่องใด ก็ต้องเข้าประชุม และมีสิทธิร้องขอให้มีการประชุมลับ

7. ในกรณีมีเรื่องสำคัญและต้องการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิเสนอให้เปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการประชุมได้

8. เสนอให้มีการออกเสียงประชามติในกรณีกิจการใดที่เป็นเรื่องมีผลเสียกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่

9. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งกระทำภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เช่น การประกาศใช้และการเลิกใช้กฎอัยการศึก การประกาศสงคราม การอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษ และการถอดถอนฐานันดรศักดิ์ เป็นต้น

10. อำนาจหน้าที่เฉพาะอื่น ๆ ตามบทบัญญัติในกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมาย จากบทบาทที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น มีอาจปฏิเสธได้เลยว่า รัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี เป็นบุคคลและองค์กรที่มีความสำคัญและมีอำนาจมาก จนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ หากมีรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีที่ดีมีศักยภาพ ปกครองประเทศโดยหลักนิติรัฐ ใช้อำนาจในทางที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อชาติ ก็ย่อมจะนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จทัดเทียมนานาประเทศ และในขณะที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ดำเนินการพัฒนา ในหลาย ๆ ด้าน ดังประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 การนำเสนอนโยบายต่าง ๆ

ก. นโยบายด้านสาธารณสุข ได้เสนอพระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2530 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 104 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2530

- เป็นกรมการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2512
- เป็นกรมการสาธารณสุข พ.ศ. 2512
- เป็นกรมการการศึกษา พ.ศ. 2518

ข. นโยบายทางด้านการเกษตร ในช่วงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแล กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ และได้เสนอพระราชบัญญัติการประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 ทำให้มีผลงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ขณะนั้นเกิดปัญหา ปลาเป็นโรคระบาด มีอาการแค้นตามลำตัว และตายในที่สุด ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา และได้รับการแก้ไขปัญหามาจากทุกฝ่าย จนประสบความสำเร็จ

2) ได้สั่งยกเลิกประมูลการจัดซื้อเรือประมง ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน ได้ถึง 7 ล้านบาท และนำเงินไปสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาที่จังหวัดภูเก็ต เนื่องจากงบประมาณ

จัดตั้งซื้อไว้จำนวน 20 ล้านบาท แต่ประกวดราคา ปรากฏว่าเกิน ต้องของบกลางเพิ่มอีก 5 ล้านบาท จึงสั่งให้ยกเลิกและดำเนินการใหม่ในราคา 18 ล้านบาท เพื่อแก้ปัญหาจากการเกิดโรคระบาดในปลา โดยจะมีการประสานการทำงานร่วมกับกรมประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “ในการขับเคลื่อนนโยบายข้างต้น ให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานของข้าราชการ ในขณะเดียวกันข้าราชการต้องปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้” (สัมภาษณ์: 1 มีนาคม 2554)

จากการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ มีความรู้พื้นฐานประสบการณ์ ในเรื่องการเกษตรพอสมควร เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า เป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำ และเป็นเมืองเกษตรกร อีกทั้งประชากรในจังหวัดร้อยละแปดสิบเป็นเกษตรกร ได้ให้ความสำคัญกับเกษตรกรค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การแบ่งปันจัดสรรน้ำเข้าสู่ไร่ของเกษตรกร การวางแผนนโยบายให้ภาคกลางมีน้ำทำนาตลอดปี การแก้ไขปัญหาโรคระบาดของปลา อีกทั้ง พลตรี บุญเอื้อฯ เป็นผู้แทนมาหลายสมัยทำให้รับทราบถึงปัญหาเกษตรกรเป็นอย่างดี จึงวางแผนนโยบายและแก้ไขปัญหา การเกษตรตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้พลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับการชื่นชมจากหลายฝ่ายว่าเป็นรัฐมนตรีที่มีผลงาน พลตรี บุญเอื้อฯ เป็นรัฐมนตรีที่ประชาชนพึงพอใจมากเป็นอันดับ 1 เขตอำเภอบางปลาม้า นั้นย่อมสะท้อนถึงผลงานได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อฯ ในช่วงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถช่วยเหลือประชาชนได้มาก โดยมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจคือ คำสัมภาษณ์ของ นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “นโยบายเด่น ๆ ของท่านก็มีการประกันราคาข้าว การส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร” การแก้ไขปัญหาโรคระบาดของปลาจนสำเร็จลุล่วง (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554) และคำสัมภาษณ์ของนายวิชาญ ศรีวัฒนชัย ประชาชน (อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน) กล่าวว่า “ท่านมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ โดยเฉพาะช่วงท่านเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรฯ ท่านได้กำหนดนโยบายให้เกษตรกรในภาคกลางต้องมีน้ำทำนาตลอดทั้งปี ซึ่งชาวบ้านเขาก็ดีใจ ทำนาแล้วข้าวได้ราคาดี แก้ไขปัญหาโรคระบาดของปลาได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการช่วยกันแก้ไขปัญหา ท่านก็กำหนดนโยบายในการป้องกัน ตอนที่ท่านเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร ชวนาลืมตาอ้าปากได้” (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2554) และคำสัมภาษณ์ของ นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ในสายตาผม ผมว่านโยบายท่านเป็นไปได้อีก และสามารถจับต้องได้เป็นนโยบายที่ตรงใจประชาชน

อย่างเช่น กรณีน้ำท่วมไรนาเสียหาย ท่านก็เป็นตัวตั้งตัวตีช่วยเหลือประชาชนให้ลืมตาอ้าปากได้ โดยการช่วยเหลือเกี่ยวกับประสานงานกับชลประทานจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ดูแลเรื่องการปล่อยน้ำ และขอให้ประสานมายังพื้นที่ด้วย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นอกจากการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่แล้ว ท่านยังเป็นที่ห่วงใยเกษตรกรเป็นอย่างมากดังคำสัมภาษณ์ของ นางสุรีย์ ศรีบุญศรีดี พนักงานประจำสำนักงานพรรคชาติไทย เขตอำเภอบางปลาม้า ที่กล่าวว่า “ช่วงท่านเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ท่านก็เหมือนเอาพื้นฐานการทำงานของคุณา เอววัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ในการทำงาน มาให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่ไม่ค่อยสนใจการทำงาน มารับรู้รับทราบ เช่น ประเพณีการรับขวัญข้าว การดำนา อะไร ๆ อย่างนี้ มาให้รับรู้กัน และประชาชนทั่วไปก็พอใจในการทำอย่างนี้ เพราะลูกหลานจะได้รับรู้ถึงความยากลำบากของรุ่นพ่อแม่ปู่ย่าตายาย” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

2.2.2 ในด้านการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า

วิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองอย่างหนึ่งที่สำคัญของนักการเมือง คือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ สร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นรัฐมนตรี ก็จะมีอำนาจทางการเมือง ที่จะสามารถผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดตัวเองมากขึ้น ที่เห็นได้ชัดเจนและโดดเด่นก็คือ จังหวัดสุพรรณบุรี นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทยและอดีตนายกรัฐมนตรี ได้นำความเจริญมาสู่จังหวัดสุพรรณบุรีมากมาย โดยเฉพาะเรื่องของการถนนหนทาง สาธารณูปโภคต่าง ๆ แต่ก็นำมาสู่การตั้งคำถามว่ามีความเป็นธรรมต่อประชาชนที่อยู่จังหวัดอื่นหรือไม่ เป็นการเอาเปรียบคนจังหวัดอื่นหรือไม่ ซึ่งประเด็นคำถามเหล่านี้ประชาชนคนจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ได้ให้ความสำคัญ เท่ากับการชื่นชมยินดีในความสามารถของนายบรรหาร ที่สามารถผลักดันงบประมาณมาสร้างความเจริญสู่ท้องถิ่นจนเกิดเป็นความนับถือ ศรัทธา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า วิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองที่สำคัญ ของนักการเมืองคือการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ สร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นให้ได้มากที่สุดเพราะเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้อยู่ทั่วไปว่านักการเมืองต่าง ๆ พยายามผลักดันงบประมาณเข้าพื้นที่ตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากได้เสียงสนับสนุนแล้ว ก็อาจจะมีผลประโยชน์ในเรื่อง เบอร์ดั้งงานหรือค่าหัวคิวอีกด้วย

บทบาทของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในเขตอำเภอบางปลาม้า จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อฯ มีบทบาทเป็นอย่างสูงที่สามารถผลักดันงบประมาณมาพัฒนาในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยเปรียบเทียบจากจังหวัดอื่น ๆ ที่นักการเมืองมีตำแหน่งรัฐมนตรี จะมีการพัฒนาสาธารณูปโภค เช่น ถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง น้ำประปาเป็นอย่างมากคึกคัก และในกรณีพลตรีบุญเอื้อฯ ซึ่งได้มีโอกาสเป็นรัฐมนตรีอยู่เกือบทุกครั้งที่พรรคชาติไทย ได้ร่วมรัฐบาล และได้มีการดึงงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุข ให้มาจัดตั้งสถานีอนามัยขึ้นบริเวณตลาดบ้านสุค เกรงว่าประชาชนที่เจ็บป่วยจะเดือดร้อนได้รับความลำบาก ก่อนที่จะตัดสินใจเปิดคลินิก “วิริยะการแพทย์” เนื่องจากไม่มีเวลาดูแลรักษาคนไข้ หลังจากได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล ทำให้มีผลงาน ให้เห็นชัดเจน ดังคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างรายละเอียด ดังนี้

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองดิน กล่าวว่า “การทำงานของท่าน ในฐานะท่านเป็นรัฐมนตรี โดยภาพรวมท่านต้องดูแลทั่วประเทศ แต่มีบางส่วนที่ไม่สนับสนุนหรือไม่ชอบท่านเป็นการส่วนตัว พุคให้เราได้ยินว่า เป็นรัฐมนตรีกลับไม่ได้มาช่วยเหลืออะไรในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่คิดว่าคน ๆ นั้น ไม่ได้เป็นกลางทางการเมือง เพียงจะหาจุดบอดแต่ความเป็นรัฐมนตรี ไม่จำเป็นจะต้องดูแลเฉพาะอำเภอบางปลาม้า ความเป็นรัฐมนตรีต้องเป็นรัฐมนตรีของทั้งประเทศ นี่ยกตัวอย่างให้เห็นว่าคนที่มาพุดนั้นมองแค่ใกล้ตัว แค่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แต่ถามว่าจังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ที่ไม่ก็ตารางเมตรและความเจริญก็แทบจะเต็มพื้นที่แล้ว สรุปก็คือว่าการผลักดันงบประมาณของ ท่านบุญเอื้อฯ ในช่วงที่เป็นรัฐมนตรีสมเหตุสมผล กระจายไปทั่วประเทศ” และคำสัมภาษณ์ของ นายสำรอล มยุรา อดีตข้าราชการครู กล่าวว่า “ในสมัยท่านเป็นรัฐมนตรี ก็ถือว่าท่านผลักดันงบประมาณเข้ามาพื้นที่อำเภอบางปลาม้า พอสมควรนะ แต่ท่านก็มองภาพรวมทั้งประเทศนะ ผมว่าท่านไม่ใช่จะมาเอาเฉพาะบางปลาม้าอย่างเดียวหรอก ท่านค่อนข้างจะดูความเหมาะสม ในแง่ส่วนรวมของประเทศเป็นหลัก” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อฯ มีการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่อำเภอบางปลาม้า แต่ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาด้านการเกษตร เช่น การขุดลอกคูคลอง การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การแก้ไขปัญหาน้ำเป็นโรคระบาด การสั่งให้ยกเลิกประมวลการซื้อเรื่องงบประมาณ และนำไปสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาที่จังหวัดภูเก็ต การผลักดันงบประมาณในด้านสาธารณสุข เช่น การผลักดันงบประมาณสนับสนุนจัดตั้งสถานีอนามัยบริเวณด้านหลังคลินิกของพลตรีบุญเอื้อฯ การดำเนินงานของ อสม. ครอบคลุมหมู่บ้าน การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในอำเภอ

บางปลาหมอ เช่น การให้ประชาชนได้รับความรู้ในการรักษาตัวแบบหลักสากล การผลักดันการป้องกันแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การผลักดันงบประมาณสร้างสะพานคสล. ในพื้นที่อำเภอบางปลาหมอ การผลักดันงบประมาณมาจากส่วนกลางในการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างตามแยกต่าง ๆ ทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ๆ สามารถให้การผลักดันงบประมาณพัฒนาในพื้นที่จังหวัดทุก ๆ ด้าน ดังคำสัมภาษณ์ของ นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “มีการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาอำเภอบางปลาหมอในทุก ๆ ด้าน คือมีการสร้างเขื่อน กั้นน้ำ ท่านผลักดันงบประมาณมาแก้ปัญหาการฉีกปลาเป็นโรคระบาด มีแผนตามล่าตัวและตายในที่สุด โดยเฉพาะในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี และท่านผลักดันงบประมาณสร้างพิพิธภัณฑสถานที่จังหวัดกุฎีเตี้ย” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554) และพลตรี บุญเอื้อ ได้ผลักดันงบประมาณมาแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนแบบสมเหตุสมผล ดังคำสัมภาษณ์ของ นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน ที่กล่าวว่า “ผมว่าท่านเป็นห่วงคนจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะอำเภอบางปลาหมอ งบประมาณต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐาน เกี่ยวกับถนนหนทาง น้ำอุปโภคบริโภค ท่านผลักดันเต็มที่อยู่แล้ว ท่านสนับสนุนงบประมาณให้ทุกภาคส่วน ตามที่เราร้องขอไป และก็ไม่เคยที่ไม่ได้รับการตอบรับการสนับสนุนต่าง ๆ นั้น ท่านฟังเสียงประชาชนมากกว่าอย่างอื่น ท่านไม่เคยจะทำอะไรเกินเลยไปจากความต้องการของประชาชน” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

โดยแนวคิดของ พลตรี บุญเอื้อ ๆ จะเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้ความรู้ชาวอำเภอบางปลาหมอมากที่สุด

2.2.3 การช่วยเหลือและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีบทบาทเป็นอย่างมากในการเป็นผู้นำการต่อต้าน ได้สั่งยกเลิกประมูลการจัดซื้อเรือประมงทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ถึง 7 ล้านบาท เนื่องจากได้ตั้งงบประมาณไว้จำนวน 20 ล้านบาท แต่ประกวดราคาปรากฏว่าเกิน จึงสั่งยกเลิกและดำเนินการใหม่ในราคาเพียง 18 ล้านบาท เหลือ 2 ล้านบาท นำไปก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานที่จังหวัดกุฎีเตี้ย จากบทบาททางการเมืองดังกล่าว ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ มีอำนาจทางการเมืองและฐานเสียงในอำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งฐานเสียงจากจังหวัดใกล้เคียงที่ท่าน พลตรี บุญเอื้อ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า จะเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ สร้างประโยชน์ให้กับจังหวัดอื่น โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรีเท่านั้น

จากคำสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกกลุ่ม โดยมีการแสดงความคิดเห็นว่าในช่วงที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการช่วยเหลือและรักษาผลประโยชน์ของประชาชน และ

ชาวประมง เช่น การสั่งยกเลิกประมูลการจัดซื้อเรือประมง และสร้างพิพิธภัณฑสถานที่จังหวัดภูเก็ต โดยมีตัวอย่างรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

นางสุรีย์ ศรีบุญยดี บุคคลใกล้ชิดที่เป็นประชาชน กล่าวว่า “กรณีท่านบุญเอื้อ ได้สั่งยกเลิกการประมูลการจัดซื้อเรือประมง ในราคาที่ตั้งไว้ค่อนข้างสูง และทำการประมูลใหม่ ทำให้เงินงบประมาณที่เหลือสามารถนำไปสร้างพิพิธภัณฑสถานได้อีก ท่านได้สั่งยกเลิกเห็นว่าตั้งราคาไว้เกินจริง ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุจึงได้ดำเนินการประมูลใหม่ ในกรณีนี้ท่านได้ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม รักษาผลประโยชน์แก่ประเทศชาติ” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

นายชนน วงศ์ศรีเผือก ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น (กำนันตำบลไผ่ทองดิน) กล่าวว่า “การที่ท่านได้สั่งยกเลิกการจัดซื้อเรือประมง ในราคาค่อนข้างสูงเกินความจำเป็น เป็นสิ่งที่ท่านทำถูกต้องแล้ว เป็นการช่วยประหยัดงบประมาณแผ่นดิน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม พร้อมกับนำงบประมาณที่เหลือ ไปสร้างประโยชน์ให้กับชาวจังหวัดภูเก็ต เห็นว่าท่านบุญเอื้อฯ ไม่เพียงทำประโยชน์ให้กับอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เท่านั้น ท่านเป็นบุคคลที่รักษาผลประโยชน์ให้กับส่วนรวม ท่านไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นราษฎรในจังหวัดใด ท่านก็ดูแลรักษาประโยชน์อย่างเสมอภาคกัน คิดว่าท่านทำถูกต้องแล้ว เป็นการช่วยเหลือประเทศชาติ” (สัมภาษณ์ : 10 มีนาคม 2554)

นายสำราญ มยุรา ตัวแทนประชาชน “ในเรื่องดูแลผลประโยชน์ให้กับประเทศชาติ นั้นพลตรีบุญเอื้อฯ เป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ และใกล้ชิดกับเกษตรกร หรือชาวประมง ท่านมองในแง่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ผลประโยชน์ใดที่สามารถรักษาได้ และผลกระทบกระเทือนถึงวิถีชีวิตชาวเกษตรกร ซึ่งขณะนั้นท่านดูแลกรมประมง ท่านคงไม่ยอมให้เสียงบประมาณแผ่นดินโดยใช่เหตุ” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นายกำพล จรุงกิจกุล นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบลไผ่ทองดิน กล่าวว่า “ผมคิดว่าการที่ท่านตัดสินใจสั่งยกเลิกประมูลการจัดซื้อเรือประมง ท่านบุญเอื้อ เห็นว่าราคาที่ตั้งไว้สูงเกินจริง มันน่าจะราคาต่ำกว่านี้ จึงได้ตัดสินใจประมูลใหม่ และสามารถนำเงินงบประมาณที่เหลือมาสร้างประโยชน์กับชาวประมงได้อีก และให้ชาวประมงได้รับประโยชน์จากเงินงบประมาณที่เหลือ ทำให้มีพิพิธภัณฑสถานที่จังหวัดภูเก็ต ท่านรักษาผลประโยชน์ของชาติและเห็นประโยชน์ส่วนรวม” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ช้าวเข็มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น กล่าวว่า “จากได้ฟังมา คิดว่าท่านก็มีบทบาทมาจะพอสมควร ถ้าพูดภาษาชาวบ้านก็คือท่านทำหน้าที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชน และช่วยประชาชนในการรักษาผลประโยชน์ของชาติได้เยอะ อย่างเช่น ตอนที่ท่านได้ยกเลิกการประมูลจัดซื้อเรือประมง ท่านเป็นตัวแทนในการต่อต้าน และให้

มีการประมุขใหม่ ทำให้สามารถนำเงินที่เหลือทำประโยชน์ในการสร้างพิพิธภัณฑสถานให้ชาว
จังหวัดภูเก็ตได้อีก” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

2.2.4 การตอบกระทู้ถามหรือชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ

การตั้งกระทู้ถาม คือ คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถามเรื่องใด ๆ อัน
เกี่ยวกับงานในหน้าที่รัฐมนตรี โดยส่วนใหญ่จะถามเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในความ
รับผิดชอบของรัฐมนตรีนั้น หรือคำถามที่เกี่ยวกับนโยบายการบริหารประเทศของรัฐมนตรี เมื่อ
เห็นว่าการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลไม่เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภา หรือ
ดำเนินการบริหารงานผิดพลาดไม่ตรงตามนโยบาย โดยการตั้งกระทู้ถาม นับเป็นวิธีการควบคุม
การบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะจะทำให้ฝ่ายบริหารมีความ
ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น มิฉะนั้นจะต้องถูกฝ่ายนิติบัญญัติตั้งกระทู้ถามอัน
แสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดบกพร่องของตน ในด้านการตอบกระทู้ถามหรือชี้แจงข้อสงสัย ต่างๆ
ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั้นไม่ค่อยปรากฏให้เห็นมากนัก อาจเป็นเพราะว่า พลตรี
บุญเอื้อ มีมิตรมากกว่าศัตรู และพรรคชาติไทยเป็นพรรคที่เข้าได้กับทุกขั้วการเมือง จึงไม่ค่อยถูก
ถามกระทู้มากนัก อีกทั้ง พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีที่ไม่เคยถูกอภิปรายไม่
ไว้วางใจ เลยไม่ได้เห็นบทบาทในการชี้แจงเท่าไร แต่ก็มียบทบาทในการชี้แจงประเด็นข้อสงสัย
ต่าง ๆ ผ่านสื่อ เช่นการเจรจาประสานงานระหว่างพรรคฝ่ายรัฐบาลกับพรรคฝ่ายค้าน เพื่อนำมา
พัฒนาระบบของรัฐสภาดีขึ้น การเสนอพระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2530

ในส่วนการตอบกระทู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่รัฐมนตรีนั้น จากการ
ค้นคว้าและจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จะพบว่าทุกประเด็นนั้น พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
ตอบชี้แจงข้อสงสัยได้ชัดเจน ครบถ้วนทุกประเด็นและเป็นที่เข้าใจ ฟังพอใจกับคำตอบในทุก ๆ
ฝ่าย โดยมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายบรรเจิด แก้ววิจิต กำนันตำบลบางปลาม้า กล่าวว่า “การตอบกระทู้
ของท่านชัดเจนค่ะ เพราะท่านอาศัยความรู้ความสามารถ จากการค้นคว้าส่วนตัวด้วย ไม่ใช่แค่ทั่วไป
ไป และจากการที่ท่านได้สัมผัสกับประชาชน เพราะฉะนั้นแนวทางในการตอบกระทู้ของท่านจึง
ชัดเจน การตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ของท่านเคลียร์ทุกเรื่อง” (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2554)

นางเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง กำนันตำบลวังน้ำเย็น กล่าวว่า “ท่านเป็น
รัฐมนตรีที่ไม่เคยโดนอภิปราย เวลาที่มีกระทู้ถามต่าง ๆ ท่านก็ตอบได้ชัดเจนเป็นที่พึงพอใจของฝ่าย
ต่าง ๆ ไม่ว่าจะฝ่ายรัฐบาล หรือฝ่ายค้าน” (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2554)

จากการศึกษาบทสัมภาษณ์หนังสือชีวประวัติและผลงานของพลตรีบุญเอื้อ
ประเสริฐสุวรรณ ในประเด็นบทบาทดำรงตำแหน่งในฐานะรัฐมนตรี มีรายละเอียด ดังนี้

พลตรี บุญเอื้อ ฯ ทำหน้าที่ ในฐานะสมาชิกสภานิติบัญญัติ และได้รับความไว้วางใจจากพรรค แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน และยังเป็นผู้นำจัดตั้งสำนักงานทหารผ่านศึก จังหวัดสุพรรณบุรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปี 2531 (4 ส.ค.) รับผิดชอบบริหารราชการหลายหน่วยงาน และช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน เช่น “ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยอนุมัติให้กองทัพเรือเป็นค่าจัดสร้างเรือท้องแบน 200 ลำ 6,900,000 บาท จากการปฏิบัติงานครั้งนี้ ได้สร้างผลงานเป็นที่ยอมรับในความซื่อสัตย์ สุจริต จนสื่อมวลชนตั้งฉายาว่า “เปาบุญเอื้อ” และ “บัวในดงบอน” และแก้ไขปัญหาคอขวดกักน้ำได้ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาการใช้เงินกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ รองประธานกรรมการบริหารกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ และเลขานุการกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้ และจัดตั้งหน่วยรับบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ ทำเนียบรัฐบาล ได้รับเงินบริจาค 195,917,261.57 บาท

ปี 18 ก.ย. 35 พลตรีบุญเอื้อ ปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะประธานคณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้านจนเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเกี่ยวกับการแจกเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ทำให้สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ไม่ว่าจะเป็ผลงานทางการเมืองฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องปฏิบัติด้วยความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540: บทนำ หน้า 4) บุตรชายคนที่ 4 ได้เขียนกล่าวไว้ว่าในหนังสือชีวประวัติของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จะปรากฏสารของบุคคลสำคัญ ๆ ทางการเมือง เช่น สารของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวว่า “พลตรีบุญเอื้อ เป็นบุคคลที่ประกอบกิจอันเป็นประโยชน์ด้วยความจริงใจต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติเป็นส่วนรวมโดยตลอด จนทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี จนถึง 10 สมัย และได้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายบริหารได้ร่วมคณะรัฐบาล ท่านมีความสุขรอบคอบสุภาพอ่อนโยน และมีน้ำใจเอื้ออารีต่อบุคคลทั่วไป จนทำให้ได้รับความศรัทธาทุกฝ่าย สารจากพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ กล่าวว่า “พลตรีบุญเอื้อฯ ได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 45 และได้ดำรงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการประสานงานวุฒิสภา หรือเรียกว่า วิปรัฐบาล ได้เป็นอย่างดี และในปีต่อมายังได้ประธานวิปฝ่ายค้าน ต่อมายังได้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ ประธานรัฐสภา แม้ท่านวางมือทางการเมือง ก็ยังมอบหมายให้ นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในการทำงานเพื่อชาวสุพรรณ โดยเฉพาะอำเภอ บางปลาม้า”

นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540: บทนำ หน้า 9) บุตรชายคนที่ 4 ได้เขียนกล่าวไว้ว่าในหนังสือชีวประวัติของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จะปรากฏสารสารของศาสตราจารย์มารุต บุญนาท กล่าวไว้ว่า “ท่านเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลยิ่ง มีมนุษยสัมพันธ์ต่อบุคคลและอยู่ในเวทีการเมืองประมาณ 30 ปี ไม่ว่าท่านจะเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ท่านปฏิบัติงานด้วยความอะลุ่มอล่วยในปัญหาที่เกิดขึ้น จนก่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านอยู่เสมอ ในฐานะท่านประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และยอมรับทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า พลตรีบุญเอื้อ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่รัฐมนตรีซึ่งเป็นบุคคลที่ประกอบกิจอันเป็นประโยชน์ ด้วยความจริงใจต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติเป็นส่วนรวมโดยตลอด จนทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี จนถึง 10 สมัย และได้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารได้ร่วมคณะรัฐบาล ท่านมีความสุข รอบคอบสุภาพอ่อนโยน และมีน้ำใจเอื้ออารีต่อบุคคลทั่วไป จนทำให้ได้รับความศรัทธาทุกฝ่าย ได้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 45 และได้ดำรงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการประสานงานวุฒิสภา หรือเรียกว่า วิปรัฐบาล ได้เป็นอย่างดี และในปีต่อมา ยังได้ประธานวิปฝ่ายค้าน ต่อมายังได้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ ประธานรัฐสภา แม้ท่านวางมือทางการเมือง พลตรี บุญเอื้อ ๑ ยังมอบหมายให้ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในการทำงานเพื่อชาวสุพรรณ ซึ่งท่านได้รับความไว้วางใจทุกฝ่าย จนได้รับความศรัทธาตลอดเวลา อยู่ในเวทีการเมืองประมาณ 30 ปี (นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ 2540 : 35-40)

2.3 บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ปี 2533

นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540: 41) บุตรชายคนที่ 4 ได้เขียนหนังสือถึงเรื่องนี้กล่าวไว้ว่า “พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายให้ดูแลหน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง ทบวง กรมและรับผิดชอบทุกหน่วยงาน และยังได้รับผิดชอบหน่วยงานสำคัญเพิ่มขึ้น คือ ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการบริหารกิจการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540 : 43) บุตรชายคนที่ 4 ได้นำบทความจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปีที่ 42 ฉบับที่ 12029 วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม 2533 กล่าวไว้ว่า “เพียง 10 อันดับติดประจำทำเนียบฯ เป็นประเพณีของทุกปี ที่ผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบฯ ได้มีการจัดอันดับรัฐมนตรีที่สุดแห่งปี 10 อันดับ ซึ่งในปี 2533 ทางผู้สื่อข่าวทำเนียบรัฐบาลทุกแขนงได้มีการพิจารณาคัดเลือกกันหลายขั้นตอนด้วยกัน ในที่สุดก็ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ว่า บุญเอื้อ “บัวในดงบอน”

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ได้รับฉายา “บัวในดงบอน” สาเหตุเพราะ ถ้าใครได้สนทนากับแล้ว เหมือนเข้าไปใกล้แสงแห่งธรรมเข้าไปทุกที ผลงานได้รับการยอมรับว่าซื่อสัตย์สุจริต เหมือนดอกบัวกลางดงบอน ซึ่งใคร ๆ ก็รู้ว่า ดงบอนทั้งแถบทั้งคัน ก็เหมือนกับรัฐบาลในปี 2533

จากผลการศึกษาพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี กำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ. สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยมขอรับในวงราชการ (ป.ป.ป.) ประธานกรรมการพิจารณาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประธานกรรมการ อ.ก.พ.กระทรวงสำนักพระราชวัง ประธานกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิป) ประธานกรรมการพิจารณาเงินงบประมาณโครงการพัฒนาชนบทตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ประธานกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ประธานกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ ประธานกรรมการพิจารณาการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ประธานอนุกรรมการพิจารณาการใช้เงินกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ รองประธานกรรมการบริหารกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติภาคใต้ รองประธานกรรมการประสานการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ขอรับเงินบริจาคเพื่อโครงการปลูกป่าเทิดพระเกียรติเฉลิมฉลองพระชนมพรรษาครบ 90 พรรษา น้อมเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในพื้นที่โครงการพัฒนาอtoyดุงจังหวัดเชียงราย ฯลฯ (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ 2540: 40-41)

สำหรับแนวคิดในการทำงานของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการสัมภาษณ์พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “การจะเป็นรองนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย จะต้องบริหารงานด้วยความถูกต้อง แม่นยำ ในระเบียบกฎหมาย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และจะต้องทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวังให้ความเป็นธรรมกับทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะต้องให้ความเป็นธรรม ทุกหน่วยงาน สำคัญอย่างเดียวกันว่าเราต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องยึดระเบียบกฎหมาย ต้องให้ออกาสหน่วยงานแสดงความคิดเห็น ในการที่จะท้วงติง ในการที่จะชี้แจงข้อสงสัย และยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกหน่วยงาน”

ซึ่งนับว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้ที่ทำหน้าที่รองนายกรัฐมนตรี ที่ต้องทำหน้าที่ด้วยความถูกต้องแม่นยำในระเบียบกฎหมายต่าง ๆ แทนนายกรัฐมนตรี จะต้อง มีการประสานงานกับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ

เห็นว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถวางตัวเป็นกลางได้เป็นอย่างดี และมีความแม่นยำในกฎข้อบังคับ ของทุกกระทรวง ทบวงกรม ดังมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีต สส.จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “การทำหน้าที่รองนายกรัฐมนตรี ท่านมีความแม่นยำในเรื่องกฎข้อบังคับการประชุม ขอให้คำว่าแม่นยำมากเลย ช่วงที่คุณพ่อดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ขอพูดได้เลยคุณพ่อแม่นยำในระเบียบกฎหมายของทุกหน่วยงาน คุณพ่อเป็นคนชอบอ่านหนังสือเป็นอย่างมาก และปฏิบัติหน้าที่ข้อบังคับ ไม่มีใครจะโต้แย้งได้ ส่วนเรื่องการประสานความร่วมมือทำได้ดีเพราะเป็นคนหนึ่งไม่แข็งกระด้างเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และที่รับฟังความคิดเห็นแต่ละบุคคล ลักษณะนี้จึงทำให้มีการประสานงานและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี เขตอำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “ทำหน้าที่รองนายกรัฐมนตรี คุณพ่อ เป็นบุคคลที่ขยันอ่านระเบียบกฎหมายข้อบังคับ ก่อนที่คุณพ่อจะปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ตาม คุณพ่อจะทำการบ้านอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความแม่นยำในระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ คุณพ่อจะตัดสินใจด้วยความถูกต้องและมีการผิดพลาดน้อยที่สุด และมีความเสียสละส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม” (สัมภาษณ์: 15 มีนาคม 2554)

นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “การที่ท่านทำหน้าที่รองนายกรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอ่อนโยน มีการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดีเยี่ยม และการตัดสินใจท่านมั่นใจในระเบียบกฎหมาย เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาด และปฏิบัติยึดมั่นระเบียบกฎหมายไม่มีพิธีรีตอง ให้ความสำคัญเป็นกันเอง” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

จากผลการศึกษาเห็นว่า การทำหน้าที่ รองนายกรัฐมนตรีจะต้องกำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ เป็นกันเองยึดมั่นในระเบียบกฎหมาย ต้องมีความแม่นยำ วางตัวเป็นกลางทุกหน่วยงาน ให้ความสำคัญทุกฝ่าย และเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ตามต้องรับฟังความคิดเห็น ไม่ถืออำนาจตัวเองเป็นใหญ่

2.4 บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร (24 กค 31), 38

บทบาทของประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ เป็นประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ บุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นคนที่มีความสามารถ มีความอดทนอดกลั้น มีความประณีประนอมสูง สามารถประสานงานกับทุก ๆ ฝ่ายได้เป็นอย่างดี ประการสำคัญต้องเป็นบุคคลที่มีบารมีทางการเมือง และมีอาวุโสทางการเมือง มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับแก่ทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน โดยอำนาจหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2546 หมวด 2 ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ

ข้อ 8 ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (2) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (3) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา
- (4) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (5) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการสภา
- (6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิถกกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ใน

ข้อบังคับนี้

สำหรับแนวคิดในการทำงานของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการสัมภาษณ์ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ กล่าวว่า “การจะเป็นประธานสภา เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เราต้องละวางความเป็นพรรค ละวางความเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือความเป็นฝ่ายค้าน สำคัญอย่างเดียวที่เราเป็นประธานของที่ประชุม ต้องวางตัวเป็นกลาง ต้องให้โอกาสสมาชิกทั้งสองฝ่าย ต้องให้โอกาสฝ่ายค้านและรัฐบาลพร้อม ๆ กัน ที่สำคัญคือต้องกล้าในการที่แสดงความคิดเห็น ในการที่จะท้วงติง ในการที่จะชี้แนะสังคม”

ส่วนการทำหน้าที่ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในตำแหน่งประธานสภาฯ นั้น พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พยายามสร้างบรรยากาศในการประชุมให้มีความประนีประนอมระหว่างฝ่ายค้านกับรัฐบาล และรักษาความเป็นกลางได้อย่างดีเยี่ยม เพื่อรักษาภาพความเป็นกลาง และให้เกียรติกับตำแหน่ง ประธานสภาซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าวทำให้พลตรีบุญเอื้อ ฯ ได้รับการยอมรับในทุกฝ่ายทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล และได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก ประกอบกับ พลตรี บุญเอื้อ ฯ จากผลงานเป็นที่ยอมรับในความซื่อสัตย์ สุจริต และในฐานะที่เคยทำงานด้านประสานงานมานาน จึงนำหลักความซื่อสัตย์ การประนีประนอมบนพื้นที่แห่งเหตุและผล ความถูกต้อง ความเหมาะสม เพื่อประโยชน์ส่วนร่วม โดยพยายาม ใช้อำนาจของประธานและการใช้ข้อบังคับให้น้อยที่สุด “นอกจากนี้ยังทำหน้าที่บริหารงานรัฐสภาอีกหลายด้าน เช่น ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ฯลฯ จากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวสร้างความภูมิใจ ทำให้มีโอกาสถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปีกาญจนาภิเษก และยังได้รับเชิญบรรยายพิเศษ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้รับปริญญาบัตร วิทยาลัยดังกล่าว และสำนักงาน

ก.พ. ได้มอบเข็มวิทยฐานะนักรับราชการระดับสูงกิตติมศักดิ์ในฐานะเคยผ่านสงครามรับโล่ประกาศเกียรติคุณเป็นทหารผ่านศึกดีเด่น และโล่หั่นดีศรี ส.ร.

ซึ่งนับว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้ที่ทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องวางตัวเป็นกลาง และแม่นยำในข้อบังคับการประชุม มีการประสานงานกับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดีจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นว่าพลตรีบุญเอื้อสามารถวางตัวเป็นกลางได้เป็นอย่างดี และมีความแม่นยำในกฎข้อบังคับ ดังมีรายละเอียดคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

นายสุเวทย์ จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน กล่าวว่า “การทำหน้าที่ประธานสภาฯ จากการดูจากหน้าจอโทรทัศน์ ท่านมีความแม่นยำในเรื่องกฎข้อบังคับการประชุม ขอใช้คำว่าแม่นยำมากเลย ช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งประธานสภาฯ ขอพูดได้เลยว่าสภาฯไม่วุ่นวาย เพราะท่านแม่นยำในข้อบังคับ ไม่มีใครจะโต้แย้งได้ ส่วนเรื่องการประสานความร่วมมือท่านทำได้ดี เพราะเป็นคนทีหนึ่ง ไม่แข็งกระด้าง เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และก็รับฟังความคิดเห็นแต่ละบุคคล ลักษณะนี้จึงทำให้มีการประสานงานและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2554)

นายสำราญ มยุราอดีตข้าราชการครู กล่าวว่า “ท่านเป็นประธานสภาฯ ที่มีความเป็นกลาง ดูไม่เข้าข้างฝ่ายไหน เวลาเราดูไม่เป็นฝ่ายค้าน หรือฝ่ายรัฐบาล ท่านก็ว่าไปตามข้อเท็จจริง สิ่งที่เราฟังก็คือความแม่นยำข้อบังคับ คิดว่าท่านเป็นประธานสภาฯ ที่ทำการบ้านทุกครั้ง บุคลิกที่สำคัญของท่านอีกอย่างหนึ่งก็คือท่านพูดเก่ง พูดดี ในเรื่องการประสานงานนั้นผมว่าช่วงที่ท่านพลตรีบุญเอื้อ เป็นประธานสภาฯ นั้นสภาฯไม่ร้อนแรง เพราะท่านควบคุมการประชุมได้ดี” (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2554)

นายสุจินต์ เอสมสมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “คิดว่าแกมีความโดดเด่น เพราะมีความแม่นยำในข้อบังคับ ไม่ค่อยมีคนเถียง ไม่ค่อยทะเลาะกัน ถ้าคนไม่เป็นกลาง และข้อบังคับไม่แม่นยำละก็ มันไม่ฟังกันหรอก” (สัมภาษณ์: 11 มีนาคม 2554)

นายชูเกียรติ ปานอุทัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “เวลาท่านนั่งเป็นประธานในที่ประชุมท่านให้สิทธิ เสรีภาพ ไม่ว่าจะฝ่ายค้านหรือรัฐบาล ทดเทียบกัน ผมว่าน่าจะเป็นตัวนี้มากกว่า และท่านก็แม่นยำข้อบังคับมาก การประสานงานคิดว่าท่านเข้าได้ทุกภาคส่วน และสภาฯ ก็ไม่วุ่นวาย” (สัมภาษณ์: 10 มีนาคม 2554)

นายสุรินทร์ อัยรวงศ์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “รุ่นท่านเป็นประธานสภาฯ ผมคิดว่าปัญหาไม่มีนะ ถ้าประธานไม่แม่นยำ

ในระเบียบกฎหมาย ไม่มีความเป็นกลาง ปัญหาทุกอย่างก็ต้องเกิด หรืออาจจะเป็นเพราะช่วงนั้น บ้านเมืองมันสงบด้วย การประสานความสามัคคี ระหว่างฝ่ายค้าน และรัฐบาลนั้น เป็นเพราะ ความสามารถของประธานรัฐสภา ที่สามารถควบคุมการประชุมได้ดี และให้ความเป็นธรรม กับ ทั้งสองฝั่ง” (สัมภาษณ์ : 9 มีนาคม 2554)

ผู้ที่มีความเห็นว่าตำแหน่งประธานสภาหรือรองประธานสภาเป็นตำแหน่งที่ ศักดิ์สิทธิ์ใครเข้ามาเป็นก็ต้องทำตัวเป็นกลางทั้งนั้น เพราะประธานสภามีหน้าที่ต้องรักษาความสงบ ในสภาด้วย คือ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีต ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “ผมว่าใครที่ ทำหน้าที่ตรงนั้นถ้าเอนไปทางไหน มันประหวัดกันไม่หยุดแน่ และคิดว่าท่านมีความแม่นยำใน ข้อบังคับ บุคลิกของท่านเป็นคนรอมชอมอยู่ในตัว ไม่เป็นคนแข็งกร้าวทำให้คิดว่าประสานงาน ได้” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

ในด้านการวางแผนพัฒนาระบบรัฐสภาไทย นั้น พลตรีบุญเอื้อ มีแนวคิดที่จะ พัฒนารัฐสภาของไทย ให้เป็นที่รับรู้ของประชาชนโดยทั่วไป และส่งเสริมให้ความรู้ด้าน ประชาธิปไตยแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป จากการสัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว พลตรี บุญเอื้อ กล่าวว่า ผมต้องการพัฒนาระบบงานของรัฐสภาดีขึ้น จึงได้ร่วมเดินทางดูงานรัฐสภา อเมริกากับคณะของนายชวน หลีกภัย “(สัมภาษณ์: 15 มีนาคม 2554)

ในด้านการพัฒนาทางการเมือง และให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง นั้น พลตรีบุญเอื้อ ได้ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน พลตรีบุญเอื้อ ได้ให้สัมภาษณ์โดยกล่าวว่า “ต้องพยายามให้ความรู้กับเขา พยายามให้ความรู้ ทางการเมือง ถึงเวลาเลือกตั้งทำยังไง ก่อนเลือกตั้งทำยังไง เลือกคนเลือกยังไง แนวทางที่อยู่ร่วมกับ นักการเมืองทำยังไง” (สัมภาษณ์ : 15 มีนาคม 2554)

ในส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้สอบถาม และ สัมภาษณ์ ถึงการทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนเรื่องการวางแผนพัฒนาระบบรัฐสภา ไทย และการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างชาติ นั้นกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบรายละเอียด จะเห็นได้ว่า พลตรี บุญเอื้อ ทำหน้าที่ประธานสภา ผู้แทนราษฎรได้อย่างโดดเด่น เป็นอย่างมาก และสร้างชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั้งประเทศ ด้วย บุคลิกความสุภาพ นุ่มนวล มีเสน่ห์ ในการพูดจา ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ท่านคิดว่าสถานการณ์ทางการเมืองช่วงใด ที่ทำให้ท่านมีบทบาททางการเมืองเป็นที่รู้จักทั้งภายใน จังหวัดสุพรรณบุรี และในระดับชาติ พลตรีบุญเอื้อ กล่าวว่า “ในจังหวัดสุพรรณบุรี ก็ตั้งแต่ผมเริ่ม เป็นผู้แทน เพราะผมอยู่กับประชาชนไม่เคยห่าง ระดับชาติที่ทำให้คนเริ่มรู้จัก และคิดว่าคนรู้จักมาก ที่สุดก็ตอนเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ประชาชนในพื้นที่อำเภอบาปลาม้า จะรู้จักตั้งแต่ก่อนเข้าสู่
วงการ ช่วงเปิดคลินิกรักษาคันไ้ ชาวบ้านติดปากเรียกว่า “หมอเอื้อ” จนทุกวันนี้

ตารางที่ 4.2 สรุปการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของพลตรี บุญเอื้อ
ประเสริฐสุวรรณ

ปีพุทธศักราช	ตำแหน่งทางการเมือง	บทบาททางการเมืองในสภา
2500 – 2523	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี	1. แสดงวิสัยทัศน์ทางการเมือง ออกทางสื่อให้เป็นที่รู้จัก มีความสามารถในการประสานงานทางการเมือง ระดับชาติ เช่น การตั้งกระทู้ถาม การตอบตรงประเด็น 2. ทำหน้าที่สภานิติบัญญัติ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ 3. ผู้ช่วยเหลือขบวนการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม 4. ที่ปรึกษาว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2524-2531	รัฐมนตรี	1. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำกับ กำกับดูแลหน่วยงานประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ 2. เสนอพระราชบัญญัติประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 120 หน้า 38 ลงวันที่ 5 ธันวาคม 2538 3. ประธานคณะกรรมการประสานพรรคร่วมรัฐบาล 4. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรี ชุดที่ 45 รับผิดชอบการบริหารราชการหน่วยงาน สำนัก นายก รัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ป.ป.ป.ฯลฯ 5. ประธานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการประสานงานวุฒิสภา หรือ เรียกว่า วิปรัฐบาล และในปีต่อมา ได้ประธานวิปฝ่ายค้าน 6. เสนอพระราชบัญญัติโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) ประกาศ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 104 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2530 7. ประธานคณะกรรมการร่วมฝ่ายค้าน เปิดอภิปราย ไม่ไว้วางใจเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินฯ
2535		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปีพุทธศักราช	ตำแหน่งทางการเมือง	บทบาททางการเมืองในสภา
2533	รองนายกรัฐมนตรี	-รับผิดชอบทุกหน่วยงานเหมือนเดิม แต่ได้รับเพิ่มขึ้นอีก ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและ คณะกรรมการบริหารกิจการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ไทย(อ.ส.ม.ท) มีการประสานงานกับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี สามารถวางตัวเป็นกลางได้เป็นอย่างดี และมีความแม่นยำ ในกฎข้อบังคับ ของทุกกระทรวง ทบวง กรม
2538	ประธานรัฐสภา	1.ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายนิติบัญญัติประสานงานทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล นำหลักการยึดหยุ่นนำเหตุและผล การประนีประนอม ความถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 2.บริหารงานรัฐสภา โดยเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ฯลฯ
2539	อำนวยการเมือง	เปิดโอกาสคนรุ่นใหม่ “รู้จักคำว่าพอ”

ที่มา : นายณัฐวุฒิ, เมษายน 2540 หนังสือชีวประวัติและผลงานของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ปัจจัยที่สนับสนุนทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง
โดยเฉพาะเขตอำเภอ บางปลาม้า

ลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไป นั้น อาจจะกล่าวได้ว่าลักษณะสังคมไทยเป็น สังคม
ชนชั้นอันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมมาเป็นเครื่องวัด เช่น
วงศ์ตระกูล ความมั่งคั่ง หรือฐานะทางการศึกษา เป็นต้น (ไพบุลย์ ช่างเรียน 2527: 148-149)

ลักษณะทางสังคมไทยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นส่วนบุคคลในลักษณะของ
ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (patron – clients) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจและความ
ใกล้ชิดสนิทสนมเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับ ความสัมพันธ์แบบ

นายกับไพร่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบศักดินา ที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่มาก ในระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทย (นพดล สุคนธวิธ 2539: 35)

การเมืองภายในพรรคการเมือง

การเมืองภายในพรรค (Faction) เป็นการรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ของสมาชิกภายในพรรคการเมือง อันเป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงความแตกแยกภายในพรรคการเมือง ดังทัศนะของเบลเลอร์ และเบลโลนี ให้ความเห็นว่า กลุ่มเหล่านี้ เป็นกลุ่มบ้อยที่ก่อตั้งขึ้นมาในลักษณะของการแข่งขันให้ได้มา ซึ่งผลประโยชน์เชิงอำนาจภายในกลุ่มใหญ่ที่กลุ่มนั้นดำรงอยู่

คำว่า Faction ในอดีตเคยถูกใช้ในความหมายของการเป็นพรรคการเมือง ก่อนที่จะมีการพัฒนามาเป็นคำว่า Political Party ในเวลาต่อมา ซึ่งในอดีตนั้นการรวมกันเป็นอยู่ กลุ่มทางการเมือง เป็นสิ่งที่ถูกให้ความหมายในแง่ลบ ดังที่ จอร์จ วอชิงตัน ประธานาธิบดี คนแรกของสหรัฐอเมริกา ได้เตือนให้หลีกเลี่ยงการจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะจะก่อให้เกิดความแตกแยกเป็นพรรคเป็นพวก

ประเภทของกลุ่มการเมืองภายในพรรคการเมือง

1) กลุ่มภายในพรรคที่เป็น “กลุ่มพรรคพวก” เป็นกลุ่มก่อตั้งขึ้นจากบุคคลที่มีผลประโยชน์บางอย่างร่วมกัน เช่น อุดมการณ์ นโยบายเรื่องส่วนตัวหรืออื่น ๆ โดยที่ไม่ได้มีเป้าหมายในการรวมตัวกันเพื่อแสวงหาเป้าหมาย หรือผลประโยชน์ของกลุ่ม กลุ่มการเมืองภายในพรรคประเภทนี้มักเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ สมาชิกของกลุ่มมีจำนวนไม่แน่นอน ความเหนียวแน่นของกลุ่มค่อนข้างสั้น

2) กลุ่มภายในพรรคที่เป็นกลุ่มอุปถัมภ์ และความสัมพันธ์ส่วนตัว กลุ่มในลักษณะนี้ยังหมายความได้ถึง กลุ่มผู้อุปถัมภ์ ผู้รับการอุปถัมภ์ กลุ่มประเภทนี้ต่างจากกลุ่มประเภทแรกตรงที่เป็นการรวมกลุ่มกันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม มีกระบวนการวิธีการสรรหาและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิก กลุ่มนี้จะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้นำกลุ่มเป็นสำคัญ ให้สมาชิกของกลุ่มประเภทนี้จำนวนน้อย และมักใช้หรืออ้างถึงหัวหน้ากลุ่มมาเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม ด้านความยั่งยืนของกลุ่มขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเป็นสำคัญ

3) กลุ่มภายในพรรคที่มีความเป็นสถาบันหรือองค์การ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความเป็นทางการหรือกลุ่มที่มีพัฒนาการ ซึ่งไม่พึ่งพิงหรือผูกพันกันด้วยความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์กันระหว่างผู้นำกับสมาชิก แต่จะมีลักษณะความสัมพันธ์แบบร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมกัน มีตำแหน่งหรือกฎระเบียบที่แน่นอน ประเภทกลุ่มนี้คือผลประโยชน์ในทุก ๆ เรื่อง ตั้งแต่เชิงอุดมการณ์ ประโยชน์เชิงวัตถุประสงค์ผลประโยชน์สาธารณะ ไปจนถึงผลประโยชน์ส่วนตัว มักมีการรวมกลุ่มกันอย่างถาวรหรือเป็นระยะเวลายาวนาน

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักการเมืองหลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มก็จะมีสมาชิกของกลุ่มที่ไม่แน่นอนบ้าง บางกลุ่มก็อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว รักษาความสัมพันธ์ภาพไว้เป็นอย่างดี บางกลุ่มก็ให้ความร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่น และระยะเวลายาวนานบ้าง แต่กลุ่มการเมืองใหญ่ที่มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญและมีชื่อเสียง นั่นคือ นักการเมืองในสังกัดพรรคชาติไทย นำโดย นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าพรรค และยังคงเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้ง 2 เขตเลือกตั้งด้วยกัน ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อุทอง สองพี่น้อง และบางปลาม้า ก็อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 โดยมี นายวรารุช ศิลปอาชา นางสาวกัญญา ศิลปอาชา นายสรชัช สุจิตต์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ฯลฯ สำหรับอำเภอศรีประจันต์ ด่านช้าง ดอนเจดีย์ เดิมบางนางบวช มีกลุ่มนักการเมือง นายจองชัย เทียงธรรม นายประภักดิ์ โปธสฺรณ นายเสมอกัน เทียงธรรม ฯลฯ

วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา จนถึงปัจจุบัน เป็นสังคมเกษตรกรรมที่ทุกคนอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชนในระดับครอบครัว เป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่รวมกัน คือ รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย รุ่นพ่อ แม่ รุ่นลูก รุ่นหลาน รวมทั้งญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้ชิดกัน โดยมีศูนย์กลางของชุมชนคือ ศาสนสถาน วัด หรือผู้ใหญ่ในชุมชน เช่น ผู้เฒ่า ผู้แก่ ได้รับนับถือ และเป็นผู้ตัดสินความขัดแย้งในชุมชน มีขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อกัน เนื่องมาจากการเป็นสังคมเกษตรกรรม

ระบบเจ้านาย - ลูกน้องที่มีมาช้านาน ผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของสังคมไทย ทำให้เกิดกับลูกน้องกับเจ้านาย มีความสัมพันธ์สนิทสนมใกล้ชิดกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน ให้ความเคารพศรัทธาและนับถือ บุคคลที่อาวุโสกว่าเจ้านายต้องคอยปกป้อง ขณะเดียวกันลูกน้องแสวงหาเจ้านาย ที่ให้ความช่วยเหลือ และดูแลกัน และรู้สึกปลอดภัยจากสังคม

ระบบราชการที่ครอบงำวิถีชีวิต ที่มีมาตั้งแต่ต้นกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยถูกครอบงำข้าราชการ และเป็นระบบอุปถัมภ์ เมื่อสมัยอยุธยาเป็นผู้ปกครองเป็นเหมือนเทพเจ้า มีการเปลี่ยนแปลงแต่ครั้ง ระบบข้าราชการทำให้การเมืองมีอำนาจสูงขึ้น ขณะเดียวกันระบบราชการทำให้ พลตรี บุญเอื้อ เข้าควบคุมราชการได้

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณเข้าสู่การเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า พอสรุปได้ว่า นักการเมืองแต่ละเขตเลือกตั้ง ก็จะมีญาติ บุตรชาย บุตรสาว ทายาท หรือญาติสนิท ที่ได้รับการสนับสนุนให้สืบทอดต่อ โดยมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เหมือนกัน และมีการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่

ก็ได้รับความเชื่อความศรัทธา ความนิยมชมชอบ และสามารถเอาชนะใจของชาวบ้าน ได้เป็นอย่างดี จากสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ เริ่มจากกลุ่มนักการเมืองเล็ก ๆ ของแต่ละเขต รวมตัวกันเป็นสมาชิกก็ให้เกิดกลุ่มนักการเมืองเพิ่มขึ้นและขยายอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ ดังเช่นทุกวันนี้ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของสังคมไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบันก็ยังเป็นสังคมระบบเจ้าชาย - ลูกน้อง เป็นผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของสังคมไทย ที่มีมาอย่างยาวนาน และระบบราชการที่ครอบงำวิถีชีวิตที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์ นั่นเอง

ผลที่ได้จากการสนับสนุนดังกล่าว ก็คือ การที่พลตรีบุญเอื้อ ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในท้องถิ่น ก็จะสามารถใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานนั้นไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายค้าน ตลอดจนตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน เอื้อประโยชน์ ทั้งทางด้านการเมือง และด้านอื่น ๆ ต่อพลตรีบุญเอื้อ เช่น ช่วยสนับสนุนในการเข้าถึงประชาชน เป็นตัวแทนการเชื่อมต่อระหว่าง พลตรีบุญเอื้อ กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการปกครองท้องถิ่น เป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญในการเลือกตั้งทั่วไป สามารถแสวงหาประโยชน์จากท้องถิ่นนั้นได้ เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์ของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในประเด็นการได้รับการสนับสนุนการดำเนินการทางการเมืองจากนักการเมืองท้องถิ่น ที่กล่าวว่า “แรงสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นก็ต่างร่วมมือกันกับเรา ถ้าการเมืองท้องถิ่นไม่ร่วมมือ ก็จะทำงานยาก เพราะบางครั้งเราไปไม่ถึง เพราะพื้นที่มันกว้างใหญ่ มันก็ต้องอาศัยนักการเมืองท้องถิ่นสะท้อนปัญหา ให้เราได้รับรู้ว่าปัญหา มันเกิดขึ้นได้อย่างไร ความต้องการประชาชนเป็นยังไง เราก็จะทำหน้าที่รับไม้ต่อจากท้องถิ่น เข้าสู่ระดับชาติ เข้าสู่ส่วนกลาง”

ในการสนับสนุนการดำเนินการทางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั้นพบว่านักการเมืองท้องถิ่นทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนายก อบจ. สมาชิก อบจ. กลุ่มนายกเทศมนตรี สมาชิกเทศบาล กลุ่มนายก อบต. สมาชิก อบต. และกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน พลตรีบุญเอื้อ ๆ กันอย่างเต็มที่เพราะว่า พลตรีบุญเอื้อฯ ช่วยเหลือพวกเขาให้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาก็ต้องให้การสนับสนุนและเป็นทีมงานของพลตรีบุญเอื้อ ดังคำสัมภาษณ์ของ นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่กล่าวว่า “กลุ่มนายก อบจ. กลุ่มสมาชิกสภา อบจ. พลตรี บุญเอื้อฯ ให้การสนับสนุนนายก ให้การสนับสนุนสมาชิกมา เพราะฉะนั้นในขณะนี้พวกเรานายก อบจ. หรือสมาชิก อบจ. ก็ให้การสนับสนุนกับทุกคน ที่คุณพ่อให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น ส.ส. ไม่ว่าจะเป็น ส.ว. หรือ ผู้นำท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นนายก อบต. นายกเทศบาล หรือแม้กระทั่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เราก็ให้การสนับสนุนทุกคนที่คุณพ่อให้การสนับสนุนมันก็จะเป็นที่เดียวกัน” และนักการเมืองท้องถิ่นส่วนหนึ่งให้การสนับสนุน พลตรี บุญเอื้อ เพราะเกิดจากการที่พลตรี บุญเอื้อ ผลักดันงบประมาณเข้าไปพัฒนาพื้นที่ในท้องถิ่นของตนเองให้มี

ความเจริญ จึงสนับสนุนทีมของคุณพ่อ ในด้านการทำกิจกรรมทางการเมืองและการเลือกตั้ง ดังเช่นคำสัมภาษณ์ของ นายสุรินทร์ อัยราชค์ อดีตนายเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า “ส่วนตัวผมว่าท้องถิ่น ไม่ว่าจะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะรู้สึกรักท่านพลตรี บุญเอื้อ เพราะเป็นคนกันเอง และที่ประสานโครงการ ประสานงบประมาณให้มาลงพื้นที่ได้เยอะ ทำให้ท้องถิ่นเจริญ เราเป็นนักการเมืองท้องถิ่น เราก็ต้องสนับสนุนคนแบบนี้ คนที่ทำให้ท้องถิ่นเจริญ” และสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนางสุรีย์ ศรีบุญศรีดี เจ้าหน้าที่สำนักงานพรรคชาติไทย อำเภอบางปลาม้า กล่าวว่า “คิดว่ากลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นให้การสนับสนุนมาก เพราะว่ นักการเมืองท้องถิ่นก็มาจากชาวบ้านธรรมดา ซึ่งก็รักท่าน พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ อยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว และท่านก็ได้ผลักดันงบประมาณลงสู่ท้องถิ่นพวกเขาที่นี้พอพวกนี้เข้ามาเป็น นักการเมืองท้องถิ่นเขาก็เข้ามาสนับสนุนท่าน”

ปัจจัยสนับสนุนทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและ บทบาททางการเมืองโดยเฉพาะในเขตอำเภอบางปลาม้า พอสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. ประชาชนในพื้นที่อำเภอบางปลาม้าเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำที่ดี สามารถนำงบประมาณมาพัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญได้ และยามที่ ประชาชน มีปัญหาใด เมื่อปรึกษา พลตรีบุญเอื้อฯ ให้คำแนะนำ ไม่ถือตัว และให้การช่วยเหลือ ประชาชนได้แทบทุกเรื่อง คนใดที่มีปัญหา ไม่ว่าจะ เป็น ชาวบ้าน นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มข้าราชการในพื้นที่ มักไปมาหาสู่ท่านที่สำนักงานพรรคชาติไทย สาขาบางปลาม้า เมื่อไปหาท่านมักจะได้รับความช่วยเหลือตลอด ประกอบกับเครือข่าย บุตรชาย เช่น นายฉัตรวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีต ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัด สุพรรณบุรี และนายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.จ.สุพรรณบุรี บุตรชายทั้ง 3 คนของท่าน ก็ให้การ สนับสนุนและมักจะลงพื้นที่ให้การช่วยเหลือประชาชน หรือร่วมงานต่างๆ ในพื้นที่ เป็นประจำ ไม่ว่าจะ เป็นงานศพ งานบวช งานแต่งงาน ขอเพียงแต่พลตรีบุญเอื้อรับทราบ มักจะร่วมงานโดยไม่ ต้องมีการัดเชิญ โดยเฉพาะงานศพ และมักจะร่วมงานด้วยตัวเองเสมอ จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ อำเภอบางปลาม้า คำนับและมีความสนิทสนม มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับบุคคลในครอบครัว ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นอย่างดี

ฉะนั้น ประชาชนในพื้นที่ มักจะให้การสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และบุตรชายของ พลตรีบุญเอื้อ ฯ จนพัฒนากลายเป็นนักการเมืองมืออาชีพ และเมื่อ เข้าสู่สังกัด พรรคการเมือง เพราะการเข้าสู่สังกัดพรรคการเมืองทำให้มีโอกาสที่จะเสนอนโยบายต่างๆ เข้าสู่ พรรคการเมือง จึงมีโอกาสนำงบประมาณมาพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างดี จะเห็นว่า ประชาชนในพื้นที่

อำเภอบางปลาม้า ทุกกลุ่ม ให้ความนิยมชมชอบและความศรัทธาท่านบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นศูนย์กลาง

2. กลุ่มเครือญาติ และพวกพ้อง เห็นว่า นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีต ส.ส. จังหวัดสุพรรณบุรี นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี และนายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ ส.จ.สุพรรณบุรี บุตรชายทั้ง 3 คนของท่าน บุตรชายของท่านทั้งสามคน ได้ยึด พลตรีบุญเอื้อ เป็นศูนย์กลางในการเป็นผู้นำ มีวาทศิลป์ในการพูด มีการวางแผนงานที่ดี มีการประสานงานดี มีการโน้มน้าวพื้นที่ให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และร่วมงานในพื้นที่เป็น ประจำอย่างสม่ำเสมอ และไม่ทอดทิ้งประชาชน จึงทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธา ความนิยม ชมชอบในบุตรชายทั้งสามคน และให้การสนับสนุนเข้าสู่วงการเมืองเช่นทุกวันนี้

3. ระบบเจ้านาย - ลูกน้อง ผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของสังคมไทย ทำให้เกิด เจ้านาย-ลูกน้อง ผู้อาวุโส ผู้ด้อยกว่า มีความใกล้ชิดผูกพันกัน ให้ความไว้วางใจกัน คบกันเป็นเพื่อน หรือพวกพ้อง ให้ความช่วยเหลือซึ่งและกัน เกื้อกูลกันพึ่งพาอาศัยกัน และมีการพบปะกันอย่าง สม่ำเสมอจนพัฒนา กลายเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ขึ้น เรียกว่า “ระบบอุปถัมภ์” ทำให้เจ้านายต้องคอย ปกป้องลูกน้อง และลูกน้องแสวงหาบุคคลให้ความช่วยเหลือดูแลกัน และสังคมไทยที่ครอบงำ ข้าราชการ ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน เกิดจากระบบสังคมเจ้านาย – ลูกน้อง เมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงระบบราชการ ทำให้มีอำนาจทางการเมืองสูงขึ้น การควบคุมราชการทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้เข้ามาควบคุมระบบราชการได้มากขึ้น

จะเห็นว่าในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นสังคมระบบเจ้านาย – ลูกน้อง ผล มาจากสังคมเกษตรกรรม ทำให้เกิดระบบเจ้านาย – ลูกน้อง ผู้อาวุโส ผู้ด้อยกว่า มีความใกล้ชิด ผูกพันกัน ให้ความไว้วางใจกัน คบกันเป็นเพื่อน หรือพวกพ้อง ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกื้อกูล กันพึ่งพาอาศัยกัน และมีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ จนพัฒนา กลายเป็นกลุ่มการเมืองขนาดใหญ่ ขึ้น เรียกว่า “ระบบอุปถัมภ์” ทำให้เจ้านายปกป้องกับลูกน้อง และลูกน้องแสวงหาบุคคลให้ความ ช่วยเหลือดูแล เป็นซึ่งการก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองของเขตอำเภอบางปลาม้า ก็เช่นเดียวกันที่ ประชาชนในพื้นที่เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัว พลตรี บุญเอื้อ ๆ เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ มี คุณธรรม มีจิตเอื้อเฟื้อ และพลตรีบุญเอื้อ ก็ยังได้มีบุตรชายที่ก้าวเข้าสู่ทางการเมืองดังเช่น พลตรี บุญเอื้อ ๆ ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเช่นเคย และยังได้รับการสนับสนุนจากสังคมไทย ทุกวันนี้

เนื่องจากสังคมไทย เป็นสังคมเกษตรกรรม ที่มีการยึดถือระบบนี้มาอย่างยาวนาน โดยที่บุคคลที่อาวุโสกว่า ก็ได้รับความศรัทธา หรือยกย่องให้เป็นเจ้านาย และคนที่มีความด้อยกว่า เป็นลูกน้อง ซึ่งระบบนี้เจ้านายก็ต้องคอยปกป้องดูแลลูกน้อง และลูกน้องแสวงหาเจ้านายที่ให้การ ช่วยเหลือปกป้องเขาได้ และในสังคมปัจจุบันก็ยังถือเป็นแบบอย่างซึ่งระบบราชการที่ถูกครอบงำ

ทำให้บุคคลใดที่มีพรรคพวกเดียวกัน จะได้รับตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และระบบราชการถูกรอบงำด้วยบุคคลเหล่านี้ จะทำให้การเมืองมีอำนาจสูงขึ้น เช่นเดียวกัน พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งเรียกว่า “ระบบอุปถัมภ์” แต่หากเป็นคนรู้จักใช้อำนาจให้เป็น ไม่ใช่โดยที่ทำให้บุคคลอื่นเสียเปรียบ หรือเอาเปรียบบุคคลอื่น ใครทำผิดก็ว่าว่าไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ก็จะมีสังคมที่น่าอยู่ ไม่ใช่อำนาจในทางที่ผิด บ้านเมืองหรือประเทศชาติก็จะเจริญมั่นคง

การดำเนินทางการเมือง ของระบบการเมืองไทย ยังเป็นระบบอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นวงจรที่ฝังรากลึกกลงในสังคมไทย โดยเฉพาะในระบบการเมืองนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อระบอบการปกครองประชาธิปไตย เพราะถ้านักการเมืองที่เป็นผู้แทนระดับชาติ ใช้ฐานอำนาจทางการเมือง สนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นผู้มีอิทธิพล คนผิดกฎหมาย หรือสนับสนุนข้าราชการที่ไม่มีความรู้ความสามารถให้เจริญก้าวหน้า เพราะเป็นประโยชน์ต่างตอบแทนด้วยการอุปถัมภ์กันและกัน จะทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย ผู้ที่มีจิตสำนึกความเป็นพลเมือง ควรร่วมกันสอดส่องดูแล ป้องกัน ไม่ให้นักการเมืองระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นเอารัดเอาเปรียบ แย่งชิงทรัพยากรที่มีคุณค่า ไปจากประชาชนโดยส่วนรวม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์อยู่สามประการ

ประการแรก เพื่อศึกษาเส้นทางการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ทั้งในประเด็นการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเข้าสังกัดพรรค และการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนเข้าสู่การเมือง ช่วงเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง พร้อมทั้งฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม และฐานอำนาจทางการเมือง

ประการที่สอง เพื่อศึกษาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในประเด็นการดำรงตำแหน่งทางการเมืองฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฐานะรัฐมนตรี ฐานะรองนายกรัฐมนตรี และในประเด็นบทบาทฐานะประธานรัฐสภา แลปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และกลุ่มตัวอย่างที่ผู้สนับสนุนทางการเมือง มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่าย, ผู้ใกล้ชิด และกลุ่มแกนนำ โดยกลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้ว มีบุคคลที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จำนวน 1 ราย
- 2) กลุ่มเครือข่ายหรือบุคคลที่ใกล้ชิด จำนวน 5 ราย ได้แก่
 - 2.1 นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ
 - 2.2 นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการ อ.ส.ค.กระทรวงเกษตรฯ
 - 2.3 นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ อดีต สส.จังหวัดสุพรรณบุรี
 - 2.4 นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี
 - 2.5 นายสุริย์ ศรีบุญยงค์ดี พนักงานประจำสำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา
- 3) กลุ่มแกนนำสนับสนุน จำนวน 10 ราย ได้แก่
 - 3.1 นายสุเวท จรุงกิจกุล นายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน

3.2 นายกำพล จรุงกิจกุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่กองดิน
3.3 นายสุจินต์ เอสมสมบูรณ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่กองดิน
3.4 นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย	อดีตผู้ใหญ่บ้าน ม. 4 ตำบลไผ่กองดิน (ประชาชน)
3.5 นายชูเกียรติ ปานอุทัย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่กองดิน
3.6 นายสำราญ มยุรา	อดีตอาจารย์ ข้าราชการครูเกษียณอายุ (ประชาชน)
3.7 นายบรรเจิด แก้ววิชิต	กำนันตำบลบาปلام้า
3.8 นายเบญจมาศ ข้าวเข้มทอง	กำนันตำบลวังน้ำเย็น
3.9 นายนน วงษ์ศรีเฟือก	กำนันตำบลไผ่กองดิน
3.10 นายสุรินทร์ อัยราวงศ์	อดีตนายกเทศมนตรีตำบลไผ่กองดิน (ประชาชน)

1. สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และคำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถาม รวมทั้งการเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีปัจจัยที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1.1 การสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.2 การเข้าสังกัดพรรคการเมือง

1.3 การสร้างฐานอำนาจทางการเมือง

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยเสริมที่ทำให้เป็นแรงสนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองอีก 2 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่

- ปัจจัยส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถ และด้านความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์

- ปัจจัยองค์ประกอบภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากพรรคการเมือง

2. การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

2.1 ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2.2 ในฐานะรัฐมนตรี

2.3 ในฐานะรองนายกรัฐมนตรี

2.4 ในฐานะประธานรัฐสภา

ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง พอสรุปได้ว่า “สังคมและวัฒนธรรมไทย เรียกว่า ระบบอุปถัมภ์ หรือระบบเจ้านาย-ลูกน้อง” และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมที่สนับสนุนฐานการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยเฉพาะในเขตอำเภอบางปลาหมอ

3.1 การสนับสนุนจากเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3.2 การสนับสนุนจากกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น / ท้องที่

3.3 การได้รับสนับสนุนจากข้าราชการในพื้นที่

3.4 การได้รับสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่

เหตุที่เลือกศึกษาประวัติ ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พอสรุปรายละเอียด ได้ดังนี้

1) เป็นนักการเมืองที่ไม่มีประวัติต่างพรรษา หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง และอยู่ในสังคมนักการเมืองได้อย่างยาวนาน

2) นักการเมืองมีจิตสาธารณะให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจหรืออยากที่จะให้บริการโดยไม่หวังผลตอบแทน ประกอบกิจอันเป็นประโยชน์ต่อราชการ สังคมและประเทศ

3) เป็นนักการเมืองที่มีความซื่อสัตย์ มีสะอาด ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้

4) เป็นนักการเมืองที่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคม มากกว่าส่วนตัว ยึดหลักแห่งการยึดหยุ่น ประนีประนอมบนพื้นฐานของเหตุและผล ความถูกต้อง

5) เป็นนักการเมืองที่รู้จักคำว่า พอ ทั้งที่มีประชาชนยังต้องการให้อยู่ในสังคมการเมือง เช่นเดิม เพราะสามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้อีกมากมาย

6) เป็นนักการเมืองที่สังคมยอมรับในการทำงานอย่างจริงจัง มีมนุษยสัมพันธ์ อ่อนน้อมถ่อมตน สุขุมรอบคอบสุภาพอ่อนโยน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลทั่วไป

1. การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

พอสรุปได้ว่า ในช่วงก่อนเข้าสู่วงการเมืองนั้น พลตรีบุญเอื้อฯ ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในด้านการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่นบ้าง แต่เป็นไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนที่อยู่ท้องถิ่นเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือกันตามกำลังฐานะ ยังไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐทำได้ยาก จึงทำให้ พลตรีบุญเอื้อฯ มีแนวคิดที่จะเข้ามาสู่อำนาจรัฐ และตัดสินใจที่จะเข้ามาเล่นการเมือง เพื่อหาหนทางในการแก้ไข

ปัญหาชาวบ้านให้ได้มากขึ้น จากผลการวิจัยพบว่าพลตรี บุญเอื้อฯ มีวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในช่วงนี้ คือ การตัดสินใจเข้ามามีอำนาจรัฐ เพราะจะทำให้สามารถช่วยประชาชนในชนบทให้เข้าถึงอำนาจรัฐได้ โดยการเข้ามาดำเนินการทางการเมืองตามระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การเริ่มเข้าสู่วงการเมืองโดยสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการสร้างอำนาจทางการเมืองในบทบาทของนักการเมืองในระบบ ตลอดจนการพยายามเข้าไปมีตำแหน่งทางการเมือง เพื่อทำให้มีอำนาจรัฐ และสามารถช่วยเหลือประชาชนในชนบทได้

ปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ดังนี้

1.1 การสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พอสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง เริ่มเปิดคลินิกในตำบลบ้านสุด ตำบลไผ่ทองดิน อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี ในช่วงปี 2489 จัดทำโครงการเพิ่มพูนความรู้ด้านการสาธารณสุขแผนใหม่ โดยคัดเลือกหมอด่าแย หมอผดุงครรภ์ นำไปอบรมที่โรงพยาบาลจังหวัด ออกค่าใช้จ่ายให้ด้วย เปลี่ยนแปลงทัศนคติประชาชนทั่วไปให้ยอมรับวิธีการดูแลรักษาสุขภาพตามแผนปัจจุบัน จึงเป็นที่นิยมแพทย์พยาบาลก็ออกเงินส่วนตัวให้เป็นประจำ โดยยึดมั่นในพระราชดำรัสของพระบรมมหาราชกรมหลวงสงขลานครินทร์ เป็นพระบิดาทางการแพทย์ไทย “ฉันไม่ต้องการให้พวกเธอเป็นแต่เพียงหมอ แต่ฉันต้องการให้เธอเป็นมนุษย์ด้วย” ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัว เป็นกิจที่สอง ประโยชน์ของผองเพื่อมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ดังนั้นการรักษาพยาบาลคนไข้ทุกราย จึงมิได้คำนึงถึงเงินทอง ขอเพียงให้ผู้เจ็บป่วยหายจากอาการเป็นประการสำคัญ ชื่อ “หมอเอื้อ” แพร่กระจายไปไม่เฉพาะในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ยังรวมไปถึงเขตพื้นที่ใกล้เคียง เช่น อำเภอบางซ้าย อำเภอดักไถ่ อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีวิสัยทัศน์ เปลี่ยนความคิดชาวบ้านมาสู่การรักษาพยาบาลแผนใหม่ จนประสบผลสำเร็จและผลักดันให้มีสถานอนามัยครบทุกตำบล โดยเฉพาะในเขตอำเภอบางปลาหม้อ และมีความคิดที่จะแก้ไขปัญหาเดือดร้อนของชาวบ้าน พัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น จึงเข้าดำเนินการทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาจังหวัด จนทำให้ได้รับตำแหน่งประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรี ถึง 3 สมัย หลังจากนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการในพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่ ให้ความช่วยเหลือ โดยช่วยกันหาเสียงเลือกตั้งให้ พลตรีบุญเอื้อ จนทำให้ได้รับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรีทุกครั้งทุกสมัย นอกจากแนวคิดและอุดมการณ์ของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีความต้องการ จะสู่เข้าตำแหน่งทางการเมืองเพื่อจะได้มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่แล้ว ยังมีนักการเมืองที่สำคัญ ๆ อีกหลายท่าน ได้

มองเห็นความสามารถและความมีชื่อเสียง ของพลตรีบุญเอื้อ ฯ ความนิยมศรัทธาเลื่อมใสของประชาชน และได้มีบุคคลสำคัญ เป็นผู้ชักจูงเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองที่สำคัญ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าบุคคลที่ชักจูง พลตรีบุญเอื้อ ฯ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง โดยได้ทำกิจกรรมทางการเมืองมีหลายคนด้วยกัน โดยเริ่มจากปี 2500 พันตรี ควง อภัยวงศ์ ส่งคนมาติดต่อเชิญพบที่บ้านสุขุขลาสัย จึงได้ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองระดับชาติ และพลตรีบุญเอื้อ ฯ ทำหน้าที่ สภานิติบัญญัติสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงปี 2518 พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ลงสมัครเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรีได้รับคะแนนสูงสุดสังกัดพรรคกิจสังคม และได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ตรีตราภรณ์ช้างเผือก” ได้ทำงานร่วมกับ พลเอกชาติชาย ฯ ในฐานะดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและรองนายกรัฐมนตรี พอปี 2519 ได้มีการชักชวน นายบรรหาร ฯ เข้าสู่วงการเมือง และได้สมัครรับเลือกในทีมเดียวกัน สังกัดพรรคชาติไทยตลอดมา แม้พลตรีบุญเอื้อ ฯ ไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ก็ได้รับความไว้วางใจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในตำแหน่ง *ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น* ช่วงปี 2523, 2526, *พลเอกเปรม ติณสูลานนท์* ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อ ได้รับตำแหน่ง เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2524 ได้รับพระราชทานให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล พอปี 2529, 2533 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย พลตรีบุญเอื้อ ฯ ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล โดยมีพลเอกเปรม ฯ เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาปี 2531, 2533 พลเอกชาติชาย ฯ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อ ฯ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบหลายหน่วยงาน และในปี 2533 ได้รับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการบริหารกิจการสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย รับผิดชอบหลายต่อมาในปี 2535 ประกาศไม่ขอรับตำแหน่งทางการเมืองในสมัย นายอานันท์ ปันยารชุน แต่ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้าน พอในปี 2538 ได้รับตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และอำนาจการเมืองปี 2539 ต่อมาในปี 2540 ได้มีพระบรมราชโองการฯ พระราชทานยศ พลตรี เนื่องจาก ครั้งที่ได้รับราชการทหารติดยศสิบเอก ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการทำศึกสงครามอินโดจีน และสงครามหาเอเซียบูรพา และสมัยดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ชื่อสัตย์ ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติอย่างยิ่งจึงได้พระราชทานยศ พลตรี เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2540

นอกจากปัจจัยที่สำคัญดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยเสริมที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความคิดความเชื่ออุดมการณ์

1.1 ในด้านบุคลิกภาพ ผลจากการวิจัยยังพบว่า บุคลิกภาพของพลตรีบุญเอื้อ ไม่ว่าจะด้านร่างกาย หรือการแสดงออกทางอารมณ์ โดยรวมแล้วถือว่าเป็นผู้ที่บุคลิกภาพดี เป็นบุคลิกภาพที่น่าเป็นแบบอย่างของนักการเมืองที่ต้องพบปะประชาชน และเป็นตัวแทนประชาชนในการทำหน้าที่ทางสาธารณะ พลตรีบุญเอื้อ เป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่หงุดหงิด ฉุนเฉียว มีความกล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความจริงใจเห็นได้จากการทำหน้าที่เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร รู้จักชมเชย พุดจาโน้มน้าวจูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน สังคม หรือประเทศชาติได้ และมีแนวคิดที่จะช่วยแก้ไขปัญหาวบ้านอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้ที่รักษาอารมณ์ทนต่อความกดดันเหน็ดเหนื่อย ทนเสียดต่อว่าจากผู้ที่มีความคิดเห็นจากฝ่ายตรงกันข้าม และพลตรีบุญเอื้อสามารถระงับความโกรธได้อย่างรวดเร็ว เห็นประชาชนทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ไม่ใช่เลือกช่วยเหลือเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และบุคลิกที่โดดเด่นแตกต่างจากนักการเมืองโดยทั่วไป คือ พลตรีบุญเอื้อ มีภาพของการเป็นนักการเมืองอาชีพ ไม่มีภาพของนักธุรกิจ นายทุน และภาพของผู้ที่มีอิทธิพล ดังเช่นนักการเมืองรายอื่น ๆ

1.2 ในด้านความรู้ความสามารถ ผลการวิจัยพบว่าจากการที่พลตรีบุญเอื้อ เกิดและเติบโตอยู่ในชนบทตำบลสาตี อำเภอบางปลาหมึก ที่เป็นเมืองเล็ก ๆ แถบภาคกลาง เป็นเมืองการเกษตร และเป็นอยู่ข้าว อยู่น้ำ ของประเทศ ทำให้พลตรีบุญเอื้อ ได้ซึมซับและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร และมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเกษตร และการทำนาของชาวนาเป็นอย่างดี พลตรีบุญเอื้อ จึงได้นำความรู้เรื่องเกษตร และปัญหาของเกษตรกร มาดำเนินงานทางการเมือง ซึ่งความรู้ความสามารถทั้ง 2 ด้านนี้ถือได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญให้กับพลตรีบุญเอื้อ ตลอดจนประสบการณ์จากการเป็นนักการเมืองมายาวนานกว่า 30 ปี ทำให้พลตรีบุญเอื้อ มีวุฒิภาวะทางการเมืองสูง ยิ่งกว่านี้ทำให้เขาสามารถมองเห็นปัญหาของชาติ ปัญหาของประชาชน ตลอดจนรากเหง้าของปัญหาของประชาชน ในท้องถิ่น คือความไม่มีความรู้ และการศึกษาของประชาชน ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ตลอดเวลา โดยพลตรีบุญเอื้อ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางการเมืองมาเชื่อมโยงกัน ในการแก้ไขปัญหาของประชาชน โดยผ่านการใช้อำนาจทางการเมืองใน

รูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจที่เกิดจากความเชื่อถือศรัทธา บารมี และอำนาจที่เกิดจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งก็คือว่าพลตรีบุญเอื้อ ใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ มาดำเนินการทางการเมือง การติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ การผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ที่ได้เป็นผลสำเร็จอย่างดี และจากผลการวิจัยก็จะพบลักษณะพิเศษในด้านความรู้ความสามารถอย่างหนึ่งของพลตรีบุญเอื้อ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในด้านบุคลิกภาพของเขา คือการจำรายชื่อ หรือจำคนได้แม่นยำ และพลตรี บุญเอื้อยังมีการค้นคว้าเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา

1.3 ในด้านความความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ผลการวิจัยพบว่าอุดมการณ์ที่สำคัญของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ คือ ยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เล่นการเมืองตามระบบ ซึ่งการยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างหนึ่ง ก็คือ พลตรีบุญเอื้อ ร่วมเป็นสมาชิกพรรคชาติไทยมองเห็นช่องว่างของคนชนบท และคนในเมือง ที่ยังห่างไกลกัน โดยเปรียบเทียบ แค่ในอำเภอบางปลาม้า ระหว่างคนที่อยู่ในตลาดกับคนที่อยู่ในชนบท ชีวิตความเป็นอยู่ก็ต่างกัน ประชาชนไม่ค่อยได้รับการดูแลจากรัฐ การเข้ารับบริการ การเข้าถึงบริการของฝ่ายรัฐก็เล็ดลอดสนใจจะมาทำงานทางการเมืองเป็นตัวแทนของประชาชนในชนบท ให้สามารถเข้าถึงอำนาจรัฐได้ และมีแนวคิดว่าการเป็นนักการเมืองจะทำให้คนชนบทสามารถได้รับการบริการจากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน และสาเหตุการตัดสินใจเข้ามาทำงานทางการเมืองนั้น พลตรีบุญเอื้อต้องการอยากให้เห็นสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ ต้องการอยากให้เห็นการพัฒนาระหว่างเมืองกับชนบทมันไม่แตกต่างกัน และต้องการอยากให้เห็นคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชนบท ซึ่งส่วนใหญ่จะด้อยโอกาส ให้ได้รับโอกาส ซึ่งการจะมีสิ่งเหล่านี้ได้ ต้องสามารถที่จะกุมอำนาจรัฐ กำหนดแนวนโยบาย กำหนดแนวทาง เพื่อให้สิ่งที่พลตรีบุญเอื้อ มุ่งหวังเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ พลตรีบุญเอื้อฯ จึงตัดสินใจมาเล่นการเมือง เพราะเป็นหนทางนำมาสู่อำนาจ เป็นหนทางก้าวไปสู่การกำหนดนโยบาย และนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และจากการศึกษาประวัติ พลตรีบุญเอื้อพบว่าแนวคิด อุดมการณ์ทางการเมือง ของพลตรีบุญเอื้อ มีความเกี่ยวข้องกับการประชาชนที่เป็นเกษตรกร คนด้อยโอกาส เนื่องจากพลตรีบุญเอื้อ ได้รับรู้ปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรอย่างลึกซึ้ง และพลตรีบุญเอื้อ เคยทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภา แต่ไม่อาจช่วยประชาชนคนด้อยโอกาสได้สำเร็จ และเป็นจุดสำคัญที่ตัดสินใจก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองตามระบบ ระบบการเมืองประชาธิปไตย เนื่องจากต้องการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนนั่นเอง

2) ปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก

2.1 ในด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ปัจจัยจากการสนับสนุนฐานอำนาจจากครอบครัวของ พลตรีบุญเอื้อ 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการสนับสนุนจากสมาชิกครอบครัว เครือญาติ ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวเครือญาติ พลตรีบุญเอื้อให้การสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองของเอื้อ โดยมีส่วนร่วมในการออกเยี่ยมพบประชาชน และไปร่วมงานประเพณีแทนพลตรีบุญเอื้ออย่างสม่ำเสมอ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสนับสนุนในรูปแบบฐานคะแนนเสียง ในกลุ่มเครือญาติในช่วงที่มีการเลือกตั้ง

2) ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ของพลตรีบุญเอื้อ ที่ครอบครัวทางบ้านเปิดกิจการค้าขายข้าวสาร และญาติ ๆ เปิดกิจการโรงสีข้าว จึงถือว่าเป็นกิจการที่พอเลี้ยงตัวอยู่ได้ และมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ถือว่าค่อนข้างดี แต่ถ้าเทียบกับนักการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ

3) ด้านการอบรมกล่อมเกลางานของครอบครัว เนื่องจากพลตรีบุญเอื้อ เป็นบุตรของคนจีน และคุณยายมีอาชีพค้าขาย และเป็นบุตรคนโตจากจำนวนลูก 4 คน พลตรีบุญเอื้อ จึงต้องช่วยทางบ้านตั้งแต่เช้า ค้าขายตั้งแต่เด็ก ๆ ทำให้พลตรีบุญเอื้อมีบุคลิกขยันขันแข็ง เหมือนดังเช่นคนจีนโดยทั่วไป และจากปัญหาให้ท้องถิ่นตนเอง และเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอ ทำให้พลตรีบุญเอื้อ ได้ซึมซับเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางการเมือง และสถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองนอกชั้นเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้พลตรีบุญเอื้อมีความรู้ทางการเมืองสูง โดยเฉพาะการเมืองระบอบประชาธิปไตย ได้เรียนรู้ในเรื่องความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และเล่นการเมืองตามระบบรอบคอบที่ติดตั้งไว้ ตลอดจนการที่พลตรีบุญเอื้อ ฝึกรบมบุตรชายทั้งสามคนดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองจนได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ถึงสองคน คือ ส่วนบุตรชายอีกหนึ่งคน ก็ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งถือได้ว่าพลตรีบุญเอื้อ ได้อบรมกล่อมเกลาลูก ๆ ให้เข้ามาทำงานทางการเมืองทั้งหมด และเป็นอนาคตนักการเมืองที่เจริญรอยตามผู้เป็นพ่อ และเป็นนักการเมืองเขตอำเภอบางปลาม้า ต่อไป

3) การสนับสนุนจากพรรคการเมือง

พรรคการเมืองที่สังกัดเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนฐานอำนาจของนักการเมือง หากพรรคเป็นที่รู้จักของประชาชน มีผลงานอย่างเป็นรูปธรรม มีบทบาททางการเมืองอย่างต่อเนื่อง และยาวนานก็สามารถทำให้ประชาชนเกิดความรักและความเชื่อถือในพรรคการเมืองนั้น ดังนั้น นอกจากคุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองผู้นั้นที่ประชาชนให้การยอมรับแล้ว พรรคการเมืองก็เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองผู้นั้นด้วย

สำหรับปัจจัยสนับสนุนด้านพรรคการเมืองจะเห็นได้ว่า พรรคที่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นสมาชิก คือพรรคชาติไทย จนท่านได้อำนาจการเมืองแต่ก็ยังสนับสนุนให้

บุตรชายทั้งสองคน เป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคที่สามารถดำรงความเป็นพรรคมาอย่างยาวนานต่อเนื่อง จนกระทั่ง ท่านบุญเฮื้อ ได้ตัดสินใจอำลาวงการเมือง เพราะรู้จักคำว่า “พอ” แต่ก็ให้การสนับสนุน นายฉัตรฐิติ ประเสริฐสุวรรณ ในฐานะสมาชิกและกรรมการบริหารพรรค เป็นเวลา 5 ปี เข้าดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสังกัดพรรคชาติไทยมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทุกครั้ง อาจจะกล่าวได้ว่าพรรคชาติไทยมีบทบาททางการเมืองทั้งในฐานะพรรคฝ่ายค้านและพรรคฝ่ายรัฐบาล มาโดยตลอด ทั้งนี้ พลตรีบุญเฮื้อฯ ก็ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคชาติไทย และยังได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ตามโควตาของพรรคชาติไทยอยู่เสมอ พรรคชาติไทยจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จัก พลตรีบุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการที่พรรคชาติไทยได้ทำงานในฐานะฝ่ายบริหารหลายครั้ง ส่วนมากเป็นการเข้าร่วมในรูปของรัฐบาลผสม และทุกครั้งพรรคชาติไทยทำหน้าที่ฝ่ายบริหารได้นำนโยบายพรรคมาใช้บริหารประเทศซึ่งสามารถทำได้ผล โดยเฉพาะการบริหารงานตามนโยบายด้านการพัฒนาชนบท ด้านสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านการแก้ปัญหาเกษตรกร และแก้ปัญหาปากท้องให้กับราษฎร การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การจัดหาทุนเพื่อการเกษตร การส่งเสริมการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายพรรคชาติไทยนั้น เป็นนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบท และเป็นเกษตรกรทำให้นโยบายพรรคเป็นที่ชื่นชอบและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของอำเภอบางปลาม้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นการสนับสนุน พลตรีบุญเฮื้อฯ โดยจากการสัมภาษณ์ พลตรีบุญเฮื้อฯ ในประเด็นการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จากพรรคการเมือง พลตรีบุญเฮื้อฯ กล่าวว่า “พรรคการเมืองต้องสนับสนุนในเรื่องข้อมูล การช่วยประสานงานกับพวกเรา บางครั้งถ้ายังเป็นนักการเมืองใหม่ ๆ บารมียังไม่ดี มันก็ต้องอาศัยพรรคให้พรรคช่วย ให้ผู้หลักผู้ใหญ่ของพรรค กรรมการบริหารพรรคช่วย ช่วยติดต่อประสานงาน ทำโน่น ทำนี่”

1.2 ช่วงสังกัดพรรคการเมือง

ในส่วนของบทบาทหน้าที่นักการเมืองผลการวิจัยพบว่าบทบาทหน้าที่นักการเมืองสามารถ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1) ในด้านบทบาทหน้าที่ของนักการเมือง ผลการวิจัย พบว่าพลตรีบุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้มีบทบาทในสภาในการออกกฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายทั่วไปแล้วยังเป็นนักการเมืองที่ได้ไปร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ ถ้าติดภารกิจก็จะให้ภรรยาหรือบุตร

หรือทีมงานเข้าร่วมงานทุก ๆ ครั้ง ในด้านการลงพื้นที่รับฟังปัญหา และการช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน นั้น พลตรีบุญเอื้อ ขันลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน อยู่ตลอดเวลา และได้เปิดทำการพรรคชาติไทย หรือพรรคชาติไทยพัฒนาในปัจจุบัน ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไว้เพื่อดำเนินการทางการเมืองและรับฟังปัญหาของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ พลตรีบุญเอื้อ จะเข้ามารับฟังและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่มีบทบาทในสภาแล้วยังมีบทบาทนอกสภาควบคู่กัน โดยการขยับลงพื้นที่ และร่วมงานรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ร่วมงานประเพณีต่าง ๆ จนเป็นกิจวัตรประจำวัน และการลงพื้นที่ที่จะมีการวางแผนงาน และเวลาอย่างเป็นระบบจนเรียกได้ว่า งานประเพณีต่าง ๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า ไม่ว่าจะงานเล็ก งานใหญ่ หรือแม้กระทั่งร่วมงานศพ จะมี พลตรี บุญเอื้อ หรือทีมงาน พลตรีบุญเอื้อ เข้าร่วมอยู่เสมอ จากการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว นับได้ว่าเป็นวิธีการสร้างฐานอำนาจที่สำคัญของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

2) ในด้านการบริหารพรรคชาติไทย ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นอย่างมาก ในฐานะที่มีอาวุโสทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาพรรค และรองหัวหน้าพรรค อีกทั้ง นายบรรหาร ศิลปอาชา ยังคงให้ความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องต่าง ๆ ทำให้พลตรีบุญเอื้อ มีบทบาทในการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ในพรรค เช่น การตัดสินใจเข้าร่วมรัฐบาล หรือการเป็นพรรคร่วมฝ่ายค้าน เป็นต้น

จากกฎข้อบังคับของพรรคชาติไทย พ.ศ. 2551 ทำให้ทราบถึงฐานอำนาจที่เกิดจากตำแหน่งของกรรมการบริหารพรรค และรองหัวหน้าพรรค โดยผู้วิจัยพบว่า การดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรค และเป็นรองหัวหน้าพรรคชาติไทย ทำให้มีอำนาจในการบริหารพรรค การกำหนดนโยบายพรรค และการมีบทบาทในการจัดสรรผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรค การกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรค ซึ่งจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ที่กำหนดไว้ในข้างต้น ทำให้พลตรี บุญเอื้อ ซึ่งมีฐานะเป็นที่ปรึกษาพรรค มีฐานอำนาจทางการเมือง ภายในพรรคชาติไทย เป็นอย่างมาก และการเป็นรองหัวหน้าพรรค ทำให้บทบาทหน้าที่ของพลตรี บุญเอื้อ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และสามารถนำบทบาทหน้าที่ดังกล่าว มาใช้เป็นวิธีในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

1.3 ฐานอำนาจทางการเมืองของอำเภอบางปลาม้า ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

1.3.1 ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม

ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีฐานอำนาจทางสังคม และวัฒนธรรม **จากการนำความเจริญสู่ท้องถิ่น**อำเภอบางปลาหมอ ด้านการใช้งบประมาณแผ่นดิน ได้มาก เนื่องจาก พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงมากในจังหวัด สุพรรณบุรี โดยเฉพาะอำเภอบางปลาหมอ และมีชื่อเสียงในระดับต้น ๆ ที่ทุกคนในประเทศรู้จัก เพราะมีอาวุโสทางการเมือง ตลอดจนพลตรี บุญเอื้อ เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งเคยเป็น รัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎร ทำให้มีฐานอำนาจทางการเมืองในการผลักดันงบประมาณ เข้ามาพัฒนาอำเภอบางปลาหมอ เป็นอย่างมาก จากการวิจัย พลตรีบุญเอื้อ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงานกับนักการเมืองต่าง ๆ และมีชื่อเสียงบารมี จึงมีฐานอำนาจทางการเมืองเพียงพอ ในการผลักดันงบประมาณจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่าพลตรีบุญเอื้อ นำงบประมาณมา พัฒนาในอำเภอบางปลาหมอแบบมีเหตุผล จะทำเฉพาะที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชนเป็น อันดับแรก แล้วจึงพัฒนาด้านอื่น ๆ ตามมา จึงสรุปได้ว่าพลตรี บุญเอื้อ จะเน้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนตามความต้องการของประชาชนเอง และการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยไม่ได้ผลักดันงบประมาณเพื่อนำความเจริญสู่ท้องถิ่น แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งหัวใจสำคัญของการพัฒนา ตามแนวคิดของพลตรี บุญเอื้อ นั่นคือ การพัฒนาคน

ในด้านการเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากอำเภอบางปลาหมอ ผลการวิจัยพบว่า ความมีชื่อเสียงของพลตรี บุญเอื้อ เกิดจากบุคลิกภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน สามารถเข้ากับคนได้ทุก ระดับและเป็นไปโดยธรรมชาติ ซึ่งไม่ได้มีชื่อเสียงเฉพาะบทบาทการดำเนินการทางการเมืองเท่านั้น ซึ่งความมีชื่อเสียง ในความเป็นนักการเมืองก็ไม่ได้แตกต่างกับคนอื่น ๆ จะแตกต่างกันตรงที่ พลตรี บุญเอื้อฯ มีชื่อเสียงทางสังคม เป็นผลมาจากการลงพื้นที่ และร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ เป็นกันเอง กับประชาชนไม่ใช่มีชื่อเสียง ทางด้านฐานะความร่ำรวย และก็ไม่ใช่มีชื่อเสียงทางด้านเป็นผู้ มีอิทธิพลในท้องถิ่น เช่นนักการเมืองบางจังหวัด แต่ความมีชื่อเสียงของ พลตรีบุญเอื้อ เกิดจากการ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ชาวบ้าน และได้รับความยอมรับว่าดำเนินกิจกรรมทาง การเมืองตามระบบ และกฎเกณฑ์ นอกจากจะมีชื่อเสียงเพราะเป็นนักการเมืองแล้ว ในฐานด้าน สังคม วัฒนธรรม ยังมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับจาก ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย แม้กระทั่งผู้ที่ไม่ได้มีความรู้ทางการเมือง เช่น เด็กอนุบาล คนแก่ชรา ก็รู้จักพลตรีบุญเอื้อ และให้ การยอมรับ โดยผ่านกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดงานวันเด็ก การจัดรดน้ำ ดำหัว ผู้เฒ่า ผู้สูงอายุ การจัดงานแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติด เป็นต้น แม้กระทั่งกลุ่มข้าราชการ ที่เป็นกลุ่มไม่ค่อยยอมรับ การใช้อำนาจและอิทธิพลของนักการเมืองมากนัก ก็ให้ความยอมรับ พลตรีบุญเอื้อ ที่เล่นการเมือง ตามระบบ โดยไม่ใช่ใช้อำนาจอิทธิพล แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ อีกทั้งความมีชื่อเสียงใน ด้านการการจัดตั้งสถานีอนามัยชุมชน ให้ครบทุกหมู่บ้าน เช่น ทำให้กลุ่ม อสม. กลุ่มสตรี ให้การ

ยอมรับเป็นอย่างมาก จากบทบาททางการเมืองในฐานะนักการเมือง และบทบาทในด้านสังคม ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการดำเนินงานผ่านโครงการต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในอำเภอ บางปلام้า รู้จักพลตรี บุญเอื้อ เป็นอย่างดี จนอาจกล่าวได้ว่า ถ้ารู้จักอำเภอบางปلام้า ต้องรู้จักคน ชื่อ “หมอบุญเอื้อ”

1.3.2 ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ

ในด้านความพร้อมทางด้านกำลังเงิน จากการที่พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองมาช้านาน และมีความอาวุโสทางการเมืองทั้งในระดับอำเภอบางปلام้า ระดับ จังหวัดสุพรรณบุรี และระดับชาติ เมื่อมองในภาพรวมแล้วนั้น ย่อมมีฐานอำนาจที่เกิดจากความพร้อมด้านกำลังเงินเป็นส่วนสนับสนุน เมื่อศึกษาวิเคราะห์เรื่องฐานอำนาจทางเศรษฐกิจในทางการเมือง โดยเฉพาะเกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังเงินจะพบว่าพลตรีบุญเอื้อ มีทรัพย์สินอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่ก็ถือเป็นมูลค่าที่มีความพร้อมทางการเงินและเศรษฐกิจ ในการที่จะดำเนินการทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเงินและเศรษฐกิจ เข้าไป ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และก็ได้ไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเมือง แสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ ร่ำรวย แต่การมีฐานอำนาจนั้นเกิดจากบุคลิกส่วนตัวของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เอง ที่ได้ สร้างสมความศรัทธา จากประชาชนในอำเภอบางปلام้า เป็นเวลานาน

ในด้านความเป็นเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของโรงสี และการเปิด คลินิก พบว่าพลตรีบุญเอื้อ เปิดคลินิก และเครือญาติทำกิจการเกี่ยวกับโรงสี และพลตรีบุญเอื้อ เคยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ไม่พบว่าพลตรีบุญเอื้อ ใช้ ฐานอำนาจทางการเมืองมาเป็นปัจจัยเกื้อหนุน กิจการดังกล่าว ก็ไม่พบว่าพลตรีบุญเอื้อ เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับกิจการแต่อย่างใด เหตุเพราะโรงสีดังกล่าวทำกันแบบในเครือญาติ เท่านั้น ไม่ได้เป็นกิจการ ใหญ่โตแต่อย่างใด อีกทั้งจากการสังเกตการณ์ก็จะพบว่าคู่สมรส คือ นางดวงเนตร ประเสริฐสุวรรณ ภรรยาพลตรี บุญเอื้อ ซึ่งเป็นกิจการค้าขายตามปกติ โดยพลตรีบุญเอื้อ ก็ไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวแต่อย่างใด สำหรับการเปิดคลินิกพลตรีบุญเอื้อ ก็พอได้รับตำแหน่งทางการเมือง ทำให้ไม่มีเวลาดูแลกิจการ จึงได้เลิกเปิดคลินิกจนถึงทุกวันนี้

1.3.3 ฐานอำนาจทางการเมือง

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีฐานอำนาจทางการเมืองสูง โดยจะเห็นได้ จากในด้านการสนับสนุนช่วยเหลือนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นของอำเภอบางปلام้า เมื่อถึงคราวสมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ก็จะพยายามเข้ามา อยู่ในทีมงาน ของพลตรีบุญเอื้อ เพื่ออาศัยฐานเสียง และบารมีพลตรี บุญเอื้อ เพื่อง่ายต่อการหาเสียง ซึ่งจากการเฝ้าสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ก็ทำให้ทราบว่านักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับ

การเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากพลตรีบุญเอื้อนั่นเอง ทำให้สรุปได้ว่า
ฐานอำนาจทางการเมืองในอำเภอบางปลาม้าของพลตรีบุญเอื้อ สามารถช่วยสนับสนุนให้
นักการเมืองท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้ง

ในด้านการช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า
ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อฯ เคยดำรงทางการเมืองถึงระดับรัฐมนตรี ประกอบคุณงามความดี
ต่าง ๆ ที่ได้สร้างไว้ให้กับสังคมส่วนรวม สามารถสร้างความยอมรับและความเคารพนับถือจาก
บรรดาข้าราชการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง หรือข้าราชการ ความสัมพันธ์
ระหว่างข้าราชการกับ พลตรีบุญเอื้อ เป็นไปด้วยดีตลอดมา ข้าราชการส่วนหนึ่งได้เลื่อนตำแหน่ง
สูงขึ้น และเป็นการเลื่อนตำแหน่งภายในอำเภอบางปลาม้า เช่น ข้าราชการต่าง ๆ เริ่มจากการเป็น
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติ ก็มีการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นเรื่อยมาตามลำดับ จนกระทั่งได้รับตำแหน่งเป็น
หัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งก็เป็นการดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ภายในอำเภอบางปลาม้า เช่นกัน แต่ก็พบ
ข้อสังเกตว่า การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นและดำรงตำแหน่งภายในจังหวัดเดียวกันของข้าราชการส่วน
ภูมิภาคนั้น ทำได้ยากมาก เว้นเสียแต่จะมีอำนาจทางการเมืองเป็นฐานสนับสนุนจึงจะสามารถทำได้
แต่จากการสัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ก็ไม่ได้ปฏิเสธ ในเรื่องการให้การสนับสนุนข้าราชการให้มี
โอกาสเจริญก้าวหน้าแต่ไม่ปรากฏอย่างเด่นชัดว่า พลตรี บุญเอื้อ ใช้วิธีการใดในการสนับสนุน
ข้าราชการเหล่านั้น จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า *อำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ สามารถช่วย
สนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างมาก*

ในด้านการช่วยเหลือสนับสนุนอุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหา
ต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ได้เป็นผู้แทนมาหลายสมัย และได้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง คือ รัฐมนตรี จึงมีความอาวุโสทางการเมือง และบารมีทางการเมือง จึงสามารถใช้อำนาจ
บารมี ช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และมีความสัมพันธ์กับประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เสมือนพี่น้อง ประชาชนสามารถเข้าพบได้ง่าย
โดยเฉพาะพลตรีบุญเอื้อเป็นคนที่มุกตลกภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสามารถเอาชนะใจประชาชนใน
พื้นที่อำเภอบางปลาม้า ได้เป็นอย่างมาก ผลการวิจัยยังพบว่า มีประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เข้ามา
ร้องเรียนปัญหาและความเดือดร้อนต่าง ๆ เพื่อให้พลตรีบุญเอื้อ ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ทั้ง
ปัญหาในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาปลาเป็นโรคเป็นแผลทั้งตัว ปัญหาเพลิง
กระโดด หรือปัญหาส่วนตัว เช่น ให้ฝากลูกเข้าโรงเรียน ปรีक्षाขอความช่วยเหลือด้านกรณีพิพาท
หรือคดีความต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งจากผู้ที่ได้รับการช่วยเหลืออุปถัมภ์ และการแก้ไขปัญหาที่กลับกลาย
มาเป็นความเลื่อมใส ศรัทธา ในที่สุดก็แปรเปลี่ยนเป็นฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ฯ

โดยลักษณะการตอบแทนของประชาชน นั้น ก็คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ด้วยความสมัครใจ จนได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัย

ในด้านการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชน พบว่า พลตรี บุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่มีบุคลิกภาพ ที่อ่อนน้อม ถ่อมตน การพูดจาปราศรัยในสถานที่ต่าง ๆ มีหลักการและเหตุผล น้ำเสียงอ่อนโยนไม่แข็งกระด้าง และมีบุคลิกของคนทำงานขยันขันแข็ง สามารถรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์และความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในอำเภอบางปลาม้า การพัฒนาความเจริญสู่ท้องถิ่น จนทำให้พลตรี บุญเอื้อ ได้รับการยอมรับจากประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมาก และเป็นการยอมรับในลักษณะเชิงบวก โดยประชาชนรู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา ในบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ๆ จากการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน แขนงต่าง ๆ จะพบว่าถ้ามีการติดต่อประสานงานกันระหว่างพรรคการเมืองในโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือเพื่อจัดตั้งรัฐบาล หรือการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ก็จะพบพลตรีบุญเอื้อ เป็นตัวแทนของพรรค อยู่เสมอ และจากการที่ได้ พลตรีบุญเอื้อ ได้รับการรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการดำเนินการทางการเมือง พอสรุปได้ว่าพลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่ได้รับการยอมรับจากนักการเมืองด้วยกันและได้รับการยอมรับจากสาธารณชนทั่วประเทศเป็นอย่างดี ทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ แข็งแรงและมั่นคง ตามไปด้วย

ในด้านการมีบทบาทชี้นำแนวคิด และแนวทางแก้ไขปัญหาทางการเมือง

จากผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ๆ มีบทบาทในการชี้นำแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหาของอำเภอบางปลาม้า โดยเฉพาะแนวทางแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เช่น แนวคิดในการจัดตั้งสถานีอนามัยชุมชนทุกชุมชน ก็ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี จนส่งผลให้การดำเนินการตามแนวคิดดังกล่าว สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในบทบาทชี้นำแนวคิดที่โดดเด่นในระดับชาติ ของพลตรีบุญเอื้อ ๆ กล่าวที่จะนำเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง การส่งยกเลิกประมวลการจัดซื้อเรือประมง ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ถึง 7 ล้านบาท และนำไปก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาที่จังหวัดภูเก็ต นั้นย่อมสะท้อนถึงฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ได้เป็นอย่างดี จนพอสรุปได้ว่าฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีบทบาทสำคัญที่จะสามารถชี้นำแนวคิดในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองทั้งในอำเภอบางปลาม้า และในระดับชาติ

2. การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

จากการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2500-2539 พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีการดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ช่วงปี 2500-2523

2.1.1 สภานิติบัญญัติ คณะกรรมาธิการสาธารณสุข และคณะกรรมาธิการงบประมาณแผ่นดิน

2.1.2 ผู้ช่วยเลขานุการ รมต.กระทรวงอุตสาหกรรม

2.1.3 ที่ปรึกษาว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2 การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ช่วงปี 2524 -2531

2.2.1 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.2 รัฐมนตรีสำนักนายกรัฐมนตรี

2.2.3 ประธานคณะกรรมการร่วมฝ่ายค้าน

2.3 การดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีช่วงปี 2533 รับผิดชอบบริหารหน่วยงานสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ป.ป.ป. และหน่วยงานอื่น ๆ รวม 23 หน่วยงาน และได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นอีก 2 หน่วยงาน

2.4 การดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ช่วงปี 2538

นอกจากทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังทำหน้าที่บริหารงานรัฐสภาอีกหลายด้าน เช่น ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ฯลฯ

ผลการศึกษาพอสรุปบทบาททางการเมืองที่สำคัญของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดังนี้

1. ด้านบทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภาของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ผลการวิจัยในด้านบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เช่น การเสนอกฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายไม่ไว้วางใจ การเป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา พบว่า พลตรีบุญเอื้อ มีความโดดเด่นในการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น การตั้งกระทู้ถามอย่างตรงประเด็น และตรงกับปัญหาของชาวบ้าน เช่น ปัญหาเรื่องในการทำราคาข้าวตกต่ำ ทั้ง ๆ ที่ราคาตลาดโลกเพิ่มขึ้น การให้ข้อเสนอแนะในสภาอย่างชัดเจน และเป็นสิ่งที่สังคมสนใจ การพูดและการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ของ พลตรีบุญเอื้อ มีเนื้อหาสาระดี คำพูดน่าเชื่อถือ พูดตรงประเด็น ไม่ก้าวร้าว หาร้ายผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นบุคลิกที่โดดเด่นของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

2) ด้านความสามารถในการประสานงานทางการเมืองระดับชาติ

ผลการวิจัยในด้านความสามารถในการประสานงานทางการเมืองระดับชาติของพลตรีบุญเอื้อ พบว่า พลตรีบุญเอื้อ มีลักษณะของนักการทูต คือ มีบุคลิกภาพที่อ่อน

น้อมถ่อมตน มีการรับฟังข้อคิดเห็นที่แตกต่าง มีวาทศิลป์ และมีความใจเย็น เก็บความรู้สึกลงได้เก่ง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้การประสานงานทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จอยู่เสมอ และเป็นที่ยอมรับของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ พรรคชาติไทย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ที่มอบหมายให้พลตรีบุญเอื้อ ดำเนินการประสานงานในเรื่องสำคัญ ๆ โดยเฉพาะการเจรจากับนักการเมืองจากต่างพรรค ในการจัดตั้งรัฐบาล ก็จะพบพลตรีบุญเอื้อ เป็นหนึ่งในตัวแทนเจรจาอยู่ทุกครั้ง ซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จากผลการวิจัยพบว่าในช่วงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อ ได้ดำเนินการพัฒนา ในหลาย ๆ ด้าน ดังประเด็นต่อไปนี้

1) การนำเสนอนโยบายต่าง ๆ

ก. นโยบายด้านสาธารณสุข การมีพระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2530 พลตรีบุญเอื้อ ก็ยังมีโครงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลแผนใหม่ จนได้รับการยอมรับจากพื้นที่ และทำให้เขตพื้นที่ข้างเคียงรู้จัก “หมอเอื้อ” ทำให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชน ที่เป็นชาวบ้านเป็นอย่างมาก

ข. นโยบายทางด้านการเกษตร การเสนอพระราชบัญญัติประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 ในช่วงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลตรีบุญเอื้อ ได้แก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ในการรักษาปลาเป็นโรค เป็นผลตายทั้งตัว โดยผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการเกษตรเป็นอย่างดี เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเมืองอยู่ข้างอู่น้ำ และเป็นเมืองเกษตรกร อีกทั้งประชากรในจังหวัดร้อยละแปดสิบเป็นเกษตรกร ได้ให้ความสำคัญกับเกษตรกรค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การแบ่งปันจัดสรรน้ำเข้าสู่ไร่ของเกษตรกร การวางนโยบายให้ภาคกลางมีน้ำทำนาตลอดปี อีกทั้ง พลตรีบุญเอื้อฯ เป็นผู้แทนมาหลายสมัย ทำให้รับทราบถึงปัญหาเกษตรกรเป็นอย่างดี จึงวางนโยบายและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรตรงความต้องการของประชาชน ทำให้พลตรีบุญเอื้อ ได้รับการชื่นชมจากหลากหลายว่าเป็นรัฐมนตรีที่มีผลงาน นอกจากการวางนโยบายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรแล้ว พลตรีบุญเอื้อฯ ก็ยังมีโครงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำนาให้กับเด็กเยาวชน คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรม ประเพณีในการทำนา ซึ่งเป็นโครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมของไทย ทำให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชน ที่เป็นชาวนาและเกษตรกรเป็นอย่างมาก

2) การผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่อำเภอบางปลาม้า ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ผลการวิจัยพบว่า ในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่อำเภอบางปลาม้า พลตรีบุญเอื้อ มีบทบาทเป็นอย่างสูง และสามารถผลักดันงบประมาณมาพัฒนาในพื้นที่

อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาด้านการเกษตร เช่น การขุดลอกคูคลอง การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การแจกเมล็ดพันธุ์พืช การให้ความสำคัญพัฒนาระดับความรู้ของประชาชนในอำเภอบางปلام้า ได้แก่ การผลักดันใช้งบประมาณขององค์กรปกครองท้องถิ่น คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ในการจัดสัมมนาประชาชน การศึกษาดูงาน นอกเขตจังหวัดสุพรรณบุรี การพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น การก่อสร้างสถานอนามัยครบทุกตำบลในเขตอำเภอบางปلام้า การผลักดันงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของ อสม. การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในอำเภอบางปلام้า เช่น การผลักดันงบประมาณจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอบางปلام้า ซึ่งถ้าแล้วเสร็จจะใช้งบประมาณหลายร้อยล้านบาท การป้องกันแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การผลักดันงบประมาณสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และการก่อสร้างสะพานคอนกรีต การผลักดันงบประมาณมาจากส่วนกลางในการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างตามแยกต่าง ๆ ทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีการใช้งบประมาณกว่าห้าสิบล้านบาท ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ สามารถให้การผลักดันงบประมาณมาพัฒนาในพื้นที่ โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปلام้า ทุก ๆ ด้าน

3) การตอบกระทู้ถามหรือชี้แจง ข้อสงสัยต่าง ๆ

ในด้านการตอบกระทู้ถามหรือชี้แจงข้อสงสัย ต่าง ๆ ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั้นไม่ค่อยปรากฏให้เห็นมากนัก อาจเป็นเพราะว่าพลตรีบุญเอื้อ มีมิตรมากกว่าศัตรู และพรรคชาติไทย เป็นพรรคที่เข้าได้กับทุกขั้วการเมืองจึงไม่ค่อยถูกถามกระทู้ มากนัก อีกทั้งพลตรีบุญเอื้อ เป็นรัฐมนตรีที่ไม่เคยถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจ เลยไม่ได้เห็นบทบาทในการชี้แจงเท่าไรหรอก แต่พลตรีบุญเอื้อ ก็มีบทบาทในการชี้แจงประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านสื่อ เช่น การร่างพระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2530 การเสนอพระราชบัญญัติประมง (ฉบับที่ 31) พ.ศ. 2528 ซึ่งนโยบายดังกล่าวทำให้มีการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจนประสบผลสำเร็จ จากผลการวิจัยจะพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ชี้แจงได้ชัดเจน ครอบคลุม ประเด็นค่อนข้างชัดเจน โดยใช้ทักษะการพูดการชี้แจงที่มีเนื้อหาสาระอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้ที่ตั้งคำถาม และผู้ที่ได้รับฟังเข้าใจถึงเหตุผลและเจตนาในการออกนโยบายนี้ แต่ก็มีอีกหลายท่านที่มีความเห็นแย้ง ซึ่งเป็นความคิดที่แตกต่างกัน เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ที่คนในสังคมไม่จำเป็นต้องคิดเหมือนกัน และสามารถคิดต่างกันได้ แต่ในกรณีนี้ถือว่า พลตรีบุญเอื้อ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ในการจะใช้นโยบายที่เอื้อ เปลี่ยนแปลงสิ่งที่สังคมปฏิบัติกันมาอย่างช้านาน ซึ่งหาไม่่ง่ายนักสำหรับนักการเมืองที่ยังต้องผูกโยงอยู่กับคะแนนเสียงของประชาชน

ในส่วนการตอบกระทู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่รัฐมนตรีนั้น จากการค้นคว้าและจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จะพบว่าทุกประเด็นนั้น พลตรีบุญเอื้อ ตอบชี้แจงข้อสงสัยได้ชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็น และเป็นที่น่าสนใจ ฟังพอใจกับคำตอบในทุก ๆ ฝ่าย

ในส่วนของบทบาทการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ได้แก่ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ทำหน้าที่ในการบริหารราชการในหน่วยงานสำคัญ ๆ เช่น สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ป.ป.ป. ประธานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร และตำแหน่งอื่นที่สำคัญ ๆ พร้อมทั้งได้ดูแลถวายโครงการช่วยเหลือภาคใต้ ตามพระราชดำริเป็นเงิน ยี่สิบล้านบาท อนุมัติให้กองทัพเรือจัดสร้างเรือท้องแบนหกล้านเก้าแสนบาท การปฏิบัติงานครั้งนี้ได้สร้างผลงานเป็นที่ยอมรับจนสื่อมวลชนตั้งฉายาว่า “บัวในดงบอน” ทั้งนี้เพราะถ้าใครได้สนทนากับ พลตรี บุญเอื้อ ๆ แล้ว เหมือนเข้าไปใกล้แสงแห่งธรรม แต่เมื่อดูผลงานที่ผ่านมาได้ให้การยอมรับว่า มีการปฏิบัติงานหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพราะมีการตรวจรับโครงการต่าง ๆ หากงานไม่ได้ตามขนาด ที่กำหนด จะสั่งให้ทำให้ครบตามที่กำหนดทันที

3. ในส่วนของบทบาทการดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ทำหน้าที่ ได้รับมอบหมายให้ดูแลหน่วยงานเดิมทั้งหมด และรับผิดชอบหน่วยงานสำคัญเพิ่มขึ้นคือ ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการบริหารกิจการสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ซึ่งในยุคนั้น พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล ได้จัดอันดับรัฐมนตรีที่สุดแห่งปี 10 อันดับ ได้ลงมติกันเป็นเอกฉันท์ อันดับที่ 6 พลตรีบุญเอื้อฯ รองนายกรัฐมนตรี ได้รับฉายาว่า “บัวในดงบอน” เพราะใครได้สนทนาด้วยแล้ว เหมือนเข้าไปใกล้แสงแห่งธรรมเข้าไปทุกที ผลงานที่ผ่านมา ได้รับการยอมรับว่าซื่อสัตย์สุจริต (เหมือนดอกบัวที่เกิดกลางดงบอน ซึ่งใคร ๆ ก็รู้ว่าทั้งแสบทั้งคัน แกล้งไหน

4. ในส่วนของบทบาทการดำรงตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2538 ทำหน้าที่สูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติผลมาจากการการยอมรับทำงานอย่างจริงจัง มีมนุษยสัมพันธ์ อ่อนน้อมถ่อมตนสามารถประสานงานได้ทั้งกับฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล ได้อย่างโดดเด่นเป็นอย่างมาก และสร้างชื่อเสียง บุญเอื้อฯ พยายามสร้างบรรยากาศในการประชุมให้มีความประนีประนอมระหว่างฝ่ายค้านกับรัฐบาล และรักษาความเป็นกลางได้อย่างดีเยี่ยม นำหลักแห่งการยึดหยุ่น การประนีประนอมบนพื้นฐานของเหตุและผล ความถูกต้อง ความเหมาะสม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แม้กระทั่งการ

ประชุมกรรมการบริหารพรรคชาติไทย พลตรีบุญเอื้อ ก็ไม่ได้เข้าร่วมแต่อย่างใด เพื่อรักษาภาพความเป็นกลาง และให้เกียรติกับตำแหน่งประธานสภา ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าว ทำให้พลตรีบุญเอื้อได้รับการยอมรับในทุกฝ่ายทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล และได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งถือว่าโดดเด่นเป็นอย่างมาก จะเห็นว่าพลตรีบุญเอื้อฯ วางตัวเป็นกลางในการทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เข้าข้างฝ่ายรัฐบาล และพยายามประนีประนอมกับฝ่ายค้านเป็นอย่างมาก ซึ่งนับว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้ที่ทำหน้าที่ ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องวางตัวเป็นกลาง และแม่นยำในข้อบังคับการประชุม มีการประสานงานกับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังทำหน้าที่บริหารงานรัฐสภาอีกหลายด้าน และสิ่งที่ภาคภูมิใจขณะดำรงตำแหน่งนี้ คือ การได้มีโอกาสร่วมถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในสมัยมงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ยังร่วมกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย และยังได้รับเชิญบรรยายพิเศษวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสำนักงาน ก.พ. รับมอบเข็มวิทยฐานะนักบริหารระดับสูงกิตติมศักดิ์ในฐานะที่เคยผ่านสงคราม จึงได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณทหารผ่านศึกดีเด่น และโล่คนดีศรี ส.ร. ต่อมาปี 2539 ประกาศอำนวยการเมือง พร้อมกล่าวคำว่า รู้จักพอ เนื่องจากกล่าวได้ว่า ได้รับใช้มานานกว่า 40 ปีแล้ว ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่บ้าง แต่จะไม่ทอดทิ้งท้องถิ่น ยังคงออกพื้นที่เยี่ยมเยียนราษฎรเหมือนเดิม มีเรื่องเดือดร้อนประการใดพร้อมให้การดูแลช่วยเหลือตลอด ต่อมาเมื่อปี 2540 ได้รับพระราชทานยศพลตรี เนื่องมาจากเคยรับราชการทหารได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการทหารทำสงครามกับอินโดจีนและสงครามเอเชียบูรพา และขณะที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างยิ่ง

ระบบรัฐสภาไทย นั้น พบว่าพลตรีบุญเอื้อ ได้พัฒนารัฐสภาของไทย ให้เป็นที่รับรู้ของประชาชนโดยทั่วไป และส่งเสริมให้ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่เด็ก เยาวชน โดยการเปิดโครงการเยาวชนประชาธิปไตย ที่สำคัญคือ การที่พลตรีบุญเอื้อ มีความพยายามที่เผยแพร่ความรู้ ให้ความรู้สร้างคนที่จะเข้ามาเป็นตัวแทนของระบอบประชาธิปไตยใหม่ เป็นโครงการที่ทำให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐสภา และด้านการพัฒนาทางการเมือง พบว่าพลตรีบุญเอื้อ ได้ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และพลตรีบุญเอื้อ ได้มีการเขียนบทความให้ความรู้ทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยลงในหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งการเขียนบทความสร้างการเมืองเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป และพลตรีบุญเอื้อ ก็ทำมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยที่สนับสนุนฐานการเมืองโดยเฉพาะในเขตอำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จะเห็นว่าจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีกลุ่มนักการเมืองหลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มก็จะมีสมาชิกของกลุ่มที่ไม่แน่นอนบ้าง บางกลุ่มก็อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวรักษา

ความสัมพันธ์ภาพไว้อย่างเหนียวแน่นบ้าง บางกลุ่มก็ให้ความร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นและระยะเวลายาวนานบ้าง แต่กลุ่มการเมืองใหญ่ที่มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอยู่อย่างต่อเนื่องและกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญ นั่นคือ กลุ่มนักการเมืองในสังกัดพรรคชาติไทย นำโดย นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าพรรค และยังคงเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้ง 2 เขตเลือกตั้งด้วยกัน ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อุทุมพร สองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้า ก็อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 โดยมี นายวรารุช ศิลปอาชา นางสาวกัญญา ศิลปอาชา นายสรชัช สุจิตต์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ฯลฯ สำหรับเขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ อำเภอศรีประจันต์ ด่านช้าง คอนเจ็คย์ เดิมบางนางบวช กลุ่มนักการเมืองโดยมี นายจองชัย เทียงธรรม นายประภัตร โพธสุธน นายเสมอกัน เทียงธรรม ฯลฯ และนักการเมืองพรรคอื่น ๆ อีกมากมาย

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มนักการเมืองแต่ละเขตเลือกตั้ง นอกจากจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีชื่อเสียงแล้ว ส่วนใหญ่ก็จะมีญาติ บุตรชาย บุตรสาว ทายาท หรือญาติสนิท ที่ได้รับการสนับสนุนให้สืบทอดในรุ่นต่อมา ซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เหมือนกัน และมีการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ ก็ได้รับความเชื่อความศรัทธา ความนิยมชมชอบ และสามารถเอาชนะใจของชาวบ้านได้เป็นอย่างดี จากสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ เนื่องจากสังคมไทยเกิดจากวัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ เริ่มจากกลุ่มนักการเมืองเล็ก ๆ ของแต่ละเขต รวมตัวกันเป็นสมาชิกก็ให้เกิดกลุ่มนักการเมืองเพิ่มขึ้นเมื่อเกิดจากความศรัทธา ก่อให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรีดังเช่นทุกวันนี้ และยังมีปัจจัยเสริมที่ก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองอีก ดังนี้

1) การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัจจัยที่สนับสนุนส่วนหนึ่งก็คือพรรคการเมืองที่นักการเมืองสังกัดอยู่ เพราะต้องอาศัยฐานเสียงของพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายที่พรรคสนับสนุน อาศัยนโยบายพรรคมาปราศรัย สิ่งที่สำคัญที่สุดคือรัฐธรรมนูญในระยะหลัง ๆ ได้กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง และโอกาสของคนที่สังกัดพรรคการเมืองจะได้รับเลือกตั้ง ย่อมสูงกว่าผู้สมัครอิสระ เพราะพรรคการเมืองย่อมมีฐานคะแนนที่จัดตั้ง และมีเครือข่ายโยงใย กับกลุ่มประชาชน เกือบทุกกลุ่ม เมื่อชนะการเลือกตั้งแล้วสมาชิกก็ย่อมมีโอกาสใช้อำนาจหน้าที่ของตนเอง สร้างความนิยมจากประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้นได้ง่าย การใช้อำนาจหน้าที่ทำงานให้กับเขตเลือกตั้งภายใต้ นโยบายพรรค ย่อมเป็นเครื่องแสดงถึงการให้ประโยชน์แก่ประชาชนในเขตนั้นโดยปริยาย เพราะฉะนั้นประชาชนมักจะเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดิม และการที่พลตรีบุญเอื้อ

เป็นสมาชิกพรรคชาติไทยมาโดยตลอด และได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดต่อกันอย่างยาวนาน ทำให้สามารถแสดงบทบาทในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในสภาและนอกสภาได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดฐานการเมืองอำเภอบางปลาหมึก และเป็นฐานอำนาจของพลตรีบุญเอื้อ ได้เป็นอย่างดี

2) การได้รับสนับสนุนจากผู้นำทางการเมือง

จากการที่พลตรีบุญเอื้อ ได้เข้าสู่การเมืองระดับชาติได้มีผู้นำการเมืองที่สำคัญ ๆ หลายคนด้วยกันชักชวนเข้าวงการเมือง เช่น พลเอกประมาณ อติเรกสาร พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย อดีตนายกรัฐมนตรี มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินการของพรรคเป็นอย่างมาก เนื่องจากอำนาจในการตัดสินใจโดยเฉพาะหัวหน้าพรรคมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจในพรรคแทบทุกเรื่อง ตั้งแต่การวางนโยบาย คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง การหาเงินทุน การจัดสรรผลประโยชน์ภายในพรรค การตัดสินใจเข้าร่วมรัฐบาล ตลอดจนการคัดเลือกสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ในกรณีพลตรีบุญเอื้อ นั้น นายบรรหารให้ความไว้วางใจและเกรงใจเป็นอย่างมากในเรื่องความขยัน ซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนโยนอ่อนน้อม ถ่อมตน มีความรู้ความสามารถ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านายบรรหาร ๆ จะให้ความไว้วางใจให้ พลตรีบุญเอื้อ เป็นตัวแทนในการดำเนินการทางการเมืองอยู่เสมอ จะสังเกตได้จากการเจรจาต่าง ๆ ในเรื่องสำคัญ ๆ มักจะมีพลตรีบุญเอื้อ เข้าร่วมด้วยเสมอ แม้ไม่มีตำแหน่งทางการเมือง นายบรรหารฯ มักจะตั้งให้เป็นที่ปรึกษาพรรค และเมื่อพรรคชาติไทยได้เข้าร่วมรัฐบาล พลตรีบุญเอื้อ จะมีตำแหน่งทางการเมืองทุกครั้ง ถือได้ว่านายบรรหาร ซึ่งเป็นผู้นำทางการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนฐานอำนาจของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

3) การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เป้าหมายที่สำคัญของนักการเมืองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี ซึ่งมีอำนาจดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ แต่เมื่อความต้องการเป็นรัฐมนตรีมีมากกว่าตำแหน่งรัฐมนตรีที่มีอยู่ พรรคการเมืองจึงต้องมีหน้าที่จัดสรรตำแหน่งทางการเมืองโดยใช้หลักเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มาเป็นรัฐมนตรีที่แตกต่างกันไป สำหรับพรรคชาติไทยนั้น ได้วางหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกผู้ที่จะมาเป็นรัฐมนตรีของพรรค คือ ต้องมีผลงาน คุณสมบัติส่วนตัว อาวุโสทางการเมือง วิทยุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์ความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งจะเห็นว่าพลตรีบุญเอื้อ มีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ทุกประการ แต่สิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ก็คือพลตรีบุญเอื้อ ได้รับความไว้วางใจจากนายบรรหารเป็นอย่างมาก จากผลการวิจัยอาจสรุปได้ว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำทางการเมือง การดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่สนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใน

อำเภอบางปลาม้าของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ในด้านการได้รับการสนับสนุนจาก
 นักการเมืองท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าในด้านการได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่น นั้น

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองมาเป็นระยะเวลา
 ยาวนาน และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี มาหลายสมัย ย่อมมีความสัมพันธ์
 อย่างใกล้ชิด กับผู้นำท้องถิ่น และประชาชนค่อนข้างมาก นักการเมืองท้องถิ่นช่วยสนับสนุนในการ
 เข้าถึงประชาชน เป็นตัวแทนการเชื่อมต่อ ระหว่างพลตรีบุญเอื้อ ๆ กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็น
 กลไกสำคัญในการควบคุมการปกครองท้องถิ่น เป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญ ในการเลือกตั้งทั่วไป
 สามารถแสวงหาประโยชน์จากท้องถิ่นนั้นได้ เป็นต้น ลักษณะการสนับสนุน มีทั้งการเป็น
 หัวคะแนน การใช้อิทธิพลของคนที่มืออยู่ในท้องถิ่นในการช่วยเหลือ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
 ช่วงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสาร และผลงานของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
 ให้ประชาชนรับทราบ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน
 ให้มีการสมัครสมาชิกสภาจังหวัด จึงพอสรุปได้ว่า จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นในทุกกลุ่ม
 การเมืองภายในจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มนายเทศมนตรี สมาชิก
 เทศบาล กลุ่มนายก อบต. สมาชิก อบต. และกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้การสนับสนุน พลตรีบุญเอื้อ
 ประเสริฐสุวรรณ ดำเนินการทางการเมือง ปรากฏได้จากคะแนนเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นนั้น เป็นปัจจัยที่
 ก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองและเป็นฐานอำนาจทางการเมืองที่สำคัญที่สุด ปัจจัยหนึ่ง

3.2.3 ในด้านการสนับสนุนจากข้าราชการในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า พลตรีบุญเอื้อ

ประเสริฐสุวรรณ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนมาแล้วหลายสมัย มีอาวุโสทางการเมือง เคยทำหน้าที่ฝ่าย
 บริหาร เช่น รัฐมนตรี ผู้ช่วยรัฐมนตรี เป็นต้น ด้วยปัจจัยดังกล่าวย่อมส่งผลให้ข้าราชการต้องเกรงใจ
 ซึ่งจะเห็นว่าพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้ที่มีการมีต่อข้าราชการในอำเภอบางปลาม้า เป็น
 อย่างมาก นอกจากการได้รับการช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นงานของหน่วยงานราชการแล้ว ยัง
 พบว่าในเรื่องภารกิจส่วนตัว หรือการร้องขอในเรื่องการพัฒนาต่าง ๆ ในอำเภอบางปลาม้า นั้น มัก
 ได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการมาโดยตลอด ซึ่งกลุ่มข้าราชการที่สนับสนุนการดำเนินการทาง
 การเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สามารถ แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มข้าราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ กลุ่มข้าราชการฝ่ายปกครอง เช่น
 นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ เป็นต้น กลุ่มข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ผู้อำนวยการเขต
 พื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในอำเภอบางปลาม้า กลุ่มข้าราชการกระทรวง
 สาธารณสุข เช่น สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่าง ๆ ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัด
 สุพรรณบุรี กลุ่มข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน

จังหวัด เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ เป็นต้น รวมถึงข้าราชการตำรวจ ทหาร และข้าราชการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำเภอบางปลาหม้อ โดยการสนับสนุนของข้าราชการส่วนภูมิภาค จะเป็นลักษณะของการใช้บุคลากร การใช้ข้อมูล ความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ มาดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง แนวทางการพัฒนา การแก้ไขปัญหาประชาชน ตามสาขาอาชีพของแต่ละกลุ่ม

2) กลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กลุ่มข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มพนักงานเทศบาล กลุ่มพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการและพนักงานเหล่านี้ เป็นผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของนักการเมืองท้องถิ่น ที่มีสายสัมพันธ์แนบแน่นอยู่กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นก็ต้องทำตามนโยบายของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว โดยเฉพาะหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพลตรี บุญเอื้อ ข้าราชการก็ยอมให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินการทางการเมืองอย่างเต็มที่

3.2.4 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า การที่พลตรีบุญเอื้อ ชนะการเลือกตั้งหลายสมัยติดต่อกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงการยอมรับของประชาชนที่มีต่อพลตรีบุญเอื้อ จากผลการวิจัยยังพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอบางปลาหม้อให้การสนับสนุนพลตรีบุญเอื้อ เป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง พลตรีบุญเอื้อได้ส่งบุตรชายลงสมัครรับเลือกตั้งแทน และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองคนนั้นย่อมสะท้อนถึง การได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มประชาชนในอำเภอบางปลาหม้อ โดยสาเหตุของการสนับสนุนส่วนใหญ่เกิดจากการนำนโยบายทางการเมืองเข้าไปพัฒนานำความเจริญสู่ท้องถิ่น การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของแต่ละกลุ่ม แต่ละอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และอีกปัจจัยหนึ่งที่กลุ่มต่าง ๆ ให้การสนับสนุน เกิดจากบุคลิกภาพของพลตรีบุญเอื้อ เองที่เป็นคนที่มีบุคลิกเป็นกันเองกับประชาชน เข้าถึงประชาชนในทุก ๆ กลุ่ม และการเป็นคนเท่าคิดดิน ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิด และเชื่อถือศรัทธา และให้การสนับสนุนอย่างจริงใจ จากการที่ประชาชนสนับสนุนนักการเมืองในการดำเนินการทางการเมืองนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเป็นฐานอำนาจทางการเมือง เพราะในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน นักการเมืองเพียงแค่เป็นตัวแทนในการใช้อำนาจนั้นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเท่านั้นเอง

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยที่ได้สรุปในข้างต้น ผู้วิจัยแยกการอภิปรายเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ในช่วงก่อนเข้าสู่การเมืองนั้น พลตรีบุญเอื้อ ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในด้านการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่นบ้าง แต่เป็นไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนที่อยู่ท้องถิ่นเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือกันตามกำลังฐานะ ยังไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบ จึงทำให้ พลตรีบุญเอื้อ มีแนวคิดและตัดสินใจที่จะเข้ามาเล่นการเมืองให้เป็นไปอย่างตามระบบ เพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาชาวบ้านให้ได้มากขึ้น โดยการสร้างอำนาจทางการเมือง ตลอดจนการพยายามเข้าไปมีตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีอำนาจรัฐ และสามารถช่วยเหลือประชาชนได้

ช่วงเข้าสู่การเมืองโดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง และการสร้างฐานทางการเมือง พลตรีบุญเอื้อเห็นว่า การมีบทบาทในสภาเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการภายใต้กลไกภายในพรรคการเมืองที่ตนสังกัด ขอบเขตระบบและกลไกของรัฐสภา เช่น ข้อบังคับการประชุม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทำให้การทำหน้าที่ในสภา ไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้เต็มที่ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ทันทีและโดยตรง ไม่เพียงพอต่อความคาดหวังของประชาชน ที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือนักการเมือง ดังนั้น พลตรีบุญเอื้อ ๆ จึงต้องมีบทบาทนอกสภาควบคู่ไปด้วย บทบาทหน้าที่นักการเมือง ได้แก่ การไปร่วมงานประเพณี การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน การช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของนักการเมืองเพราะการให้ความสำคัญ และแสดงถึงความสนใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นการสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจต่อกันในระดับบุคคลต่อบุคคลและความผูกพันนี้ ทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ เชื่อถือศรัทธา นักการเมือง และประชาชนก็จะออกเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

นอกจากแนวคิดและอุดมการณ์ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีความต้องการ จะเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง เพื่อจะได้มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่แล้ว ยังมีนักการเมืองที่สำคัญ ๆ อีกหลายท่าน ได้มองเห็นความสามารถและความมีชื่อเสียง ของพลตรีบุญเอื้อ ๆ ความนิยมศรัทธาเลื่อมใสของประชาชน และได้มีบุคคลสำคัญ เป็นผู้ชักจูงเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และบทบาททางการเมืองที่สำคัญ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าบุคคลที่ชักจูง พลตรีบุญเอื้อ ๆ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง โดยเริ่มจากปี 2500 พันตรี ควง อภัยวงศ์ ส่งคนมาติดต่อเชิญพบที่บ้านสุขุขลาสัย จึงได้ตัดสินใจเข้าสู่

การเมืองระดับชาติ ทำหน้าที่ สภานิติบัญญัติสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงปี 2518 พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ลงสมัครเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรีได้รับคะแนนสูงสุดสังกัด พรรคกิจสังคม ได้ทำงานร่วมกับ พลเอกชาติชายฯ ในฐานะดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อุตสาหกรรมและรองนายกรัฐมนตรี พอปี 2519 ได้มีการชักชวน นายบรรหารฯ เข้าสู่การเมือง และได้สมัครรับเลือกตั้งในทีมเดียวกัน สังกัดพรรคชาติไทยตลอดมา และพลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับความ ไว้วางใจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในตำแหน่ง **ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง อุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น** ช่วงปี 2523 , 2526 , **พลเอกเปรม ติณสูลานนท์** ได้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่ง เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ปี 2524 ได้รับพระราชทานให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ และประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล พอปี 2529, 2533 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย พลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการ ประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล โดยมีพลเอกเปรมฯ เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมา ปี 2531, 2533 พลเอก ชาติชายฯ ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อฯ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี รับผิดชอบหลายหน่วยงาน และในปี 2533 ได้รับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการบริหารกิจการสื่อมวลชนแห่ง ประเทศไทย รับผิดชอบหลาย ต่อมาในปี 2535 ประกาศไม่ขอรับตำแหน่งทางการเมืองในสมัย นายอานันท์ ปันยารชุน แต่ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้าน พอในปี 2538 ได้รับตำแหน่งประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชา ดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และอำนวยการเมือง ปี 2539 ต่อมาในปี 2540 ได้มีพระบรมราชโองการฯ พระราชทานยศ พลตรี เนื่องจากครั้งที่รับราชการทหารติดยศสิบเอก ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการทำศึก สงครามอินโดจีน และสงครามหาเอเซียบูรพา และสมัยดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ซื่อสัตย์ ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติอย่างยิ่งจึงได้พระราชทานยศ พลตรี เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2540

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมอีกที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับการ เข้าสู่การเมืองทางการเมือง และบทบาททางการเมืองที่สำคัญ

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สนับสนุนฐานอำนาจพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่โดดเด่น คือด้านบุคลิกภาพ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แตกต่างกับนักการเมือง โดยทั่วไป คือความ เป็นคนสุภาพอ่อนโยน นอบน้อม เป็นกันเอง พบปะง่าย แท้คิดดิน ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักอดทนอดกลั้น เสมอต้นเสมอปลาย และมีภาพนักการเมืองแบบชาวบ้านทั่วไป ไม่มีภาพของนายทุน นักธุรกิจ หรือ ผู้มีอิทธิพลใด ๆ เป็นนักการเมืองที่ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เหมือนนักการเมืองทั่วไป ที่สำคัญคือ

พลตรีบุญเอื้อฯ เป็นนักการเมืองที่ทำให้เกียรติกับประชาชนทุก ๆ คน ไม่วางตัวเหนือคนอื่น ซึ่งจากบุคลิกที่เกิดจากภายในตัวของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เอง ทำให้ประชาชนเกิดความชื่นชมศรัทธา ไว้วางใจ กล้าที่จะเข้าพบ เพื่อบอกกล่าวเรื่องราวปัญหาความเดือดร้อน และพลตรีบุญเอื้อ ก็เป็นคนจริงใจ ตรงไปตรงมา ถ้าแก้ได้ก็จะช่วยโดยทันที แต่ถ้าไม่ได้ก็จะบอกไม่ได้เพราะอะไร แต่ก็หาทางช่วยปิดเป่าให้ทุกชั้นนั้นเบาบางลง ซึ่งบุคลิกภาพเช่นพลตรีบุญเอื้อ หาไม่บ่อยได้ในวงการเมืองของไทย และบุคลิกดังกล่าว ก็กลายมาเป็นฐานที่สนับสนุนอำนาจที่สำคัญที่สุดของพลตรีบุญเอื้อ เพราะอำนาจที่เกิดจากการชื่นชมศรัทธา บารมี นั้นจะอยู่ยืนยาวกว่าอำนาจที่เกิดจากการบีบบังคับ ดังคำกล่าวของ ชุปล กัญจนประกร (2509: 355-356) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีอำนาจหรืออิทธิพลมาจากหลายอย่างหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ ฝีมือ ความรู้ ความเชื่อของเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ซึ่งต่างมีความนับถือเชื่อฟังหรือมั่นใจ และเชื่อใจว่าจะได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง หากเข้าขอคำแนะนำ ผู้นั้นจึงเป็นคนมีอำนาจ (power) โดยปริยาย และอาจจะเป็นผู้ทรงอำนาจ ที่ได้รับความนิยมนับถือกว่า ผู้มีอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ (authority)

ปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอกที่โดดเด่นของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ คือการสนับสนุนจากพรรคการเมือง ผลจากการวิจัยพบว่าพลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่เล่นการเมืองหลายพรรคทีเดียว และมาสังกัดพรรคชาติไทยมายาวนาน ทำให้มีความอาวุโสทางการเมืองภายในพรรค ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรค มีบทบาทในการกำหนดนโยบายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง พลตรีบุญเอื้อ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของพรรคชาติไทย ในการเจรจาทางการเมือง อยู่เสมอ

ช่วงการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ในการสังกัดพรรคการเมือง ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ บทบาทนักการเมืองในสภามีหน้าที่ การตราพระราชบัญญัติ ออกกฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ ฯลฯ แต่สิ่งที่นักการเมืองจะต้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองนอกสภาควบคู่ไปกับหน้าที่ในสภา ซึ่ง พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นประจำโดย ได้ไปร่วมงานประเพณี การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน การช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จึงเป็นหน้าที่สำคัญของนักการเมือง และเป็นวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในด้านบทบาทหน้าที่ของนักการเมือง ผลการวิจัย พบว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นนักการเมืองที่ได้ไปร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ ถ้าคิดภารกิจก็จะให้ภรรยาหรือบุตร หรือทีมงานเข้าร่วมงานทุก ๆ ครั้ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ และมีทีมงานการจัดตารางการ เตรียมแผนงานไปร่วมงานอย่างเป็นระยะ

บุญอริ ยีหมะ (2550: 210) ได้ให้บทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยพรรคการเมืองไม่ได้มีเฉพาะในสังคมประชาธิปไตยเท่านั้น ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีพรรคการเมืองเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน เพียงแต่มีบทบาทหน้าที่เฉพาะเพื่อครองอำนาจทางการเมือง และสร้างความชอบธรรมทางการเมืองเท่านั้น แตกต่างจากพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีบทบาทหน้าที่หลายประการ ดังนี้

1. การสรรหาผู้นำทางการเมืองหรือตัวแทนทางการเมืองด้วยการส่งสมัครรับเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องเพราะมีกระบวนการในการสรรหาผู้นำ หรือตัวแทนทางการเมืองที่มี กฎ กติกา ที่คนในสังคมยอมรับ พรรคการเมืองทำหน้าที่นี้ด้วยการสรรหาสมาชิก หรือตัวแทนของพรรคส่งสมัครรับเลือกตั้ง ทุกพรรคการเมืองต่างล้วนให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่นี้ โดยเฉพาะพรรคการเมืองไทย มักให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่นี้มากกว่าบทบาทหน้าที่ในด้านอื่น ๆ

2. การรวบรวมผลประโยชน์หรือความต้องการของประชาชน

พรรคการเมืองจะทำหน้าที่แสวงหาข้อมูลความต้องการของประชาชน ซึ่งมีอยู่อย่างกระจัดกระจายและมากมาย โดยทำหน้าที่ประสานผลประโยชน์ หรือความต้องการของคนทุกหมู่เหล่าในสังคมให้ได้รับผลประโยชน์กันอย่างถ้วนหน้า ด้วยการนำเสนอข้อมูลนั้นให้พรรครัฐบาลได้รับทราบกรณีของตนเองเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ในอีกกรณีหนึ่งพรรคการเมืองจะทำหน้าที่ตามข้อที่ 3

3. นำเสนอนโยบายบริหารประเทศหากชนะเลือกตั้งได้เป็นรัฐบาล

นอกเหนือจากการสรรหาตัวผู้นำทางการเมือง หรือตัวแทนทางการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นรัฐบาลบริหารประเทศแล้ว พรรคการเมืองยังมีหน้าที่รวบรวมความต้องการของประชาชน (Political Aggregation) แล้วนำเสนอออกมาเป็นนโยบายพรรคเพื่อใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งและเป็นนโยบายในการบริหารประเทศหากได้เป็นรัฐบาล

4. เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนพรรคการเมืองไม่เพียงทำหน้าที่รวบรวมความต้องการของประชาชน ส่งตัวแทนสมัครรับเลือกตั้งนำเสนอโยบายให้ประชาชนได้รับทราบในช่วงฤดูเลือกตั้ง แต่พรรคการเมืองยังสามารถทำหน้าที่อื่น ๆ โดยเฉพาะนอกฤดูเลือกตั้ง หนึ่งในหน้าที่นั้นก็คือ เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในด้านสิทธิ เสรีภาพ ทางการเมืองที่ประชาชนควรรู้กระบวนการประชาธิปไตย ผลงานหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาล นโยบายของรัฐบาลที่กำลังดำเนินอยู่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เป็นต้น หน้าที่นี้จะทำให้พรรคการเมืองเปรียบเสมือนสถาบันการศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้ให้กับประชาชนอีกช่องทางหนึ่งนอกเหนือจากสถาบันการศึกษา หรือสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว

5. เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชนพรรคการเมืองทำหน้าที่เปรียบเสมือนตัวกลางในการนำเอาข้อมูล ข่าวสาร ความคิด ความเห็นของประชาชนไปบอกกล่าวแก่รัฐบาล อาจกล่าวได้ว่า หากปราศจากพรรคการเมือง ประชาชนเปรียบเสมือนอยู่ในสภาวะโดดเดี่ยว ถูกกล่เลยจากรัฐบาล เพราะขาดคนกลางที่จะนำปัญหาความทุกข์ร้อนไปบอกกล่าวแก่รัฐบาลได้รับรู้

6. กระตุ้น ปลุกเร้า สร้างความคิดเห็นทางการเมืองในหมู่ประชาชน

พรรคการเมืองคือมีบทบาทหน้าที่ในการจุดประกาย กระตุ้น หรือปลุกเร้าให้เกิดความคิดทางการเมืองในหมู่ประชาชนในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นในสังคม ประเด็นปัญหาบางอย่างประชาชนแต่ละคนอาจจะคิดเห็นอยู่ในใจ หรืออยู่ในวงแคบ ๆ แต่พรรคการเมืองสามารถสร้างกระแสให้เกิดความสนใจในประเด็นปัญหานั้น ๆ ในหมู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

7. ทำหน้าที่กล่อมเกลางานการเมือง

พรรคการเมืองจัดเป็นหนึ่งในสถาบันที่สำคัญในการกล่อมเกลางานการเมืองให้กับประชาชนที่เป็นสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความเข้าใจต่อระบอบการเมืองการปกครองของประเทศ ซึ่งจะส่งผลอย่างสำคัญต่อทิศทางการเมืองของประเทศว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด

จากบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่กล่าวข้างต้นนั้น ทำให้พลตรีบุญเอื้อ ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนพรรคชาติไทย สามารถใช้พรรคเป็นฐานอำนาจสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองของตนเองได้เป็นอย่างมาก

ช่วงเข้าสู่การเมืองโดยฐานอำนาจทางการเมือง ของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ผลการวิจัยได้สรุปว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีฐานทางสังคมวัฒนธรรมสูง ซึ่งเกิดจากการที่จะสามารถผลักดันงบประมาณมาพัฒนา และนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น ในอำเภอบางปลาม้า โดยการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนการเป็นคนที่มิชื่อเสียงนั้น พลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงมากในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และระดับชาติ แม้กระทั่งเด็ก หรือคนชรา หรือผู้ที่ไม่ได้มีการติดตามการเมือง ไม่มีความรู้ทางด้านการเมือง ก็รู้จักพลตรีบุญเอื้อ เป็นอย่างดีเนื่องเกิดจากผลงานการนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น การเข้าร่วมงานกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ของอำเภอบางปลาม้า อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจากความมีชื่อเสียงทั้งในอำเภอบางปลาม้าและระดับชาติ ให้สามารถผลักดันงบประมาณจากหน่วยงานราชการ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น เพื่อมาพัฒนาอำเภอบางปลาม้า เป็นอย่างมาก ซึ่งบ่งชี้ถึงฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรมของพลตรีบุญเอื้อ ได้เป็นอย่างดี และพลตรีบุญเอื้อ ก็สามารถนำฐานอำนาจนั้นมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินการทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม ตามที่ตนต้องการ ดังที่

บรรพต วีระชัย และเชษฐา ศรีสุวรรณ (2520: 335-336) กล่าวว่า อำนาจ คือ การที่ผู้ใดคนหนึ่งสามารถก่อให้เกิดผลตามที่ตนเองต้องการ ดังนั้น การมีอำนาจจึงหมายถึง การใช้อิทธิพลให้ผู้อื่นกระทำตามต้องการ และคำกล่าวของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) (อ้างถึงใน ชีรพล สุคนธวิท 2540: 15) ที่ได้กล่าวถึงอำนาจไว้ว่า อำนาจคือสิ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ผู้ใดคนหนึ่งได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ภายใต้อำนาจสัมพันธภาพทางสังคมเพื่อให้บรรลุในสิ่งที่เขาต้องการ

ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจนั้น พบว่า พลตรีบุญเอื้อ มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง โดยเฉพาะเกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังเงิน พลตรีบุญเอื้อ มีทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ถือเป็นมูลค่าที่มีความพร้อมทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ แต่พลตรีบุญเอื้อ ไม่ได้ใช้ฐานอำนาจทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ เข้าไปดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และก็ได้ใช้ฐานอำนาจทางการเมือง แสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ร่ำรวย แต่การมีฐานอำนาจนั้นเกิดจากบุคลิกส่วนตัวของพลตรีบุญเอื้อเอง ที่ได้สร้างสมศรัทธา จากประชาชนในอำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเวลานาน เกิดจากแรงศรัทธาต่อตัวเขา ไม่ใช่ฐานะทางเศรษฐกิจของเขา ซึ่งถ้าแบ่งเป็นลักษณะหรือประเภทของอำนาจ แล้วในกรณี พลตรีบุญเอื้อ จะอยู่ในประเภทอำนาจเชิงบารมีวิสัย ดังที่ แมกซ์ เวเบอร์ (อ้างถึงใน ชีรพล สุคนธวิท 2540: 15) ได้ให้ความหมายของอำนาจเชิงบารมีวิสัย (charismatic authority) คืออำนาจที่ได้มาจากแรงศรัทธาที่คนอื่น ๆ มีต่อบารมีชน อาจเป็นเพราะเป็นที่ประจักษ์ว่ามีความสามารถพิเศษในการสงครามหรือความเป็นผู้สามารถรักษาโรคหรือขจัดภัยพิบัติต่าง ๆ ได้ พร้อมกับกรขจัดปิดเป่าให้พ้นจากความเดือดร้อน ดังนั้น บารมีจึงเกิดจากการยอมรับของผู้อื่น

สรุปผลการวิจัยด้านฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ที่สามารถสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง พบว่านักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เป็นทีมงานของพลตรีบุญเอื้อ จึงพอสรุปได้ว่าฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ สามารถช่วยสนับสนุนให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ มักจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะพึ่งพากันและกัน นักการเมืองระดับชาติ ก็มักจะช่วยเหลือนักการเมืองอื่น ๆ ให้เข้ามามีอำนาจทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับตน ส่วนนักการเมืองท้องถิ่นก็จะพึ่งพานักการเมืองระดับชาติ เพื่ออาศัยอำนาจบารมี และการช่วยเหลือเพื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองใน และนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้ ก็จะกลายเป็นทีมงาน และเป็นฐานเสียงให้กับพลตรีบุญเอื้อ ในคราวมีการเลือกตั้งระดับชาติ ตลอดจนนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้จะเป็นฝ่ายสนับสนุนและเป็นฐานอำนาจทางการเมืองให้พลตรีบุญเอื้อ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิธา เขียรถาวร (2552) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อ

นักการเมืองท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครลำปาง ที่มองถึงความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น และผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น นอกจากนี้การศึกษาพบว่า (1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับการเมืองท้องถิ่น ในประเด็นการเข้าสู่อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะการให้เงินทุนเพื่อใช้จ่าย ใช้ฐานเสียงสนับสนุนการเลือกตั้ง และให้คำปรึกษาการดำเนินงานท้องถิ่น (2) ลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น กรณีเทศบาลนครลำปาง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเข้าสู่อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น เพราะทำให้เกิดความเสี่ยงในการซื้อเสียงและใช้เงินในการหาเสียงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่เกิดผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และท้องถิ่นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้เข้าไปแทรกแซงโดยตรง การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และท้องถิ่นจึงเป็นอิสระ

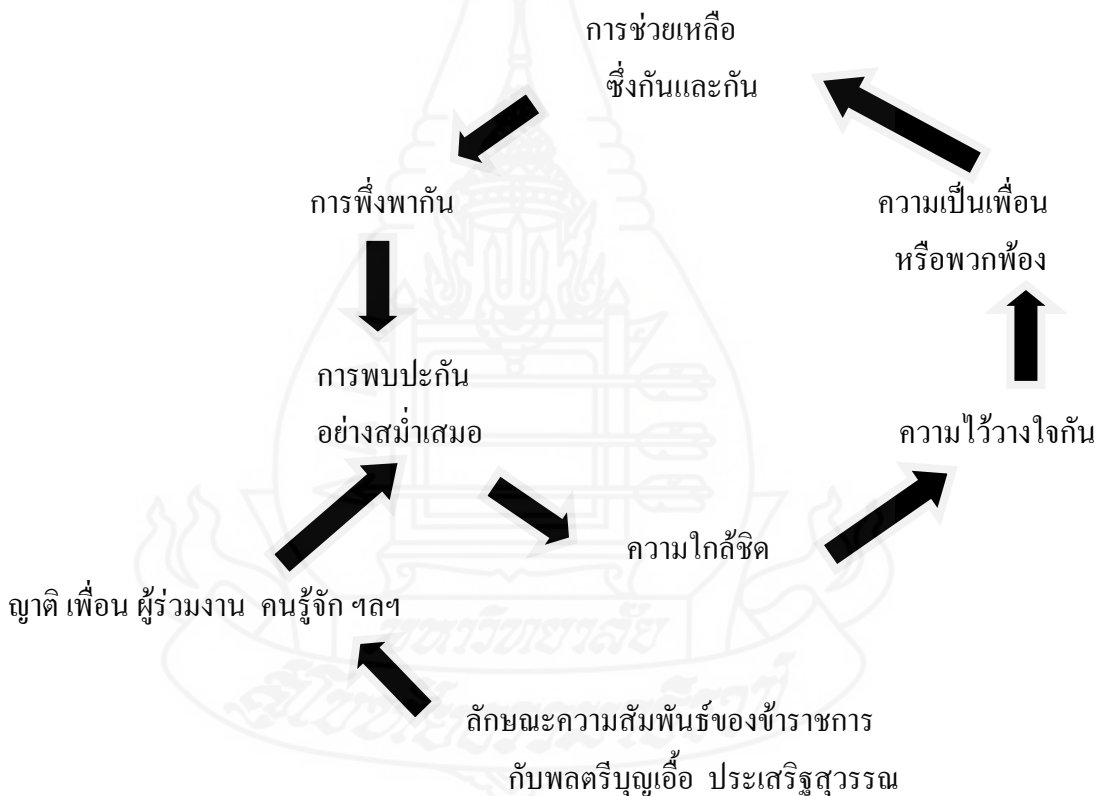
จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การอุปถัมภ์นักการเมืองท้องถิ่นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น ทั้งยังสืบทอดอำนาจต่อเนื่องไปยังบุตร หรือเครือญาติ จึงสามารถสร้างฐานอำนาจได้กว้างขวางและแนบแน่นยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และการวิจัยนี้ผู้วิจัยยังพบอีกว่าการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาอุปถัมภ์นักการเมืองท้องถิ่น มีผลทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ในเรื่องการช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า ถ้าจะพิจารณาในระบบการเมืองไทยก็จะพบว่าระบบการเล่นพรรคเล่นพวก เป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกออกจากการเมืองไทยได้ トラบใดก็ตามที่ลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนตัว ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเช่นปัจจุบัน โดยทั่วไป อันเป็นภารกิจที่สอดคล้องกับภารกิจของนักการเมือง ที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ภาวการณ์พึ่งพากันระหว่างข้าราชการกับนักการเมืองจึงเป็นอย่างใกล้ชิด โดยสามารถเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน นักการเมืองย่อมที่จะใช้หน่วยราชการ หรือข้าราชการ เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในขณะที่ข้าราชการก็หวังพึ่งพาอำนาจทางการเมืองของนักการเมือง ในเรื่องความดีความชอบ ยศตำแหน่ง ความก้าวหน้าในอาชีพราชการ รวมถึงด้านงบประมาณ กำลังพล วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยราชการด้วย

ข้าราชการส่วนใหญ่มักได้รับการสนับสนุนจากพลตรีบุญเอื้อ ล้วนแล้วแต่ทำงานอยู่ในอำเภอบางปลาม้า เป็นเวลานาน หรือไม่ก็เป็นคนอำเภอบางปลาม้าที่เคยร่วมงาน กิจกรรมต่าง ๆ

ทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยข้าราชการเหล่านี้มีโอกาสได้ใกล้ชิด ทำงานร่วมกับพลตรีบุญเอื้อบ่อย ๆ จนเกิดเป็นความใกล้ชิด เป็นคนรู้จัก เป็นผู้ร่วมงาน เป็นพวกพ้อง และรู้แนวทางการดำเนินการทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ และช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมืองให้กับพลตรีบุญเอื้ออย่างเต็มที่ ทั้งการช่วยเหลือแบบเปิดเผย และแบบไม่เปิดเผย จนทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จนกระทั่งถึงได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าทางราชการ ซึ่งการเกิดการสนับสนุนกันนั้นมีลักษณะของการเกิดกลุ่มในลักษณะที่อิงบุคคล มากกว่าหลักการ หรือผลประโยชน์ร่วมกันนี้มีเหตุมาจากการที่คนไทยมี วัฒนธรรมสังคมที่ยึดตัวบุคคล (personalism) กล่าวคือโครงสร้างของสังคมไทย ถูกผูกเข้าด้วยกันด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว

โดยสามารถเขียนเป็นวงจรความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการในพื้นที่ กับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ดังนี้

ภาพที่ 5.1 วงจรความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการในพื้นที่ กับ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ตามวงจรแห่งความสัมพันธ์ดังกล่าวอธิบายว่า ความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ จะต้องมี การพบปะกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มเพื่อนร่วมงาน คนรู้จักหรือบุคคลอื่น ๆ หรือข้าราชการที่มีโอกาสพบปะกับ พลตรีบุญเอื้อ อาจโดยการแนะนำให้ผู้รู้จักและงานเลี้ยงสังสรรค์ใน โอกาสต่าง ๆ การพบปะนั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอ จนก่อให้เกิดความรู้สึกที่

ใกล้ชิด และผูกพัน เกิดความไว้วางใจกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การที่บุคคลทั้งสองฝ่ายหรือมากกว่า สามารถร่วมมือกันกระทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันได้ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นเพื่อน หรือการเป็นพวกพ้องเดียวกัน และยอมให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือพวกพ้อง การช่วยเหลือนี้มีได้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องหรืออยู่บนหลักการแต่อย่างใด กล่าวคือเมื่อเป็นเพื่อนกันแล้วจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในด้านการช่วยเหลือสนับสนุนช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สรุปผลการวิจัยพบว่า ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย พลตรีบุญเอื้อ ใช้นฐานะอำนาจทางการเมือง นำมาช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีความสัมพันธ์กับประชาชนในอำเภอบางปลาม้า เสมือนพี่น้องโดยประชาชนสามารถเข้าพบได้ง่าย และพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นคนมีบุคลิกภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสามารถเอาชนะใจประชาชนในพื้นที่อำเภอบางปลาม้าได้ ซึ่งจากผู้ที่ได้รับการช่วยเหลืออุปถัมภ์ และการแก้ไขปัญหา ก็กลับกลายมาเป็นความ ศรัทธา ในที่สุดก็แปรเปลี่ยนเป็นฐานอำนาจทางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ โดยลักษณะการตอบแทนของประชาชน นั้น ก็คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ด้วยความสมัครใจ จนได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัย ซึ่งเป็นวงจรของระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองที่สืบเนื่องกันมานานในสังคมไทย โดยนักวิชาการและนักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ลงความเห็นไว้ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและการเมืองไทยนั้น เป็นความสัมพันธ์แบบ ผู้อุปถัมภ์-ผู้ใ้อุปถัมภ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเป็น วัฒนธรรมแบบผู้อุปถัมภ์-ผู้ใ้อุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ปรากฏอยู่ทุกระดับทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมีรากเหง้ามานานแล้วในประวัติศาสตร์และตกทอดกันเรื่อยมา ดังที่ เจเรมี เฮส.เคมปี (Jeremy H.Kemp) (อ้างถึงใน นพดล สุคนธวิธ 2539) ได้กล่าวไว้ว่า

“... คนไทยมักมองผู้อื่นในสังคมในแง่ของฐานะที่มีสูงกว่า หรือต่ำกว่าตน ผู้ที่อาวุโสกว่า มีการศึกษา มีความรู้มากกว่า มีฐานะร่ำรวยกว่า จะมีฐานะทางสังคมที่สูงกว่าเนื่องจากมีบุญบารมีมากกว่าตามคติทางพุทธศาสนา โดยพื้นฐานแล้ว ความแตกต่างของฐานะทางสังคมนี้ ลำดับขั้นจะเกิดขึ้นเมื่อคนหนึ่งมีความเคารพนบนอบต่อผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน และในขณะที่เดียวกันตนก็จะได้รับการเคารพนบนอบจากคนที่ฐานะทางสังคมต่ำกว่า ...ความสัมพันธ์ของผู้ที่มีฐานะทางสังคมเหนือกว่า กับผู้ที่มีฐานะทางสังคมด้อยกว่าตนนั้น เราเรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบ ผู้อุปถัมภ์-ผู้ใ้อุปถัมภ์ ผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าจะให้บางสิ่งบางอย่าง จากทรัพยากรที่มีมากกว่า แก่ผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า ตามความเหมาะสมและพอใจ และผู้ที่ได้รับก็จะให้การตอบแทนตามลักษณะที่ตนเองเป็นอยู่...”

ในด้านการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชน พบว่าพลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่มีบุคลิกภาพ ที่อ่อนน้อม ถ่อมตน การพูดจาปราศรัยในสถานที่ต่าง ๆ มีหลักการและเหตุผล น้ำเสียงอ่อนโยนไม่แข็งกระด้าง และมีบุคลิกของคนทำงานขยันขันแข็ง สามารถรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์และความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้เป็นอย่างดี จนทำให้พลตรีบุญเอื้อ ได้รับการยอมรับจากประชาชนในอำเภอบางปลาม้าเป็นอย่างมาก และเป็นการยอมรับในลักษณะเชิงบวก โดยประชาชนรู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา พอสรุปได้ว่า พลตรีบุญเอื้อ เป็นนักการเมืองที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนนักการเมืองด้วยกันและได้รับการยอมรับจากสาธารณชนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นมีตำแหน่งทางการเมือง หรือการลาออกจากการเมือง ก็ยังได้รับการยอมรับ และสามารถเป็นผู้นำทางการเมืองให้กับคนในอำเภอบางปลาม้า ได้ กรณีพลตรีบุญเอื้อ นั้นเป็นประเภทผู้นำที่เกิดจากความสามารถพิเศษ ซึ่งตามการแบ่งประเภทผู้นำของ อูทซ์ ฮิริชโต (2524) ที่ให้ความหมายของผู้นำที่เกิดจากความสามารถพิเศษ (charismatic leaders) ผู้นำประเภทนี้มีคุณสมบัติเป็นผู้นำหรือเกิดมาเพื่อเป็นผู้นำ โดยที่เขาได้รับตำแหน่งผู้นำจากการที่มีคุณสมบัติพิเศษในการนำคน เช่น มีบุคลิกภาพในการดึงดูดใจคน มีความสามารถในการพูด มีความเฉลียวฉลาดมีคุณธรรม เป็นต้น แต่คุณสมบัติพิเศษเหล่านี้จะต้องดีเด่นเหนือบุคคลทั่วไป และผู้นำประเภทนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีตำแหน่งอยู่ในองค์กร แต่เขาก็สามารถครองใจผู้อื่นได้โดยอาศัยบุคลิกภาพและอำนาจซึ่งมีอยู่ตนเอง

จากการวิจัยในด้านการมีบทบาทชี้นำแนวคิด และแนวทางแก้ไขปัญหาทางการเมือง ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พบว่า พลตรีบุญเอื้อ มีบทบาทในการชี้นำแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหของอำเภอบางปลาม้า โดยเฉพาะแนวทางแก้ไขปัญหของเกษตรกร ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี จนส่งผลให้การดำเนินการตามแนวคิดต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งการที่พลตรีบุญเอื้อ เป็นผู้ที่สามารถชี้นำสังคม หรือให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ คล้อยตาม เป็นลักษณะของผู้ที่มีฐานอำนาจทางการเมือง ดังที่ ชูป กัญจนประกร (2509: 355-356) กล่าวว่าปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีอำนาจหรืออิทธิพลมาจากหลายอย่างหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ ฝีมือ ความรู้ ความเชื่อของเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ซึ่งต่างมีความนับถือเชื่อฟังหรือมั่นใจ และเชื่อใจว่าจะได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง หากเขาขอคำแนะนำ ผู้นั้นจึงเป็นคนมีอำนาจ (power) โดยปริยาย และอาจจะเป็นผู้ทรงอำนาจ ที่ได้รับความนิยมนับถือกว่า ผู้มีอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ (authority)

2.2 การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ในช่วงดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อ มีการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่อำเภอบางปลาม้า ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสาธารณูปโภค

การเกษตร สาธารณสุข การศึกษา ซึ่งวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองอย่างหนึ่งที่สำคัญของนักการเมือง คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ สร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นรัฐมนตรี ก็จะมีอำนาจทางการเมือง ที่จะสามารถผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในอำเภอบางปลาม้าสูง ทำให้ได้รับความนิยมาจกประชาชน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ยุทธพงษ์ วงศ์เมืองสวรรค์ (2547) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. 2518 – 2544) โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ทางนิติบัญญัติรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล โดยเฉพาะบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหาร โดยได้แสดงบทบาททางการเมืองในฐานะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยดังกล่าวยังพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี พรรคชาติไทยมีฐานคะแนนเสียงจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งนักการเมืองท้องถิ่นในทุกระดับโดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเครือข่าย นักรูทกิจ รวมทั้งข้าราชการและประชาชนที่พึงพอใจผลงานในการพัฒนาจังหวัด ด้วยปัจจัยดังกล่าว ทำให้คะแนนนิยมของผู้สมัครพรรคชาติไทยในจังหวัดสุพรรณบุรี มีมากกว่าคะแนนนิยมของผู้สมัครจากพรรคอื่น ๆ แทบทุกครั้ง โดยเฉพาะนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนสูงสุดของประเทศหลายครั้ง ส่วนปัจจัยเกื้อหนุนเกิดจากการบริหารงานตามนโยบายด้านการชนบท ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การส่งเสริมสินค้าด้านการเกษตร ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายพรรคชาติไทยนั้นเป็นนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบทและเป็นเกษตรกร ทำให้นโยบายพรรคเป็นที่ชื่นชอบ และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เกื้อหนุนต่อการที่ประชาชนเลือกผู้สมัครของพรรคชาติไทย เมื่อผู้สมัครของพรรคชาติไทยได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีแล้ว ได้แสดงบทบาททางการเมืองทั้งในสภาผู้แทนราษฎร ภายใต้กลไกของรัฐสภาและบทบาททางการเมืองนอกสภาผู้แทนราษฎร ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบทบาทในการบริหารประเทศ โดยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล

ในช่วงการดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และประธานรัฐสภา พลตรีบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ ได้ปฏิบัติงานรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และได้รับมอบหมายให้ดูแลหน่วยงานที่สำคัญ เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ประธาน

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการบริการกิจการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
อื่น ๆ อีกมากมาย และยังมีบทบาทสำคัญในการในฐานะประธานคณะกรรมการประสานพรรค
ร่วมรัฐบาล พร้อมกับที่ผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ได้รับฉายาว่า “บัวใน
ดงบอน” เพราะถ้าใครได้สนทนาด้วยเหมือนเข้าใกล้แห่งแสงธรรม แต่พอคุณผลงานที่ผ่านมาได้รับ
การยอมรับว่า ซื่อสัตย์สุจริต เหมือนดอกบัวที่เกิดกลางดงบอน ซึ่งใคร ๆ รู้ว่าดงบอนทั้งแถบทั้งคัน
เหมือนรัฐบาลในปี 2533

**สำหรับปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่ง
การเมืองและบทบาททางการเมือง**

ระบบการเมืองทุกระบบจะมีวิธีการจัดการกับข้อเรียกร้องหรือความต้องการของ
ประชาชน การตัดสินใจทางการเมืองทุกอย่างย่อมมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางกลุ่มทั้งใน
ทางบวกและทางลบ กลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบในทางลบจะแสดงออกโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อ
ประท้วงหรือโต้ตอบนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ขจัดภาวะที่ไม่พึงประสงค์นั้นหมดไป ซึ่งการ
รวมกลุ่มนั้นอาจเรียกได้ว่าเป็น “กลุ่มผลประโยชน์” (Interest Group)

ลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไป นั้น อาจกล่าวได้ว่าว่าลักษณะสังคมไทยเป็น
สังคม ชนชั้นอันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมมาเป็นเครื่องวัด
เช่น วงศ์ตระกูล ความมั่งคั่ง หรือฐานะทางการศึกษา เป็นต้น (ไพบูลย์ ช่างเรียน 2527: 148-149)

ลักษณะทางสังคมไทยมีการรวมกลุ่มและเกิดกลุ่ม โดยมีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
เป็นส่วนบุคคลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (patron – clients) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์
ส่วนตัว ความไว้วางใจและความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้ มีลักษณะ
เช่นเดียวกับ ความสัมพันธ์แบบนายกับไพร่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบศักดินา ที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่
มาก ในระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทย (นพดล สุคนธวิธ 2539: 35)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ของจังหวัด
สุพรรณบุรี โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พอสรุปได้ว่า
กลุ่มนักการเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี มีหลายกลุ่มและแบ่งแต่ละเขตเลือกตั้ง สำหรับกลุ่มที่คน
ทั่วไปรู้จักและได้ยินชื่อเสียงกัน ได้แก่ ตระกูลศิลปอาษา ตระกูลเที่ยงธรรม ตระกูลโพธิ์สุชน และ
ตระกูลประเสริฐสุวรรณ ซึ่งแต่ละกลุ่มก็ได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าพรรค มีการทำกิจกรรม
ทางการเมืองร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ส่วนตัว แต่มีเป้าหมายทาง
การเมืองที่เหมือนกัน และมีการเคารพนับถือ มีความผูกพัน ใกล้ชิดกัน ได้ช่วยเหลือพึ่งพากัน ทำให้
เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้น ซึ่งในแต่ละกลุ่มนักการเมือง จะมีญาติ บุตรชาย บุตรสาว ทายาท
หรือญาติสนิท ที่ได้รับการสนับสนุนให้สืบทอดต่อกันมา โดยมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เหมือนกัน

และมีการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ ก็ได้รับความเชื่อความศรัทธา ความนิยม ชมชอบ และสามารถเอาชนะใจของชาวบ้านได้เป็นอย่างดี จากสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ เริ่มจากกลุ่ม นักการเมืองเล็ก ๆ ของแต่ละเขต รวมตัวกันเป็นสมาชิกก็ให้เกิดกลุ่มนักการเมืองเพิ่มขึ้น และขยาย อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ดังเช่นทุกวันนี้ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของสังคมไทยตั้งแต่สมัย อยุรยาจนถึงปัจจุบัน ก็ยังเป็นสังคมนระบบเจ้านาย-ลูกน้อง เป็นผลมาจากสังคมเกษตรกรรมของ สังคมไทย ที่มีมาอย่างยาวนาน และระบบราชการที่ครอบงำวิถีชีวิตที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึง ปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์ นั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่สนับสนุนฐานการเมืองของ พลตรีบุญเหลือ ประเสริฐ-สุวรรณ ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือ การได้รับการได้รับสนับสนุนจากประชาชน หาก นักการเมืองไม่มีความสัมพันธ์ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่แล้ว ย่อมไม่สามารถ ดำเนินการใด ๆ ได้เลย เพราะนักการเมืองคือผู้ที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชน ในการ ดำเนินการสิ่งต่าง ๆ แทนประชาชนในท้องถิ่น ความเชื่อและการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องที่นักการเมืองต้องให้ความสำคัญ โดยลักษณะของระบบอุปถัมภ์ระหว่างนักการเมือง กับประชาชนในท้องถิ่น เป็นไปในลักษณะการสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมของประชาชนใน ท้องถิ่น การนำความเจริญต่าง ๆ มาให้กับท้องถิ่น ช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องต่าง ๆ ที่ประชาชนร้อง ขอ โดยการที่นักการเมืองใช้อำนาจทางการเมืองผ่านนโยบายสาธารณะ หรืองบประมาณจาก ส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความเจริญ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ก็เพื่อจะให้ได้รับการ ยอมรับจากประชาชน เมื่อประชาชนยอมรับเขาก็จะตอบแทนนักการเมืองให้ด้วยการหย่อนบัตร เลือกลงคะแนนเสียงให้ด้วยความสมัครใจ การพึ่งพาซึ่งกันและกันนี้ เป็นวงจรการเมืองแบบ ระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย ดังที่ (กนก วงษ์ตระหง่าน 2508: 336) กล่าวว่า ความสัมพันธ์แบบผู้ อุปถัมภ์-ผู้ใต้อุปถัมภ์ จะเกิดขึ้นเมื่อมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งแตกต่างกันในเรื่องอำนาจ ความ มั่นคงและสถานะทางสังคม ได้มีความสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ โดยที่ฝ่ายแรกจะ อาศัยอิทธิพลและทรัพยากรที่ตนมีอยู่ ทั้งในรูปของการให้ประโยชน์หรือการปกป้องอย่างใดอย่าง หนึ่ง หรือทั้งสองอย่างให้แก่ผู้ที่อยู่ใต้อุปถัมภ์ตน โดยหวังจะได้ผลประโยชน์ ตอบแทนจากผู้ใต้ อุปถัมภ์ เช่น ช่วยทำงานให้ หรือช่วยเหลือทางการเมืองโดยเป็นหัวคะแนนให้ เป็นต้น ทำนอง เดียวกัน เหตุที่ผู้ที่อยู่ใต้อุปถัมภ์ให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ผู้อุปถัมภ์ ก็เพื่อที่จะได้ ผลตอบแทนกลับคืนมา ไม่จะเป็นการให้ความคุ้มครอง หรือช่วยเหลือทางวัตถุอื่น ๆ เป็นต้น เมื่อ เป็นดั่งนั้นเราก็จะเห็นว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายนี้ ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างก็ ต้องการและคาดหวังว่าจะได้รับจากอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่องนี้ สกอตต์ (Scott) ชี้ว่า ฝ่ายผู้อุปถัมภ์จะมี

ทรัพยากร หรือมีผลประโยชน์อยู่ 3 ลักษณะด้วยกันคือ (อโนทัย วัฒนาพร อ่างถึงใน นพดล สุคนธวิช 2539: 38)

1. ความรู้และทักษะ
 2. การควบคุมโดยตรงเหนือทรัพย์สิน ตัวอย่างเช่น เป็นเจ้าของโรงงาน เป็นเจ้าของโรงสี ซึ่งสามารถใช้เพื่อสร้างความจงรักภักดี จากผู้ที่มีฐานะต่ำกว่าตนได้ เป็นต้น
 3. การควบคุมโดยอ้อมเหนือทรัพย์สิน หรืออำนาจชอบธรรมของผู้อื่น (หมายถึงของสาธารณะ) เช่น ผู้ใหญ่บ้านอาศัยความชอบธรรมของตน ในการสร้างผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ เป็นต้น
- ส่วนผู้ใ้อุปถัมภ์ ก็จะสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อุปถัมภ์ของตนได้ 3 ทาง คือ
1. แรงงานและการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ เช่น เป็นลูกจ้าง หรือจ่ายค่าเช่าคืนให้ เป็นต้น
 2. การช่วยเหลือในการต่อสู้ เช่น กรณีของการเป็นทหารในกองกำลังเล็ก ๆ การเป็นพรรคพวกช่วยเหลือเมื่อถูกรังแกจากฝ่ายอื่น เป็นต้น
 3. การช่วยเหลือทางการเมือง การเป็นหัวคะแนนให้ การช่วยออกเสียงเลือกตั้ง หรือให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับการเมืองด้านอื่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพอสรุปได้ว่า นักการเมืองแบบอย่าง พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นบุคคลที่ทำงานช่วยเหลือชาวบ้านด้วยความจริงใจ ท่านมีความพร้อมที่จะให้โดยไม่คิดหวังผลตอบแทนแต่อย่างใด เช่น กรณีลงพื้นที่ไปดูชานาที่ไม่มีน้ำทำการเกษตรกรรม ลงด้วยตัวเอง พร้อมกับประสานงานกับชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ปลัดอำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พอถึงสถานที่ได้หาข้อมูลทันทีและได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางแก้ไขโดยสอบถามชลประทานจังหวัดฯ และตั้งดำเนินการทันที หากหน่วยงานไม่มีงบประมาณ ท่านก็จะอาสาหางบประมาณมาดำเนินการให้ทันที จะรีบแก้ไขปัญหาให้ชานาโดยเร่งด่วน ไม่มีรีรอหรือผัดวันประกันพรุ่ง จึงทำให้ชาวบ้านมีความ เคารพนับถือและศรัทธามาโดยตลอด หรือกรณีไปร่วมงานประเพณี เช่น งานแต่งงาน งานศพของชาวบ้าน หากท่านทราบและรู้จักหรืองานของชาวบ้านที่รู้จักในพื้นที่ ก็ไม่ต้องมีการ์เชิญ หรือหนังสือเชิญ ท่านก็ไปร่วมงานเอง โดยเจ้าของงานไม่ต้องบอก ท่านมีความเป็นกันเอง ไม่ต้องมีพิธีรีตอง หรือพิธีการใด กรณีไปร่วมงานประเพณี งานสงกรานต์ หรืองานผู้สูงอายุก็มาร่วมงานทุกครั้ง เดินคุยกับผู้ร่วมงาน ให้ความเป็นกันเองสนิทสนม ไม่ถือตัว และมาร่วมทำบุญตักบาตร รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ พร้อมมอบของที่ระลึกให้กับผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปี หรือในบางครั้งชาวบ้านมีความเดือดร้อนในเรื่องส่วนตัว กรณีต้องการให้ลูกเรียนเข้าโรงเรียน เนื่องจากเด็กสอบเข้าไม่ได้ ท่านก็มีความเมตตาช่วยพูดกับทางโรงเรียนให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือที่เรียกว่า เสียเงินได้โต๊ะ และชาวบ้านทุกคนสามารถเข้าพบท่านได้ง่าย

ไม่ถือตัว เขื่อยหยิ่ง โดยไปพบที่สำนักงานพรรคชาติไทย ท่านพูดคุยได้อย่างเป็นกันเอง ซึ่งขอยกตัวอย่าง ตัวผู้วิจัยเอง ได้ขอพบพลตรีบุญเอื้อ ฯ เนื่องจากขอศึกษาประวัติการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของท่าน เพื่อทำการวิจัยในเรื่องเรียน ท่านไม่เคยรู้จักมาก่อนเลย ได้ไปพบที่สำนักงานและบอกเหตุผลไป ท่านอนุญาตทันทีไม่รีรอในการที่จะให้คำตอบเลย และยังบอกว่าต้องการสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลอะไรให้โทร. ได้ทุกเมื่อ หรือจะไปพบที่บ้านกรุงเทพฯ ก็ได้ ไม่มีปัญหาใด ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความประทับใจ และมีศรัทธาในตัวท่าน ที่ให้ความเป็นกันเอง โดยไม่ถือตัว

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้ามีนักการเมืองนำแบบอย่าง พลตรี บุญเอื้อ ฯ ไปปฏิบัติ นำเป็นการเกื้อหนุนต่อระบอบประชาธิปไตยได้ดีพอสมควร จะทำให้ประเทศไทยมีความน่าอยู่มากกว่าทุกวันนี้ หรือถ้ามีปัญหาใด ๆ ก็น่าจะแก้ไขปัญหาได้ดี เพราะ กรณีมีความขัดแย้ง พลตรีบุญเอื้อมีบุคลิกเป็นคนใจเย็น มีวิธีการประสานงานได้เป็นอย่างดี เช่น กรณีที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน ได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการพรรคฝ่ายค้านจะต้องมีการประสานงานดำเนินกิจกรรมประชุมร่วมกันทั้งสองฝ่าย หรือกรณีที่เป็นประธานสภา เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ ในการประชุมคราวนั้น ก็ไม่มีข้อโต้เถียงกันในสภา แต่อย่างใด เพราะพลตรี บุญเอื้อ ฯ พัฒนาประเทศไทยด้วยความเต็มใจ ให้ประชาชนด้วยความจริงทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เฉพาะเจาะจงแบ่งเป็นพรรคเป็นพวก ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จะเห็นได้จากการที่ท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สั่งยกเลิกประมวลการจัดซื้อเรือประมง ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินถึง 7 ล้านบาท และสั่งให้มีการประกวดราคาใหม่ ทำให้ไม่ต้องใช้เงินงบบกลางเพิ่ม และยังไปสร้างพิพิธภัณฑ์ปลาที่จังหวัดภูเก็ตได้อีก หากพลตรีบุญเอื้อ ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใด ก็ได้รับคะแนนนิยมท่วมท้น โดยไม่มีการบงกช หรือซื้อสิทธิขายเสียงแต่อย่างใด พลตรีบุญเอื้อ ฯ ไม่ว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสักกี่ครั้ง ก็ทำให้ได้รับความนิยมนับถือจากคนในพื้นที่ และให้การสนับสนุน เพราะประชาชนให้การสนับสนุนท่าน โดยที่ท่านไม่ต้องเสียเงินซื้อเสียงเลย

เนื่องจากสังคมไทย เป็นสังคมเกษตรกรรม ที่มีการยึดถือระบบนี้มาอย่างยาวนาน โดยที่บุคคลที่อาวุโสกว่า ก็ได้รับความศรัทธา หรือยกย่องให้เป็นเจ้านาย และคนที่มีความรู้ดีกว่า เป็นลูกน้อง ซึ่งระบบนี้เจ้านายก็ต้องคอยปกป้องดูแลลูกน้อง และลูกน้องแสวงหาเจ้านายที่ให้การช่วยเหลือปกป้องเขาได้ และในสังคมปัจจุบันก็ยังถือเป็นแบบอย่างซึ่งระบบราชการที่ถูกครอบงำ ทำให้บุคคลใดที่มีพรรคพวกเดียวกัน จะได้รับตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และระบบราชการถูกครอบงำด้วยบุคคลเหล่านี้ จะทำให้การเมืองมีอำนาจสูงขึ้นไป เช่นเดียวกัน พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งเรียกว่า “ระบบอุปถัมภ์” แต่หากเป็นคนรู้จักใช้อำนาจให้เป็น ไม่ใช่โดยที่ทำให้บุคคลอื่นเสียเปรียบ หรือเอาเปรียบบุคคลอื่น ใครทำผิดก็ว่าไป

ตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ก็จะมีสังคมที่น่าอยู่ ไม่ใช่อำนาจในทางที่ผิด บ้านเมืองหรือประเทศชาติก็จะเจริญมั่นคง

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายรายงานผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นการเริ่มเข้าสู่สู่วงการเมืองท้องถิ่น โดยเริ่มจากสมัครเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับเลือกเข้ามาให้ดำรงตำแหน่งและได้ถูกเสนอชื่อ ให้เป็นประธานสภาจังหวัด ต่อมาได้สมัครเข้าสู่การเมืองระดับประเทศนั่นคือการสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับเลือกตั้งทุกครั้ง มีโอกาสได้ทำงานเป็นฝ่ายรัฐบาล ได้รับการดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ของประเทศ งานวิจัยชิ้นนี้ ต้องการทราบว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้มีวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองในการเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างไร ได้ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างไรบ้าง จนได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในเขตอำเภอบางปลาม้า ในการเลือกตั้งทุกครั้ง ผู้ที่สนใจ สามารถศึกษาขั้นตอนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมือง จนทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั้งอำเภอ

3.1.2 การสังกัดพรรค ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้มีตัวแทนพรรคการเมืองต่าง ๆ จากหลายพรรค จากผู้นำการเมืองหลายท่าน เชิญชวนให้เข้าสังกัดพรรค เกิดจากการศึกษาถึงความรู้ ความสามารถของผู้บริหารพรรค นโยบายพรรค สามารถนำไปใช้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะโดยส่วนรวม ว่าพรรคการเมืองนั้น ๆ มีนโยบายพรรคเช่นใดและสร้างประโยชน์ส่วนรวมเช่นไรบ้างเป็นไปตามความต้องการของประชาชนหรือไม่ อย่างไร

3.1.3 การสร้างฐานอำนาจในอำเภอบางปลาม้า ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นฐานอำนาจที่เกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ของบุคคล ที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนประชาชนในการดำเนินงานทางการเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะโดยส่วนรวม ส่วนปัจจัยสนับสนุนที่เกิดจากภายนอกเป็นเพียงตัวเสริมปัจจัยหลักเท่านั้น งานวิจัยชิ้นนี้ เพียงเพื่อต้องการให้เห็นว่า ลักษณะของการเป็นนักการเมือง ต้องมีลักษณะอย่างไรถึงจะทำให้ประชาชนยอมรับในบทบาทการเป็นนักการเมือง และทำอย่างไรถึงจะสามารถอยู่ในแวด

วงการเมืองได้อย่างยาวนาน นักการเมืองที่มีประสบการณ์ทางการเมือง เขามีวิธีการการสร้างอำนาจทางการเมือง ตลอดจนเขาใช้ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม ฐานอำนาจเศรษฐกิจ และฐานอำนาจทางการเมืองอย่างไร ถึงจะเหมาะสม และอยู่ในขอบเขตของการเป็นนักการเมืองที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่สนใจ สามารถนำไปศึกษาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการทางการเมืองของผู้ที่ทำหน้าที่แทนประชาชนได้

3.1.4 ปัจจัยที่สนับสนุนที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะเขตอำเภอบางปลาม้า การดำเนินการทางการเมือง ของระบบการเมืองไทย ยังเป็นระบบอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นวงจรที่ฝังรากลึกลงในสังคมไทย โดยเฉพาะในระบบการเมืองนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อระบอบการปกครองประชาธิปไตย เพราะถ้านักการเมืองที่เป็นผู้แทนระดับชาติ ใช้ฐานอำนาจทางการเมือง สนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นผู้มีอิทธิพล คนผิดกฎหมาย หรือสนับสนุนข้าราชการที่ไม่มีความรู้ความสามารถให้เจริญก้าวหน้า เพราะเป็นประโยชน์ต่างตอบแทนด้วยการอุปถัมภ์กันและกัน จะทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย ผู้ที่มีจิตสำนึกความเป็นพลเมือง ควรร่วมกันสอดส่องดูแลป้องกัน ไม่ให้ นักการเมืองระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นเอารัดเอาเปรียบ แย่งชิงทรัพยากรที่มีคุณค่า ไปจากประชาชนโดยส่วนรวม

3.1.5 การศึกษาประวัติและปัจจัยที่สนับสนุนฐานการเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี ของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทางการเมือง และเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพ เป็นที่โดดเด่น มีคุณลักษณะเฉพาะตัว และน่าจะเป็นแบบอย่างต่อผู้ที่สนใจจะเข้ามาทำงานทางการเมือง โดยสามารถนำงานวิจัยชิ้นนี้ ไปผลิตเป็นชีวประวัติของนักการเมือง ด้วยภาษาทางการเมืองที่เข้าใจง่ายเหมือนดังเช่นนักการเมืองท่านอื่นที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ที่ผลิตมาแล้วหลายท่าน ก็จะทำให้เราได้เรียนรู้พฤติกรรม และวิธีการทำงานทางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีความเข้าใจอำนาจทางการเมืองมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยเฉพาะประธานรัฐสภา เพื่อศึกษาถึงการดำรงตำแหน่งและบทบาททางการเมือง ของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และเพื่อศึกษากลุ่มการเมืองใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้อำนาจของ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงผลกระทบจากการก่อให้เกิดกลุ่ม

การเมืองใหญ่ใช้อำนาจว่ามีผลกระทบด้านใดบ้าง มีแนวทางแก้ไขหรือไม่ อย่างไร จึงควรมีการวิจัยศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้อำนาจในอำเภอบางปลาหมึกของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ด้วย

3.2.2 ในงานวิจัยนี้มีการเก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างจะน้อย เนื่องจากข้อจำกัดด้านระยะเวลาการวิจัย ของผู้วิจัยเอง ทำให้ข้อมูลในการวิจัยยังไม่สมบูรณ์เท่าไรนัก ข้อมูลการสัมภาษณ์อาจเป็นไปในเชิงบวก มากกว่าเชิงลบ แต่ทั้งนี้การวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปข้อเท็จจริง โดยปราศจากอคติใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าจะให้ทราบเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์แบบ ก็ควรมีการวิจัยอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท่านอื่น ที่เป็นคู่แข่งทางการเมืองกับพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ด้วย แล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุป ก็จะได้งานวิจัยที่มีคุณค่า และมีประโยชน์ ในการศึกษาเรียนรู้ทางการเมืองอย่างครบถ้วน

3.2.3 ในด้านวิธีการศึกษาได้ศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการทำแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจงในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้นำท้องถิ่น พื้นที่ใกล้เคียงบ้านเกิดของพลตรีบุญเอื้อ เท่านั้น ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนทุกพื้นที่ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ควรศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กับเชิงปริมาณ ด้วยการทำเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ กับกลุ่มประชาชนพื้นที่ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการทุกหน่วยงาน ของอำเภอบางปลาหมึก โดยเนื้อหาควรครอบคลุมถึงปัญหาอุปสรรค ผลกระทบ ในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และการก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่ เพื่อจะได้เรียนรู้ถึงปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้น ทุกตำบล ทุกอาชีพ ของอำเภอบางปลาหมึก และนำมาวิเคราะห์จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และมีประโยชน์ในการศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมทางการเมืองอย่างครบถ้วน

บรรณานุกรม

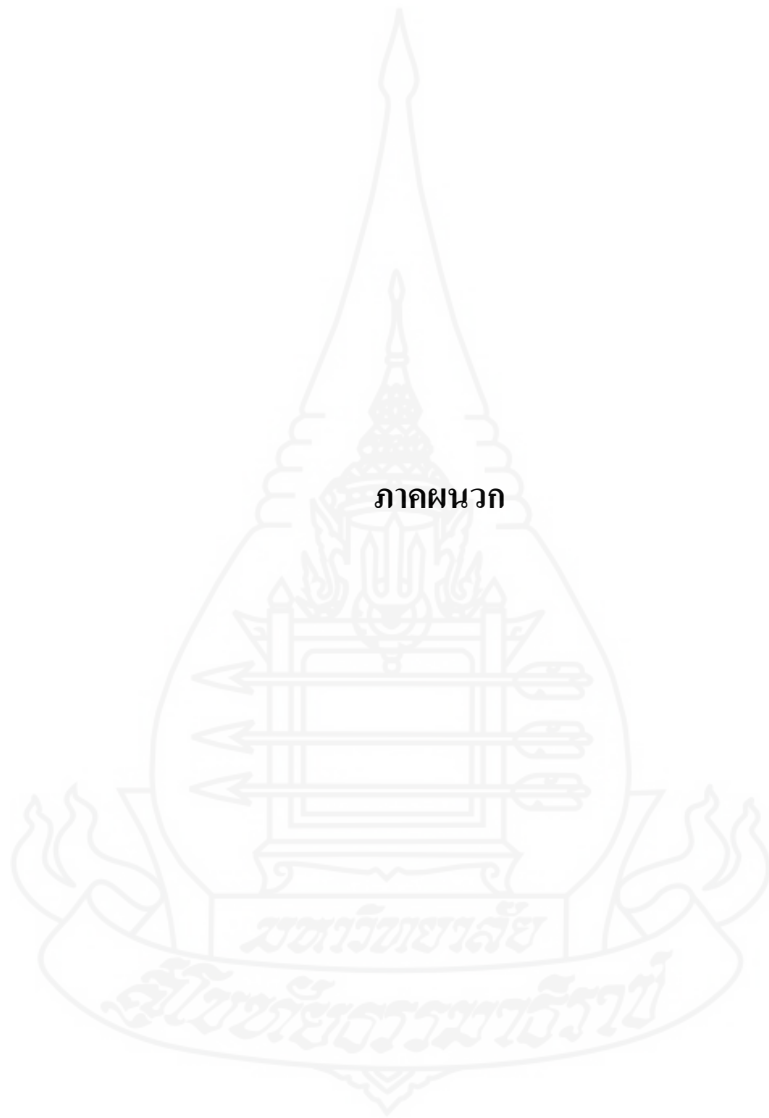

บรรณานุกรม

- กนก วงษ์ตระหง่าน (2528) *การเมืองในระบอบประชาธิปไตย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- “กระดานสนทนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทย หัวข้อ: ประธานรัฐสภา ประธานศาลฎีกา และ
นายกฯ สักดิ์ศรีเท่ากันแต่นายกฯ อาจบันดาลประโยชน์ได้” ค้นคืนวันที่ 13 มิถุนายน
2553 จาก <http://www.thaijustice2.com>
- จันทมร หาบุญดี (2553) “อายุของสภาผู้แทนราษฎร และอายุของวุฒิสภา” ค้นคืนวันที่ 25
กุมภาพันธ์ 2553 จาก <http://www.thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- จุมพล นิมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ (2552) “ความรู้ ทักษะ และเทคนิคทางการเมือง
สำหรับรัฐศาสตร์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์
มหาดบัณฑิตรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 2 หน้า 75, 77, 91 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ชูชีพ ยินดีฉัตร (2548) “บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาการเมือง
การปกครองระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครพนม” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ฐปนรรต พรหมอินทร์ (2552) “การศึกษาค้นคว้าอิสระการวิจัยด้านกระบวนการและพฤติกรรม
ทางการเมือง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ* หน่วยที่ 3 หน้า 34
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (2540) หนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
พระราชทานยศทหาร “พลตรี” และวันคล้ายวันเกิดอายุ 78 ปี พลตรีบุญเหลือ
ประเสริฐสุวรรณ วันที่ 13 เมษายน 2540 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพา
ทิพย์รัตน์, วัชระ (2553) “แนวคิดกลุ่มผลประโยชน์” โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ 25-26
มิถุนายน 2553 ค้นคืนวันที่ 29 พฤศจิกายน 2553 จาก <http://www..idis.ru.ac.th/report/>
- ธีรพล สุคนธวิท (2540) “ปัจจัยการขึ้นสู่ตำแหน่งนายกของชวน หลีกภัย” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาดบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญอริ ยี่หมะ (2550) *ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์* สงขลา สามลดา
- บรรพต วีรชัย และเพ็ญ ศรีสุวรรณ (2520) *สังคมวิทยาการเมือง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- บัญชา ชื่นชม (2539) “บทบาทการดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาในปี พ.ศ.2518 ของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปธาน สุวรรณมงคล และเสณีย์ คำสุข (2552) “วิทยาการทางรัฐศาสตร์ และการเมืองร่วมสมัย” ใน *ประมวลสาระชศวิชาอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์* หน้าที่ 1 หน้า 19-21, 26-28 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2553) “ประวัติบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” คืบค้นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 จาก <http://www.thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- พระโชคชัย พรหมขุนทอง (2553) “พลเอกเปรม ติณสูลานนท์กับแนวความคิดทางการเมืองไทย” คืบค้นวันที่ 25 สิงหาคม 2553 จาก <http://www.napho.org/knowledge/oth/oth18.ht>
- พัฒนชัย สีนอเพี้ย (2552) “ฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทองของนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พศิน เนื่องหมก (2544) “บทบาททางการเมืองของนำฝ่ายทหารกับฝ่ายพลเรือนในระบบรัฐสภา; กรณีศึกษา จอมพลถนอม กิตติขจร กับ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ภาณุพล รักแตงาม (2550) “หัวข้ออภิปราย ประชาธิปไตยกับระบบอุปถัมภ์ของไทย” เดือน กันยายน 2550 จักรภพ เพ็ญแข คืบค้นวันที่ 28 สิงหาคม 2553 จาก <http://www.thaitownusa.com>
- ยุทธพงษ์ วงศ์เมืองสรรค์ (2548) “บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัด พรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ.2518 – 2544)” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ลินดา สมประสงค์ (2549) “บทบาทผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรกับการพัฒนา การเมืองในระบบประชาธิปไตย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ลิขิต ธีรเวคิน (2536) *การเมืองการปกครองของไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิษณุ เครืองาม (2553) “การเข้าสู่ตำแหน่งของรัฐมนตรี” คืบค้นวันที่ 13 มิถุนายน 2553 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>

- วิกิพีเดีย (2552) “ระบบรัฐสภา ระบบสองสภา” ค้นคืนวันที่ 9 พฤษภาคม 2552 จาก
<http://th.wikipedia.org/wiki/>
 _____ (2552) “คณะรัฐมนตรี” (2552) ค้นคืนวันที่ 9 พฤษภาคม 2552 จาก
http://th.wikipedia.org/wiki
 _____ (2553) “รัฐสภาไทย” ค้นคืนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>
 _____ (2554) “รายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภาครัฐ” ค้นคืนวันที่ 2 กุมภาพันธ์
 2554 จาก http://th.wikipedia.org/wiki
 _____ (2554) “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549” ค้นคืนวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2554 จาก
<http://th.wikipedia.org/wiki/2>
- ศิธา เขียรถาวร (2552) “ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีต่อการเมือง
 ท้องถิ่นศึกษากรณีเทศบาลนครลำปาง” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุจิตรา อนานันท์ (2553) “กระบวนการทรัพยากรมนุษย์” ค้นคืนวันที่ 2 มิถุนายน 2553
 จาก <http://rsunews.net>
- เสนีย์ คำสุข (2552.) “การศึกษาค้นคว้าอิสระด้านโครงสร้างและสถาบันทางการเมือง” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ หน่วยที่ 2 หน้า 45, 46 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- อดิพรรณ ทองจรัส (2552) “พฤติกรรมผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งศึกษากรณีเลือกตั้งทั่วไป
 พ.ศ. 2550 เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อนันต์ ใจสมุทร (2548) “ทฤษฎีการเมือง” สุราษฎร์ธานี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- อารีรัตน์ วิชาช่าง (2553) “ประธานสภาผู้แทนราษฎร” ค้นคืนวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 จาก
<http://www.thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- อรุณ รักธรรม (2523) *พัฒนาองค์การเพื่อการเปลี่ยนแปลง: ผู้นำและการวินิจฉัยสั่งการเพื่อการ
 เปลี่ยนแปลง* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- อุทัย หิรัญโต (2524) *ประมุขศิลปะ : ศิลปะการเป็นผู้นำ* กรุงเทพมหานคร อีเดียสโตร์

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

แบบสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

เรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยคำตอบและข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ท่าน ผู้ศึกษาจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อการวิจัยเท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดีหากได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลจากท่าน และขอกราบขอบพระคุณ ท่านมา ณ โอกาสนี้

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์

.....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์

.....

1. ก่อนที่จะเข้าสู่วงการเมือง ท่านได้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร มีผู้ใดชักชวน และได้ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นไรบ้าง ประกอบกับมีการแก้ไขปัญหาชุมชน / บุคคลในท้องถิ่นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ปัจจัยเสริมที่ทำให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

.....
.....
.....
.....

1.2 ปัจจัยองค์ประกอบภายนอก

1.2.1 การสนับสนุนจากครอบครัว

.....
.....
.....
.....

1.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

.....
.....
.....
.....

1.2.3 การอบรมกล่อมเกลางานของครอบครัว

.....
.....
.....
.....

1.3 การสนับสนุนจากพรรคการเมือง

1.3.1 การเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการใดเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง / หรือสังกัดพรรคการเมือง
และแสดงบทบาทอย่างไรบ้าง

- บทบาทนักการเมือง

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการสร้างฐานการเมืองอย่างไรบ้าง

1) ฐานอำนาจทางสังคม

1.1 การนำความเจริญสู่ท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากในเขตพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

2) ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ

2.1 ความพร้อมด้านกำลังเงิน

.....
.....
.....

2.2 การเป็นเจ้าของกิจการ เช่น เจ้าของโรงสี การเปิดคลินิกรักษาโรคทั่วไป

.....
.....
.....

3) ฐานอำนาจทางการเมือง

3.1) ช่วยเหลือสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง

.....
.....
.....

3.2) ช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

.....
.....
.....

3.3) ช่วยเหลือสนับสนุนอุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน

.....
.....
.....

3.4) การได้รับการยอมรับจากสาธารณชน, นักการเมือง

.....

.....

.....

3.5) การมีบทบาทชี้แนะแนวคิด แนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาในทางการเมือง

.....

.....

.....

2.การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

1.1 ฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

.....

.....

.....

1.2 ฐานะรัฐมนตรี

.....

.....

.....

1.3 ฐานะรองนายกรัฐมนตรี

.....

.....

.....

1.4 ฐานะประธานรัฐสภา

.....

.....

.....

3.ลักษณะบางประการของการเมืองในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.1 วัฒนธรรมของสังคมไทย

.....
.....
.....

3.2 การสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่น

.....
.....
.....

3.3 การได้รับสนับสนุนจากข้าราชการในพื้นที่

.....
.....
.....
.....

3.3 การได้รับสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่

.....
.....
.....
.....

**4. การที่ท่านได้เป็นนักการเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ทาง
การเมือง จนถึง 10 สมัย ท่านมีวิธีการรักษาตำแหน่งและบทบาททางการเมืองอย่างไรบ้าง**

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของ พลตรีบุญเอื้อ
ประเสริฐสุวรรณ

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งและบทบาททางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน โดยคำตอบและข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จะถือเป็นความลับที่สุด ผู้ศึกษาจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดีหากได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลจากท่าน และขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาเส้นทางการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาท
ทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาลักษณะบางประการของการเมืองในจังหวัด
สุพรรณบุรี

สัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ.....

สถานที่สัมภาษณ์ เวลา.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

2. เพศ

.....

3. อายุ

.....

4. การศึกษา

.....

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

.....

6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....ปี

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาเส้นทางการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ตอนที่ 1 ท่านคิดว่า พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้มีวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทาง

การเมืองและบทบาททางการเมืองอย่างไร

1.1 ช่วงก่อนเข้าสู่วงการเมือง

1.1.1 การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง

.....

1.1.2 มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่น

.....

1.2 ท่านคิดว่า พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เข้าสู่การสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 มีวิธีการใดเข้าสังกัดพรรคการเมือง มีบุคคลใดเป็นผู้สนับสนุนหรือไม่ อย่างไร
และเหตุใดจึงเข้าสังกัดพรรคการเมืองนั้น ๆ

1.3.1 บทบาทหน้าที่นักการเมือง

1) การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน

.....
.....
.....
.....
.....

2) การไปร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ

.....
.....
.....
.....

3) การมีบทบาทในการบริหารพรรค

.....
.....
.....
.....

4) การกำหนดนโยบายพรรค

.....
.....
.....
.....
.....

5) การมีบทบาทในการจัดสรรผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรค

.....

.....

.....

.....

6) การมีบทบาทในการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ในพรรค เช่น การตัดสินใจเข้าร่วมรัฐบาล

.....

.....

.....

.....

1.4. การสร้างฐานการเมือง อย่างไรบ้าง

1.4.1. ฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม

1) การนำความเจริญสู่ท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

2) การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

.....

.....

.....

.....

1.4.2 ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ

1) ความพร้อมด้านกำลังเงิน

.....

.....

.....

.....

2) การเป็นเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่นเจ้าของโรงสี การเปิด
คลินิก

.....
.....
.....
.....

1.4.3 ฐานอำนาจทางการเมือง

1) การช่วยเหลือสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่น ให้ได้รับการเลือกตั้ง

.....
.....
.....

2) การช่วยเหลือสนับสนุนข้าราชการในพื้นที่ ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า

.....
.....
.....

3) การช่วยเหลือ อุปถัมภ์ ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

.....
.....
.....

4) การได้รับการยอมรับจากนักการเมือง และสาธารณชน

.....
.....
.....

5) การบทบาทชี้นำแนวความคิด และแนวแก้ไขปัญหาในทางการเมือง

.....
.....
.....

1.4.4 ฐานอำนาจอื่นๆ

.....
.....

ตอนที่ 2 ศึกษาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง ของพลตรี บุญเชื้อ ประเสริฐสุวรรณ

2.1 ช่วงดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมือง

2.1.1 บทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1) มีความโดดเด่นในการทำหน้าที่ สส.

- การเสนอกฎหมาย

.....
.....
.....
.....

- การตั้งกระทู้ถาม

.....
.....
.....

- การอภิปรายไม่ไว้วางใจ

.....
.....
.....

- การเป็นคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎร

.....
.....
.....

- มีความสามารถในการประสานงานทางการเมืองระดับชาติ

.....
.....
.....

2.2 บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

1) การนำเสนอนโยบายต่าง ๆ

.....
.....
.....

2) ผลักดันการสร้างโรงเรียน และพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น

.....
.....
.....

3) ผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี /อำเภอบางปลาม้า

.....
.....
.....

4) ช่วยเหลือเกษตรกร และรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร

.....
.....
.....

5) การตอบกระทู้ถามหรือการชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ

.....
.....
.....

2.3. บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

-การดูแลหน่วยงานต่าง ๆ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

.....
.....
.....

2.4 บทบาทเมื่อดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา

- 1) การมีความโดดเด่นในการทำหน้าที่ประธานรัฐสภา
 - การรักษาความเป็นกลาง

.....

.....

.....

- การมีความแม่นยำในข้อบังคับกฎหมาย

.....

.....

.....

- การประสานความร่วมมือและความสามัคคีระหว่าง สส.ฝ่ายค้านและรัฐบาล

.....

.....

.....

- การวางแผนพัฒนาระบบรัฐสภาไทย

.....

.....

.....

- การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาไทยกับสมาชิกรัฐสภาต่างชาติ

.....

.....

.....

3.3.3 วิธีการอื่น ๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ท่านคิดว่าลักษณะบางประการของการเมืองในจังหวัดสุพรรณบุรี

-การก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใหญ่เขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีโดยเฉพาะพลตรีบุญอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

3.1.1 ด้านบุคลิกภาพ

.....

.....

.....

.....

3.1.2 ด้านความคิดความเชื่อ ความอุดมการณ์

.....

.....

.....

.....

3.1.3 ด้านความรู้ความสามารถ

.....

.....

.....

.....

3.2 ปัจจัยและองค์ประกอบภายนอก

3.2.1 การสนับสนุนจากครอบครัว

1) การสนับสนุนจากครอบครัว เครือญาติ

.....

.....

.....

.....

2) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

.....

.....

.....

.....

3) การอบรมกล่อมเกลากลางครอบครัว

.....

.....

.....

.....

3.2.2 การสนับสนุนจากพรรคการเมือง

1) การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

.....

.....

.....

.....

2) การได้รับสนับสนุนจากผู้นำการเมือง

.....

.....

.....

.....

3) การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

.....

.....

.....

.....

3.2.3 การสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่น และท้องถิ่น

1) กลุ่มนายก อบจ.สมาชิกสภา อบจ.

.....

.....

.....

.....

2) กลุ่มนายก อบต.สมาชิกสภา อบต

.....

.....

.....

.....

3) กลุ่มนายกเทศมนตรี สมาชิก สภาเทศบาล

.....

.....

.....

.....

4) กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน

.....

.....

.....

.....

3.2.4 การสนับสนุนจากข้าราชการ

1) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

2) ข้าราชการส่วนภูมิภาค

.....

.....

.....

.....

3.2.5 การสนับสนุนจากประชาชน

1) กลุ่มผู้นำชุมชน (เช่น กลุ่มแม่บ้าน อสม. กลุ่มชมรมคนรักพลตรีบุญเอื้อฯ)

.....

.....

.....

.....

2) ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

ผนวก ค

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์
และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1	พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	อดีตประธานรัฐสภา
2	นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ	สส.สุพรรณบุรี
3	นายสันชัย ประเสริฐสุวรรณ	อดีตผู้อำนวยการ อ.ส.ค. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4	นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด สุพรรณบุรี
5	นายฉัตรชัย ประเสริฐสุวรรณ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุพรรณบุรี
6	นายสุริย์ ศรีบุศย์ดี	พนักงานประจำ สำนักงานพรรคชาติไทยพัฒนา
7	นายสุเวท จรุงกิจกุล	นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ทองคำ
8	นายกำพล จรุงกิจกุล	นายก อบต.ไผ่ทองคำ
9	นายวิชาญ ศรีวัฒนชัย	อดีตผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ตำบลไผ่ทองคำ
10	นายสุรินทร์ อัยรวงศ์	อดีตนายกเทศมนตรี ตำบลไผ่ทองคำ
11	นายบรรเจ็ด แก้ววิชิต	กำนันตำบลบางปลาหมอ
12	นายสำราญ มยุรา	อดีตข้าราชการครู
13	นางเบญจมาศ ข้าวเข็มทอง	กำนันตำบลวังน้ำเย็น
14	นายชูเกียรติ ปานอุทัย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ทองคำ
15	นายคุณสุจินต์ เอสมบูรณ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ทองคำ
16	นายนน วงษ์ศรีเฟือก	กำนันตำบลไผ่ทองคำ

สารแสดงความยินดี

พี่หมอบุญเอื้อและผม มีสายสัมพันธ์รู้จักกันมาช้านาน มีความหวังดีและห่วงใยกันดังพี่น้อง ผมและครอบครัวมีความรู้สึกที่ดีต่อพี่หมอเสมอมา และรู้สึกยินดีที่แม้ว่าพี่หมอจะวางมือทางการเมืองแล้ว แต่ก็ยังมอบหมายให้บุตรชาย คือ คุณณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ มาสืบสานงานต่อและจะเป็นกำลังที่สำคัญของพรรคชาติไทยนับจากนี้ไป

เนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิดปีที่ 78 ของพี่หมอ ซึ่งจะเวียนมาบรรจบในวันที่ 13 เมษายน นี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก ได้โปรดดลบันดาลให้พี่หมอ มีสุขภาพที่แข็งแรง มีจิตใจผ่องใส มีอายุยืนยาวเพื่อเป็นหลักชัยของลูกหลานสืบไป

Hum N O

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

หัวหน้าพรรคชาติไทย

สารแสดงความยินดี

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

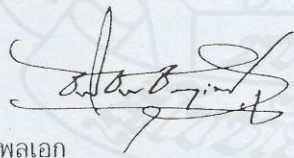
ในโอกาสที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ รับพระราชทานยศทหาร พลตรี เป็นกรณีพิเศษ

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ มีความผูกพันใกล้ชิดกับกระผมมานานมาก นับตั้งแต่การก่อสร้างพรรคชาติไทยร่วมกัน เมื่อปี พ.ศ. 2518 ซึ่งพลตรีบุญเอื้อ ได้เป็น ส.ส. ในสมัยที่ 3 ของจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากเป็นผู้มีอัธยาศัยดีงาม อ่อนน้อมถ่อมตน และเป็นแพทย์ประจำตำบลดีเด่น อันดับ 1 ถึง 3 ปีซ้อน ทำให้พี่น้องประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรีให้ความเคารพนับถือตลอดมา และให้การสนับสนุนทางการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 45 และดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีชุดที่ 46 ซึ่งกระผมได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตรีบุญเอื้อ ได้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการประสานงานวุฒิสภา หรือที่เราเรียกกันว่า วิปรัฐบาล ได้อย่างเป็นผลดียิ่งมาโดยตลอด

ในปี พ.ศ.2535 เมื่อกระผมแยกมาตั้งพรรคชาติพัฒนา พลตรีบุญเอื้อก็ยังได้มาร่วมงานด้วย ในฐานะประธานวิปฝ่ายค้าน เราได้ทำงานกันอย่างใกล้ชิด จบจบจนการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ก็ได้ รับพระมหากรุณาธิคุณ ได้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ คือประธานรัฐสภา ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติและความภาคภูมิใจของตระกูลประเสริฐสุวรรณ และชาวจังหวัดสุพรรณบุรี

แม้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด พลตรีบุญเอื้อจะได้ประกาศวางมือทางการเมืองไปแล้วก็ตาม แต่ก็ได้มอบหมายให้ทายาท คือ นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ บุตรชาย เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในการทำงานเพื่อชาวจังหวัดสุพรรณบุรี และส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้มั่นคงสืบไป การได้รับพระราชทานยศทหาร พลตรี ในครั้งนี้ ถือเป็นเกียรติประวัติอันควรค่าแก่การภาคภูมิใจ และอภิวังค์ไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ของทหารที่พวกเราทุกคนสมควรแสดงความชื่นชมยินดีแก่ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ โดยทั่วกัน

พลเอก

(ชาติชาย ชูชนะวัน)

ประธานที่ปรึกษาพิเศษของนายกรัฐมนตรี

ด้านเศรษฐกิจและการต่างประเทศ

คุณบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้เข้าสู่วงการเมือง โดยสมัครเป็นผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี มาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 และได้เข้ามาสังกัดพรรคชาติไทยในเวลาต่อมา โดยที่ผมในตำแหน่งหัวหน้าพรรคชาติไทย ได้ไปขอร้องให้มาช่วยกันสร้างพรรคชาติไทย พรรคชาติไทยได้เจริญเติบโตมาจนทุกวันนี้ ก็เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่คุณบุญเอื้อ ได้ช่วยเอาใจใส่พรรคด้วยหัวใจ

คุณบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นบุคคลที่สมาชิกพรรคมีความนับถือและยำเกรงพรรคได้แต่งตั้งให้ท่านเป็นหัวหน้าวิป ท่านก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมานะอดทน ดูแลสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างดี ท่านเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเลิศ เข้ากับพรรคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็พรรครัฐบาล หรือพรรคฝ่ายค้านได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความจริงใจต่อพรรคและต่อบุคคลที่ท่านให้ความนับถือ

เราเรียกท่านว่า “พี่หมอ” เพราะท่านเคยเป็นเสนารักษ

ในสมัยที่คุณบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี เราได้เสนอให้ท่านไปดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติสูงสุดของการเมืองท่านก็ได้เป็นผู้ที่ดำรงความเป็นกลางอย่างถูกต้อง

พวกเรามีความยินดีเป็นอันมากที่ได้ทราบว่า ได้มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานยศ “พลตรี” ให้แก่ “พี่หมอ” นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ “พี่หมอ” เป็นเกียรติประวัติอันสูงยิ่งแก่ “พี่หมอ” และวงศ์ตระกูล

ผมขออวยพรให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ จงประสบความสุขสมบูรณ์ มีอายุยืนนาน ไม่เจ็บป่วย ร่างกายแข็งแรง และจงประสบแต่ความเจริญตลอดไป

ด้วยความรักและนับถือ

พลเอก **ประมวธ อติเรกสาร**

(ประมวธ อติเรกสาร)

สารแสดงความยินดี

ในโอกาสที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร พลตรี
เป็นกรณีพิเศษ ให้แก่ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ขอแสดงความยินดีในโอกาสที่นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับพระราชทาน
โองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร พลตรี เป็นกรณีพิเศษ

ในโอกาสอันเป็นศุภมงคลนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลาย ได้โปรดดลบันดาลให้ พลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประสบแต่ความสุข มี
สุขภาพและพละนามัยสมบูรณ์ แข็งแรงตลอดไป

(นายชวน หลีกภัย)

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

สาร พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ
นายกรัฐมนตรี

ในโอกาสอันเป็นมงคลที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานยศทหารเป็นกรณีพิเศษให้แก่ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เมื่อวันที่ 31 มกราคม พุทธศักราช 2540 นั้น ผมขอร่วมแสดงความยินดีต่อท่านด้วยความจริงใจ

พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นบุคคลผู้หนึ่งที่ประกอบกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติเป็นส่วนรวมมาโดยตลอด นอกจากได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว ท่านยังหันมาทำงานด้านการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จนได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรีถึง 10 สมัย พร้อมทั้งได้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างปี 2538-2539 อีกด้วย สำหรับในด้านฝ่ายบริหาร พลตรี บุญเอื้อ ได้ร่วมคณะรัฐบาลเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรี การที่ได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับท่านเป็นเวลายาวนานจึงทราบดีว่าท่านเป็นผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบสุภาพอ่อนโยนและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อบุคคลทั่วไปทำให้ท่านเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากทุกฝ่าย

ผมขอถือโอกาสนี้อัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ตลอดจนพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้โปรดดลบันดาลให้ พลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ และครอบครัว ประสบแต่ความสุข ความเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยทุกประการ

พลเอก

(ขวลิต ยงใจยุทธ)

สารแสดงความยินดี จากประธานวุฒิสภา

ผมขอแสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ในโอกาสที่ท่านประธานบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯพระราชทานยศ พลตรี ในครั้งนี้ ท่านพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ได้รับราชการในด้านการเมืองมาเป็นเวลายาวนานอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาเหล่านี้ท่านได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศและประชาชนโดยเฉพาะชาวจังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมากมาย และเมื่อถึงเวลาอันสมควรท่านก็ได้ยุติบทบาททางการเมืองโดยมิได้ยึดติดอยู่ในตำแหน่งแต่ประการใด ผมได้มีโอกาสร่วมงานกับท่านทั้งทางฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ ได้สังเกตเห็นว่าโดยอุปนิสัยส่วนตัวท่านเป็นคนที่น่ารัก มีความอ่อนน้อมถ่อมตน สมถะ และที่สำคัญ จะทำการใด ได้ระลึกถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนเสมอ นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย การที่ท่านได้รับพระราชทานยศพลตรีในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลแล้ว ยังเป็นเครื่องยืนยันถึงความดีงามที่ท่านมีอยู่อันสมควรแก่การได้รับการยกย่อง และสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธ์)

ประธานวุฒิสภา

มีนาคม 2540

หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติ

ปีที่ 42 ฉบับที่ 12029 วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ราคา 5.00 บาท

เผย 10 อันดับฮิต ประจำทำเนียบฯ

เป็นประเพณีของทุกปี ที่ผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล ได้มีการจัดอันดับรัฐมนตรีที่สุดแห่งปี 10 อันดับ ซึ่งในปี 2533 นี้ก็เช่นกัน ทางผู้สื่อข่าวทำเนียบรัฐบาลทุกแขนงได้มีการพิจารณาคัดเลือกกันหลายขั้นตอนด้วยกัน ในที่สุดก็ได้ลงมติกันเป็นเอกฉันท์จัดอันดับรัฐมนตรีออกมาดังต่อไปนี้

บุญเอื้อ

“บัวในดงบอน”

อันดับที่ 6 นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ รองนายกฯ ได้รับฉายาว่า “บัวในดงบอน” ทั้งนี้เพราะถ้าใครได้สนทนากับนายบุญเอื้อแล้ว เหมือนเข้าไปในดงบอน เข้าไปทุกที แต่เมื่อคุณผลงานที่ผ่านมาเป็นรัฐมนตรีคนหนึ่งในจำนวนที่ไม่มากนัก ที่ได้รับการยอมรับว่าซื่อสัตย์สุจริต เหมือนดอกบัวที่เกิดกลางดงบอน ซึ่งใคร ๆ ก็รู้ว่าดงบอนทั้งแสบทั้งคันแต่ไหนก็เหมือนกับรัฐบาลในปี 2533

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง พระราชทานยศทหาร

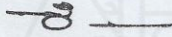
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหารเป็นกรณีพิเศษให้แก่ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ อดีตประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเคยรับราชการทหารมียศ สิบเอก โดยเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ราชการทหารในสงครามอินโดจีน และสงครามมหาเอเชียบูรพา และขณะดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างยิ่ง เป็นพลตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

หน้า ๕

เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕ ข

ราชกิจจานุเบกษา

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง พระราชทานยศทหาร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ พระราชทานยศทหารเป็นกรณีพิเศษให้แก่ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ อดีตประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเคยรับราชการทหารมียศ สิบเอก โดยเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ราชการทหารในสงครามอินโดจีน และสงครามมหาเอเชียบูรพา และขณะดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างยิ่ง เป็น พลตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสุวรรณา แยมโสภี
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2508
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมหาราช ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต บริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	ที่ว่าการอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอบางปลาม้า (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ) ที่ทำการปกครองอำเภอบางปลาม้า กลุ่มงานบริหารงานปกครอง จังหวัดสุพรรณบุรี

